

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבחר
עלוני השבוע

שנה שישית
גיליון מספר 544

בהעלותך
תשפ"ד

מגזין עלותך

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

מני קיסר וליאת הסקר

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
9:06	8:31	7:13	ירושלים
9:03	8:33	7:28	בני ברק
9:07	8:35	7:21	חיפה
9:03	8:33	7:28	אשדוד
9:04	8:32	7:11	בית שמש
9:04	8:32	7:29	קרית גת
9:07	8:33	7:24	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס מהיר ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פר בהעלותך תשפ"ד

אורח לרגע

תגובות הקוראים

הגיעו המון תגובות על גליון 'במדבר' בענין חיבור רגשי לתורה הק', ומפאת המשבצת המוגבלת נביא את התגובות הכלליות יותר:

מדהים אותי שתוך כדי קריאה, חיפשתי האם השם שלי מופיע במאמר, כי הרגשתי שכל המאמר נכתב במיוחד עבורי. בגלל שאינך מכיר אותי מקרוב, הנחתי שזו אשליה שלי. ובכל זאת, מודה לך על המאמר, כי זה כל כך שיקף את מה שאני מרגיש אחרי עשרות שנים של מאמץ אין סופי להצליח בלימוד. ולשווא.

סוף סוף מישוה מדגיש את החיבור הרגשי שלי, ולא דווקא מודד הצלחות. (גם שמעתי מכמה חברים שמאוד נהנו)

*

אתה מדבר על חיבור מאוד ערטילאי, זה הרי לא חיבור שגורם לאותו אדם לשבת וללמוד, אלא זה מין אהבה בלתי מעשית כזו.

זה גם שונה מאהבה של אמה ש'בונה' את הילד, כי כאן האהבה לתורה לא 'בונה' את התורה, אלא היא אמורה ליצור אצל האדם בסופו של דבר רצון ללמוד, ואם בתכל'ס הוא לא הגיע לידי ביצוע, אז מה הערך של הרגש הפנימי לבד???

זה יותר ביטא את המשפט: "אני יהודי בלב"...

*

מה הקשר בין קבלת התורה לבין "כמה למדת השנה? על מה הספקת להיבחן? לאיזה מסגרת אתה מחוייב?"

חג השבועות הוא יום חופה וקידושין בין הקב"ה לעמו ישראל. ממתי החתן עוסק ביום זה לברך אצל הכלה, כמה למדה ועל מה נבחרה? איך הפך יום הנישואין הנשגב ל"זמן של חשבון נפש לסיכום השנה???"

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: בעקבות המאמר האחרון רציתי לשאול. בעלי לומד בכולל שעה אחת ביום, וגם זה תמורת תגמול כספי. (כשאין תגמול לא לומד בכלל) איך ומה אני צריכה להרגיש, בכדי להעריך אותו ולא ח'ו לבח לו? או איך אני משלימה עם זה?

תשובה: כאשר מדובר בבני זוג, צריך לחלק את השאלה לשניים. (זה נוגע לשלל נושאים, כמובן)

- 1. כאלו שברית הנישואין היתה בתנאי גמור שישב וילמד כל היום. בבחינת "על מנת שאני כהן ונמצא לוי". תמיד יש את הזכות להכריז על "מקח טעות". אין צורך להשלים, אלא לבחור באופציה המוענקת על פי דין.
- 2. כאלו שלא רואים בלימוד תנאי לברית הנישואין, כי הם רואים פרטים רבים בתוך התמונה הכללית, כאשר הלימוד הוא סעיף אחד. (גם אם הוא חשוב עד מאוד)
- להעריך?** - לא נוהגים להעריך דווקא את המושלם.
- לבחז?** - לא בזים למי שחסר לו סעיף בחיים. ומכאן, היכולת לפתח את הראייה הכוללת, ולא זו הממוקדת.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

על הבעיה המרכזית בחיים שלנו

בכל ההתמודדויות שצצות לנו בחיים ממילא, אנו גם צריכים שותף מטריד לכל זה. ואפשר גם לראות בו משהו אחר לגמרי.

כשאנו מתבוננים בבריאה שיצר השם ית', אנו רואים משהו מופלא. (העוסקים ב'קבלה' יידעו להרחיב ולציין מקורות) כל מגמת הבריאה היא להביא לאחדות. לקחת חלקים שונים, אפילו זרים, ולאחדם יחד, ואז להוציא מהם תוצאה משותפת.

זה קורה מסביבנו גם בתחום הדומם, הצומח והחי. בעולם ה'דומם' - כדי לבנות בנין צריך לאחד המון חומרים יחד. בחומר אחד בלבד אי אפשר לבנות. גם כדי לייצר כלים, שוב צריך לאחד חומרים.

בעולם ה'צומח' - תמיד מתאחדים יחד, הזרע, האדמה, המים, חומרי הדישון, ההאבקות, ומכל זה יוצא פרי. כל הילודה בעולם מושגת על אותו רצון של הבורא ית'.

כאשר אנו מקיימים מצוות אנו מקדימים לומר "לשם ייחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה". וגם מי שלא נוהג לומר - מקיים את הייחוד הזה בפועל.

אחת המצוות החשובות ביותר בענין האיחוד הזה, מתרחש ב"שלום בית".

בפרשת 'סוטה' למדנו שהתורה מאפשרת לעבור על אחת המצוות החמורות בתורה: למחוק שם שמים, לצורך השקנת שלום בין איש לאשתו. מה שאומר, שהמצווה עומדת ברמת עדיפות גבוהה יותר.

יש כאן מצווה מיוחדת, לקחת דווקא שני אנשים, בעלי אופי שונה, ממקום שונה, עם מושגים שונים, ולאחד אותם יחד. והתכלית הגדולה היא: לאחד. לאחד. לאחד. את שני החלקים יחד. כמה שיותר.

במלאכת האיחוד, יש חלקים רבים, ניגע בהם בהזדמנויות שונות.

מה שכן ניתן לומר הוא, שאם מישהו חושש משיעמום בענין, אז נדגיש כאן: "שלום בית" היא עבודה לכל החיים. התוצר המושלם, אף פעם לא יקדים את גיל 120. גם אין לנו ענין מיוחד בתוצר המושלם, כי המצווה היא לאו דווקא התוצאה, אלא בעצם הפעולה "לאחד".

ומה שאומר, שאנשים מגיעים להיעזר בענין הזה, לא מפני שהם צריכים לסדר לעצמם את החיים, אלא שכוונת הבורא כאן, שלצורך סידור החיים והשגת השקט, יהיו מחוייבים לעבוד על זה.

וזו זווית ראייה שכבר משנה את התמונה כולה.

*

למעיישה:

קשה לרשום פעולה לביצוע, אך בוודאי שגם תגובה נכונה מצידנו, יכולה כבר לשפר את ההרגשה. אחרי הערה כמו: "למה אתה יושב בשקט?", יכולה לבוא תגובה לדוגמא: "תודה רבה להערה או לתשומת הלב. כמה טוב שיש מישהו ששם לב לכך".

ובלב פנימה אנו יודעים, שאולי הסערה הפנימית שאני חווה כעת, יכולה לקרב את ה"איחוד" בינינו.

לפני ימים אחדים התראיינתי לעיתון. המראיין שאל אותי שאלה שעד היום לא התעמקתי בה כראוי.

"מה הסיבה המרכזית שאנשים באים לעזרה?"

במשך השנים, מאז שאני עוסק בטיפול אישי ובהנחיית סדנאות טיפוליות, יצא לי לשמוע קרוב לאלף איש. ומה באמת הנושא המרכזי? אתם מנסים כעת לחשב בעצמכם...

והתשובה היא: "שלום בית".

"מה הסיבה שהנושא הזה הכי דוחף אנשים להיעזר?" - המראיין תוהה. מעולם לא חשבתי על כך. אולי יש נושאים אקוטיים יותר מאשר שלום-בית. אז למה באמת?

מתברר, שיש לנו הגנות מצויינות כיצד להתגונן מפני בעיות בחיים.

יש לי קושי לימודי - אני מוריד שעות לימוד. השגתי פטור מהקושי.

יש לי חרדות? - מנסה להעסיק את עצמי יומם ולילה, ומשכיח את הקשיים.

החרדות מטרידות אותי בלילות? - כדורי שינה יפתרו גם את זה.

יש לי קושי בחברה? - אני מתנזר מהחברה. משתדל כמה שפחות לפגוש חברים.

יש לי קושי במבחנים ותחרות? - בוחר עבודה שקטה לא תחרותית.

יש לי חרדת קהל? - לא עולה לעמוד, לא עולה לתורה. פתרנו את הבעיה.

אך כשזה מגיע לשלום-בית, הופה!!

אין לאן לברוח. הבעיה תקועה בגרון. נמצא בבית הרבה, קונפליקטים בלי סוף. מנסה לברוח מהבית, תלונות על חוסר נוכחות. יושב בבית ומדבר - "אתה מקשקש באוזן!". יושב ושותק - "אתה מכונס בעצמך!"

*

הענין הוא גם שכל הבעיות שמנינו לעיל, בסוף מתפרצות גם בבית. כי אפשר לברוח מהן, רק עד שהתסמינים מגיעים הביתה.

יש לי קושי בלימוד, ואז אני ממעט ללמוד? - התחתנתי איתך כבן-תורה שיושב ולומד."

יש לי חרדות? - "אי אפשר איתך רגע אחד בשלווה".

אין לי חברה? - "למה אתה לא יוצא לשמחות? אף אחד לא גייע לשמחות שלנו".

יש לי קושי בעבודה תחרותית? - "אם היית בעל ביטחון עצמי, הייתה לנו פרנסה ברווח".

יש לי חרדת קהל? - "למה כל האחים שלך יודעים לדבר בשבע-ברכות, ואתה לא פותח את הפה?"

ולבסוף מה שקורה, שגם כאשר אנשים מגיעים להיעזר על שלל הקשיים וההתמודדויות, לפעמים זה כי "בבית לחצו עלי".

*

אנחנו יכולים לראות את כל נושא "שלום בית", כמשהו מטריד נוסף על הבעיות שיש לנו. אם לא די לנו

תורה שיככתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

י"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל

פרשת בהעלותך | סיון תשפ"ד | גיליון כ"ד

שבת של תורה לשולחן השבת פנינה שבועית

כבודם של הנשיאים

נאמר בפרשת השבוע, בפרשת החצוצרות (במדבר י, ג-ה) וַתִּקְעוּ בְּהַן וּבְנֹעֲדוֹ אֶלְיָךָ כָּל הַעֲדָה אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד, וְאָם בְּאַחַת יִתְקַעוּ וּבְנֹעֲדוֹ אֶלְיָךָ הַנְּשִׂאִים רֹאשֵׁי אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל.

נשאלת השאלה: אמנם מובן מדוע היו צריכים לתקוע בחצוצרות לאיסוף כל העדה, כי הלא מדובר בשש מאות אלף איש, ואין דרך אחרת לקרוא לכולם, אבל לשם מה הוזקקו לתקוע בחצוצרות כאשר בא לאסוף את שנים עשר הנשיאים? וכי אי אפשר היה לקרוא לשנים עשר הנשיאים באמצעות שליחת שליח אישי?

אלא, מתרץ באופן נפלא בספר נור יוסף: רצה הקב"ה לשמור על כבודם של הנשיאים שלא תתעורר ח"ו קנאה בישראל, ולא יצליח השטן לעורר את יצר המחלוקת, ולכן אם היו שולחים שליחים נפרדים לכל נשיא, היה עלול להתעורר כעס או חלישות הדעת במקרה ונשיא אחד היה מוזמן לפני השני, לפיכך ציווה ה' שהנשיאים יאספו באמצעות תקיעה אחת בחצוצרות, כך שכולם נקרא בבת אחד וברגע אחד, כדי לשמור על האחידות בקרב בני ישראל!

והדברים נפלאים!

חיים של תורה מעלת חשיבות לימוד חומש ורש"י

ללמוד חומש רש"י אלפיים שנה

"ולא מצאתי דבר קל להיות בקי בהם, כמו חמשה חומשי תורה, וזאת בתנאי שיקבע האדם לעצמו קביעות, חוק ולא יעבור, ללמוד בכל שבוע ושבוע, הסדרה עם פירוש רש"י כנהוג, ויעיין בעיון גדול להבין כל פסוק... אף אם יחיה פעמיים אלף שנים, לא ימנע עצמו בכל שבוע מללמוד תמיד כסדרן הסדרה עם פירוש רש"י".

(יסוד ושורש העבודה, שער ו)

שערי תורה מבט מסכם ומביא לפרשת השבוע

מה בפרשה:

נושאים רבים צבורים בפרשת בהעלותך, בתחילתה נלמד את פרשת המנורה ועבודת הלויים, בהמשך נמצא את שאלת 'למה נגרע' שבעקבותיה נמסרו מצות פסח שני. לאחר מכן עוברת התורה לתאר את סדר המסעות על פי הענן והחצוצרות, כשהחלק מהעם נכשל בחטאי המתאוננים והמתאווים ונענשים על כך, ולסיום הפרשה: הצרעת של מרים.

המנורה + עבודת הלויים + פסח שני + המסעות במדבר
החצוצרות + המתאוננים והמתאווים + נביאת הזקנים + צרעת מרים

א. פרשת המנורה

אהרן מצטווה להכין ולהדליק את הנרות, כשכל הנרות פונים אל הקנה האמצעי.

ב. טהרת הלויים ועבודתם

טרם החלו הלויים לעבוד, היוזו עליהם מי פרה, הם טבלו במים וגילחו כל שערותיהם. בני ישראל סמכו ידיים על ראשם, ואהרן הניף אותם. והם הקריבו קרבנות.

הלוי לומד חמש שנים כיצד לעבוד, ואחר כך עובד מגיל 30 ועד גיל 50, ולאחר מכן ממשיך לעבוד בכל העבודות מלבד בעבודת משא.

ג. מסעות על פי ה'

המסעות במדבר היו על פי ענן ה', ועל פי משה שהיה אומר 'קומה ה'. כשנסעו מהר סיני הפציר משה ביתרו שלא יעזבם.

ד. החצוצרות

שתי חצוצרות כסף עשה משה והם שימשו כקריאה לאיסוף העם או הנשיאים, או כסימן למסע. כמו כן יש לתקוע בהן במועדי השנה ובעת מלחמה.

ה. המתאוננים

לאחר שהתלוננו הרשעים על טורח הדרך בערה בהם אש ה'. וגם שבעים הזקנים מתו אז.

ו. קברות התאוה

כשהתאוו ישראל לאכול בשר, הביא להם ה'

מבט על פרשת שלח הבעל"ט:

נושאי הפרשה: המרגלים • המעפילים • מצות נסכים • הפרשת חלה • קרבן הכפר על עבודה זרה • המקושש • ציצית

מה בפרשה: תחילת פרשת שלח וחלק ניכר ממנה עוסקים במרגלים ששלח משה לבדוק את טיב הארץ, ואת העונש שנענשו ישראל לאחר שהמרגלים הוציאו דיבת הארץ. בהמשך הפרשה נלמד את מצות הקרבת מנחת נסכים יחד עם הקרבנות, וכן את דיני הקרבנות שיש להקריב ככפרה על עוון עבודה-זרה בשוגג. בנוסף מופיעה בפרשתנו מצות הפרשת חלה מהעיסה, ולקראת סיום הפרשה נמצא את פרשת המקושש ועונשו, ובחתימת הפרשה: מצות ציצית.

רבן של ישראל

לקראת יומא דהילולא רבא של רבן ומאורן של ישראל רש"י הקדוש זיע"א

אנו מתעתדים בס"ד להוציא לאור עולם גיליון מורחב ומלא תוכן

אם יש בידיכם חומרים מרתקים או גילויים חדשים, תוכן איכותי ומעשיר או כל הצעה אחרת בנושא

נשמח לקבל מכם באמצעות פלטפורמת יצירת הקשר בטלפון, בנדרים או בדוא"ל

דעתכם חשובה לנו!

בעקבות המשוב העצום המתקבל ב"ה מאלפי הלומדים והקוראים הנאמנים, בס"ד בשבועות הקרובים נערוך שינויים ושיפורים בגיליון, עם הוספת מדורים חדשים

אם יש בידיכם הצעות, בקשות, רעיונות או תגובות נשמח לשמוע מכם באמצעות הטלפון, נדרים או הדוא"ל

בדרך התורה

הפרשה ולקחה
מאצרים של גדולי הדורות

שיואיל בטובו להביא לי בקבוק שתייה כי הוא עדיין מאוד צמא. אבל הנהג הכעוס מסרב להתרכך מול תחנוני הרב ואינו מוכן להביא לו בקבוק.

משראה רבי מאיר את פני הדברים, מיהר את נהגו להמשיך בדרך, מותיר את נהג המשאית רוטן ומשתומם.

כעבור רגעים אחדים נחרדו לשמוע קול חבטה עזה, לדאבונם הבחינו שהמשאית שהם הותירו מאחוריהם התהפכה לתוך התעלה. כשהגיעו כוחות ההצלה, נותר להם רק לחלץ את הנהג כשהוא כבר ללא רוח חיים.

אמר בבא מאיר לנהג: "ראיתי את להט החרב של מלאך המוות מתהפכת לפני משאיתו של אותו יהודי, לכן ניסיתי בכל כוחי לזכות אותו בגמילת חסד, אך מה יכולתי לעשות שהוא לא השכיל להקשיב לי".

הצינור של המחנות

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה הֲגִד ה' תְּקַצֵּר (במדבר, יא, כג)

ביום מן הימים פנה הרה"ק רבי שלומק"ה מוויז'ניץ על אל מקורבו - הרה"ח ר' דוד שכטר ז"ל מחסידי ברסלב בירושלים - ושאל אותו, "אני רואה אור מיוחד שורה עליך, האם יש איזה מצווה מיוחדת שזכית לעשות באחרונה?"

ר' דוד ניסה לפשפש בקורות הימים האחרונים ובתחילה לא מצא משהו מיוחד, אך משהרבי המשיך לצפות למוצא פיו חזר להרהר במעשיו ונזכר, במעשה אחד, אולי אליו התכוון הרבי שהוא מיוחד. וכך סיפר לרבי שלומק"ה:

הן אני עומד כשכובע לפני נישואי בתי בשעה טובה ולקראת החתונה חסכתי כדי עמל חמישים לירות לכיסוי ההוצאות. בשעת השידוך סיכמתי עם המחנות אבי החתן, על חלוקה הוגנת שגם הוא ישתף בהוצאות בסכום שווה. אך לפני ימים אחדים ניגש אליי המחנות ובקול נשבר הודיע לי על רצונו לבטל את השידוך, נחרדתי כהוגן ושאלתי אותו מה קרה, שמא מצאתי בביתי שמץ פסול?! חלילה, הגיעה מיד המחנות לא מצאתי אצלכם כל מתום, רק שלצערי הגדול לא עלה בידי להשיג את חמישים הלירות כפי שהבטחתי לתת חלקי בהוצאות. אם כך, אמרתי לו, אין לכם מה לדאוג ואין צורך לבטל את השידוך, אני אשיג ואשלים את הסכום החסר.

"אכן זה המעשה הטוב שבשלו זכית להשראת האור" הפטיר הרה"ק רבי שלומק"ה לשמע הסיפור והוסיף לומר לר' דוד, "בשמיים יש עבור כל אחד צינור משלו ודרכו נשפעים לו כל ההשפעות טובות, עכשיו משהיטבת בחסדך ליטול על שכמך אף את חלק ההוצאות של המחנות, יושפעו לו כל ההשפעות הטובות אף מצינורו שלו.

מיותר לציין שר' דוד למרות היותו בעל אמצעים דלים, הצליח לעמוד באופן מופלא בתחייבויותיו ולהשיא בכבוד את בתו וחתנו.

אמרות חכמה ופניני שפר מגדולי הדורות על פרשת השבוע

מגדולי ישראל לפרש הפסוק בדרך צחות, שדרכו של עולם שהציבור מורכב מרבנים ותלמידי חכמים, ולצידם עמלי כפיים התומכים בהם בממונם. אך 'אם כל עם ה' יהיו נביאים, שוב 'מי יתן' להם ממון שיוכלו להתקיים?... אחד הבחורים שעמד שם העיר מיד: הרי הפסוק ממשך ואומר: "כי יתן ה'..."

אספה לי שבעים איש מזקני ישראל (יא, טז)

בעיירה אחת התלקחה אש המחלוקת סביב בחירת הרב לעיירה, כל כך בערה המחלוקת עד ששכחו כל התושבים את דאגת הפרנסה, ולא עסקו בשום דאגה אחרת מלבד שאלת הרבנות.

אמר על כך מרן הבית הלוי מבריסק צוק"ל: כל ימי הייתי תמוה, אחרי פרשת המתאוננים והמתלוננים, נאמר 'ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש, וכי מה תקנה ותרופה יש במינוי זקנים למצב הקשה של ריב ומדנים? עתה נודע לי הדבר, כיון שראה הקב"ה שהם מתרעמים ומתלוננים בעניין הפרנסה, הבשר והמון, אמר ה' אספה לי שבעים איש, צייה להם שיערכו בחירות לרבנות, וממילא ישכחו את כל דאגות הפרנסה...

לכבוד ידידי

מתוך פני ישראל (במדבר ח, יט) חמשה פעמים נאמר בני ישראל במקרא זה להודיע חיבתן (רש"י)

המגיד הנודע הגה"צ רבי יענקל'ה גלינסקי זצ"ל היה מקורב מאוד למרן החזון איש ז"ע. לעיתים תכופות היה החזון איש כותב מכתבים לרבי יעקב בעניינים שונים והמכתב היה נפתח בנוסח: 'לכבוד הרב יעקב, פעם אחת קיבל מכתב מהחזון איש שנפתח בשורה: אל כבוד ידידי רבי יעקב.

רבי יענקל'ה התרגש עד מאוד מכך שהחזון איש כינהו בתואר ידידו, הוא שמר את המכתב והטמינו בין גזיו. הוא אף ביקש מצאצאיו שבבוא יומו יטמינו את המכתב בחלקת קברו, כדי שיוכל לבוא לבית דין של מעלה ולטעון ואף להוכיח שרבינו החזון איש הכתיר אותו בתואר ידידו.

אך באחד מן הימים חזר רבי יעקב מתפילת שחרית, שלף את המכתב ממקום מסתורו וקרעו לגזרים, ואף מחק את הסעיף בעניין המכתב מצוותו. לפליאת המשפחה נימק את מעשיו: "היום בתפילת שחרית התבוננתי במשמעות מילות התפילה 'ידידים העברתי', שהקדוש ברוך הוא מעיד שכל ישראל הם ידידי. משמע שגם אני יעקב גלינסקי כביכול ידידו של הקב"ה, אם כן מה לי להתהדר בידידות עם בשר ודם אף אם הוא רם בענקים, בעוד אני ידידו של בורא עולם!"

הבקבוק שלא הצייל

וַיְהִי בַּנְסֵעַ... וַיָּפְצוּ אֲבִיבֵיךָ וַיָּנְסוּ מִשְׁנֵאֵיךָ מִפְּנֵיךָ (במדבר י, לה)

על אחד מכבישי הארץ נסעה מכונית ובה ישב האדמו"ר הקדוש רבי מאיר אבוחצירא - הלוא הוא בבא מאיר - בנו הגדול של סידנא בבא סאלי זכר צדיקים וקדושים לברכה, וכותם יגן עלינו. לפני המכונית נסעה משאית מטען גדולה, לפתע פקד הרב על הנהג לעקוף במהירות את המשאית ולחסום את דרכה. הנהג סבר שמשוכן לעקוף ולחסום משאית באמצע כביש מהיר, אבל הוא ביצע מיידית את שנצטווה, עקף את המשאית וחסם אותה מלהמשיך בדרכה.

נהג המשאית המופתע, ירד ממרום תא מושבו והתחיל לצעוק על נהג הרכב שהחליט להתפרע ולשחק באמצע הכביש. כשהבחין בדמותו הרבנית של רבי מאיר במושב האחורי כעס אף יותר, "כך מתנהגים רבנים" זעף בחרי אף. כשחזל הנהג להביע את תסכולו, פנה אליו בבא מאיר "אדוני אני מאוד צמא, תוכל אולי להביא לי בקבוק משקה ממשאיתך?"

הנהג חישב להתפקע ממה שהוא ראה כחוצפה עצומה, "לא די שהחלטתם להתל ב' ולהפריע לי בנסיעה, אתם עוד מעזיזים לבקש ממני שתייה". אך בבא מאיר לא מוותר, הוא מוסיף לבקש מהנהג

חבמת התורה

וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עֵבֶר מֵאֵד מִכָּל אֲדָמָה אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה (יב, ג)

לאוזניו של הרמב"ן הגיעה שמועה על כומר אחד שאומרים עליו שהוא עניו ושפל ברוך מאין כמותו. אמר הרמב"ן בלבו, אלכה נא ואראה האומנם עניו הוא האיש עד כדי כך? קם והלך לביתו של הכומר, התבונן בהליכותיו וכצפוי גילה מיד שמדובר ברמאי ומתחזה. ניגש אליו הרמב"ן ואמר: "שאלה גדולה לי אליך! איך כתוב בתורתנו שהאיש משה היה עניו מכל האדם, הלא אתה עניו יותר ממנו! לבשו פניו של הכומר ארשת של ענווה מתחסדת, וענה: האמת, שאלה זו מטרידה גם אותי שנים רבות... הגיב לו הרמב"ן בבת שחוק: כעת, השאלה כבר אינה שאלה..."

וְמִי יִתֵּן כָּל עַם ה' נְבִיאִים כִּי יִתֵּן ה' אֶת רוּחוֹ עֲלֵיהֶם (יא, טט)

בשבת קודש פרשת בעלותך, לאחר שקראו בתורה פסוק זה, פנה כ"ק האדמו"ר בעל המקור- ברוך מסערט-וויז'ניץ ז"ע אל בחורי הישיבה שעמדו מסביבו ואמר להם: מובא בשם אחד

אין מוקדם ומאוחר בתורה

פרשיות התורה אינן מסודרות דווקא לפי סדר השתלשלות המאורעות והתרחשותם בפועל, ולא אחת אנו מוצאים בתורה פרשיות מסוימות שהתרחשו בשלב מוקדם, והן מופיעות בתורה במקום מאוחר יותר. כך למשל הפרשה הראשונה של חומש במדבר התרחשה בחודש אייר לשנה השנייה של ציאית מצרים, ואילו פרשת פסח שני המופיעה רק בפרשת בעלותך נאמרה חודש קודם לכן, בחודש ניסן.

הציציות

שתי חצוצרות כסף נעשו על ידי משה רבנו במדבר, והתקיעה בהם שימשה כהודעה על איסוף העדה או כינוס הנשיאים, ולעיתים היתה התקיעה אות על יציאת המחנות למסע. לפי סוגי התקיעות והתרועות ידעו השומעים את מטרת התקיעה הפעם. לחצוצרות היו תפקיד נוסף, לתקוע בהן לפני ה' בעת מלחמה, וכן לתקוע בהן במקדש בימים בהם מקריבים קרבנות מוסף.

קברות התאוה

לאחר שהערב רב ביחד עם בני ישראל התלוננו על אכילת המן והתאוו לאכול בשר, הביא הקב"ה להם עופות ממין שליו לאכילה. בעודם לועסים בשיניהם את הבשר הכה ה' בהם מכה רבה ורבים מהמתאווים מתו תוך כדי האכילה. את המתים הללו קברו שם במקום, ועל שם נקרא המקום ההוא בשם 'קברות התאוה'.

אלדד ומידד

כשבני ישראל התאוו לבשר, טען משה לפני ה' שאינו יכול לשאת לבדו את טורח העם. הורה לו ה' לבחור 70 מזקני ישראל, שייסיעו לו במשא העם וגם יתנבאו. מתוך אותם 70 זקנים היו שני זקנים - אלדד ומידד - שבענוונותם לא באו לאהל מועד לקבל את המינוי, ובכל זאת נחז עליהם רוח נבואה בעודם במחנה. למרות שהם התנבאו שמישה עתיד למות ולא להכניס את העם לארץ, לא כעס עליהם משה.

משוררים ושוערים

על הלווים במקדש הוטל מספר עבודת, כמו פירוק, טעינת ונשיאת המשכן, וכן לשורר במקדש, לנעול שערים ולסגור את השערים.

דיו לבא מן הדין להיות בנידון

אחת מהמידות שהתורה נדרשת בהן היא מידת 'קל וחומר', שאם נאמרה הלכה מסוימת בדבר הקל בוודאי שכך הוא גם בדבר החמור. אולם כשלמדים את החמור מהקל, אף על פי שהנלמד חמור יותר מן הנלמד, מכל מקום אין להטיל על הנלמד יותר ממה שיש בנלמד, ודי לו לדבר החמור הנלמד (-הבא מן הדין). להיות רק כמו הנלמד (-הנידון), ולא יותר חמור ממנו.

הנוני"ן ההפוכים בפרשת בהעלותך

סימניות למעלה ולמטה

העולה לתורה בפרשת בהעלותך, יוכל להבחין שלפני ואחרי הפסוקים 'יהי בנסוע הארון וגו', רשומים בספר התורה שתי אותיות נ' הפוכים, דבר שאין בדומה לו בכל התורה כולה.

המקור לכך הוא בגמרא מסכת שבת (קטו, ב-קטז, א), שהובא כאן בפירושו ברש"י: "יהי בנסוע הארון ויאמר משה, פרשה זו עשה לה הקב"ה סימניות מלמעלה ולמטה, לומר שאין זה מקומה. רבי אומר, לא מן השם הוא זה, אלא מפני שספר חשוב הוא בפני עצמו, ע"כ.

פולמוס גדול התעורר בספרי הפוסקים, האם אכן יש לסופר להוסיף בספר תורה איזה סימנים לפני ואחרי פסוקי יהי בנסוע, ואם כן, איזה צורה יש לעשות שם?

צורת נ' הפוכה

אם כי בגמרא במסכת שבת לא נזכר כלל שהסימניות הם צורת האות נ', רק נזכר שיש לעשות איזה סימניות. אולם המנהג שהתפשט בתפוצות ישראל הוא, לעשות בספר תורה צורת אות נ' הפוכה, על פי הגמרא במסכת ראש השנה (ז, ב), כלפי הפסוקים בפיך ק"ז בתהלים, יורדי הים באניות עושי מלאכה במים רבים, המה ראו מעשי ה' וגו' - עשה להן סימניות וכו', ושם פירש רש"י וז"ל: "סימניות - בין פסוק לפסוק יש סימנין הפוכין, כזה:" ובדפוס הגמרא נדפס שם סימן של אות נ' הפוכה...

צורת סוגריים עגולות

חידוש מופלא מוצאים אנו בחידושי מהר"ם שיף (מסכת שבת שם) שלא לחינם בחרו לעשות דווקא צורת נ' הפוכה בתחילה ובסופה, אלא לפי שהנונים הם במקום צורת סוגריים בחצי עיגול O, או חצי מרובע [],

ולכאורה כוונתו שעושים בראשו נ' פשוט ורק בסופו נ' הפוך וכך נוצרת צורת סוגריים. או יתכן שבשניהם עשו אות הפוכה לסימן, להורות שפסוקים אלו אין כאן מקומם.

המהרש"ל: טעות ותלמיד טועה כתבו

ראש המפקפקים נגד מנהג זה הוא המהרש"ל, בהגהות חכמת שלמה במסכת שבת, ובאריכות גדולה בספרו שו"ת מהרש"ל (סימן עג), הוא מאריך מרחיב עד מאד בדברים נפלאים בפולמוס זה.

הוא תמה על המנהג לעשות צורת נ' הפוכה בספר התורה, שהרי אפילו אות אחת מיותרת פוסלת את ספר התורה, ואפילו ניקוד או פיסוק אסור לעשות בספר התורה. לכן מפרש שם שהכוונה בסימניות רק לעשות ריוח חלק, וטעו התלמידים וסברו שהסימנים הן כצורת אותיות נונין.

כל התורה תלויה באותם נונין

המהרש"ל דן שם בהרחבה בסוגיה זו, ומצדד סברות לכאן ולכאן, להתיר לעשות את האותיות נ' או לאסור, עד שמצא שיש לכך מקור בווהר הקדוש ובספרי קבלה שם מובא שכל התורה תלויה באותן אותיות נ' (כפי שמביא שם בשם רבינו בחיי והריקאנטי), ויש בכך סודות עצומים.

י"ב תמונות בצורת הנוני"ן

זאת ועוד מביא שם המהרש"ל שהוא חקר ומצא במשך השנים היו כמה מנהגים כיצד לעשות את האות נ' הפוך, והאם אכן להוסיף אותיות בין הפסוקים, או שמא להפוך את האות נ' של המילה בנסוע, או של המילה וינוסו, או של ובנוחה, או את שתי האותיות נ' יחד.

של המילה כמתאוננים,

חיתו של הנודע ביהודה

לעומת המהרש"ל האוסר הוספת סתם נונין באויר בין הפרשיות, הרי שהנודע ביהודה (קמא, יו"ד עד) חולק על דבריו וכותב שאין הוספת נון הפוכה בין הפרשיות פוסלת, ודווקא הוספת אות המשנה את הקריאה פוסלת, או הוספת ניקוד או פיסוק, ולא הוספת אותיות הפוכות וסתם צורת בין הפסוקים, ולכן בודאי עדיף להוסיף בין הפרשיות ולא לשנות ולהפוך נון בתוך הפרשה.

דעת גדולי החסידות

הרה"ק בעל באר מים חיים זי"ע בספה"ק סידורו של שבת (ח"ב דרוש ג פ"א מ"ג) כותב נגד כתיבת אותיות נונין בספר תורה, וכותב בשם הרה"ק מזבאריז זי"ע שאסור להוסיף אותיות אלו בספר התורה.

אך לעומת זאת בספר משנת אברהם (סי' כ"ד מסעיף ז והלאה) חולק עליו וסובר שיש לנהוג להלכה ולמעשה ולכתוב הנוני"ן הפוכים וכדברי הווה"ק, ולא עוד שכותב שגם הרה"ק מזבאריז עצמו כתב כן בספר תורה שלו. וכן מביא שם שנהגו עוד מגדולי צדיקי החסידות.

באיזה צורה מהפכים הנון

גם בקרב אלו הנוהגים להוסיף בין הפרשיות נון הפוכה, יש חילוקי מנהגים איך הופכים את האות: א. יש שעושים הרגל למעלה והראש עם התגים למטה. ב. המנהג הנפוץ הוא שמשאירים הראש למעלה והרגל למטה, רק הופכים הנון לאחריו. ג. יש שמשאירים את הראש כמו שהיא, ורק את הרגל של האות מהפכים לאחור.

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות? שלחו לנו ל gts025002018@gmail.com ונשתדל בס"ד להביא את הפינים המובחרים של לומדי התורה

אוצר התורה יהלום מתוך הפרשה

תורה והלכה נושאים הלכתיים מתוך הפרשה

הצעת האדמו"ר: לכתוב בספר תורה את שם בית הכנסת!

יו"ד עד) חולק על המהרש"ל, וכותב שאין איסור להוסיף אות נ' בין הפסוקים, ודווקא הוספת אות המשנה את הקריאה פוסלת. כך שמצד שני של הספר בוודאי שהדבר מותר.

שלא כנגד השם

למעשה, לאחר דיון ארוך, מכריע בשו"ת בית אבי"י, שמותר לכתוב את שם בית הכנסת בצד השני של הקלף, ויזהרו לא לכתוב כנגד מקום שיש בו שם ה'.

הסופר מאמריקה

בשאלה דומה דן הגאון בעל האדר"ת זי"ע בספרו עובר אורח (אות עא), אודות סופר סת"ם מאמריקה שחתם את שמו בסוף הספר לאחר המילים "לעיני כל ישראל", במטרה למנוע את גניבת הספר.

האדר"ת מכריע שהדבר אסור בהחלט, על פי דברי הרמב"ם (הל' ס"ת א, יג) שאסור להוסיף אפילו אות אחת בתורה אפילו בסופו. רק אם כתב בצבע ולא בדיו, והאות לא נכתבה כהלכה, יש להסתפק אם הדבר מותר.

לפני כמה עשורים, בעקבות מכת גניבת ספרי תורה מבתי כנסת, עלה ברעיונו של כ"ק מרן האדמו"ר בעל 'אמונת אברהם', רבי אברהם אבא מפיטסבורג זי"ע, פתרון יצירתי: בצדו החיצוני של ספר התורה יכתבו על הקלף בכמה מקומות, את שם בית הכנסת אליו שייך הספר, כך ניתן יהיה לדעת ולאתר מי הם בעלי הספר.

הוספת אותיות בין הפסוקים

בספר שו"ת בית אבי"י (ח"ג, סימנים יא-יב) דן באריכות בהצעת האדמו"ר. הוא פותח את הדיון במחלוקת הפוסקים בנוגע לפסוקי "יהי בנסוע" שבפרשת בהעלותך, שרש"י כותב 'פרשה זו עשה לה הקב"ה סימניות מלמעלה ולמטה'. לדעת המהרש"ל (שו"ת סימן עג) אין הכוונה שיוסיפו בספר תורה בין הפסוקים ציור וסימן של אות נ' הפוכה, שהרי אסור להוסיף בתורה אפילו אות אחת. רק הכוונה להשאיר ריוח חלק בין השורות. לדבריו, יש לדון אם גם בצד השני של הקלף יהיה אסור לכתוב את שם הבעלים. לעומת זאת, בשו"ת נודע ביהודה (קמא,

ונושעתם מאיביכם, וכיום שמחתכם (ט, י)

סמיכות הפסוקים בא ללמד שבכח השמחה - ביום שמחתכם, לעורר ישועה - ונושעתם מאיביכם. (אמרי אמת)

והמן כפירע גד הוא (יא, ז)

ה'מן' - זהו פרנסתו של אדם - והפרנסה היא לפי זרע גד, ג"ד ראשי תיבות גומל דלים, כמה שהוא יותר גומל חסדים, כך פרנסתו מצויה. (בית אברהם, סלונים)

והאיש אשר הוא טהור וצדק לא יהיה (ט, יג)

מי האיש אשר יכול להישאר טהור? מי שלא היה בדרך, אינו מסתובב ברחובות ואינו מרבה בנסיעות. (רבי עקיבא אייגר)

ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשת בני ישראל אל הקדש (ח, יט)

יש המתקרבים אל הקודש, רק בעת צרה ומגיפה. לכן אומר הכתוב: ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשתם אל הקודש, אלא יתקרבו מתוך שמחה וטוב לבב. (אמרי נועם)

ויחר אף ה' מאד ובעיני משה רָע (יא, י)

חרון אף ה' על משה היה על כך שהפעם היה חטאם של ישראל רע בעיניו, ולא לימד עליהם זכות. (קדושת לוי)

פי נתנים נתנים המה (ח, טז) נתונים למשא נתונים לשיר (רש"י)

גם אם שרויים בסבל ונתונים למשא הגלות, לא פסקו יהודות לה' ולהיות נתונים לשיר. (אמרי חיים)

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת בהעלותך

שבח הוא זה, הרי גם אדם פשוט יודע שאין לשנות מצויו?
הענין מתבאר על פי משל לשלושה בני אדם שחלו במחלה קשה.
הלכו השלושה אל רופא מומחה, וקיבלו ממנו תרופות והוראות כיצד לנהוג.

אחד מהם עשה ככל אשר ציוה עליו הרופא והבריא.
השני, שהיו לו ידיעות בעניני רפואה, החל לחקור בטיב התרופות שקיבל.
את התרופות שהכיר הסכים לקחת, ואילו שלא הכיר, דחה מעליו, וסרב לקחת.
לאחר זמן מועט מת מחליו.
החולה השלישי היה גם כן בקי בחכמת רפואה וכחברו התענין וביקש להבין טיבן של התרופות, אך שלא כחברו, לא נמנע מלהשמע להוראות הרופא, אפילו כאשר לא ירד לסוף דעתו.
חולה זה נרפא מחוליו, כיון שהשכיל לבטל דעתו בפני הרופא שהיה מומחה גדול ממנו.
גם ביחסם של בני אדם להוראות התורה ולקיום המצוות ניתן להבחין בשלושה סוגים: האיש המצוי מקיים מצוות בלי לחקור כלל בטעמיהן, אחרים מבקשים להבין טעמי המצוות, והם נמצאים בסכנה גדולה, שהרי אם יתקלו במצוות שאין הם מבינים

"בהעלותך את הנרות" (ח, ב)

וברש"י, מכאן שמעלה (מדרגה) היתה לפני המנורה, שעליה הכהן עומד ומטיב.
ונשאלת השאלה: הלא כל גבהה של המנורה היה רק שלוש אמות, המגיעים בדרך כלל לגובה נמוך מגובה כתפיו של הכהן, ואם כן, הרי שאהרן יכל להגיע בקלות אל הנרות, ולשם מה היה צריך לעמוד על מדרגה? ניתן להסביר ולומר שמטרת המדרגה היתה שאהרן לא יצטרך להגביה את ידו בעת ההדלקה אל עבר הנרות, ובזה עלול היה לעבור על דברי ההלכה, שאסרה על הכהן הגדול להרים את ידיו מעל לציץ, המונח על מצחו.
מכיון שעמד על המדרגה, לא הוצרך להגביה את ידו, כי אם להושיטה כלפי מטה, וממילא אין חשש, שידו תגיע מעל לציץ.
(מלוא העומר)

עם מה אנחנו יוצאים מחג העצרת הזה?
אם יציעו לך עבודה, משפחת טובה, תנאים מצוינים - אבל אין אפשרות להתפטר, לעולם...!
אם יציעו לך עבודה במפעל, ויתנו אתך שהעבודה כוללת שש מאות ושלש עשרה תפקידים.
אם יציעו לך עבודה, וכשתשאל 'מה בדיוק כוללת העבודה' - יאמרו לך שזוהי עבודה בלי הגדרה. כל מה שהבוס יגיד לך לעשות - עליך לבצע בלי שאלות...
האם מישוהו בעולם יסכים לקחת על עצמו עבודות מהסוג הזה?
אנחנו כן. עם ישראל הסכים.
קבלת התורה היא לקבל על עצמנו תר"ג מצוות, כשהמספר הזה לוקח בחשבון רק את הכותרות, ומתחתם יש עוד אלפי פרטים ודיוקים, כוונות והדורים, מחשבות, דבורים ומעשים.
בעבודה הזו אין חפש. לעולם...! בעבודה הזו אין אפשרות להתחרט. לעולם...!
ובעקר - העבודה הזו לא מגדרת! להיות עבדי השם זה לעשות את כל מה שהבורא רוצה.
ומה הוא רוצה? בכל יום משהו אחר... כל יום והנסיונות שלו, כל רגע והקשיים שלו, כל אדם וה'פעקאלע' שהוא סוחר אתו...
והשאלה שנשאלת היא, מה בדיוק הספור פה? למה לתת לנו תפקיד כל כך קשה? למה לא לתת חפשות?

"ויעש כן אהרן... כאשר ציווה ה' את משה" (ח, ג)

להגיד שבחו של אהרן שלא שינה (רש"י)
שואל המגיד מדובנא בספרו אוהל יעקב, איזה

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

את טעמיהן, עלולים הם שלא לקיימן, ואכן רבים נכשלים "כי לי כל בכור בבני ישראל" (ח, יז)

הרב מפוניבז' נשא פעם דרשה בפדיון הבן שבה שימש ככהן, ושאל, מה הנוסח שבו פונה הכהן לאבי הילד במאי בעית טפי, לתן לי את בנך בכורך, או לפדותו בחמשה סלעים? וכי מישהו מעלה על דעתו שהאב לא ירצה בבנו?

אלא, יש בשאלה משמעות עמוקה ומוסר לאב, במאי בעית טפי - מהי מטרתך העקרית בחיים? האם הבנים, המשך הדורות ומורשה להנחיל, או שמא חמשת הסלעים, הכסף והחמריות?

וזה שאלה נוקבת שהכהן הפודה מציג בפני מי שעתה הפך לאב לראשונה בחייו, כחלק מהכשרתו לקראת התפקיד הגדול, לחנך את בנו לתורה וליראת שמים...

בראשית ימיו של רבי יעקב קמנצקי בארצות הברית, כיהן ברבנות טורונטו, שיהודיה באותם ימים היו פשוטים ותמימים.

יום אחד הוזמן לפדיון הבן, ובפניו הוצג מר סגל, אבי אמו של התינוק.

לשמע השם (סג"ל - סגן לכהנים, לרמו להיותו משבט לוי) התעניין רבי יעקב אם הוא לוי, וכשנענה בחיוב, אמר, אם-כך, אין צורך בפדיון, שכן אם הילד בת לוי, ובכדי שלא לאכזב את המוזמנים אמר, בהגעת התינוק לגיל חדש, הוא הופך לבר קיימא, וזו סיבה מספקת לחגוג...

בריא את העולם היא משימה לא רגילה. זה לקחת את ה'אין סוף', זה שאינו מגבל בשום הגדרה, בשום צבע, בשום צורה, בשום לוח זמנים, את הכוח הכי חזק והכי קדוש, העליון והמאיר - ולהכניס אותו לתוך עולם מצמצם וקטנטן, חשוך ומגושם.

הקדוש ברוך הוא לקח את הדבר הכי יקר בעולם, את האור האינסופי - והכניס אותו לכאן!

למה? בשביל מה להשקיע את היקר שביקרים - בעולם גשמי ולכאורה חסר סבוי שכזה?

ויותר מזה: כדי להכניס אור קדוש לתוך העולם המגושם - אי אפשר לשלח אור רגיל, שעלול להאבד בין הגשמיות! הקדוש ברוך הוא הכניס לעולם הזה אור גנוז אדיר! הרבה יותר חזק מזה שהמלאכים והשרפים מסגלים להגיע אליו! כי רק האור הזה יכול להחזיק מעמד בתוך הקלפות...

אז למה כל ההשקעה הזו?

לבורא יש מטרה - אומר האר"י הקדוש - שיהיו כאן בעולם אנשים שלא יתבלבלו מהעטיפות הגשמיות המצמצמות - ויגלו את האור האינסופי המסתתר כאן במעטפת קלפות עבה וסמיכה!

שיהיו כאן אנשים שידעו: זה לא החבר שמציק, זה הבורא שמדבר אלי! הפחד הזה הוא אור של הבורא שרוצה לחבר אותי אליו! ההצלחות שלי לא שיכות אלי, הבורא הוא זה שנותן לי אותם!

כשהאדם לא מתבלבל מהחשך, ומתעקש להצביע על הבורא שמחיה את הכל - הוא זוכה להיות גדול יותר מהמלאך! כי הוא מתחבר לאור כזה - שמלאכים לא מסגלים להכיל!

כל העולם שסביבנו, כל מה שהולך כאן, האנשים, המקומות, המפעלים, ההרים - הכל תלוי במשימה הזו: אם יהיו כאן אנשים שחיים את הבורא - היה שיהיה לברא את העולם! ההשקעה מוכיחה את עצמה! אבל אם לא? אפשר לסגור את הספור...

התפקיד שלנו כאן הוא לא כמו עובד רגיל. אנחנו 'מנהלי עבודה'! כל המפעל האדיר הזה על כתפיינו! השם עשה אותנו שתפים בבריאה! וכדי לעזור לנו לעשות את הבלתי אפשרי, ולא להתבלבל מהמעטה החיצוני של העולם הזה - נתן לנו הבורא שש מאות ושלוש עשרה מצות.

המצוות, הן עצות מהבורא בעצמו - כיצד לעזור להשקעה האדירה הזו להוכיח את עצמה, כיצד להצליח במשימת העל שנטלנו על עצמנו...

הקבוצה השלישית היא של אלה שיראתם קודמת לחכמתם, הללו מאמינים בגודל חכמתו יתברך ומקיימים כל המצוות, ויחד עם קיום המצוות, חוקרים הם בטעמיהן, אך אינם קושרים את הקיום בהבנה.

ברוח זו אמר דוד המלך ע"ה, דרך אמונה בחרתי, משפטיך שויתי (תהלים קיט), כלומר, גם במשפטים שיש בכוחי לחקור טעמיהם, אני קובע לעצמי הדרך לכל המצוות, היא דרך אמונה. (ילקוט לקח טוב)

"ויעש כן אהרן" (ח, ג) להגיד שבחו של אהרן שלא שינה (רש"י)

בשבת פרשת בהעלותך, הזכיר רבי אברהם שלום מסטרופקוב את דברי רש"י אלו ותמה: וכי צריך לומר שאהרן לא שינה?

אלא שהיצר הרע מתחכם להחטיא כל אדם בדרך אחרת. את האדם הפשוט הוא מחטיא ממש, ואילו אדם חשוב, חסיד מופלג כבן תשעים שישב בשלחן, אין מציע היצר לעבור עבירות חמורות, כי יודע שלא יאזין לו, אלא הוא מפתה אותו להוסיף על לימודו קדם התפילה, לטבול שוב במקווה, וכל זאת כדי לעבור על ההלכה הצרופה שצריך להתפלל קודם שיעבור זמן תפלה. וזו כוונת רש"י, להגיד שבחו של אהרן שלא שינה מאומה ולא זו מדברי הלכה, ואף לא נתפתה ליצר הרע גם במילי דחסידותא.

אלא שהאב המאוכזב טען כלפי רבי יעקב, כי אין זה

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

עם שחר לפניי שבעל הבית יצא לבית הכנסת, קולה של בעלת הבית רעד: תנסה בבית הכנסת להשיג כסף, אהה אלוקים אנו בסכנה, היום, היום אחרון.

מה את דואגת, היד ה' תקצר!?

כאשר שב מבית הכנסת: נו, נו, הבאת משהו?

היד ה' תקצר, בינתיים תגישי ארוחת בוקר, אמר בשלוח.

מה, אתה מסוגל להכניס

אוכל לפה?! תמהה

אשתו.

בסיום אכילת פת שחרית

בירך ברכת המזון בכוונה

"תמיד לא חסר לנו ואל

יחסר לנו" פלאי פלאים.

נעמד ליד פתח הבית,

לבש את המעיל, וחבש

את כובעו.

שאלה האשה - להיכן

אתה הולך?

את עצמך אמרת שהיום

צריך לשלם לפריץ, אז

מה את שואלת... הפטיר

לעברה.

אבל אין לך כסף, הוסיפה

לשאול.

הקדוש ברוך הוא ישלח -

ענה. מבהיל - הוא הולך

לשלם לפריץ בכיסים

ריקים - הגר"א ראה

שהאיש כל כך בטוח

באלוקי השמים והארץ,

הוא היה משוכנע שאכן

יתרחש לו נס, וביקש

לראות במו עיניו כיצד

יפול דבר. הגר"א מיהר

לצאת בעקבותיו.

בעל הבית ירא ה', פסע

לעבר בית הפריץ בעיירה

הסמוכה, ממש לא היה

מובן למה ומדוע הולך,

מה שברור כי הוא הלך

בשלוח מאין כמוה,

והגר"א בעקבותיו.

בעומדו לפני פתח בית

הפריץ אמר לו המשרת:

אם אתה מבקש להכנס,

עליך להמתין, כי לפני

שעה קלה נכנס פריץ מאחד הכפרים הסמוכים, הוא

משוחח עם הפריץ בעל הבית.

היהודי התישב על אבן סמוכה, והמתין.

הוגן לקפח את בנו מפדיון הבן, בעוד יתר אחיו הגדולים זכו לכך... והתברר כי התינוק גם לא היה בכור...

"למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו בתוך בני ישראל" (ט, ז)

לכאורה תיבות 'בתוך בני ישראל' מיותרים.

אלא כשהם באו לטעון

שגם הם רוצים להקריב,

אמר להם משה לכו עסקו

בתורת הפסח ויחשב

לכם כאילו הקרבתם,

כמו שאמרו חז"ל כל

העוסק בתורת חטאת

כאילו הקריב חטאת.

על זה טענו לעומתו כי

לימוד התורה צריך

להיות באותו אופן של

הקרבן, וכיון שקרבן פסח

מקריבים בכנופיה - כל

הציבור, אם כן גם לימוד

התורה שלהם צריך

להיות בכנופיה ברבים,

והיות שכל ישראל

עסוקים בפסחיהם לא

ימצאו חברים שילמדו

עמהם ברבים, לכן אמרו

"למה נגרע" שלא נוכל

להקריב אפילו על ידי

לימוד "בתוך בני ישראל".

(תורת משה)

"ויאמר ה' אל משה

היד ה' תקצר" (יא, כג)

הגר"א זי"ע היה עורך

גלות. כאשר שב מגלותו

סיפר לבני ביתו את

הסיפור דלהלן.

באחת העעירות הוא

התאכסן בבית יהודי ירא

ה'.

באחד הלילות הוא שומע

את בעלת הבית שואלת

את בעל הבית בקול רם,

האם אתה יודעי כי מחר

ממש התאריך לשלם

לפריץ, ואם לא, הוא זורק

אותנו לבור חלילה, הפחד והחרדה נשמעו בקולה.

אמר לה בעל הבית בשלוח: מה את דואגת, הקדוש ברוך

ישלח את הכסף.

בְּעֶשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת נֹאמַר: "וַיִּדְבֹּר אֱלֹקִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאֹמֵר אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ".
"לֵאמֹר"? לְמִי בְּדִיוֹק? הֲרֵי כָּל עַם יִשְׂרָאֵל הָיָה נוֹכַח בְּמַעֲמַד הַהִיסְטוֹרִי הַזֶּה, אֶפְלוּ הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁבְּכָל הַדּוֹרוֹת הִתְכַּנְּסוּ שָׁם וְשָׁמְעוּ אֶת דְּבַר הַשֵּׁם - אִזּוֹ לְמִי בְּדִיוֹק "לֵאמֹר"?
מִסְבִּיר הַרֵ"ק רַבִּי ר' אֱלִימֶלֶךְ מְלִיץ עֲנִסְקוּ: הָאֱלֹקִים דְּבַר אֲתָנוּ וְהַסְבִּיר לָנוּ: כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה שֶׁאֲנִי עוֹמֵד לֹמֵר לָכֶם, כָּל הַמְצוּוֹת, הָאֲסוּרִים וְהַחַיֻּבוּבִים, כָּל הַפְּרִטִים הַקְּטָנִים וְהַגְּדוּלִים - הַכֹּל מִכּוֹן בְּמִטְרָה אַחַת: לֵאמֹר אֲנֹכִי הַשֵּׁם אֱלֹקֶיךָ! שְׁתּוֹכְלוּ לְהַכְרִיז וְלֹמֵר שֶׁאֲנִי הַשֵּׁם! שֶׁאֲנִי הוּא שְׁמַחֲיָה אֶת כָּל הַמַּפְעֵל הַזֶּה!
הוּא שֶׁאֲמַרְנוּ: תְּרִי"ג הַמְצוּוֹת הֵם עֲצוֹת כִּיצַד לְיִשְׁם אֶת מִטְרַת הַבְּרִיָּאָה...
לְמָה הָעֲבוּדָה שֶׁהֵשֵׁם נָתַן לָנוּ אֵינָה מְגַדֶּרֶת? כִּי זֶה בְּדִיוֹק הַתְּפִקִּיד שֶׁלָּנוּ: תְּהִיֹו אֲתִי, תְּהִיֹו נְאֻמָּנִים אֵלַי, תְּבַחְרוּ בִּי - לֹא בַּגִּלָּל סוּג הַמְשִׁימָה, אֶלָּא בַּגִּלָּל שֶׁאֲנֹכִי הַשֵּׁם אֱלֹקֶיךָ!
חַג הַשְּׁבוּעוֹת, חַג שְׁבוּ אָנוּ מִתְעוֹרְרִים שׁוֹב לְתַכְלִית קִיּוּמֵנוּ כְּאֵן בְּעוֹלָם - מְכַנֶּה 'חַג הָעֲצֵרֶת'.
עֲצֵרֶת פְּרוּשׁוֹ - תַּעֲצְרוּ אֶת כָּל הַתְּכַנְיּוֹת, אֶת כָּל הַמְחַשְׁבוֹת, אֶת כָּל הַרְעִיּוֹנוֹת, תְּהִיֹו אֲתִי!
בְּחַג הַשְּׁבוּעוֹת אֲנַחְנוּ חוֹזְרִים לְהַכְנֶה הַזֶּה, שְׁזֵהוּ תְּפַקִּידֵנוּ כְּאֵן: לְהִיֹוֹת אֲתוֹ, לְגִשְׁת לְכָל מְשִׁימָה שִׁיתָן לָנוּ הַשֵּׁם בְּכָל רִגַע - וְלִקְיִים אֹתוֹ בְּנֻאֲמָנוֹת!
אֲתָמוּל הוּא שֵׁם אֹתִי בְּעֲלִיָה רִוַחְנִית כְּדִי שֶׁאֲכִיר אֹתוֹ מִשָּׁם. הַיּוֹם הוּא הִבִּיא אֹתִי לְתַחוּשֶׁת רְחוּק - כְּדִי שֶׁאֲכִיר אֹתוֹ מִכְּאֵן...
בְּיוֹם חַל הוּא אֹמֵר לִי לְהִנִּיחַ תְּפִלִּין - וּבְשֶׁבֶת הוּא אֹמֵר לִי שֶׁהַתְּפִלִּין הֵם מְקַצָּה. אֲנִי לֹא מִבִּין אֵיךְ זֶה עוֹבֵד - אֲבָל זֶה בְּדִיוֹק הַרְעִיּוֹן! לְהַמְלִיךְ אֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, לְהַפְּיֵר שֶׁהוּא הַמְחִיָּה אֶת כָּלָם, שֶׁהוּא הַשֵּׁם אֱלֹקֵינוּ!

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

"והאיש משה עניו מאד מכל האדם" (יב, ג)

כתב רש"י, עניו שפל וסבלן.

והקשו המפרשים: מה טעם הוצרכה התורה להודיענו כאן גודל ענוותנותו של משה? אלא, מפרש הרמב"ן, להגיד כי הקב"ה קינא לו בעבור ענוותנותו, כי הוא [משה] לא יענה על ריב לעולם אף אם יודע.

עוד הביא הרמב"ן מהספרי, רבי נתן אומר, אף בפניו של משה דיברו בו... אלא שכבש משה על הדבר, יזכיר ענוותנותו שסבל ולא

ענם, וה' קינא לו.

לרה"ק רבי זאב וואלף מזבאריז'צ"ל היתה אשה קשה. היא היתה לעתים תכופות מחרפת ומגדפת אותו והוא לא ענה ולא הקפיד כלל וכלל.

שאלו אותו מקורביו: היתכן? כיצד יכול הוא להבליג כל כך?!

השיב להם הרבי, אדרבה, נותן אני הודאה על חלקי! שהרי אין ספק, שבזיונות אלו נקצבו לי, ומעתה במקום שירדפו אחרי ברחוב העיר ויבזו ויכלימו אותי לעיני כולם, יושב אני בביתי ומקבל זאת בין ארבע קירות. האין זה טוב יותר?!

(תולדות אמת)

אשתו של ה"יהודי הקדוש" מפשיסחא היתה מציקה תמיד לבעלה בצעקות וגידופים, והוא היה שומע בזיונו ושותק.

פעם השיב לה והיא החזירה לו כפליים, והוא השיב לה שוב והיא מוסיפה עוד כהנה וכהנה...

באותו מעמד נוכח תלמידו רבי שמחה בונים זצ"ל והתפלא על רבו ששינה הפעם מגדרו להיות מהנעלבים ואינם עולבים.

פנה לרבו ושאלו: מה יום מיומיים? השיב לו היהודי הקדוש, ראיתי שצערה גדול ביותר בגלל שתיקתי, רחמתי עליה ועניתי לה...

(סיפור"ח - מועדים)

כאשר יצא הפריץ, התרומם היהודי להכנס פנימה, עצר אותו הפריץ היוצא: רגע! המתן, רגע, אני מבקש לדבר איתך כמה מילים: אני מעוניין לקנות מהפריץ בעל הבית, שדה מסוים, הפריץ דרש ממני מחיר יקר, אני נקבתי בסכום זול, בתקוה שהוא יתפרש עימי על מחיר ביניים, אך הוא התעקש על הסכום היקר. לא התפשרנו.

אני, זקוק לשדה גם במחיר יקר, אך אין זה מכבודי להכנס שוב ולהביע הסכמה מוחלטת למחיר שלו. אבקש ממך, יהודון, שתכנס אתה לרכוש את השדה כביכול, בשביל

עצמך, אני סמוך ובטוח בך שתעביר לי אח"כ את השדה, תהיה מתווך נאמן, אני אשלם לך גם דמי תיווך...

היהודי עשה כבקשתו. נכנס. קנה. ניהל עימו בחכמה דברים קצרים של משא ומתן - רכש את השדה במחיר מלא, יצא וקיבל דמי תיווך - בדיוק בסכום שאותו חיוב לפריץ.

נכנס שנית, שילם ויצא. שב לביתו, והגר"א בעקבותיו.

לא נותרו כמעט סיפורים מימי גלות הגר"א, אבל עובדה זו היא מהמועטות. מעשה שהיה. (להגיד) (א"ה: סיפור דומה מסופר גם על הבעש"ט הק', וזכר צדיק לברכה)

"והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר

על פני האדמה" (יב, ג)
שח הגר"נ ברנשטיין, פעם הלכתי עם רבינו הגראי"ל שטינמן ברחוב והראה לי על הריצפה ב' נמלים, אחת גדולה שנקראת מלכה, והשניה רגילה.

אמר לי רבינו, מסתמא הנמלה הגדולה מתגאה על הנמלה הקטנה, מה את שוה ומה אני שוה וכו' וכו', ואז בלחיצת רגל אחת הכל נגמר ושתי הנמלים נעלמות.

כך אדם מתגאה על חבירו שהוא יותר בגלל זה ובגלל זה, ואז הקב"ה יכול ברגע קטן למחוק הכל, ואז איך ובמה יתגאה האדם.

(נאות אפרים)

וְלָמָּה אֵין יָמֵי חַפְּשׁ בְּעִבּוּדָּה הַזֹּאת לָמָּה אֵין אֶפְשָׁר לְעַצֵּר לְכַמָּה יָמִים כְּדֵי לְנַקּוֹת אֶת הָרֹאשׁ וְלַחְזֹר כְּמוֹ חֲדָשִׁים?

לָמָּה נִתֵּן לָנוּ הַשֵּׁם כָּל כֶּךָ הַרְבֵּה מִצְוֹת? וְלָמָּה הוּא נִתֵּן לָנוּ שֵׁשׁ מִצְוֹת תְּמִידוּת שְׁאֵנָחְנוּ מְחִיבִים לְהִיּוֹת אַתָּם כָּל הַזְּמַן בְּלֵי הַפְּסָקָה שֶׁל שְׁנֵיהֶם אַחַת?

וְמָה שֶׁמִּפְּלִיא יוֹתֵר מִכָּל, זֶה אִמְרַת חֹז"ל: אֵין לָךְ בֶּן חוֹרִין אֲלֵא מִי שְׁעוֹסֵק בַּתוֹרָה! אֵיךְ זֶה עוֹבֵד? אֵיפֶה כָּאֵן הַחֲרוּת?

אֲלֵא יְסוּד אֲדִיר יֵשׁ כָּאֵן: מְדוּעַ שׁוֹאֵף הָאָדָם לְחַפְּשׁ וְלִשְׁקֵט פְּנִימִי? כִּי הוּא נִמְצָא בְּגַהְנוֹם תְּמִידִי שֶׁל פְּחָדִים וּמַחְשָׁבוֹת, אַכְזָבוֹת וּרְגָשׁוֹת. אֵין לוֹ רֵגַע אַחַד שֶׁל מְנוּחָה, וְהַנֶּפֶשׁ שֶׁלוֹ זוֹעֶקֶת לְעֶזְרָה... הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא גֵיהֲנוֹם! אֵין אֶפְשָׁר לְשַׁרְדַּךְ כָּאֵן! וְכַמָּה שָׂרָק נִנְסָה לְמַצָּא אֶת פֶּסֶת הַשְּׁקֵט - זֶה לֹא יַעֲבֹד. אֵין אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ לְמְנוּחָה!

אָבֵל, וּפֶה מְגִיעַ אָבֵל גְּדוֹל מְאֹד, הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא גֵיהֲנוֹם רַק כִּי אֵנָחְנוּ מְנַסִּים לְשַׁלֵּט וְלְהִיּוֹת הַמְּלָכִים שֶׁל עֲצָמָנוּ! כְּשֶׁאֵנָחְנוּ חוֹשְׁבִים שֶׁהַגָּה נִמְצָא בְּיָדֵינוּ שְׁלָנוּ - זֶה הַמְּקוֹר לְחֹסֵר הַשְּׁקֵט, לְבִלְבּוֹל וְלַגֵּיהֲנוֹם הַתְּמִידִי...

אִם רַק נִמְסַר אֶת עֲצָמָנוּ לְשִׁלְטַת הַבוֹרָא, אִם רַק נִבְּרַר שְׁזָה הוּא - הִגַּעְנוּ בְּרֵגַע אַחַד לְשִׁלּוֹה הַמְּחֻלָּט! לְחֲרוּת שְׁאֵין גְּדוֹלָה מִמֶּנָּה!

כְּכֹל שֶׁהָאָדָם מִשְׁתַּמֵּשׁ יוֹתֵר עִם תְּרִי"ג הָעֲצוֹת שֶׁנִּתְּנוּ לוֹ מִשָּׁמַיִם כְּדֵי לְהַתְּחַבֵּר לַשֵּׁם - הוּא מִתְּחַבֵּר יוֹתֵר לְחַפְּשׁ הַפְּנִימִי! הוּא מִשְׁתַּחֲרָר מִהַגֵּיהֲנוֹם! הוּא יוֹצֵא לְחֲרוּת!

(נְקֻדוֹת שֶׁל אוֹר - סְפִינְקָא)

העלון מוקדש לאוקמי שכינתא מעפרא ולעילוי נשמת מרת אימי דליה אפרת בת נעימה ע"ה

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פרשת בהעלותך - תפסיק להתלונן

"וְיְהִי הָעַם כְּמִתְאַנְנִים רַע בְּאָזְנֵי ה'
(במדבר י"א, א')

שנעשו שוורים גדולים. מהרווח היה נותן לחסידות. הוא היה נכנס בכניסה האחורית, נותן לרבנית את הכסף והולך כדי לא להפריע לרב בעבודת הקודש.

יום אחד מגיפה פשטה בכל העדרים שלו- עוד מעט ישאר חסר כל. האיש דהר עם הסוס לאדמו"ר. הגבאי חסם את הדרך ואמר: "הרב ביקש לא להפריע. הוא עסוק מאוד". הגבאי לא הסכים אפילו להעביר את השם שלו לרב.

האיש נכנס בכניסה האחורית ואמר לרבנית: "אני חייב את הרב דחוף! מגיפה פשטה וחצי מהרכוש אבד!". הרבנית ענתה: "הרב לא מקבל קהל. אני אנסה בשבילך".

כאשר נכנסה ואמרה לרב: "יענקלה נמצא פה". הרב אמר: "ביקשתי לא להפריע!". הנגיד כעס מאוד על הרב: "היכן הכרת הטוב? יותר לא תראו אותי, תסתדרו לבד".

כעבור כשעתיים הרב פותח את הדלת. הרבנית אומרת לו: "יענקלה שמחזיק את החצר שנים, הייתה לו בקשה. האם אי אפשר לעזור לו?".

הרב ענה לה: "אין לך מושג כמה התפללתי שכל העדרים ימותו! נגזרה עליו ועל משפחתו מיתה. החלפתי את זה במגפה שפגעה בעדרים שלו מכיוון ש'עני חשוב כמת'".

בברכת שבת שלום
הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות מברשת ציון

צניני לבת

ע"ה	כניסת לבת	צאת לבת	בינון תמ
י"ג	19: 12	20: 24	21: 21
ט"ד	19: 31	20: 23	21: 18
ט"ה	19: 34	20: 26	21: 22
ט"ו	19: 31	20: 23	21: 17

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'ינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רונית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה אנאל חביבה בת שולמית לאה בת תמר מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דזרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה דרור בן סופיה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחיה- בריאות ואריכות ימים סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן זימנה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגנט רונית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה ניב בן פרידה מאיה בת עדי אורן בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

הלכתי לבקר את הסבתא בבית הרפואה שערי צדק בירושלים. אישה מבוגרת שהיתה שם ביקשה ממני עזרה עם הטלפון נייד שלה. לאחר מכן היא פרצה בבכי קורע לב: "אני לא רואה!". חשבתי לעצמי- כמה אנחנו כפויי טובה. כמה דברים טובים הקב"ה נותן לנו ואנחנו בוכים ומתלוננים ומתמקדים בחסר.

כתוב בפרשה (במדבר י"א): "וְיְהִי הָעַם כְּמִתְאַנְנִים רַע בְּאָזְנֵי ה' וַיִּשְׁמַע ה' וַיַּחַר אָפוֹ וַתִּבְעַר בָּם אֵשׁ ה'... וַיִּשְׁמַע מִשָּׁה אֶת הָעַם בֹּכָה לְמִשְׁפַּחְתּוֹ אִישׁ לְפִתְחֵ אָהֱלוֹ וַיַּחַר אָף ה' מְאֹד".

בורא עולם עשה איתם כל כך הרבה חסדים: הוציאם ממצרים "בְּכַח גְּדוֹל" (שמות ל"ב, י"א), עשרת המכות "בְּאֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים" (דברים כ"ו, ח'), קרע להם את הים "וַיִּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה" (שמות י"ד, ל"א), במדבר הגנה מלאה- "וְהָיָה הַלֵּךְ לְפָנֶיהֶם יוֹמָם בְּעֵמֹד עַנָּן" (שמות י"ג, כ"א).

רש"י הקדוש כתב שהיו מוקפים בשבעה עננים. ארבעה מארבעת הצדדים. ענן מעליהם- להגן מחום, שרב וגשם. ענן מתחת- מסוע וענן לפניהם. ה' מוריד להם את "המן". הם מתלוננים: "נפשנו יבשה אין כל!" חסר להם שום ובצל!

מדוע הקב"ה כועס עליהם הרי באמת חסר להם שום ובצל? התשובה לכך- למה אתם חסרי אמונה להבין שמה שקורה איתנו זה לטובתנו! שום ובצל לא טוב עבור המיניקות! הכאב הגדול הוא שאנחנו חסרי אמונה! מה שנראה לנו רע או חסר זה לטובת האדם!

בספר 'פרח מטה אהרון- מקרלין' מסופר: יהודי אמיד החזיק את כל חצר חסידות קרלין. לפרנסתו הוא גידל עגלים ומכר אותם לאחר

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה
לנוראל בן אסתר

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
ולילד אלחנן רפאל בן איריס
ולילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי
להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב
לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה
לע"נ פיבי בת מזל ע"ה ונועם בן אורנה ז"ל

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גוויים – חלק ט'

כאשר יהודי טעה ובישל בקדירה של הגוי האם המאכל מותר באכילה?

שאלה: **?**

תשובה: **!**

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחס, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

סתם כלים של גוויים בחזקת אינם בני יומם. לכן אם היהודי טעה ובישל בקדירה של גוי, המאכל מותר בדיעבד. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן קכב ס"ו). והוא עפ"י התוספות ע"ז (לח ע"ב) מטעם ספק ספיקא להיתר, שמא לא השתמש בו היום ואם תמצא לומר שהשתמש, שמא השימוש היה בדבר שהוא פוגם או בדבר שאין בו טעם.

אם היהודי ידע שאסור לבשל בסיר של גוי ועבר במזיד ובישל בו, התבשיל אסור עבורו מכיוון שחכמים קנסו אותו שעבר על דבריהם, מכל מקום לאחרים התבשיל מותר באכילה. **מקורות:** זבחי צדק (סימן קכב אות טו).

עירב דבר הנאכל כמות שהוא חי עם דבר שאינו נאכל כמות שהוא חי והגוי בישראל, אם העיקר [שהוא רוב התבשיל] מדבר שיש בו בישולי עובד כוכבים אסור, ואם לאו מותר. היינו דווקא שכולו נעשה גוף אחד ואין ניכר כל חלק בתערובת בפני עצמו. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן קיג ס"ב). ש"ך (שם ס"ק כא), דווקא כשהתערבו לפני הבישול, שעדיין לא נאסרו, אבל עירב לאחר הבישול, דינו כדין תערובת איסור הצריך פי שישים. כ"כ התוספות בחולין (סד. ד"ה סימניו), כן פסק בספר קהל יאודה- אשכנזי (סימן קיג ס"ב). הש"ך כתב (שם ס"ק כג) דהוא הדין לדבר חשוב שבטל.

כן הדין אם עירב דבר שכבר התבשל על ידי יהודי עם דבר שיש בו איסור בישולי גוויים, אם העיקר בתבשיל הוא ממה שהיהודי בישל ולא ניכר האיסור, מותר. **מקורות:** ט"ז (סימן קיג ס"ק ב), ש"ך (שם ס"ק ה, יג), כף החיים (שם אות כט).

אם הגוי בישל חתיכות בשר יחד עם ירקות הנאכלים חיים, אפילו אם הירקות הם העיקר והרוב בתערובת מכיוון שהבשר [שומן] נותן טעם במאכל, כל התערובת אסורה. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן קיג ס"ג) מפני ששומן של בשר נבלע בהם. עיין בשו"ת דברי דוד ח"ב (יו"ד סימן כ) לעניין ביטול בשישים.

ישועה מפלאה

להלן סיפור מופלא המעובד מתוך העלון 'השגחה פרטית'. יש בו כדי ללמדנו כי כאשר יש צרה ובעיה לאדם, עליו לדעת כי יש בורא לעולם. ה' יתברך לעד ולעולמי עולמים לא מוגבל בשום דבר ויכול להושיע כל אדם בדרכים מופלאות: שמי אלדד בוכריס. יש לי חבר ושמו רז. בחור טוב, מתחזק. אחרי הצהריים הוא לומד תורה. לאחרונה ראיתי אותו עם חליפה מהסוג ששומרי מצוות לובשים. הוא סיפר לי סיפור מדהים שאירע בחודש אייר ה'תשפ"א. ביום שני בשבוע רז החליט לצאת לנסיעה. הוא לקח את הרכב של אבא שלו ונהג בו. היה לו מצב רוח טוב קצת יותר מדי. הדרך נראתה לו חלקה יותר ממה שהיא באמת. בעלייה על הגשר של גבעת שמואל הוא עלה על גדר. זאת היתה תאונה לכל דבר. בחסדי שמיים היא הסתיימה בלי נפגעים אבל הרכב קיבל מכה חזקה.

הרכב של אבא שלו היה חדש ויקר בשווי של כמאה אלף שקל וללא ביטוח. רז לא ידע אם יוכלו לתקן את הרכב באופן שיחזור להיות כמו חדש, וגם אם כן כמה יצטרכו לשלם על זה. מי יודע כמה זה יעלה לו? והוא לא מדבר על הכסף. איך הוא יספר לאבא על מה שקרה? איך הוא יגיב? מה הוא יעשה כשיגלה את הנזק? רז פחד ממש.

רז נסע עם הרכב הניזוק הביתה, החזיר אותו לחניה ולא סיפר לאף אחד מה קרה. הוא התחיל להתפלל לה' יתברך: "אנא בורא עולם, תציל אותי שאבא לא ידע שום דבר על התאונה, שלא ישים לב למכה שהרכב קיבל, בבקשה השם, בבקשה, שלא תהיה מריבה, שלא יכעסו עליי, אנא, תסדר את העניינים, אני לא יודע איך". כך הוא עמד, ביקש, בכה והתחנן שעה ארוכה ודיבר עם בורא העולם מתוך אמונה תמימה כי אכן השם שומע אותו והוא בוודאי יושיע אותו.

דרכו של האב היתה לנסוע לעבודה בפתח תקווה באמצעות קטנוע. ביום שלישי הוא נסע בקטנוע וכך גם ביום רביעי וחמישי. בחזור מהעבודה ביום חמישי הוא השאיר את הקטנוע בפתח תקווה וחזר באוטובוס. למחרת ביום שישי הוא נסע ברכב ולא הרגיש שיש בו בעיה כלשהי. הוא השאיר את הרכב בחניה שליד מקום העבודה וחזר בקטנוע.

במשך כל השבת היה הרכב בחניה. בינתיים ה' שלח ישועה נפלאה שרז לא יכול לדמיין בשום פנים ואופן. במוצאי שבת האב מקבל טלפון בהול. "שמעת מה קרה?" - "מה קרה?" - "אתה לא יודע? טיל נפל בפתח תקווה, בדיוק באזור של העבודה". "ו...?" - "הרכב שלך ספג פגיעה ישירה מהטיל!" הרכב נשרף והתקלקל לגמרי. המדינה שילמה את שווי לפי המחירון על פי חוק הפיצויים לנפגעי טרור. אנשים ברחוב דיברו על המצב ושחייבים לעשות משהו ומה זה צריך להיות שתושבי עזה מסוגלים לירות טיל עד פתח תקווה, אבל רז לא גמר להודות לבורא עולם על החסד הגדול.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחס שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פנחס ישי להתקשר 073-3718395

מינויים לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com	הקדשת העלון ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א.ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926	לשאלות בהלכה נא לפנות לרב אליהו פנחס בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)
--	--	--

אם ראשונים כמלאכים - המקבל הרב יעקב חדאד זצ"ל

המקובל הרב יעקב חדאד זצ"ל - נולד לביל שבת, כ"ה אלול שנת ה'תרל"ב (1872) באי גרברא שבתוניסיה. בצעירותו למד אצל הגאונים ראב"ד רבי יוסף ברבי (היה רבו המובהק), ר' עטיה יאנה, ר' ניסים סיסי הכהן יחד עם חבריו הגאונים ר' משה כלפון (מח"ס שו"ת שואל ונשאל) ור' ציון הכהן יונתן (מח"ס שערי ציון). בהמשך רבינו למד גם את תורת הנסתר. שקדן גדול בתורה. נידד שינה מעיניו. כל הזמן עסק בתורה הקדושה. בכל עת ובכל זמן, בלכתו בדרך ובשבתו בביתו. הקפיד להשכים קום בחצות הלילה, לקרוא תיקון חצות ולהתאבל על חורבן בית-המקדש. עם זאת היה צנוע ונסתר במעשיו ובתורתו. **התנהג בענווה ובשפלות מופלגת עד שרבים היו קוראים לו בשמו הפרטי ולא הכירו את רום מעלתו.** מתוך ספריו ניתן להכיר את היקף ידיעותיו.

בעל בקיאות מופלגת ובלתי רגילה בזוהר הקדוש ומפרשיו. בסוף ימיו ידע סבל ומכאוב. ביום ט"ז סיון ה'תש"ט (1949) ישב עם בנו יחידו רבי ישועה, לפתע מסר בידו פתק ויצא מהחדר. כשפתח הבן את הפתק מצא שאביו כתב כי ביום זה הוא מסתלק לעולמו. הבן הלך מיד לחדרו וראה שאביו כבר השיב את נשמתו ליוצרו. חי כ-77 שנים. ציונו בבית החיים שמאחורי בית הכנסת הגדולה בגרברא. בצוואתו הזהיר את בני משפחתו על שמירת סדרי הלימוד, על זהירות בכבוד בית הכנסת ואיסור שיחה בטלה בו, לעזור איש לאחיו ולהימנע ממחלוקת ועוד הנהגות יקרות.

סבא (מצד האב): רבי יצחק. **אביו:** רבי רחמים. **בנו:** רבי ישועה. **מרבותיו:** הגאונים ראב"ד רבי יוסף ברבי (היה רבו המובהק), ר' עטיה יאנה, ר' ניסים סיסי הכהן (מח"ס

'קול רינה' - על התהילים). **מספריו:** **יוחי יעקב** - על התורה הקדושה. **יגואלי חי** - על הגדה של פסח, רבינו ביאר במהלך אחד את כל ההגדה בדרך הסוד. **קונטרס ויצב יעקב קונטרס אחיעזר** - התכתבות בינו לבין הגאון רבי עובדיה הדאיה • **מהללאל** - ביאור על ספר התהילים • **חלוקא דרבנן** - על הש"ס • **אחי טוב** - ביאור ופירוש דרכי המסורה • **יושכם יעקב** - דברי מוסר ודינים על התפילה.

נודש ניסן הגיע. בעוד כעשרה ימים יחול חג הפסח. בכיסו של רבינו רק כמה פרוטות. "בעלי היקר, איך אקנה את צורכי החג?!", אשתו שאלה. "הסירי דאגה מליבך", רבינו ענה לה, "הזן והמפרנס לכל יספק גם לנו את צרכינו". למרות שהיה חכם וגדול בתורה, רבינו סירב לעשות את תורתו קרדום לחפור בו. "גדול הנהנה מיגיע כפיו", נהג לצטט את דברי הגמרא. רבינו חילק את יומו לשניים - בחציו הראשון למד תורה ובחציו השני עבד בנגרות. רבי יעקב מיעט במלאכה והסתפק ברווח מועט בלבד. אם נותר בידו פנאי, היה מקדישו ללימוד תורה. אותה שנה בהתקרב חג הפסח, לא התקבלה שום הזמנת עבודה לפיכך לא היה בידו אפילו כדי פרנסת ביתו.

חלפו עוד כמה ימים, לא נותר אלא שבוע אחד עד החג. רבינו הלך ברחוב, הוא הבחין ברעש ובהמולה. כשעצר להבין מה קרה הזדעזע נוכח המראה שנגלה לעיניו - המון מוסלמי זועם התנפל על נער יהודי וביקש לעשות בו שפטים. בתוך כך הוזעקו שוטרים למקום. אלה אחזו בנער, קשרו את ידיו וביקשו להוביל אותו למשפט. רבינו התבונן וראה כי מדובר בתלמידו, נפתלי הכהן. הוא מיהר למקום וצעק לעבר ההמון בקול רם: "מה רצונכם ממנו, עזבו אותו לנפשו!".

ההמון התבונן ברבינו במבטים מלאי חימה. "הסתלק מכאן יהודי", השיבו לו וכבר הניף מישהו מוט כדי להכות את הרב. "מה עשה לכם?", שאל. "הוא גנב מרכוש המסגד וחילל את הקודש. על כך הוא ישלם בחייו!". רבינו נחרד מחומרת ההאשמה. הרב פנה לנפתלי ושאל: "האומנם עשית כן?!" - "לא רבי, אני לא יודע מה הם רוצים ממני!", השיב. "עזבו אותו לנפשו!", צעק רבינו לשוטרים. אך אלה לא הקשיבו לו. "הוא לא עשה דבר!", הוסיף לטעון. "הקאדי יפסוק", אמרו השוטרים. "קחו אותי במקומו, תאסרו אותי במקומו!", צעק אליהם. "לך מכאן איש זקן", דחפו אותו ההמון, "השתבשה דעתך עליך".

בעודם מתווכחים והנה הם רואים את הקאדי רכוב על סוסו. הקאדי התקרב למקום כדי לראות במה דברים אמורים. "תפסו את הנער על לא עוול בכפיו", רבי יעקב קרא אל הקאדי, "ידיו נקיות ומעולם לא פגע בקדוש לכם!". הקאדי הכיר את רבינו כאדם ישר והגון ונטה להאמין לו. "מה לך ולנער זה ומניין ביטחונך ביושרו?", הקאדי תהה. "הוא תלמידי ואני ערב לו כי לא עשה דבר", רבי יעקב השיב. "אני לא יכול לראותו מובל כפושע ולכן מבקש אני ממך לשחרר אותו ולאסור אותי במקומו!". "אתה מתכוון לכך?!", הקאדי תהה. "כן", רבינו ענה. "עשו כבקשתו!", הקאדי הורה לשוטרים. הנער נבהל והתחיל לצעוק: "לא, אדוני, אני לא אסכים להשתחרר במחיר כבילת רבי!".

רבינו קרא מנגד: "הוא בסך הכל נער, אל תשמעו לדבריו!". בתוך כך אדם הגיע למקום והכריז בקול רם: "קערת הכסף נמצאה!". "בידי מי?", הקאדי שאל. "בידי מי שהעליל על הנער כי גנב אותה", באה התשובה. הקאדי שלח להביא למקום את הערבי, גנב הקערה. "ספר מה עשית!", פקד עליו. האיש שתק. הקאדי הצליף בו בשוט פעם ופעמיים והגנב פתח את פיו. הוא סיפר כי בבוקר התגנב למסגד וגנב את הקערה היקרה. כאשר חמק משם הבחין בנער יהודי שזועד לתפילה. הגנב חשש שמא הנער הבחין בו ובמעשיו והחליט להעליל עליו. "תפסו את הגנב", קרא בקול רם, "נער יהודי גנב מהמסגד!". בעקבות צעקותיו אנשים רבים הגיעו למקום. בעוד הנער נס על נפשו וההמון בעקבותיו, הגנב האמיתי חמק משם והסתיר את הקערה בביתו. "כיצד עלו על עקבותיו?", הקאדי שאל. התברר כי אחד משכני המסגד ראה מחלון ביתו את הנעשה והלשין לשומר המסגד. השומר מיהר לבית הגנב ולאחר חיפוש קצר גילה את הקערה.

במצוות הקאדי הקערה הובאה וצורף הוזעק למקום כדי להעריך את שוויה. הצורף נקב בסכום גבוה. הקאדי פנה לגנב ואמר: "הברירה בידך או להיתלות היום על העץ או להביא בתוך שעה את שוויה המלא של הקערה". הגנב רץ לבני משפחתו מלווה בשני שומרים. הוא לווה מהם כל סכום אפשרי, נטל מחבריו הלוואות ומכר בחיפזון חפצי ערך בחצי מחיר. כעבור שעה כבר היה בידו את הסכום הדרוש.

"תן את הכסף לחכם ולתלמידו, שיעשו בו כרצונם כפיצוי על צערם", הקאדי הורה לגנב. תחילה רבינו ותלמידו סירבו לקבל את הכסף אבל הקאדי הכריח אותם. הם הודו לו על יושרו. רבינו שב לביתו ונתן לאשתו כסף להכין את הפסח בהרחבה ובשמחה. "זה שכרי על קיום דברי חכמים" היא כבוד תלמידך חביב עליך כשלך, ואילו הקרן קיימת לי לעולם הבא", אמר.

עֲשֵׂית חֶסֶד וּשְׂכָרָה

חיים קפץ ממקומו ושאל: "ההוצאות מרובות והן יגיעו לסכום גדול"

"אנחנו עשירים ולא נתרושש מהוצאות החתונה", השיבה לו. "תמהר אחריו, אני מעוניינת לקיים את המצווה החשובה של הכנסת חתן וכלה". חיים זלץ יצא מביתו וחיפש את ר' דב. לאחר דקות אחדות הוא הבחין בו וקרא לעברו. ר' דב הופתע לראות שגיסו ממחר אחריו ושאל: "הכל בסדר?" חיים השיב שרעייתו ביקשה לזכות בזכות העצומה של המצווה והיא מעוניינת לממן את כל הוצאות החתונה. ר' דב התרגש והודה לגיסו. הוא מיהר לביתו וסיפר לרעייתו בשמחה שאשתו של אחיה הסכימה לממן את החתונה.

רעייתו של חיים זלץ שכרה מקום מכובד במרכז הארץ עבור החתונה. היא גם הזמינה אוטובוסים מיוחדים כדי להסיע בהם את כל המשפחה מטבריה לגוש דן.

היא דאגה לכל הוצאות הלבוש של ילדי המשפחה, חליפה לחתן ושמלה לכלה. היא דאגה לרכוש את כל המוצרים: בשר, עופות ודגים. היא גם טרחה ובישלה בעצמה את כל המטעמים שיוגשו בחתונה. בתום מלאכת הבישול היא אפתה עוגות וקינוחים בשפע רב לרווחת האורחים.

החתן והכלה היו מאושרים והודו בכל ליבם לגברת זלץ על כל עמלה. לאחר החתונה גברת זלץ ביקשה ששבת החתן וגם הלילה האחרון של השבע ברכות יחולו בביתם. גם בשבת החתן וגם בסעודת שבע הברכות גברת זלץ טרחה, בישלה ואפתה את כל המטעמים שהוגשו בפאר ובשפע רב.

יום לאחר 'שבע ברכות' ר' דב גרטנר הגיע לביתו של גיסו חיים זלץ. גברת זלץ עמדה ליד הכניסה למטבח. ר' דב ניגש לעברה ואמר: "גברת נכבדה, אין לי איך להודות לך על כל מה שעשית. כל מה שאומר לא יתקרב לתודה שאנחנו חייבים לך וגם אין באפשרותי להשיב לך על מעשיך הנפלאים. אבל דבר אחד אני יכול להבטיח לך. נכון שבעולם הזה אני לא יכול להחזיר, אבל בעולם הבא אני יכול ואני אשיב לך על כל מה שעשית למעננו".

שבוע לאחר מכן ר' דב החליט לטבול בכינרת. רגלו נתקעה בבור שהיה בקרקעית הכינרת. לאחר דקות מספר הוא טבע ל"ע. כשבוע לאחר ההלוויה הרופא של הזוג זלץ ביקש שיגיעו למרפאה. הוא בישר להם בהתרגשות שהתרחש נס ולאחר עשרים וארבע שנות עקרות הם יזכו לפרי בטן בעזרת ה'.

כעבור חודשים אחדים אכן התרחש הנס. גברת זלץ זכרה את הבטחת ר' דב ואמרה: "אין לי ספק שר' דב קיים את הבטחתו בעולם העליון והעתיר עלינו ולכן זכינו לפרי בטן לאחר שנים רבות".

בשנת ה'תש"ח משפחתו של ר' דב גרטנר מרובת הילדים התגוררה בטבריה בבית קטן וצפוף. הוא היה יהודי מכובד שעמל קשה מאוד לפרנסתו. למרות קשיי הפרנסה הוא השתדל בכל מאוודו, שילדיו לא ידעו מחסור.

בשכונה אחרת בטבריה משפחת זלץ התגוררה בבית גדול ומרווח. למרות העושר והפאר חיים זלץ ורעייתו חיו בצער מכיוון שהם לא זכו לפרי בטן במשך עשרים וארבע שנים.

דוד גרטנר, בנו בכורו של ר' דב למד בישיבה חסידית. הוא זכה להשתדך עם בת יעקב צדיקה. לאחר פגישת ההורים נקבעו התאריכים לאירוסין ולחתונה. ההכנות לאירוסין היו בעיצומן וההוצאות המרובות שר' דב התחייב להן היקשו עליו מאוד.

בסיום מסיבת האירוסין ר' דב אמר לרעייתו: "ב"ה זכינו לארס את הבן אבל מאין נשיג ממון לחתונה?". רעייתו השיבה: "הישוב היהודי בטבריה מכיר ומכבד אותך מאוד. תעבור בבתי הכנסיות ותבקש צדקה להכנסת חתן וכלה".

ר' דב שמע את הצעתה של רעייתו וגופו הצטמר. "בשום פנים ואופן לא אבקש נדבה במקום שכולם מכירים אותי", אמר בנחרצות. "ישנה אפשרות אחרת, שתיסע לירושלים", רעייתו הציעה, "שם אף אחד לא מכיר אותך. תעבור בין בתי הכנסיות ותבקש נדבה עבור הכנסת כלה".

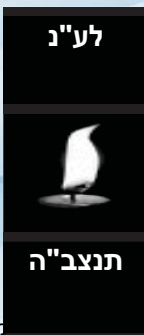
במשך כל הלילה ר' דב התהפך במיטתו וחשב על הצעתה של רעייתו. בבוקר הוא נשאר איתן בדעתו שלא לקחת נדבה מאף יהודי וה' ימצא פתרון לבעייתם. "ישנה עוד אפשרות", רעייתו אמרה, "תיגש לביתו של אחי חיים זלץ ותבקש עזרה לחתונת בנו". ר' דב השיב: "הרי אחיך חיים זלץ הוא חשוך ילדים. איך אבוא לביתו ואבקש עזרה לחתונת הבן, הרי אני עלול לצער אותו בבקשת!".

רעייתו אמרה שזאת האפשרות הנכונה ביותר. לבסוף ר' דב הסכים. הוא עשה את דרכו לעבר ביתו של חיים זלץ. ר' דב התקבל בבית גיסו בכבוד. לאחר מילות הנימוסין אמר: "חיים, אני מבקש עזרה כספית לחתן את בני דוד. ההוצאות מרובות ואין בידי את הסכום הדרוש לחתונה".

חיים זלץ הביט בגיסו האהוב ואמר שהוא צריך להתייעץ עם רעייתו ולשאול אם היא מוכנה לעזור בהוצאות החתונה. ר' דב הודה לגיסו ויצא מביתו. רעייתו של חיים הייתה כל העת במטבח. היא הבחינה בר' דב יוצא מביתם בפנים נפולות. היא מיהרה לעבר בעלה ושאלה לסיבת בואו של ר' דב.

חיים השיב שר' דב ביקש עזרה כספית לחתונה. "מה השבת לז?", שאלה. "עניתי לו שלפני שאחליט עליו להתייעץ איתך". "בבקשה", רעייתו אמרה, "תמהר אחרי גיטך ותאמר לו שכל הוצאות החתונה יהיו על חשבוננו".

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיא בן יוסף ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברוקו דב ז"ל דהבה בת שושנה רייזל ע"ה מאירה בת יפה ע"ה אברהם בן יונה ז"ל מרים בן דבורה ז"ל אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל סעידה בת תופחה ע"ה ר' שאול בן סילביה זצ"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל מזל בת שמעון ע"ה שני בת אסתר ע"ה דוד בר חסיבה ז"ל יוסף בן מרים נוסרת ז"ל מסודי בת חביבה ע"ה חווה בת יעקב צבי ע"ה יעקב בת אסתר ז"ל אסתר בת גולה גאולה ע"ה יצחק בן מישא אסתר ז"ל אבידור בן ג'ולי ז"ל יוסף בר סעדה ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה רחל רפאת בת השמת ע"ה יוסף בן מרים ע"ה יעקב בת אסתר ז"ל מרים בת שרה ע"ה ארון בן נעמי ז"ל פיבי בלכה בת מזל ע"ה יעקב בן נעמה ז"ל נעמי בת כתום ע"ה אריה בן מרים ז"ל יעקב בן נעמי ז"ל אילנה (מתרחזה) בת שרה ע"ה יעקב בן נעמי ז"ל משה בן רזה ז"ל שושנה בת נעמי ע"ה סעדה בת בסה ע"ה מאיר בן נעמי ז"ל בניהם בן דב ז"ל שפרה בת פסיה ע"ה בניהם בן דב ז"ל

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל הרב שמואל בן אלגריה ז"ל רחמים בן רחל ז"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאיל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל יצחק בן פנינה ז"ל חיידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלתר ז"ל אורה בת נעמה ע"ה מישא אסתר בת זרה ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל רחמה בת מסעודה ע"ה סעידה בת תופחה ע"ה שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל קסאנש בת דגישו ע"ה סוליקה בת עישה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה חיים חמוטל בן רינה ז"ל ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל

איש לרעהו

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל - רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

לזכות
רבי
אברהם
בן ר' יהואל
שיחי
ולכל
משפחתו
הצלחה רבה
ורוב פהת
מכל יוצאי
הלציו

שבת קודש טז סיון תשפד: הדלקת נרות: ירושלים: 7:13 תל-אביב: 7:28 חיפה: 7:21 מוצאי שבת: ירושלים: 8:31 תל-אביב: 8:33 חיפה: 8:35 ר"ת: 9:05

פרשת בהעלותך

הנעלבים ואינם עולבים

מעלה נשגבה להיות מה"נעלבים ואינם עולבים" שומעים חרפתם ואינם משייבים!

נלמד מהפסוק: "והאיש משה ענו מאד מכל האדם" (פרק יב-ג)

וכתב רש"י: עניו - שפל וסבלן. והקשו המפרשים: מה טעם הוצרכה התורה להודיענו כאן גודל ענוותנותו של משה: אלא, מפרש הרמב"ן, להגיד כי הקב"ה קינא לו בעבור ענוותנותו, כי הוא [משה] לא יענה על ריב לעולם אף אם יודע. עוד הביא הרמב"ן מהספרי: רבי נתן אומר, אף בפניו של משה דיברו בו... אלא שכבש משה על הדבר, יזכיר ענוותנותו שסבל ולא ענס. וה' קינא לו.

ידועים דברי חז"ל (שבת פח:): הנעלבין ואינן עולבין, שומעין חרפתן ואינן משייבין, עושין מאהבה ושמחין ביסורין, עליהם הכתוב אומר (שופטים ה) "ואוהביו כצאת השמש בגבורתו". מדוע דימו אותם חז"ל דוקא ל"צאת השמש בגבורתו"?

וביאר רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בבן יהודע) משום שכתוב על השמש "ואור החמה יהיה שבעתיים כאור שבעת הימים" (ישעיה ל-כו). וא"כ, כשם שיגדל אורה של השמש לעתיד לבוא יותר ממה שהיא עכשיו, כך גם יגדל שכר ה"נעלבים ואינם עולבים" לעתיד לבוא מכל הצדיקים.

לדעת הנצי"ב זצ"ל (במרומי שדה), ישנו דמיון נוסף בין השמש לנעלבין ואינם עולבים, השמש שומעת חרפתה בכך שמשתחווים לה וזו חרפה גדולה עבורה. ולמרות זאת ממשיכה להאיר להם ועושה בזה - בעל כורחה - את רצון קונה בשמחה, כך גם הנעלבים ואינם עולבים.

באופן אחר ביאר הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל את הדימוי של הנעלבין לצאת השמש. כשנשא פעם דרשה בשעה שאירע "ליקוי חמה". הוא הביא בתוך דבריו את הביאור הבא:

הרי ליקוי חמה נוצר מחמת שהלבנה עומדת בין כדור הארץ ובין השמש, ולכן העולם רואה רק חלק מהשמש ולא את כולה. ואולם ליקוי לבנה נוצר מחמת זה שכדור הארץ עומד בין השמש ובין הלבנה, ונמצא שהשמש מאירה כרגיל במלוא גבורתה ורק הלבנה מוסתרת מכדור הארץ ומאירה רק בחלקה.

נמצאנו למדים ממצב זה, שאף שהלבנה גורמת לליקוי חמה, אין השמש נוקמת על כך ולא היא שגורמת לליקוי הלבנה. לכן מדמים חז"ל את האדם שמעליבים אותו ואינו נוקם על עלבונו, לכצאת השמש בגבורתו.

"למה הענישוני משמים..."

סיפר הגר"ש שבדרון זצ"ל: ר' בנציון קרינפוס היה מקורב לחפץ חיים. פעם נכנס לביתו של הח"ח וראה אותו יושב ובוכה בדמעות שליש. רבי בן ציון הזדעזע כמובן מן המחזה ומיד שאל את הח"ח לפרש בכיו.

אמר לו החפץ חיים: זה עתה גמרתי ללמוד בספר "ראשית חכמה" ומצאתי כתוב שם, כי מי שיש לו בזיונות בעולם הזה, מורידים לו הרבה מעונש הגיהנם שמוגיע לו, ועתה אני יושב מודאג ובוכה על עצמי, למה הענישו אותי מן השמים שאין לי בזיונות?!

תפלה לטובת המגדף...

לצדיק רבי מנחם מנשה זצ"ל, אשר מלבד עמלו בתורה, היה גם עוסק בצרכי ציבור באמונה, אירע פעמים רבות שחירפוהו וביזוהו על לא דבר. אך הוא קיבל הכל באהבה ולא השיב למחרפיו דבר. ואף השתדל שלא ישאר בלבו שום קפידא, בכך שהתפלל על מחרפיו שלא יאונה להם כל רע.

ערב אחד כאשר עסק בכתובת ספרו בביתו, נכנס לפתע יהודי לחצירו והחל לצעוק עליו בחרפות וגידופים. אך הוא שתק ולא השיב מילה. כשסיים הלה את גידופיו ויצא, פתח רבי מנחם בתפלה: רבש"ע הלא הוא אינו אשם כלל, על כן יהי רצון שלא יאונה לו כל רע חלילה ושלא יענש בסיבתו... וכך המשיך בתפלה לטובת אותו יהודי.

חכם מנחם מנשה

לזוטר ולמחול על העלבונות...

כאשר הגיע פעם כ"ק האדמו"ר מויזניץ - רבי ישראל הגר זצ"ל, לבקר באחת העיירות, ניצלו בני בליעל מחרחרי ריב את ההזדמנות ופירסמו כרוז גדוש בחרפות וגידופים כנגדו וכנגד אבותיו הקדושים.

נכנסה קבוצה ממקורביו להראות לו את הכרוז. ולהסביר לו שאסור לשתוק, על הפגיעה בכבוד אבותיו אף אם מוחל על כבודו. וחייב להעניש את המחוצפים.

אולם כאשר כילו מלהשיח טענותיהם, החל האדמו"ר קורא בכוונה ובדביקות את הנוסח שאומרים קודם ק"ש: "רבונו של עולם, הריני מוחל לכל מי שהעניש והקניט אותי..." משסיים קרא ק"ש שעל המיטה.

יצאו החסידים מאוכזבים. גם הפעם העדיף האדמו"ר להעביר על מדותיו לסבול עלבונות, לזוטר ולמחול. לא לריב ולשמור טינה

קדוש ישראל

עלון "איש לרעהו" פרשת בהעלותך הוקדש לעילוי נשמת
רבי פנחס לייב בן ר' יעקב בנימין ז"ל
נפטר כ' סיון, ת. נ. צ. ב. ה.

הבוטח בה' שיספק לו כל צרכו, הריהו שמח בחלקו ואינו דואג דאגת המחר!

נלמד, בדרך רמוז, מהפסוק: "שטו העם ולקטו וטחנו ברחיים, או דכו במדוכה" (פרק יא-ה)

ומובא בזוהר הק': "שטו העם ולקטו" - "שטיא הוא דא" כלומר: שוטים הם אלו שהשתטחו על הארץ ללקוט את המן, שכן מה ששיך ומיועד לאדם, יבוא לו בנקל עד שלא יצטרך אפילו להתנופף... (הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל - חכמת חיים).

גדר מצות הבטחון, שמשליך אדם כל יהבו ומבטחו בהש"ת שיעזרהו בכל דבר קטן כגדול. לא רק בדברים הקשים והכבדים אלא גם בדברים הקטנים והקלים שנדמה לאדם כי בידו הם, עליו להכיר ולחוש כי בלי עזרתו של הקב"ה לא יכול לעבור אף את מפתן הבית, ועם הקב"ה יוכל לקרוע ולעבור אף את הים הגדול...

הוא שנאמר (משלי פ"ג-ו) "בכל דרכיך דעהו והוא יישר אורחותיך". ופירש רבינו יונה ז"ל: "בכל פועל אשר תבקש לעשות זכור את הש"ת וקוה אליו להצלחתך בו ותלה בו בטחונך".

ומוסיף רבינו יונה: "דע כי יש אנשים שעניניהם אל השם במעשה גדול, כמו אם יבקשו לפרוש בים לסחורה או לצאת בשיירה ובמעשה קטן לא יזכרו את השם מפני שהפועל קל בעיניהם וברור לדעתם כי יעלה בידם... על כן אמר "בכל דרכיך דעהו", בדבר גדול או קטן, כי אחר שכל הפעולות תלויות ביד השם וכל ההצלחות בחסדו, חייב אדם לזכרו בכל מעשיו".

רגיל היה המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל לומר שמי שיש לו מה לאכול היום ואינו שואל מה אוכל מחר, אינו בהכרח בעל מדריגה, כי אם בעל שכל ישר... משל למה הדבר דומה? לאב ובנו שקבעו לנסוע יחד ברכבת היוצאת בשעה עשר בבוקר. הקדים הבן לבוא לתחנת הרכבת כבר בשעה תשע ומשלא מצא שם את אביו החל דואג וחושש, מדוע עדיין לא הגיע. היש הצדקה לדאגתו? בוודאי שלא, שהרי עדיין זמן רב לפני השעה בה יוצאת הרכבת. ודי שיגיע לתחנת הרכבת סמוך לעשר ובנתיים יסדר עניניו.

כך הדבר גם ביחס למזונותיו של אדם. מדוע צריכים להיות מזונות המחר אצלנו כבר היום. הלא בנתיים יוכלו למלא תפקיד אחר. ואולם מה רב חסדו של הקב"ה שמלבד מה שממציא לנו מזונותינו, עוד הוא עכשיו מתחשב בחולשת עצבינו מחסרון הבטחון בו ומכין לנו את מזונותינו אף קודם שנצטרך להם.

עפי"ז ביאר הגרי"פ גולדווסר שליט"א (בספר עבודת לבב) את הקטע שמברכים בברכת המזון, "א-ל זן ומפרנס לכל ומטיב לכל ומכין מזון לכל בריותיו אשר ברא" אשר לכאורה המילים האחרונות "ומכין מזון" וכו' מיותרות שהרי כבר נכלל במה שאמרנו קודם? אלא בזה משבחים את הקב"ה שהוא מכין את המזון לבריותיו עוד קודם שצריכים להם שיהיה להם "פת בסלם" כדי שלא ידאגו ליום המחר.

אמרו חז"ל במדרש: בשלושה דברים ניתנה התורה, במים באש ובמדבר... במדבר שנאמר "במדבר סיני" וטעון ביאור מה טעם שניתנה התורה דווקא במדבר?

וביאר הגאון רבי יעקב ניימן זצ"ל (בספר דרכי מוסר) עפי"י ביאור שאמר הגה"צ רבי משה רוזנשטיין זצ"ל בפסוק "ימצאהו בארץ מדבר... יסובבנהו... יצרנהו כאישון עינו" - כשם שאדם נמצא במדבר ומרגיש שאין לו על מי לסמוך, ובמי להעזר, אלא הקב"ה לבדו יוכל לעזור לו, כך תמיד כשבוטח רק בהקב"ה, כאדם שנמצא במדבר, אזי "יסובבנהו יצרנהו כאישון עינו" - הקב"ה שומר עליו ומגן בעדו.

לכן ניתנה התורה במדבר, כדי ללמדנו שיבטח האדם בהקב"ה כמי שנמצא במדבר ואין לו על מי להשען אלא על הש"ת. וזה שאנו מבקשים בתפלה: "בעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדם חוקי חיים, כן תחננו ותלמדנו". כי הבטחון הוא סיבה להצלחה בלימוד התורה.

שכרו של בטחון בהש"ת...

זקנו של כ"ק האדמו"ר רבי מאיר מפרימישלאן זצ"ל התעסק לפרנסתו כמתווך בין סוחריו השוק. יום אחד החליט שיש בכך חסרון בבטחון בה' ולכן הלך ללמוד בבית המדרש ופסק לדאוג לפרנסתו. בביתו כלה הלחם והוא לא שם לבו על כך.

יום אחד בא נכרי לשוק ובידו כוורת דבש וחיפש את "מאיר המתווך". הוא סירב למכור לאחרים כי "מאיר אדם ישר הוא ורק לו אמכור"! הלך לביתו של רבי מאיר. קראה לו אשתו מבית המדרש אבל רבי מאיר בשלו: קודם יסיים שיעוריו ואח"כ יבוא לאכול. המתין הנכרי. וכשבא הציץ לו את הכוורת למכירה. הוא לווה כסף מהשכנים ושילם לו עבור הכוורת.

שב רבי מאיר לבית המדרש, ואשתו פנתה לרדות את הדבש. אך מה גדלה אכזבתה כשראתה כי מתחת לשכבה דקה של דבש ישנה קרקעית עץ! סיפרה לבעלה שאמר: "אם זהו רצון הבורא, נמכור את ביתינו כדי להשיב את ההלוואה".

כששב בערב לביתו, בדק את הכוורת, והנה גילה בתחתית העץ מטמון של זהובים. הגיב רבי מאיר: "מעשה ניסים הוא זה ואיני רוצה ליהנות ממנו! אחלק את הכסף לעניים".

לאחר מספר ימים הופיע שוב הנכרי למכור משהו, כשרבי מאיר בבית המדרש. שאלה אותו הרבנית מהיכן לקח את הכוורת? וענה, שבהיותו ביער ראה ענף עבה ובו פעור חור ודבורים פורחים סביב החור. חתך את הענף והיתה בידו כוורת דבש... התברר שלא היה כאן מעשה ניסים ורבי מאיר רשאי ליהנות ממנו.

נכדו רבי מאיר מפרימשלן שסיפר זאת, הפטיר: "משך שנים רבות חסד גוי אלמוני זהוב לזהוב והטמין באותו ענף ולא העלה על דעתו שהוא חוסד למעשה עבור יהודי שיקבל בהם שכרו על מדת הבטחון..."

אור המאיר - באהלי צדיקים

"השלך רק על ה' יהבך"...

כאשר עמד הגאון רבי שלום צבי שפירא זצ"ל להשיא את בתו, היה מצבו הכלכלי קשה. באחד הימים נודע לו כי ידידו בעבר מיישבת מיר, נתעשר, ומן הסתם יוכל לסייע לו. הוא פנה אל רבו המשגיח - הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל וביקש ממנו לכתוב מכתב המלצה שיצטרף לבקשה מאותו ידיד עשיר.

המשגיח שחינך את תלמידו לאמונה ובטחון רק בבורא עולם ולא להסתמך על נדיבים, השיב לו: "רבי שלום! הקב"ה יודע בדיוק מה שאתה צריך, מדוע שתפנה לעזרת בשר ודם? השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך, תפנה אליו ישירות..."

לימים התבטא רבי שלום: "אם המשגיח היה עוזר לי בשעתו, ובזכות התערבותו הייתי מקבל מאותו ידיד אפילו חמשת אלפים דולר, זו אמנם היתה עזרה גדולה עבורי, אבל רק עבור נישואי אותו ילד. אך במשפט הנוקב שאמר לי הוא סייע לי להשיא את כל ילדי..."

סיפר תלמיד: לפני סוף המלחמה המטירו מטוסי ארה"ב טילים במקום ששכנה ישיבת מיר. כל בני הישיבה עזבו בבהלה את מקומם ושכבו על הארץ. אך המשגיח רבי יחזקאל בתוקף בטחונו נותר לשבת על מקומו ולא זז ממנו, באומרו שלכל חץ יש כתובת...

כך גם בשנים מאוחרות בישיבת פוניבז' בבני ברק, בזמן מלחמה, הורה המשגיח לבני הישיבה שכשיהיו אזעקות ירדו למקלט. אך הוא עצמו לא ירד ונשאר בחדרו, בבטחון ובמנוחת הנפש. [למרות שישביבת פוניבז' בגובה ההר וחדרו של המשגיח בקומה הגבוהה של הבנין].

לפני מלחמת תשכ"ז (ששת הימים) היתה בהלה גדולה כשהיו איומים ממדינות מצרים, סוריה וירדן, לתקוף את ארץ ישראל. החשש היה גדול והשלטונות התכוננו למצב הגרוע מכל רח"ל. אך המשגיח היה בבטחון וברוגע מוחלט באומר: "מי שלא הניח להם עד עתה להזיק לעם ישראל, לא יניח גם הלאה לעשות כן, ומי ששמר עלינו עד עתה, ימשיך לשמור עלינו. יש להתחזק ולהתפלל אבל אין להבהל..."

מתוך הספר החדש "עבדא דקוב"ה"

לנהוג כלפי הזולת בשפלות רוח ובענוה!

נלמד מהפסוק: "והאיש משה ענו מאד מכל האדם" (פרק יב-ג).

וכתב השל"ה הק': ראה עד כמה גדול מדת הענוה. הנה משה רבינו ע"ה מבחר הנבראים אדון הנביאים, ולא שבחו הכתוב רק במדת הענוה. וצריך ללכת במדת הענוה עד קצה האחרון, כהא דתנן "מאד מאד הוא שפל רוח". ואמר הכתוב "מכל האדם". והנה ג' ענוים היו: משה ואהרן אמרו "ונחנו מה". אברהם אבינו אמר: "ואנכי עפר ואפר", דוד המלך ע"ה אמר: "ואנכי תולעת". ומשה היה עניו מכולם, כי אברהם המשיל עצמו לעפר ואפר ודוד לתולעת, אבל משה אמר אין אנחנו כלום. וזה עניו מכל האדם ראשי תיבות "אברהם דוד משה". עכ"ל.

מובא בגמרא (פסחים סח:): שרב יוסף אמר "אי לאו האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא" [=ללא יום מתן תורה שלמדתי תורה ונתרוממתי לא היה הבדל ביני לבין שאר אנשים בשוק ששם יוסף] ולכן ביקש שיעשו לו סעודה מעגל מובחר [שנולד שלישי לאמון].

ותמה הגרי"ש אלישיב זצ"ל: הרי רב יוסף היה גדול הענוים כמו בא בגמרא (סוף מכות), וא"כ, היאך התפאר על מעלתו הגדולה בתורה? וביאר הרב אלישיב עפ"י דברי חז"ל (נדרים פא.) על מה אבדה הארץ? והתשובה: על עזבם את תורתם. וביאר הר"ן שא"א לפרש "על עזבם את תורתם" כפשוטו, שלא היו עוסקים בתורה, אלא וודאי עסקו בתורה, ולכן תמהו החכמים על מה אבדה הארץ עד שפירש הקב"ה "שלא היו מברכים בתורה תחילה", והיינו אף שבירכו את ברכת התורה ["אשר בחר בנו"] וכו' אלא שלא היתה התורה חשובה בעיניהם כל כך ולא היו שמחים בה שיהא ראוי לברך עליה. ונמצא לפי"ז שאדם שלא מרגיש שמחה בלימוד התורה הרי הוא בכלל "שלא ברכו בתורה תחילה".

לפיכך סבר רב יוסף שאם למד תורה, חייב לגלות ולהראות את שמחתו הגדולה בתורה בפומבי, שבה מחשיב את התורה בפני כולם. שאם לא יעשה כן הרי הוא בכלל "שלא ברכו בתורה תחילה" ועם כל ענוותנותו נאלץ לפרסם את גודל שמחתו בדרך זו...

וחשבנו ליישב בס"ד באופן נוסף, בהקדם מה שיש לתמוה ולשאול במה שאמרו חז"ל בגמרא (שם) הכל מודים בעצרת דבעינן נמי "לכס". במה שונה עצרת משאר החגים שצריך גם הגוף להתענג במאכל ובמשתה וכיו"ב, מלבד העבודה הרוחנית, והרי לכאורה היה מן הראוי דוקא ביום זה שניתנה תורה, למעט בענינים הגשמיים ולהרבות בלימוד התורה.

וביותר תמוה מה שמובא בגמרא (ע"ז ה:): שבערב עצרת הכל שוחטין בשר וכן נפסק **במג"א** ס' תקכט ס"ג ובמ"ב סק"א משום שבעינן לכס. הרי אדרבה, דוקא משום יום זה שניתנה לנו התורה, הסברה נותנת להפחית מהגשמיות ולהרבות ברוחניות [וכדמצינו אצל משה רבינו שכשעלה לקבל התורה לא אכל ולא שתה] ו"עד שיתפלל אדם שיכנסו דברי תורה וכו' יתפלל שלא יכנסו מעדנים לגופו" (עיין תוס' כתובות קד.). ומה מיוחד שיש להתענג ביום זה דוקא בבשר?

ואשר נראה בביאור הענין עפ"י מה שתירצו **האברבנאל** (אמור) ו**המהרש"א** (ר"ה טז.). בדרך דרש, את השאלה: מדוע מנחת העומר באה מהשעורים, שהוא מאכל בהמה וכמנחת סוטה שבאה מהשעורים) ולא מחיטים כשאר מנחות? משום שלפני קבלת התורה משולים היו כבהמות ולכן מביאים מהשעורים, ורק אחרי הזדככות והכנה עד ליום החמישים בקבלת התורה בשבועות, נתעלו לדרגת בני אדם, ואף למעלה מזה לדרגת ישראל, ואז מביאים מהחטים שהוא מאכל אדם.

יידוע הדרגות שיש בבריאה, זו למעלה מזו, כשהדרגה הפחותה משרתת את שמעליה. הדומם (האדמה) משרת את הצומח שמעליו, והצומח את החי שמעליו, והחי את הבני אדם. אך כל זה, שהאדם מעל הבהמה, הוא רק כשלא נוהג כבהמה ואף גרוע ממנה, אלא מתעלה בדרגותיו מעל הבע"ח ואז יכול להשתמש בבע"ח שהם מתחתיו.

וזה ברור שרק ע"י לימוד התורה וקיום המצוות יכול לאדם להתעלות ממצב של בהמה לדרגת אדם הנעלה, וממילא רק אז זכותו לשחוט בהמות לאכילתו. משום שהם מתחתיו כאמור והם משרתים אותו. ולכן אמרו (פסחים מט:): שעם הארץ אסור לאכול בשר. ורק מותר לת"ח שעוסק בתורה. כי אדם ללא תורה במה טוב הוא מהבהמה. שהרי אדם עיר פרא יולד, וללוא תורה אף גרוע הוא מהבהמה שיכול להזיק יותר [וכמו שאמר הקב"ה לאדם הראשון "תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמך"].

מעתה, לאור האמור מיושבים כל הקושיות, דמכיוון שיום זה של מתן תורה גרם לכך שיתעלו ישראל מעל האדם המשול כבהמה וכ"ש מהבהמות עצמן. מן הראוי שיחגגו זאת במה ששוחטים בהמות ואוכלים בשר משובח דוקא, שבה מראים את היתרון של התלמיד חכם מעל הבהמה וככל שיתעלה אדם מהבהמות, כך יהיה מוראו על כל חית השדה [ועל עמי העולם]. ואז אף שור המועד לבהמה, יהיה פחות מועד לאדם כזה. ולכן הכל מודים שבעצרת צריך גם לכס, ושוחטים בשר, ולכן ביקש רבי יוסף בשר משובח בגלל היום הזה שגרם לו להתעלות מעל הבהמה ומעל האדם שנדמה כבהמה, ולא היה בזה חסרון בענוה, שהרי לא דיבר על דרגתו באופן אישי אלא על דרגת כל עוסקי התורה שעלו במדרגתם מעל שאר אנשי השוק.

"לחינם משבחים אותי"...

כאשר הגאון רבי חיים חזקיהו מדיני זצ"ל הוציא את סדרת ספריו "שדי חמד" לאור עולם, הסעירה הסדרה את עולם התורה באשר נחשבו הספרים כליצירה ענקית מופלאה בעולם ההלכה. גאוני תורה ופוסקי הלכה מכל העולם החלו להריץ אגרות חיבה ומכתבי הוקרה מלאי שבח ותהילה למעונו של השדי חמד.

הדבר היה למורת רוחו של הגאון הצנוע והעניו. הוא לא הבין על מה ולמה כל השבחים הללו. בשיחות עם מקורביו טען כי לחינם משבחים אותו וזה עלול לגרום לו להתגאות והרי הקב"ה שונא גבה לב. על כן בהקדמתו לספריו הבאים כתב: "לא חידשתי מאומה, אלא רק לקטתי מדברי גדולים וטובים ממני... רק העתקתי את מה שמצאתי, כדי לזכות למי שאין בידו ספרים".

ארזי הלבנון

"ריק אני מכל חכמה"...

ככל שהוסיף הגאון רבי שלמה עליאשא זצ"ל (בעל ה"לשם") ונתעלה למדרגות רמות ונשגבות, כך נעשה יותר ויותר עניו ושפל בעיני עצמו. גם לאחר שכבר היה מוכר כגאון הקבלה ויצא שמו כ"שר בית הזוהר", היה כה שפל ונבזה בעיניו, עד שהחזיק את עצמו כאחד הריקים שאינו מכיל מאומה בקרבו.

וכך כתב בשער ספרו: "הגם שבענוותינו הרבים הרי אין בי לא מקרא ולא משנה ולא גמרא, וריק אני מכל חכמה וסברא, אך הוא מנפלאות תמים דעות ההופכי הצור לאגם מים וחלמיש למעינו מים... גם אני תולעת ולא איש, קטן המעלה, באין אומר ומילה, ברוח נמוכה ושפלה..."

פעם בא אצלו חתנו **רבי מרדכי פרבר** זצ"ל, והתלונן בצער על אחד מזקני שאוויל שהלבין פניו וביזוהו בזיון גדול. נענה בעל ה"לשם" ואמר לו: באמת, זה שבייש אותך עשה לך טובה גדולה, עד שראוי לך לשלוח לו יין עבור זה..."

משוש דו"ד

לפתע ה"שאינו יודע" ידע...

סיפר אחד מרבני ישיבת סלבודקה: פעם ישבו יחדיו צוות רבני הישיבה ובהם הגאון **רבי יחזקאל אברמסקי** זצ"ל וראש הישיבה **רבי מרדכי שולמן** זצ"ל. הקשה ראש הישיבה קושיה חזקה, ולא היה בפי הרבנים כל תשובה. פנה ראש הישיבה לנה"צ **רבי חיים ברים** זצ"ל שישב ביניהם וביקש לשמוע מה בפיו. אך רבי חיים השתמט בתנועה האופיינית לו כאומר שאינו יודע תשובה.

ואולם ראש הישיבה, שכנראה הכיר בטיבו, לחץ עליו שיגיד בכל זאת משהו בענין... והנה לפתע החל רבי חיים להרצות תירוץ ערוך בטוב טעם, לפליאת הנוכחים ולגודל תמיהתם היאך זה שהתאפק ועשה עצמו אינו יודע...

שנות חיים

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

2 טיפות

שני סיפורים קצרים שהגיעו אלינו מקוראים נאמנים. הראשון – על מזגן שטפטף מים. השני – על עין שטפטפה דמעות.

סיפור ראשון

"נשמח מאוד אם תפרסמו את הסיפור שלנו לזיכוי הרבים – ובתודה מראש!

מזה תקופה שהמזגן של השכן מטפטף על הבסיס של המזגן שלנו. הרעש הזה מציק לנו – כביכול כל הזמן יורד בחוץ גשם.

נכון. זה לא נורא – בוודאי לא ביחס לכל מה שמתרחש בתקופה זו – אבל זה עדיין מפריע, ולא נעים.

הדבר נמשך שוב ושוב. יום אחד ניגשנו לשכנים ואמרנו להם שעליהם להתקין צינור ניקוז. הכוונה לצינור ארוך מהמזגן ועד החצר למטה, כך שהמים יתנקזו לאדמה ולא לחלון שלנו.

זה היה יום חם מאוד, ולשבחם של השכנים ייאמר: הם מיד כיבו את המזגן. לא תירוצים, לא התחמקויות, ללא דחיות – לקיחת אחריות מכסימלית.

איפה יש שכנים כאלה!!

* * *

באותו יום אני חוזר מתפילת מעריב. מתקרב לבנין ומאמץ את עיני לראות היכן בדיוק הייתה הבעיה של הטפטוף ואז חשכו עיני...

מה מתברר? לשכנים יש צינור שמנקז את המים מהמזגן ועד החצר, אלא שהצינור הזה פשוט נחתך. לכן המים משפריצים החוצה ומטפטפים לכיוון הבית שלנו, במקום לרדת לחצר.

אבל מי חתך את הצינור?!

אני נזכר: אחרי סוכות האחרון, כאשר סגרתי את הגג של הסוכה, נתקע שם הצינור ונחתך. החלק הארוך של הצינור עדיין מחובר לקיר החיצוני של הבנין עד החצר, אבל המים לא מגיעים אליו כי "מישהו" חתך את הצינור.

ואני עוד התלוננתי לשכנים על הרעש שהטפטוף שלהם גורם לנו – אוי לאותה בושה! והצדיקים האלה מיהרו לכבות את המזגן כדי לא להפריע למנוחת השכנים.

אז אני עוד חשבתי שהם מצדיקים לי, ומה התברר? לא רק שהם לא מצדיקים לי – אני מצדיק להם! ועכשיו עלי לגשת ולבקש מהם סליחה ומחילה...

ומי יודע כמה פעמים בחיים אנחנו חוזרים על אותה טעות. מתלוננים על הזולת, ושוכחים להפוך את המראה לכיוון הפנים שלנו כדי לגלות שהפוסל – במומו פוסל.

* * *

סיפור שני

את הסיפור המרגש הבא שנכתב ע"י א. אלברט קראו בני משפחת שילה ב'שושנים' ומיהרו לשתף אותנו בו:

סח לי חבר: גבר בגוברין הנני. אינני מן הפחדנים. אף לא מן המתרגשים על כל דבר קטן. רבות עברו עלי בימי חלדי. בילדותי נתימתתי מאבי ואמי ונתגדלתי בבתי קרובים. סבלתי סבל רב מתגרת ידי הנאצים בפלשם לאוסטריה – יליד וינה הנני – בשימם אותי במחנה הסגר על עווני הגדול מנשוא – כי נולדתי יהודי.

אך ברגעי סבלי הכי קשים – דמעות עיני לא הוזילו. סבלתי את עולי בשתיקה אילמת, אך לבכות – לא הייתי מסוגל מימי (אף כי יתכן שלו היו נגרות דמעותי וְרִיחַ במקצת ליגוני שקנן עמוק בקרבי פנימה)

אך, פעם אחת נגרו דמעות מעיני, ועל זה אספר לך עתה: היה זה לפני חדשים מספר. טיילתי בחוצות ירושלים עיר הקודש, כשהסבותי את פני אחורנית, בהרגישי ביד רכה הטופחת לי בחיבה על שכמי. לפני – יהודי בגיל הזקנה; את פניו וזקנו המכסיף עוטר חן יהודי מקורי. על שפתיו מרחפת בת צחוק קלה.

האינך מכירני אברך? פונה הזקן אלי. הסתכלתי בו ארוכות וקצרות, אך בשום אופן לא יכולתי להיזכר מתי ואיפה נפגשתי עם יהודי זה...

* * *

ובכן, אזכירך חביבי, מתחיל הזקן רכות. היה זה בוינה לפני כמה שנים. החזן ר' יוסלה רוזנבלט ע"ה, בא לעיר. עבר לפני התיבה באחד מבתי כנסיות הכי מפוארים והמונים צבאו על פתחי בית הכנסת לשמוע את תפלתו שהיתה יוצאת מתוך השתפכות נפש רבה ואת מנגינותיו הערבות – שהיו שופעות עידוד ונוחם על לב שומעיהן.

רב היה הדוחק. נדחקתי גם אני אך בלי משים – דרכתי בשגה על רגלו של אחד הנערים, שגם הוא עמד בין קהל הצובאים. הנער, שכנראה כאבה לו רגלו, התפרץ בזעם: "לעולם לא אסלח לך!" לשוא ניסיתי לשדל את הנער בדברים רכים, ולבקש את סליחתו – אך הוא בשלו: "לא אסלח לך!" הנער חלף מעל פני ולא יספתי לראותו עוד. הנער הזה היית אתה – הכרתך.

אמנם – ממשיך חברי בסיפורו – נזכרתי בעובדא זאת. מובן מאליו כי לא יכולתי להכיר בשום אופן את האיש שראיתו לפני הרבה שנים בסקירת עין בעודנו בגיל העמידה וזקנו שחור. נזכרתי גם שלאחר מעשה הכני לבי: וי! העלבתי איש מבוגר!

והנה הנני שומע את דבריו של הזקן אלי: זכיתי בעזרת השם להינצל מהתופת ולהסתופף בחצרות ד' בעיר הקודש, מאז הייתי דואג: הן הנער לא אבה סלוח לי ועל עווונות שבין אדם לחברו הלא אין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את חברו. התפללתי תמיד לד': זכני למצוא את אותו הנער – ולזכות בסליחתו.

כעת – מסיים הזקן את דבריו – זימנד ד' לפני. אנא, סלח לי! לא יכולתי להתאפק: דמעות נגרו מעיני. בקשתי את סליחת הזקן.

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך – וגם חייך אליו

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 995

פרשת בהעלותך - "יש מנהיג לבירה"

היכן את נמצאת? "אני נכנסת כרגע אל הכותל המערבי, שריד בית המקדש, בעלי היקר" השיבה. לו נדמיין לנו מצב בו התינוק יכול היה אף הוא לדבר, כשהיה אביו מתקשר אליו ושואל "בני היכן אתה נמצא?". הן היה משיב: "אבא, אני כרגע בידיים של אמא!" ולאחר חצי שעה כשהאב היה מתקשר ושואל את בנו היכן הוא? הן היה משיב "אבא, כרגע אני בידיים של אמא". לא משנה היכן גיאוגרפית התינוק נמצא, הוא תמיד בידיים של אמא! וזהו שאמר דוד המלך ע"ה "גם כי אלך בגיא צלמות לא אירע רע כי אתה עמדי" (תהלים פרק כג פסוק ד) – דוד המלך ידע והרגיש בכל עת שהוא נמצא בידיים של בורא עולם! אם נפנים שאנו בכל רגע ורגע נמצאים בידיים של אבא שבשמים כמו שתינוק נמצא בידיים של אימו, לא נדאג, לא נתעצב, נהיה תמיד בשמחה, עם ביטחון, בלי שאלות ועם הרבה שלוה. בורא עולם מבקש מכל אחד ואחת מאיתנו "אנא ילדי היקרים, הניחו עליי את ראשכם, אתם נמצאים בידיים שלי, תבטחו בי, תאמינו ביכולותיי, אין לכם לדאוג כלל!".

כל יהודי ויהודי צריך להחזיר לעצמו את הידיעה שהכל, אבל הכל, גדול כקטן נעשה בהשגחה והכוונה משמים, על ידי מלך מלכי המלכים גם הטוב וגם הרע. הצדיק הקדוש רבי אייזיק מקאמרנא זצ"ל אמר: "מה שיהודי עובר בכל מצב – הכל מאיתו יתברך". ואז פנה הוא אל תלמידיו ואמר: "האמינו לי אחיי, אם לא ידיעה זו שבכל פניה בעולם נמצא ה' ומשגיח על כל פרט ופרט, כבר מזמן שהייתי נאבד מן העולם. הידיעה הברורה כי בכל פרט ופרט הכי קטן נמצא אלופו של עולם – היא הנותנת אושר ושמחה. אמרו רבותינו כי הסיבה שסוגרים את העיניים בזמן שאומרים "שמע ישראל" הוא לומר כי דווקא כאשר אתה לא רואה כלום, והכל סביבך חושך ובלבול אחד גדול, אז תצעק בקול גדול "שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד", שהכל מה' המשגיח עלי ושומע אותי בכל רגע. הבורא הרחמן ברוב רחמיו וחמלתו משגיח אפילו על בריה קטנה שבקטנות בהשגחה פרטית. ועובדא הוה פעם אחת אצל רבינו הבעל שם טוב זי"ע, שהיה עם תלמידיו בשדה, ופתאום עבר רגע אחד של רוח ונפלו כמה עלים לארץ, אמר הבעל שם טוב לתלמידיו: בני, תדעו שזה הרוח שעבר עכשיו, היה זה בשביל תולעת אחת שהיתה בסוף עלה, והיתה החמה זורחת עליה ביותר, והיתה צועקת לה', ושלח לה ה' את זה הרוח ונפלו כמה עלים לארץ, ונפלה גם היא עמהם כאשר אחד העלים מצל מעל ראשה, ואמר להם זאת כדי להודיע להם גודל השגחתו ורחמנותו של הבורא על כל בריותיו בעולמו. על ידי שמתנהג האדם באמונת ההשגחה ומאמין יותר בכך וחי את חייו על פי הידיעה הזו הוא מושגח יותר ומעורר עליו רחמים וחסדים גדולים. ולא עוד אלא שזה האיש גורם לעורר עינא פקיחא עילאה וכו' וגורם להמתיק הדין מעליו. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. עכו, שעת ערב מוקדמת, בשכונה קטנה ושכוחה בפאתי העיר העתיקה. רבי ראובן ג. נעתר להפצרות אביו ושם פעמיו לדרך ארוכה ממרכז הארץ, כדי לבקר את דודתו הזקנה המתגוררת בעכו. זמן רב היטלטל בדרכים, הדלק עלה סכום נכבד, עתה כבר הגיע ליעד, עליו רק לחפש חניה, אך הוא מתקשה למוצאה... בלית ברירה, הוא מתחיל לחשב כי שעת הערב הגיעה, וכנראה הפקחים כבר אינם. בנוסף, יש לו מקום לחנות כשרוב הרכב חונה חוק, רק מיעוטו על ה"אדום לבן". "נו, הלא צריך להגיע

על הפסוק בפרשתנו "על פי השם יחנו ועל פי השם יסעו" (במדבר ט, יח) שאלו המפרשים למה חשוב כל כך להאריך ולבאר שהכול נעשה על פי ה'! בספר "פניני פרשה השבוע" כתב שהדבר בא לחדד לנו את הידיעה הברורה והמוחלטת שכול מה שקורה, הכול מנוהל בהשגחה פרטית ומופלאה מלמעלה.

שתי שיטות ישנן בעולם: של רוב בני אדם ושל ישראל קדושים. רוב בני אדם חושבים שמה שקורה לאדם בחייו מקרה הוא. מקרים קובעים את מעשי בני אדם ומה שעובר עליהם. ודווקא אלה שכל עיניהם במדע ובחוקי ה"טבע" ובסיבתיות, ומה שעובר עליהם. בחייהם הם ובגורלם של בני אדם, תולים הם כל דבר במקרה ובגורל עיוור. טחו עיניהם מראות. (וידוע הדבר, שדעותיהם של אלה אינן אלא להשקיט מצפונם להצדיק דרכם). לא כן דרך היהדות. רבותינו לימדונו: "אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזים על כך מלמעלה" (חולין ז:). היהודי השלם, כל מה שקורה לו, הן דבר גדול הן דבר קטן, יודע שקראו מלמעלה. שני שורשי מילים בשפת הקודש קרובים זה לזה ובכל זאת רחוקים כל כך זה מזה: קרה בה"א, זהו המקרה העיוור, קרא באל"ף, זוהי קריאה והכרזה מלמעלה. החיים שלנו מלאים בפריטים, כמו תמונת פאזל, וברגע שמצרפים פריט לפריט ומכניסים אותם למסגרת, נוצרת התמונה המושלמת. אדם נוסע בכל בוקר לעבודה עם רכב קבוע. יום אחד הנהג לא המתין לו והמשיך בנסיעה בלעדיו. הוא מתרגז ואינו מבין מדוע, ולאחר זמן מה נודע לו שאותו רכב התהפך. רק אז הוא מקשר את שתי הקצוות ומבין הכל. בכל החותמות, האותיות נראות הפוכות. כאשר מניחים את החותמות על הנייר, הכל כבר נראה ברור ומסודר. גם כאשר דברים נראים לנו בלתי הגיוניים, עלינו לדעת שהכל מחושב עד לפרטי פרטים, והכל מתוכנן בסדר מדוייק – גם אם התוצאות מתרחשות לאחר זמן רב. יהודי חייב להאמין שכמו שפריט בפאזל הוא חלק מכלל התמונה, כך כל חלק מחייו הוא פרט בתוך הכלל ואין מקרה בעולם.

מתנה טובה ניתנה לנו, בני העם היהודי. זכינו להאמין באמונה שלימה, שכל המתרחש בעולמנו מנווט בהשגחה פרטית, מנוהל מלמעלה. לעולם הזה יש בעלים, הוא יוצר ומוביל, מנווט ומנהל, קובע ומכריע. עינו רחומה ופקוחה על כל מעשי בני האדם באשר המה, ואנו מאמינים בני מאמינים כי מפי עליון לא תצא הרעות, הוא מנחה אותנו במעגלי צדק. האמונה הזו היא נכס יקר ביותר, אולי היקר שבנכסינו. ככל שאדם מסתגל לחשיבה הזו, לבו כבר לא יודע עליות ומורדות, מתחים והפתעות. הוא יודע שה' יודע את כל מעשי בני האדם ומחשבותיהם, הוא היוצר יחד ליבם, המבין אל כל מעשיהם. הוא הקובע מה יקרה בשלב הבא, הוא המסדר את העניינים בצורה הטובה ביותר. פשוט צריך להאמין שכל מה שקורה – הוא עשה, עושה ויעשה, ואנחנו בידיים הטובות בעולם! בהקשר לזה מסופר על אישה אחת אשר לקחה את בנה הפעוט לטיול בירושלים כשהיא נושאת אותו על ידה. התקשר הבעל לאשתו ושאל אותה "אשתי היקרה, היכן את נמצאת כעת?". השיבה האישה "אני פוסעת ברחוב יפו, במרכז העיר". לאחר חצי שעה התקשר הבעל בשנית ושאל "היכן את כעת?". "אני כרגע בכניסה לעיר העתיקה" השיבה. לאחר חצי שעה נוספת התקשר הבעל ושאל "וכעת,

לכאן פקח חרוץ ומרגיז במיוחד כדי שהעניין יעלה לי בדו"ח" הוא מסכם, וכשה"נעשית לו כהיתר" הופך למושלם – הוא מדומם מנוע ועולה לבית הדודה. שעה ארוכה ישבו ושוחחו בנעימות, על הילדים והנכדים, התחביבים והזכרונות, הנוסטלגיות והתוכניות לעתיד. הדודה זכרה אותו היטב וגם התרגשה מאוד מביקורו הפתאומי. אך כשהוא יורד לרכב, שוד ושבר – הפתעה לא נעימה המתניה לו על השמשה הקדמית... מסתבר שבעכו פקחי החניה חרוצים במלאכתם, חרוצים מדי... למרות שהיתה זו שעת ערב הם עדיין בעבודה, למרות שהסביבה שקטה הם עדיין מתרוצצים, ולמרות שרוב הרכב חונה כחוק – הפקח חד העין הבחין גם הבחין בחריגה על ה"אדום-לבן" והותיר דו"ח חניה על סך 500 ש"ח, טבין ותקילין. הוא הנאשם, מספר הרכב שלו הוא המופיע בנידון, וחמש מאות השקלים – זה מה שייגרע מחשבון הבנק שלו, כל זאת בהנחה שישלם מיד, ללא ריביות והצמדות... רבי ראובן הפך מתוסכל מרגע לרגע. הן הקדיש את מיטב שעותיו למען מטרה נעלית, שילם לא מעט דלק ושעות עבודה, והחישוב שלו היה כמעט נכון – שלא אמור לקרות כלום. אז למה? למה נגזרה עליו הוצאה נוספת של 500 שקלים? סתם, על חניה שלא מפריעה לאיש, רק כי בדיוק היום הפקח היה חרוץ מדי!! שבוע ימים חלף עבר. הוא כבר שילם את הדו"ח במועדו, כמעט ושכח מהעניין. ואז, ביום בהיר, הגיעה אליו מעטפה גדולה ונוצצת, עליה התנוסס לוגו של אחד ממשרדי עורכי הדין הגדולים בארץ... היה זה כתב תביעה מנומק להפליא, כנגד רבי ראובן. כתב התביעה מספר סיפור שלא היה ולא נברא, שבדה מלבו שותפו לשעבר של רבי ראובן השונא אותו מימים ימימה. הלה אינו פוסק מלפעול כנגדו, אבל אף פעם לא היה זה עד כדי כך... הפעם זה היה מושלם: הלה ביים סיפור שלם, מורכב להפליא ומרושע לא פחות, בו "מככב" רבי ראובן בתפקיד האכזר הגדול. הסיפור לווה ב"עדויות", ב"מסמכים", ואפילו ב"תמונות", כשכולם מעלים מסקנה אחת – על רבי ראובן לפצותו בסכום עתק, הואיל וגרם לו נזק אדיר... רבי ראובן קרא את כתב התביעה המלא, הוורידים בראשו עמדו להתפוצץ מזעם. הוא הסמיק כל כולו, נחרד לגלות לאיזו דיוטא תחתונה הידרדר שונאו – שהיה פעם שותפו. פשוט סיפור מצוץ מהאצבע, אבל הוא בנוי כל כך טוב, כה מבוסס, כה חזק. רבונו של עולם – איך יוצאים מזה? איך מסיימים את מסכת הרדיפות המיותרת הזו?! בהחלטה של רגע הוא בודק שוב את התאריך, ואז – בת שחוק מסתמנת על שפתיו, הוא אפילו לא זקוק לעורך דין... די בו בדו"ח החניה ה"מרשיע" כדי לנפנף את התביעה ולהפכה לאבק פורח, ולקינוח – יבקש מעיריית עכו את התמונות המוכיחות כי רכבו חנה בעכו באותו יום ובאותה שעה... הוא אפילו לא טרח להגיב לעורך הדין, פשוט המתין בשלווה ליום המשפט. כשהגיע הרגע הגדול, ולאחר שכתב התביעה הוקרא, הומחש והודגם, הוציא רבי ראובן את הדו"ח והתמונות מכיסו, והפך את התביעה, ואיתה גם את התובע ועורך דינו – לחוכא ואיטלולא... הוא יצא מבית המשפט כשידו על העליונה, שכן השופט גזר על התובע פיצויים מוגדלים על תביעת שווא, כשהוא קובע בפסק הדין בנימת הומור: "גם כשיבקש תובע להעליל על הנתבע, מתבקש ממנו לפחות לתפור את העלילה יפה למידותיו של הנתבע, ולא לביים סיפור שלא יכול היה להתרחש...". ורבי ראובן המאושר, לא נותר לו אלא לשפשף את עיניו בהודאה לבורא יתברך על השגחתו העליונה הצמודה, על הדו"ח שהפך אותו למאושר. בזמנו – זה היה מתסכל ומביך, עתה הוא מבין כי היתה לכך תוכנית ברורה ומוגדרת מראש, מסבב כל הסיבות שלח את פקחי עיריית עכו להיות חרוצים בערבו של יום, כדי להצילו מיד הקמים עליו להזיקו! (בד בטחונ).

הטובה והנכונה ביותר! אין לנו אלא לדעת ולהאמין, כי כל המתרחש כאן נעשה בהשגחה עליונה, בברכת שמים תמידית, בפיקוח נעים וקרוב על כל תהלוכות בני האדם. הבה נזכור כי הכל נעשה בחסדו יתברך ובהשגחתו העליונה, ואזי נוכל להתמודד טוב יותר עם הקשיים שלנו, מתוך אמונה שהאבא הטוב והרחום שלנו מוביל אותנו למקום הטוב ביותר. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. יוכבד ברודי הייתה בסך הכול בת חמש עשרה כאשר הנאצים פלשו לאוסטריה, שנה לפני פרוץ מלחמת העולם השנייה. עד אז זרמו חייה על מי מנוחות, אבל הכול השתנה באותו יום: גרמניה סיפחה את אוסטריה והפכה אותה לחלק משטחה, וממילא נהפכו כל האזרחים לתושביה הזמניים של גרמניה. היא לא תשכח לעולם את היום שבו אספו את כל היהודים האוסטרים מול רחבת העירייה, והללו נעמדו בתור ארוך כשדרכוניהם הגרמניים החדשים בידיהם. השוטר הנאצי נטל כל דרכון, הביט בשחצנות אל האיש שמולו וחתם את המילה 'יודן' באותיות אדומות גדולות על גבי הדרכון. אבא של יוכבד היה כל כך המום מההשפלה, עד שהוא החליט עוד באותו יום שזה בדיוק הזמן בו הם צריכים לעלות לארץ ישראל. לאחר מאמצים מרובים הם הצליחו להשיג כרטיסים לאנייה, שלאחר מכן התברר שהייתה האחרונה שהורשתה להגיע לישראל לפני שהבריטים הטילו סגר על חופי הארץ. את זועות השואה יוכבד לא עברה, אבל כל משפחתה וחברותיה שנשארו מאחור נהרגו בשואה האיומה. זו גם הסיבה שהיא לא רצתה שום קשר עם עברה, ולכן כאשר בסיום המלחמה הודיעה ממשלת גרמניה החדשה על כך שכל מי שסבל מהכיבוש, וארצו סופחה לגרמניה, יוכל לקבל אזרחות גרמנית, זה ממש לא עניין אותה. להיפך, היא נתנה את הדרכון יחד עם כל המסמכים הישנים לחברתה הטובה למשמרת.

חלפו שנים, יוכבד הקימה משפחה לתפארת, ילדים ונכדים, ולבסוף הלכה לעולמה בשיבה טובה. רבקה לוי הייתה די מופתעת מהחבילה שקיבלה בדואר. זה היה ללא ספק הדרכון של סבתא שלה – יוכבד. זו הפעם הראשונה שהיא רואה את תמונתה בתור ילדה קטנה, והסיפורים שהיא שמעה כל השנים קרמו עור וגידים. החותמת האדומה עם המילה 'יודן' אכן התנוססה על עמוד השער של הדרכון, ממש מתאים לתיאורים ששמעה מסבתא שלה כאשר הייתה ילדה קטנה. בהתחלה היא התלבטה, מה עליה לעשות עם הדרכון שנשלח אליה על ידי צאצאי החברה של סבתא שלה, שנפטרה אף היא לפני מספר חודשים. בשלב מסוים היא נזכרה שקראה באיזשהו מקום על כך שממשלת גרמניה מאפשרת לכל צאצאי התושבים שסופחו עד לשנת 1934 לקבל אזרחות גרמנית, הם וכל בני משפחתם, וזו הייתה הסיבה שהיא החליטה לבסוף לאכסן אותו בין המסמכים שלה, למרות שלא הייתה שום סיבה שבעולם שתגרום לה אי פעם לרצות לקבל אזרחות גרמנית. שלוש שנים חלפו מאז, ויום אחד החלה רחל בת התשע להרגיש חולשה כללית בכל חלקי גופה. היא נשלחה על ידי הרופאים לבדיקות מקיפות, שבסופן התברר לתדהמתם הרבה שרחל סובלת ממחלת כבד קשה. עורה הפך צהוב, והיא לא הייתה מסוגלת כמעט להרים את ידיה מרוב חולשה. רחל אושפזה בבית חולים תוך כדי בידוד מוחלט מחשש שמא תידבק בחיידק שעלול חס ושלום להכריע את גופה החלוש. עולמה של רבקה כמעט קרס עליה, וכל חייה סבו סביב בית החולים. היא פנתה לטובי המומחים, אך הללו אמרו שאין בישראל אף מומחה היודע לטפל במחלה הזאת. היא החלה לערוך בדיקות אצל מומחים בינלאומיים, עד שלבסוף נודע לה, שרק בגרמניה ישנו מרכז רפואי בעל ידע רב בטיפול במחלה המדוברת. בירור מול המרכז הרפואי העלה, שעלויות הטיפול והאשפוז הממושך של חודשים ארוכים יגיע בסופו של דבר למיליון יורו, מכיוון שהביטוח הרפואי שלה לא מכסה את עלויות

לתצפת על המקום ההומה והרגיש הזה, כיכר השוטר, למי שמכיר. הימים היו ימים מתוחים ולא קלים, ולכן כל שביב של משהו חשוב היה חשוב מאוד. ביקשו מאיתנו לעלות לקומה השלישית, להתבסס ולעשות את מה שאנחנו יודעים לעשות. כך משבע בבוקר ועד חמש אחר הצהריים. כבר כשהגעתי למקום נדהמתי. המבנה היה פרוץ לכל עבר. לא היו בו דלתות או חלונות – כלום. כל הזמן קיננה בי המחשבה שכל אחד יכול להיכנס לכאן אם רק ירצה. זה לא היה בטיחותי בעליל, אבל אני הייתי חיל. התפללתי בלי קול שהכל יעבור בשלום, ויהיה בסדר, בעזרת ה'. הכל היה מלא בצינורות ניקוז פלסטיק, עדיין לא סיימו לחבר את כולם. היה שם שולחן רעוע ומספר כיסאות. לנו זה הספיק בינתיים. התיישבנו על הכיסאות, מתמקמים לתצפית הטובות ביותר, מקווים לגמור בטוב. בסוף היום, בשעה חמש, ירדנו את שלוש הקומות, ועלינו לאוטובוס שחיכה לנו הישר אל המוצב שהיה סמוך. למחרת הסרט חוזר על עצמו. הגענו שוב לאותו מקום - שוב אותה פקודה - ואני עדיין תמה על הקלות בה ניתן להפתיע אותנו אם רק רוצים. זה היה ממש אבסורד. אחרי הכל לא היינו באיזור קלאסי, ולכן הגענו להיכן שהגענו. הפליאה היתה גדולה. היום השני הסתיים בדיוק כמו הראשון, בחסדי שמיים. גם כשהגעתי למוצב לא הסתרתי את ההלם שלי. אמרתי שוב ושוב שהמקום חשוב ובעייתי.

ביום השלישי, כאשר חזרנו מהמשימה שהפכה כבר כמעט לקבע, ראינו אוטובוסים מגיעים אלינו למוצב. מה קרה? חיילי מילואים. החליטו להביא חיילי מילואים למשימות שונות, והגיעו לבשר לנו שלמחרת לא נלך לבניין ההוא בחברון, אלא חיילי המילואים שהגיעו ילכו לשם. ואכן, ביום הרביעי, חיילי המילואים נשלחו לשם באותו מסלול קבוע, בדיוק כמו שהיה לנו. הפקודה היתה להתמקם בקומה השלישית ולתצפת על השוק. רק שהמשמעת של חברי המילואים היתה שונה, כנראה, מזו של חיילי סדיר. או שהם חשבו ששם הם יוכלו לראות טוב יותר? כך או כך, החבר'ה עלו לקומה שלישית כדי לקחת את הכיסאות, והניחו אותם בקומה השנייה, כי כך הם החליטו. בסוף היום החיילים עלו לאוטובוס, ומשם לקחו אותם הלאה. זה היה תמוה מאוד מאוד. מה הקשר להביא עכשיו חיילי מילואים ליום אחד לתצפת על השוק? מה העניין? היו כל כך הרבה סימני שאלה על מה ואיך שהדברים קרו והתגלגלו. חיילי מילואים לא היה כוח שמזניקים סתם, ועוד ליום אחד. בדרך כלל זה היה מרוכז ואינטנסיבי יותר. למחרת על הבוקר נשלחו עוד פעם חיילים. הפעם אני לא הייתי ביניהם. נשארתי בקרבת מקום, אבל במשימה אחרת. ואז, בסביבות השעה עשר בבוקר, אמצע היום, בעיקר במונחים של צה"ל, וכן בשוק ההומה בחברון, שיא התנועה והערנות – נשמע פיצוץ עז ומחריד. כל הרדיוס, לקילומטרים רבים – הכל רעד. אבנים התעופפו לכל עבר. אני, שהייתי עם משקפת, השקפתי הישר למקור הרעש – כן, זה היה אותו בניין עליו תצפתי במשך שלושה ימים, ובמקרה לא הייתי בו היום. זה היה פחד אלוקים. מעוצמת הפיצוץ, אבנים גדולות, בליסטראות של ממש, עפו למרחקים עצומים. היה ברור לכולם שהעסק לא נגמר בטוב. אין סיכוי לצאת מזה בחיים. ההלם היה גדול, הלב פרפר, לא רצינו לדעת ואפילו לא לחשוב מה קרה שם עם חברינו. בעיקר הידיעה שהייתי צריך להיות איתם יחד, כתף אל כתף... תסריטים שונים רצו לי בראש עם כל הבלגן שנוצר, יללות של רכבי ביטחון, סירנות של אמבולנסים. כולנו עברנו למצב של דריכות ושל מתח גדול ונורא. כל המוצב נכנס לתזזית. מה שקרה שם נשאר לי עד היום. הצמרמורת שזה עושה לי כל פעם מחדש, מרעידה לי את כל עמוד השדרה. קיבלנו את הבשורה: לכולם שלום. אין נפגעים בנפש. זה היה רגע אדיר. אלוקים אדירים, איך, איך זה יכול להיות? כל מי ששמע ואפילו לא ראה הבין שהיתה כאן כמות אדירה של חומר נפץ,

האשפוז האסטרטגיות שבית החולים הגרמני דורש מכל מי שאינו אזרח גרמני. רבקה הייתה אובדת עצות. אמנם אין מחיר לחיים, אבל מאיפה הם ישיגו סכום כל כך גדול בזמן כה קצר?! ואז הבלתי בראשה רעיון מטורף: הדרכון של סבתא! לפי החוק אנחנו זכאים לקבל אזרחות גרמנית! היא רצה במהירות לחדרה והחלה לנבור בין המסמכים הישנים, עד שלבסוף מצאה את הדרכון בעל הדפים הצהובים והחותמת האדומה, ושבעו לאחר מכן כבר היו היא ובתה על המטוס בדרך לגרמניה. הם פנו לכל הגורמים שיכלו לזרז את התהליכים, ותוך שבעו היו היא וכל ילדיה בעלי אזרחות גרמנית, מה שהפחית את עלויות הטיפול ברחל לכמה עשרות אלפי יורו בודדים... וכך לאחר שבעים שנה, החותמת האדומה עם המילה 'יודן', שכל כך השפילה ילדה יהודייה אחת, הצילה את חייה של ילדה יהודייה אחרת – נינתה של אותה ילדה...

אין ספק, שסיפור אמיתי זה מוכיח לנו את כוחה העצום של ההשגחה האלוקית.

העולה מהדברים לעיל מלמד, כי אנו כיהודים מאמינים בני מאמינים יודעים כי אין מקריות בעולם והעולם אינו הפקר. הנהגתו של הבורא פרוסה על פני כל החיים. רק עין בוחנת תצליח להסיר את המחיצה המבדלת בין הבורא לברואיו ולהבחין בהשגחה הפרטית המנווט את כל המתרחש בעולם. האמונה בה' מקנה לחיים תכליתיות, תקווה ומשמעות. כיהודים מאמינים צריכים לדעת בבירור, שכול מה שקורה כעת אינו תלוי בכלל בגורמים אנושיים, לא בידי הממשל בארצות הברית, ולא בידי ממשלת ישראל, הסיבה אינה בגלל שהמדיניות אולי שגויה וכיוצא. שום גורם אינו משפיע על המאורעות, אלא יש השגחה מיוחדת משמים על היהודים ועל ארץ ישראל, הלא היא ארץ אשר עיני ה' אלוקיך בה תמיד, והכל מתנהל בחשבון מדוקדק, חשבון אלוקי, המקיף את כל מאורעות החיים. לפעמים דווקא כשנראים דברים כה קשים, ימים כל כך עצובים וחשוכים... צריכים אנו להתחזק בידיעה הברורה כי ה' מציץ עלינו ממרומים, ומשגיח עלינו ברחמי המרובים. המלבי"ם פירש לאור יסוד זה את דברי הכתוב (ישעיה פרק מה פסוק טו) "אכן אתה אל מסתתר, קדוש ישראל מושיע". לאמר: גם כשאתה מסתתר, נכון אתה להתערב ולהושיע את ישראל!!!

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, הממחיש את נפלאות ההשגחה העליונה, ושאינו שום דבר בעולם המתרחש במקרה, ללא סיבה ומסובב...

את הסיפור הזה אני שומר כל הזמן בראש. בעצם כל ההווייה שלי מתעוררת כשאני נזכר בו. גם היום, שלושים ושש שנים אחרי, זה עדיין פועם בי, בעיקר העוצמה שמהדהדת לי בפיצוץ חסר בקרה.

השנה היא 1987, שלהי שנות השמונים. המצב הביטחוני בארץ התערער מיום ליום, הערבים הרימו ראש, פלסטין נהייתה הגדרה קיימת, ובכל יום קמנו לסיפור הרג חדש, שלא לדבר על זריקות אבנים יומיומיות בכל הצירים ולעבר מוצבים צה"ליים. ההנהגה עוד חיה באוטופיה שעוד מעט זה יגמר, ואולי כדי להוכיח שלא, התחילה האינתיפאדה הראשונה. הישראלים שהתרגלו לערוך קניות בשווקי עזה, שכם ויריחו התחילו לסבול מהצקות, אלימות וניסיונות לפגיעה בחייהם. כל יום הביא את הסיפור שלו, הטרור פרח ברחובות והישראלים התחילו לפחד. אם עד אז עזה היתה עוד מקום זול וססגוני, המצב הפך אותה לנקודת ציון מפחידה, קן צרעות של ממש. בתוך כל הכאוס הזה, הייתי אני, חייל בשירות סדיר, בן 19.5, עדיין ילד. באחד הימים הקפיצו יחידה לחברון, תעסוקה מבצעית, לאבטחת אזורים. באותה יחידה הייתי גם אני. הביאו אותנו לבניין עם חזית פנורמית. בעצם לא בדיוק בניין, אלא שלד. בניין בשלבים המאוחרים לבנייה שלו. הוא היה גבוה והשקיף היטב על השוק המרכזי בחברון. הביאו אותנו בדיוק בשביל זה,

את התוכנית שלהם. למודיעין שלהם לא היתה מילה מול ההוכחה שהם ראו בשטח, כסאות וציוד שנמצא בקומה השנייה. אבל למחרת, החיילים שלנו מגיעים לבניין, וכמו חיילים ממושמעים – מצייטים לפקודות עד הסוף. הם מגיעים לקומה השנייה רואים את הכיסאות ומחליטים לעלות לקומה השלישית, שם הם נוכחים לראות שחסרים כסאות. אז הם יורדים קומה, לוקחים את הכיסאות, עולים איתם לקומה למעלה, מסתדרים ועושים את העבודה כמו שצריך... הפיצוץ בשעה עשר מחריד אותם. מול ענן אדיר של אבק ואובך, שנכנס לנשמה, הם מבינים מה קרה. רק אחרי שהכוחות הגיעו הם קלטו שהם אחרי האירוע. המהומה היתה גדולה כל כך, שלא היה ברור מה גרם למה, ואיפה אווזים, והאם יש עדיין אויבים באזור, הם נכנסו לעמדת התגוננות, כאמור, כשהכוחות הגיעו והתרגשו לראות אותם חיים, התבררה להם התמונה האמיתית, הם היו עכשיו ניצולי פיגוע שיכל להיגמר אחרת. כן, כל הנזק נגרם לקומה השנייה בלבד. הם יצאו שלמים וקיימים, חיים ובעיקר נפעמים. אבל לא רק הם - גם אני, שראיתי הכל דרך המשקפת שלי, עדיין חי את הסרט הזה. ראינו את השגחת ה' עלינו ממש. הם תצפתו עלינו, אבל ה' תצפת גם עליהם, ושמר עלינו שמירה מיוחדת של אב אוהב לבניו. הניסים היו גדולים כל כך, שאפילו אותם מילואימניקים נעלמו, ולא ראינו אותם כדי להודות להם על הערבוב שלהם שהציל את החיילים. איך הכל התנהל בצורה מפעימה, כך שאי אפשר היה להישאר אדיש. אם ה' לא ישמור עיר, שווא שקד שומר. זה הסיפור שלי, זה שממשיך איתי לכל אורך חיי. ההשגחה המיוחדת הזו מעלה לי דמעות לעיניים כל הזמן. עם ישראל חי!

שהסיכוי לצאת מזה הוא אפסי. וכאן מודיעים שכל החיילים שהיו שם, כולם בחסדי שמיים יצאו מזה?! כולם מבוהלים אבל בריאים ושלמים. זה לא נתפס. מובן שכאשר ראינו אותם בעיניים, ההתרגשות היתה כפולה ומכופלת. ההודיה העמוקה לבורא עולם היתה גדולה מאוד. ואז, לאט-לאט, התבררה התמונה השלימה. מתברר שחיילי המילואים עשו עבודה מצוינת, יש לומר, בעיקר בכך שלא שמעו לפקודות בצורה מדויקת, אלא ערבבו קצת... הם הורידו, כאמור, את הציוד, קרי הכיסאות והשולחן, אל הקומה השנייה, שמשום מה נראתה להם טובה יותר... וכך גם השאירו את המקום. העניין הוא שהיו עוד עיניים שתצפתו עלינו בכל הימים שהיינו שם. חוליית מחבלים עקבה אחרינו, ממש מבניין סמוך. אכן, ההרגשה שלי לא היתה שגויה. בסבלנות רבה הם אספו עלינו מידע, יום אחר יום. לא היתה להם מניעה - כאמור, לא היתה איזו מחיצה בינינו, ולא מעגל שמירה שני. הכל היה גלוי ויודע. וכך הם תכננו את הפגיעה, בצורה הכי קלה, להגיע ולפגוע בבטן הרכה שלנו, בקלות. ביום הרביעי לאחר רדת חיילי המילואים, הם הגיעו לבניין, וחיפשו עוד עדויות וסימנים עלינו. מהמידע שהיה להם, אנחנו מתצפתים מקומה שלישית, אבל עכשיו הם ראו את הכיסאות בקומה השנייה, לכן החליטו להטמין מטען רב עוצמה בצניורות הפלסטיק שהשתרבבו שם חופשי ולא החשידו אף אחד. למטען היה טיימר שכוון לשעה הכי קריטית וחשובה, ככה באמצע היום, כשכולם נמצאים ערניים ודרוכים. חיות האדם הללו לא בחלו בדבר, הם קיוו לסיים את זה בצורה הכי כואבת בשבילנו. לא היה לשום נפש חיה סיכוי לשרוד את כמות חומר הנפץ הזה. במקרה הכי קל - החיילים היו עפים מההדף מהקומה השלישית, שכאמור היתה חשופה, ללא חלונות או קירות מגן, הישר אל האבנים והבלוקים שהיו בשפע למטה. מוות אכזרי. כאמור, הם שינו

אחים יקרים!

הגאון ה"חפץ חיים", פירש בשם הגאון רבי יצחק בנו של הגר"ח מוולוז'ין זצ"ל את מאמר הגמרא במסכת (סנהדרין צז). "בדור שכן דוד בא פני הדור כפני הכלב" בדרך זו: טבע הכלב שכאשר זורקים עליו אבן מיד הוא מתנפל עליה לנשיכה. הוא אינו מבין שהאבן נזרקה על ידי מישהו. חושב הוא לתומו שהאבן היא הרודפת אחריו. כך כאשר קמים צוררים למיניהם לרדוף אחרי עם ישראל, אין בני אדם מבינים שהצוררים הם רק כמקלות השלוחים מן השמים, שכן נאמר (ישעיה פרק י פסוק ה) "הוי אשור שבת אפיי". ומסיבה זו שולחים את הזעם על האויב ומחפשים דרכים איך לדכא אותו ולהילחם כנגדו, בשעה שבראש ובראשונה צריכים להתבונן מיהו המחזיק במקל זה ומיהו שזורק את האבן הזו. וכמו בצרות הכלל, כך גם במה שקורה לכל אדם ואדם באופן פרטי, שצריכים לזכור תמיד ולהשתדל לפענח מהי הסיבה האמיתית לכל מה שקורה עימנו.

הבא נאמץ את המסר הזה, ניקח לתשומת ליבנו שבאמת איננו עושים דבר כי אם השתדלות מחוייבת, ובאמת הכל נקבע בידי ה', הוא המשגיח עלינו ומוביל אותנו. ככל שנאמץ את החשיבה הזו, ככל שנהפוך את האמונה הזו לנוכחת בחיינו - כך ייקל עלינו לקבל כל בשורה, להיות רגועים ובטוחים שאנו בידי אבא טוב ואוהב, שמוביל אותנו הכי טוב שאפשר. כך נזכה לנהל את חיינו על מי מנוחות, ולראות את ידו הטובה והרחומה של אבא שבשמים, שמובילה אותנו אל הטוב ביותר בגאולה השלמה שאורתיה כבר מנצנצים ועולים במהרה, אמן.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש לע"נ

סעדה בת שודיה

ת.נ.צ.ב.ה.

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל ואסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל ואסתר זצ"ל
 ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
 זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

720

**ניתן לתרום באשראי
 בנדרים פלוס:** כולל ערב
 המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
 חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
 לאחר מס סעיף 46**

סיפור לשבת קודש

מטבע תחת נפש

אני אם לשלושה ילדים קטנים כן ירבו, חיננים ומלאי מרץ בריא. כיון שהם עדיין קטנים, והצרכים שלהם מרובים, העבודה רבה ברוך ה', במשך רוב שעות היממה אני עסוקה בשמירה עליהם, בטיפול בהם ובמציאת פתרונות יצירתיים כיצד להעסיק אותם.

לרוב, בשעות אחר הצהרים הפרויקט הזה אינו פשוט. מהניסיון שאותו רכשתי עם הזמן, גיליתי שהשהות בגינה השכונתית היא הפתרון המוצלח ביותר מבחינתם ומבחינתי, הם נהנים מהמרחבים ומהמשחקים, ואני פנויה לשחק איתם ולנוח, במינימום מאמץ, להרפות קצת מהמרוץ, ולצבור כוחות לקראת ארוחת הערב וההשכבה. לכן, בדרך כלל, כשמזג האוויר מאפשר זאת, אני עושה עם ילדי את המסלול לכוון הגינה, לשמחתם הרבה.

באותו יום שבו התרחש סיפורי יצאתי עם ילדי לכוון הגינה. בדרך עברנו סמוך למכולת השכונתית, ואני נכנסתי כדי לקנות להם לבן לארוחת הערב. לשמחתי, התור לא היה ארוך במיוחד, כך שהילדים היו עדיין רגועים וסבלנים. לפני בתור עמדה אישה המוכרת לי מהשכונה, היא ערכה קניה לא קטנה, העבירה את המוצרים בזה אחר זה, כשבמהלך עריכת החשבון היא אורזת את המצרכים בשקיות.

המוכרת סיימה את חשבונה ונקבה בסכום לתשלום. הקונה הגישה לה את כרטיס האשראי תוך שהיא מסיימת את אריזת המוצרים בשקיות, אבל אז עצרה המוכרת את ההתארגנות: "מופיע סירוב", היא הודיעה בקול לא ממש נמוך, כך שכל העומדות בתור (שהתארך בינתיים) היו שותפות, בעל כרחן, להודעה הלא נעימה.

הקונה נעצרה על עמדה סמוקה. היה נראה שהסיטואציה מבכינה אותו במיוחד.

"רגע" היא ביקשה וחייגה לבעלה; "אני אדאג לכרטיס חלופי" היא הסבירה. בעלה לא היה זמין, והמוכרת החלה לגלות קוצר רוח בולט. "תקפאי את החשבון, בינתיים, כדי שלא אפריע, ואני כבר אסדר את העניין", היא הציעה בקול נמוך, אבל המוכרת לא נרמזה ודברה בטון גבוה במיוחד: "מה פתאום להקפיא? את משלמת עכשיו, או מפרקת את השקיות. אני לא מסכימה שאחר כך תעלמי בלי שאבחין ובסוף היום אצטרך לפרק בעצמי את כל השלל שאספת", היא נשמעה נרגזת במיוחד.

שערתי שכנראה היא בעלת נסיון, וכבר קרה לה מקרים לא נעימים מהסוג שאותו היא תארה, כך שהלקוחה שלפניה לא מצליחה לקנות את אמונה, על אף שראו על עדינותה שהיא לא תתנהג בצורה כזאת. בינתיים השיגה הלקוחה את בעלה, והוא ביקש ממנה להמתין מספר דקות עד שהוא יבדוק מדוע הכרטיס לא עובד. המוכרת רטנה לעצמה בכעס והקונים מאחור הגיבו בפרצופים לחוצים. העדינים שבהם רק העיפו מבטים קצרי רוח בשעון, האחרים הביעו דעות לא ממש מחמיאות על התנהלות לא מאוזנת, על חוסר אחריות, ועל זמנם היקר שמתבזבז לריק.

אני, שעמדתי מאחורי אותה לקוחה, נסיתי להוות חיץ בין הלקוחות הממורמרים (עדיין בשקט, בשלב זה), לבין הלקוחה המובכת. עלה בי רצון לעזור לה, לא הייתי מסוגלת לשאת את החרפה שהיתה

מנת חלקה. בדרך כלל אני משלמת על קניותי במזומן אך באותו יום בהשגחה פרטית היה מונח אצלי כרטיס האשראי בארנק (דבר די נדיר).

הצעתי לה שאני אשלם על קניתה, והיא תחזיר לי את הסכום מאוחר יותר.

ההקלה והשמחה שעל פניה הראו לי שהצעתי הגיעה במקום המתאים. שילמתי על קניתה בכרטיס שהיה ברשותי, והמוכרת וכל באי המכולת נשמו אף הם לרוחה.

מיד כשיצאתי מהמכולת ראיתי כי אותה אישה ממתניה לי בחוץ היא הודתה לי פעם נוספת, ובקשה את פרטי חשבון הבנק כדי להפקיד את הסכום המדובר. נתתי לה, והרגעתי אותה שמבחינתי היא יכולה להמתין מספר ימים בהעברת התשלום, הוא לא דחוף בעבורי. נפרדנו לשלום, כשמילות הברכה שבהן היא מברכת אותי בכל טוב הארץ מהדהדות באזני.

המשכתי עם ילדי לכוון הגינה. נותר לנו רק לחצות את הכביש ולהגיע ליעד המבוקש - הגינה שקורצת לילדי בשלל צבעיה העליזים. מדובר בכביש ראשי די סואן בשכונתנו. בקשתי מהילדים שיאחזו היטב בידי העגלה כדי שנוכל לחצות את הכביש בבטחה.

הילדה בת השלוש וחצי נעמדה הכן בצד ימין, אך בן השנתיים וחצי שקלט את מראה הגינה מן הצד השני של הכביש, וסבלנותו כנראה פגה בעקבות השהות הארוכה במכולת, רץ לפנינו...

עוד לפני שהספקתי לעצור אותו הוא התפרץ לתוך הכביש. בזזית עיני ראיתי ג"פ שחור שועט על הכביש, והבנתי שהנהג לא יכול להבחין בבני הקטן והנמוך, כיוון שסמוך למעבר החציה עמד רכב שעל ידו עמדה אשה שהעמיסה שקיות מהקניה במכולת לתוך תא המטען, הרכב הסתיר לנהג הג"פ את שדה הראיה. צעקתי בכל כוחותי:

לא! לא! לא! וקפצתי לכביש בעקבות בני. משכתי אותו בכוח לכוון המדרכה, הספקתי להרגיש את המגע המתכתי של פח המכונית לפני שהתגלגלנו שנינו אחורנית לכוון המדרכה. מצאתי את עצמי שרועה על שפת המדרכה. האשה שהיתה עסוקה בהעמסת חבילותיה לתוך הרכב החונה נזעקה לעזרתי, היא סייעה לי להתרומם, אך אני חששתי. לא העזתי לבדוק מה קרה לבני. לפתע שמעתי אותו בוכה, ורוח לי, הוא חי! הילד שלי בוכה! נס!

בינתיים התאספו אנשים ששמעו את צעקותי ההיסטריות ושאלו איזו עזרה להושיט לי. בקשתי מהם בככי: "תבדקו מה קרה לילד שלי, תבדקו אם הוא מסוגל ללכת".

"הכל בסדר", הם הרגיעו אותי, "הילד הולך, הוא בריא ושלם" לאט לאט אף הוא נרגע מהבכי ההיסטרי שלו וחזר לעצמו, חי, בריא ושלם. זמן רב חלף עד שהייתי מסוגלת להרגע מהחוויה הקשה שעברה עלי. ואז, בתוך ההתאששות, נזכרתי בחדס שגמלתי דקות ספורות קודם לכן. מדובר בצרוף מקרים בזמן כה קצר, שהעלה בי מיד את המחשבה כי בודאי זמת הצדקה שעליה כתוב שהיא מצילה ממות, והרצון למנוע בוושה מהזולת, עמדו לנו, וראינו ניסים גדולים, שלא סופסתי בשבירי שניה את בני, וגם שהרכב לא נסע במהירות גבוהה יותר ובכך נמנע אסון.

חזרתי הביתה נרעשת, והתקשרתי לשתף בסיפורי את האשה שעמה גמלתי חסד.

רציתי שהיא תדע שיותר ממה שהטבתי עמה; היא הטיבה עמי. בקשתי ממנה שלא תחזיר לי את הכסף ששלמתי עבורה.

מסיפור נפלא זה, שהובא ב'מרוה לצמא', למדה אותה אשה

אופק חדרה

כניסת שבת	19:21	לוח מקומי
יציאת שבת	20:34	אור החיים
רבינו תם	21:04	
	20:22	
	21:18	

בהעלתך התשפ"ד

אחת השאלות היתה: "את מי אתה אוהב הכי הרבה בעולם?" שניהם השיבו את אותה התשובה: כתוב "ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך", אנחנו אוהבים את ה' הכי הרבה בעולם. שאלה שניה: "אם תיווצר התנגשות בין אהבת הדבר שהשבת בשאלה הקודמת לבין הילד, את מי תעדיף?" הם ידעו היטב שאהבת הילד היא לעשות את מה שה' אוהב, אבל הם ידעו שאם הם ישיבו לפקידה שהם יעדיפו את אהבת ה', גם אם יסבירו לה שזה יביא רק לטובה לילד, היא לא תבין זאת, ותפרש שיש בזה משום הזנחה בטיפול בילד, ותשלול מהם את האימוץ.

מצד שני, לא עלה על דעתם לשקר ולכתוב שהם יעדיפו את הילד, רבי יחזקאל לוינשטיין הביא בשם ה"חפץ חיים" שאומנם אדם צריך לעשות השתדלות, אבל השתדלות דרך צינור של שקר אינה השתדלות שעליה ה' ציוה. שניהם כיוונו לאותה התשובה: אנחנו נעשה את מה שה' ציוה... כשפקידת הסעד קראה את התשובה, הגיבה מיד: בקשתכם לא אושרה.

הם שבו הביתה שבורים ורצוצים. המיטה, העגלה, כל החלומות שמילאו להם את הלב - התרסקו. מצד שני הם שמחו על כך שהצליחו לעמוד בניסיון הקשה. הם העדיפו את רצון ה' על פני רצונם האישי, ולמרות שהם רצו מאוד את התינוק, הסכימו לותר עליו בגלל אהבתם לה'.

כעבור תשעה חודשים נולדו להם תאומים! בלי טיפולים, בלי תרופות, ובלי אימוץ שכרוך בבעיות הלכתיות. כי כשאדם מחפש באמת ובלב שלם לעשות את רצון ה' - הקב"ה ממלא את משאלות ליבו ודווקא שנראה לאדם שהוא לא כ"כ מצליח משם תצמח עיקר הצלחתו.

"ויהי העם כמתאוננים רע באזני ה'" (א,יא)

התאוננות היא דבר רע בעיני ה'. ניסים רבים וגדולים עשה ה' יתברך לבני ישראל והיטיב עימם גדולות ונפלאות אבל הם לא הביטו על הטובה הגדולה. הם התאוננו.

ניסים וזה לשון הרמב"ן: "היו מצטערים בעצמם לאמור מה נעשה ואיך נחיה במדבר הזה, ומה נאכל ומה נשתה, ואיך נסבול העמל והעינוי... כי היו מדברים במר נפשם כאשר יעשו הכואבים, והיה רע בעיני ה', שהיה להם ללכת אחריו בשמחה ובטוב לבב מרוב כל טובה אשר נתן להם, והם היו כאנוסים ומוכרחין, מתאוננים ומתרעמים על עניינם".

הקב"ה נתן להם שבעה ענני כבוד ששכחו והגנו עליהם, והיו מצילים אותם מן הנחשים והעקרבים, ומן הסלעים. כל מקום נמוך היו מגביהים לפניהם, וכל מקום גבוה היו הופכים עבורם למישור. ענני הכבוד היו מכבסים ומגהצים את בגדיהם, וכשהיו הילדים גדלים גדלו מלבושיהם עימם.

הם זכו למן, "לחם אבירים", שהיו בו כל הטעמים שבעולם, ונבלע באיברים. עורכים לפנייהם שולחן, בלי לקנות בחנות ובלי לבשל, בלי מיקסר ובלי שטיפת כלים. בלי כאבי בטן ובלי כאבי ראש. המזון הבריא ביותר, בכל הטעמים שיחפצו.

הדאגה של ישראל היתה רעה בעיני ה', שהרי מי שהולך עם ה' צריך ללכת מתוך שמחה ובטוב לבב! אנחנו צריכים להכיר תמיד בחסדי ה', ולהודות לו. לעשות רצון ה' בתודה ובשמחה!

יש בזה מסר עצום לכל אחד ואחד מאיתנו - פעמים רבות אנו יושבים ודואגים מה יהיה איתנו. יש קורונה... אנשים מאבדים את מקור פרנסתם... מי יודע מה ילד יום... אך באמת אין מקום לדאגה למי שזוכר שהוא עם הקב"ה! וכי אין אנו יודעים שה' הוא בעל הרחמים! דאגת עם ישראל היתה רעה בעיני ה' - האם אינם מבינים שאם יאמינו בה' הם יקבלו מן, ענני כבוד, באר מרים, שלו, וכל שאר צרכיהם? מפני מה הם דואגים? כך גם אנחנו. עצם הדאגה היא רעה בעיני ה', שכן מי שבוטח בו אמור לשמוח, בIODעו כי ה' יתברך דואג לו לטוב ביותר.

"בהעלתך את הנרות" (א,ח)

פירש רש"י: "למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרון חנוכת הנשיאים חלשה דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה, לא הוא ולא שבוטו, אמר לו הקב"ה: תיף, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות".

נשאלת השאלה: למה מגיע לאהרון חלק גדול משל הנשיאים? שיקבל כמו כולם!

שמעתי כל כך תשובה יקרה מאוד, והיא תובן על פי מעשה שהיה.

יהודי הגיע אל רבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל ואמר: "כבוד הרב, אני לא יוצלח שאין כמותי. אני רוצה לזכור את מה שאני לומד - לא זוכר. רוצה להתפלל כמו צעריך - וזה לא הולך. אני רוצה להיות ירא שמים - ונופל בעבירות פעם אחר פעם. רוצה לתקן את המידות, לא לכעוס, לא להתגאות - ופשוט לא מצליח. מה יהיה איתי?"

אמר לו רבי לוי יצחק: "מניין לך שהקב"ה רוצה את ההצלחות שלך? הוא רוצה את הכאב שלך על זה שאינך מצליח להתרומם ברוחניות, על זה שאינך מצליח להיות ירא שמים! מי שכואב לו על מה שהוא לא מתרומם ברוחניות - זו ההצלחה שלו. זה מה שהקב"ה רוצה ממך!"

אמר הקב"ה לאהרון הכהן: אם אתה כל כך מצטער על שלא קיבלת מעלה רוחנית, על הכאב הזה תקבל יותר ממה שכולם מקבלים - "שלך גדול משלהם!"

לא תמיד הקב"ה מחפש את ההצלחה. יתירה מזאת - לעיתים הוא רוצה שהאדם לא יצליח במעשיו, אך תהיה לו הזכות של המאמץ, והיא זו שתעמוד לו.

הרמח"ל היה אחד מגדולי המקובלים שחיו שאיטליה, וחיבר ספרים גדולים ומפורסמים בקבלה. גאונותו היתה כה גדולה, עד שבהיותו בן עשרים כבר כיהן כראש ישיבה של מקובלים בעיר פדובה. אומנם היה זמן שבו יצאו נגדו הרבה מגדולי ישראל של אותה התקופה, בטענה שהוא מחדש דברים, ועד שרבו המהר"ל באסאן זצ"ל נחלץ להגנתו, נאסר עליו למסור שיעורים בקבלה. באותם ימים הוא כתב את ספר "מסילת ישרים", ובהקדמה כתב: "החיבור הזה לא חיברתי ללמד לבני האדם את אשר לא ידעו, אלא להזכירם את הידוע להם כבר ומפורסם אצלם פרסום גדול".

ומה התברר? הספר הכי מפורסם של הרמח"ל הוא ה"מסילת ישרים"!

דווקא בזמן הזה שבו הוא לא היה יכול למסור שיעורי הקבלה, הוא חיבר את "מסילת ישרים", שממנו היתה התועלת הגדולה והעצומה שהשאיר הרמח"ל לדורי דורות.

הלקח מכך הוא: לעיתים דווקא בימים שבהם נראה לאדם שהוא לא כל כך מצליח, שם נמצאת עיקר הצלחתו. זהו "שלך גדול משלהם!"

שמעתי סיפור מהרב עמנואל תהילה שליט"א: א: זוג חרדים לא זכו לפרי בטן במשך כמה שנים. הם ניסו את כל הדברים האפשריים, אך הרופאים אמרו להם שאין מה לעשות: "ככל הנראה לא תזכו לילדים". הם החליטו שלפחות יאמצו ילד והגישו בקשה לאימוץ. הם עברו סדרה שלימה של ראיונות ובדיקות, בדקו אם יש להם יכולת כלכלית, אם הם אנשים נורמטיביים והגונים, וכיוצא בזה.

לאחר שעברו בהצלחה את כל המסלול, נכנסו למסלול נוסף, מורט עצבים: מסלול המתנה, שיכול לארוך כמה שנים. כעבור כמה שנים קיבלו טלפון, שבאחד מבתי החולים בארץ נולד תינוק יפהפה המועמד להימסר לאימוץ. ההתרגשות הרקיעה שחקים, הם מיהרו לקנות מיטת תינוק, עגלה, בגדים, מטרנה וטיטולים, סדרו חדר לתפארת, כדי שכשפקידת הסעד תבוא לבדוק, היא תראה שהם מוכנים מעל ומעבר לאמץ את התינוק בחום ובאהבה. ואכן, פקידת הסעד, שהיתה רחוקה מאוד משמירת תורה ומצוות, הגיעה והתרשמה מאוד מהחדר היפה שהם הכינו לתינוק. היא הגישה להם שאלון, בן מספר שאלות, ואם הם יענו עליו לשביעות רצונה - היא תאשר את מסירת התינוק לדיהם. השאלון נמסר לבעל בנפרד ולאשה בנפרד.

הפכות

דיני קדימה בברכה ראשונה - המשך

- תבשיל מחמשת מיני דגן (חיטה, שעורה, כוסמין, שיבולת שועל, ושיפון). או פת הבאה בכיסנין שברכתם "בורא מיני מזונות", קודמת ליין, ואף לפירות משבעת המינים.

- פת שברכתה "המוציא", קודמת לברכת "בורא מיני מזונות", וכל-שכן לשאר ברכות אף-על-פי שהדבר השני חשוב או חביב עליו.

- נמציו למדים סדר הקדימה בברכות הוא כך: 1. המוציא. 2. מזונות (פת או תבשיל של חיטים קודמת לשל שעורים). 3. זיתים. 4. תמרים. 5. יין. 6. ענבים. 7. תאנים. 8. רימונים. 9. חביב משאר פירות הארץ. 10. חשוב משאר פירות הארץ.

- כל-דין קדימה שאמרו אינו אלא כשמונחים לפניו וברצונו לאכול מכולם, אבל אין צריך להמתין עד שיביאו לפניו הפרי המוקדם לברכה. ואם טעה והקדים המאוחר, ואפילו על פרי שאינו משבעת המינים, יצא - היה לפניו מפרי העץ וכן מפרי האדמה, מן הדין אפשר להקדים ולברך על פרי האדמה אפילו אם אינו חביב עליו, ואפילו אם פרי העץ הוא אחד משבעת המינים, שאין דין קדימה לשבעת המינים אלא בפירות שברכותיהן שוות. ומכל-מקום, נכון להקדים ברכת פרי העץ לפני ברכת האדמה, אלא אם כן פרי האדמה חביב עליו יותר שאז יקדים החביב תחילה.

- ברכת "בורא פרי העץ" או ברכת "בורא פרי האדמה" קודמת לברכת "שהכל נהיה בדברו", מפני שהם ברכות מבוררות יותר מברכת "שהכל", שהיא ברכה כוללת.

- ברכת אכילה ושתייה קודמת לברכת הריח, אבל אורחים שמביאים להם מיני בשמים תחילה ואחר כך מביאים להם משקה או פירות, אינם צריכים להמתין, אלא יברכו תחילה על הבשמים שלפניהם. (אורות ההלכה)

פנינים

"ויהי בנסוע הארון" (י, לה)

הגאון רבי אליהו אילוז זצ"ל רבה של טבריה- כתב בספרו 'פתח אליהו', כי בפסוק זה של **"ויהי בנסוע הארון ויאמר משה, קומה ה' ויפוצו אויביו וינסו משנאיך מפניך"**- שתיים עשרה תיבות, כנגד י"ב שבטי ישראל.

לומר לך, שכאשר עם ישראל שרוי באחדות, על כל שבטיו, פלגיו ועדותיו, "שנים עשר שבטי ישראל בפסוק אחד", כאיש אחד בלב אחד, הריהם מפיצים את האויב בכוח גבורתם, מניסים את השונאים ומנצחים את כל הקמים עליהם.

רק בכוחה של אחדות פנימית נגבר על האויב החיצון!
(מעין השבוע)

"שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבני" (יא, כא)

מהפך חד עבר עם ישראל ממעמד הר סיני, שבו נאמר **"ויהן שם ישראל"** (שמות יט, ב) ורש"י פירש: **"כאיש אחד בלב אחד"**. עד לפסוק שלפניו שבו מדגיש משה את היותם מונים שש מאות אלף איש.

אומר על כך ה'טעם ודעת' - כאשר כל אחד עסוק במחשבות על עצמו אין סיכוי לאחדות, ואף כאן, **"שש מאות אלף רגלי העם"**, וכל כך למה? - **"אשר אנוכי בקרבני"**, כל אחד עסוק עם ה"אנוכי" שבקרבנו... (ומתוך האור)

איש ציבור גדול ומפורסם הואשם בטענות שונות ומשונות, ונאלץ ללכת לכלא. כאשר נודע פסק הדין, נכנסו הוא ואשתו אל הגרי"ש אלישיב זצ"ל. האשה פרצה בבכי, ואמרה: "בעלי מסר את נפשו עבור הציבור. איך יתכן שעושים לו דבר כזה?"

אמר לה הרב אלישיב: "עליך להודות לה' על כך".
התפלאה: "להודות? על מה להודות? על שהוא נכלא בבית סוהר? שהוא עוזב אותי ואת הילדים? על השם שלו שמוכפשי?"
נענה הרב אלישיב לעומתה: "לקב"ה יש שתי דרכים להכניס אדם לבית האסורים. ביכולתו להחדיר לאדם וירוס קטנצ'יק שאף אחד לא מצליח לראות בעיניו, ותוך זמן קצר האדם 'נאסר' במיטת בית חולים, מורדם ומונשם למשך כמה חודשים. המשפחה מסביב כולה דואגת - מי יודע אם יחיה או ימות! יוכל ללכת או לא? יקום נורמאלי או לא?... אולם לה' יש דרך נוספת: לאסור את האדם בבית סוהר. במקרה כזה יש אי נעימות, אך מצד שני הוא יכול ללמוד, להתפלל ולקיים מצוות. הוא בריא ושלם, וכאשר יעבור הזמן שנגזר עליו, הוא יצא ויחזור הביתה בריא ושלם. במקרה שלך בחר לכם הקב"ה את בית הסוהר הקל, ואת מתלוננת? עליך להודות לה' יתברך שבחמלתו בחר עבורכם את העונש הקל!"

אנשים שחיים עם המבט הזה, מצליחים להודות גם כאשר הקב"ה שולח להם ניסיונות קשים מנשוא.
השבוע ביקרתי בבית חולים חולה אחת. לפני זמן מה חלתה והבריאה, וכעת התפרצה שוב המחלה בצורה קשה ביותר. דימיתי למצוא אותה שבורה ורצוצה, אך להפתעתי היא נראתה שמחה. שאלתי: "איך את שמחה במצב כזה?"
תשובתה היתה: "איך לא אשמח, אם אני תמיד במצב טוב יותר מאנשים אחרים? יש אנשים שהיו חולים איתי בפעם הקודמת, וכעת אינם בין החיים, ואני זכיתי לקבל עוד כמה חודשים. היודע אתה מה פירוש כמה חודשים של חיים? האין זו מתנה אדירה?!"
כמה מדהים לראות אדם בדרגה כזו - לא נשבר ולא מתלונן, אלא ממשיך לשמוח ולהודות לה'!

בת אחת, איכותית וצנועה וחסודה, לא התקבלה לשום סמינר. יש בנות שלא מתקבלות, והן יושבות בבית ובוכות על מר גורלן. והן מתלוננות: איזו פוליטיקה מכווערת, איזה עולם השקר...

אין ספק, שלא קל להיות במצב הזה. מאוד מאוד לא קל. אבל אותה בת החליטה לראות את הטוב, לא להסתובב כעושה וממורמרת, אלא לנצל את הזמן הריק שלה כדי לעשות מעשים טובים. היא התחילה להתנדב ב"מעייני הישועה". כל בוקר היא היתה מגיעה, ובמאור פנים ובסבלנות רבה היתה סועדת נשים חולות, מדברת איתן בנעימות ומעודדת אותן. קשר מיוחד נקשר בינה לבין אשה קשישה, שהיתה שבורה ורצוצה, ובעקבות ביקוריה של הבחורה ניצת אור חדש בעיניה. יום אחד, בעת שיצאה מחדרה של הקשישה, שאלה אותה קרובת משפחה של אחת המאושפזות: "האשה המבוגרת הזאת, שאת מגיעה אליה כל יום, היא סבתא שלך?"

"לא", אמרה הבחורה.
"מה הקשר שלך אליה? היא קרובת משפחה?"
"לא, היא לא קרובת משפחה שלי. הכרתי אותה כאן, כשבאתי להתנדב בבית החולים, ומאז יש קשר טוב בינינו".
האשה הביטה בה בהערצה, הרהרה לרגע ושאלה: "ולמה את לא לומדת?"

"לא קיבלו אותי לסמינר", סיפרה הבחורה בגילוי לב. "החלטתי שבמקום לשבת בבית ולהתבטל, אנצל את הזמן לעשות מצוות ומעשים טובים. אולי הזכויות האלו גם תעזורנה לי להתקבל יום אחד לסמינר".
"ככה?" אמרה האשה, "לא התקבלת לסמינר? תני לי, בבקשה, את השם שלך".

"אני מנהלת של סמינר בבני ברק, וברגע זה התקבלת לסמינר שלנו. מחר בעזרת ה' תוכלי כבר להגיע לסמינר".
זה היה הסמינר שהיא ומרבית חברותיה חלמו תמיד להתקבל אליו, אבל לא נראה היה שיש איזשהו סיכוי...
מה גרם לה להתקבל?

אם היתה יושבת ומתלוננת, היא לא היתה מגיעה לכלום. ההחלטה לראות את הטוב, ולעשות את הטוב בלי להתלונן, הביאה לה טובה מרובה. (שש באמרתך)

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמת: שושנה שירה חגיבי בת אברהם, מיכאל חגיבי בן סעדיה, לזכות אריה חגיבי בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעדי הינדי, ציון נגר בן סעדיה, אסתר תוהמי בת סעדי, דיקלה בת אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, אביבה אסתר בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן דוד בן ארי, בן ציון בן יפת וימימה יששכר, אייל בן ניסים ורחם, משה כהן בן יעקב, קמר (שושנה) נגר בת עוואד, בנימין חיים בן יהודית, צדוק סאלח בן ג'וליס, גבריאל נגר בן זכריה, מנשה ג'יבלי בן שלום, שקד דהן בן סיגלית, אריה בן סעדיה, אהרון בן חיים, שלמה בן רוזיה, תמר לימור בת שושנה.

לרפואת: נוי בת הילה, עלמה בת מור, אסתר בת רבקה, חנה בת סין-שרה שפירנצה, בת-אל בת תמר.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד ושרה הי"ו

ומשגיח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 145

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

פרשת בהעלותך תשפ"ד

עניין של חינוך

'והעם לא נסע עד האסף מרים' (יב, טו)

עד כמה החשיבה התורה כל מעשה של יהודי, לדוגמא: בחורי ישיבה יושבים יחד בחדר האוכל, ועל השולחן מונח קנקן של תה. בחור אחד נוגע בקנקן, ואומר: "התה לא מספיק חם". חברו היושב לידו הבין מתוך דבריו שהוא מעוניין בתה חם. הוא אמנם לא מת מצמא, כי אחרת היה שותה גם תה פושר, אבל בכל אופן הוא מעוניין כעת ליהנות מכוס תה חם. אם כעת יקום החבור ויביא לו קנקן עם תה חם, וכי אחרי פטירתו ידברו על כך בלוויה שלו?! לא! זוהי מצוה גדולה! לא, זו מצוה קטנה. אבל - אין לזלזל גם במצוה קטנה כזו. כי כשם שאין קץ לפרטים הקטנים לכאורה שהקב"ה מטפל בהם למעננו, כך אין קץ לדברים שגם עלינו מוטל לעשותם. אם זו מצוה - עשה אותה. אם זהו חסד, גם אם זהו חסד קטן ביותר - אין להתחמק מעשייתו! אין גבול למה שמחוייבים לעשות! תסלחו לי על המשל הבא: בעל היסוד ושורש העבודה מספר על עצמו: כשהייתי הולך ברחוב ורואה מישהו יורק ברחוב - לא הייתי עובר הלאה, אלא קודם הייתי משפשף את היריקה ברגלי, כדי שאדם שיעבור אחרי לא ירגיש את אותה תחושת גועל שאני הרגשתי. זו אינה מצוה כ"כ גדולה, אבל זו מצוה! רואים לפעמים אדם מר נפש. כל אחד מבין שבמצב כזה חיוך אחד מחבר עשוי לחולל אצלו מהפך בחיים, וזוהי מצוה גדולה לעשות זאת! אך גם כאשר מדובר באדם בריא בנפשו, וחבירו מדבר אליו בצורה יפה - נכון, גם אם לא ידבר אליו יפה, הוא לא ישתגע ולא יזדקק לטיפול נפשי, אך זו מצוה! מצוה קטנה אמנם, אך אין לזלזל בערכה! לעולם לא ניתן לדעת מה כוחה של מילה טובה הנאמרת בשעה שיש לשומע צורך בה. (תפארת שמשון)

בברכת שבת שלום - מערכת לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַח מַלְכִים

והעם לא נסע עד האסף מרים (יב, טו)

זה הכבוד חלק לה המקום בשביל שעה אחת שנתעכבה למשה כשהושלך ליאור, שנאמר 'ותצב אחותו מרחוק' (רש"י) שימת לב לכל פרט כאן רואים עד כמה החשיבה התורה כל מעשה של יהודי, גם אם נבעינינו הוא נראה קטן ולא כל כך חשוב. ישנם דברים שאנו מסיחים את דעתנו מהם לא משום שהם מדי גדולים עבורנו, אלא עקב היותם קטנים מדי עבורנו. אנחנו אוהבים מצוות גדולות, רועשות. אך האמת היא שאין לשער ולתאר גם את ערכם של המעשים הקטנים ביותר! כשם שאין דבר מדי גדול עבור השי"ת, באותה מידה גם אין דבר מדי קטן עבורו יתברך. דוגמא מאוד פשוטה: הנה כאן, בבית המדרש בו אנו נמצאים, ניצב ארון הקודש, בצדו ישנו פס קטן קטן. וכי לא ניתן היה להסתדר בלעדיו? התשובה היא: פס זה מוסיף מעט כבוד לבית המדרש ומעט חן בתוך החיים שלנו, ולכן הקב"ה דאג שהוא יהיה כאן. או דוגמא נוספת: ישנה עניבה עם פסים בצבע שחור ולבן. באמצעה ישנו פס אחד ירוק. מה הוא עושה שם? השי"ת הציבו שם. לשם מה? להוסיף חן. אין שום דבר שהוא מדי קטן עבור השי"ת. אם הפס הירוק יוסיף לנו חן - הקב"ה מטפל בו ודואג שייכלל בצבעי העניבה. גם עלינו מוטל החיוב ללמוד מדרכי הנהגת הבורא, ולהבין עד כמה חשוב להתייחס לכל פרט, אספר לכם מעשה ששמעתי על ראש ישיבה אחד. יום אחד הוא מקבל הזמנה לחתונה שתערך בשוויץ. להזמנה צורף כרטיס טיסה, ונכתבה עליה הבקשה: "אנא ממך, בא לחתונת בתי!!" הוא ניסה להיזכר מיהו השולח, ואז נזכר שיהודי זה למד איתו בישיבת פוניבז' בצעירותו. היה הדבר לפלא בעיניו: הרי הוא בקושי הכיר אותו. נכון, הם למדו יחד בישיבה, אך עד כדי כך שישלח לו הזמנה עם כרטיס טיסה?! הוא התקשר אליו ושאל אותו: מה פתאום החלטת להזמין אותי להשתתף בשמחתך, ועוד להעניק לי כרטיס טיסה, הרי לא היה לנו כמעט קשר? פתח אותו יהודי וסיפר: באותם ימים הוא הגיע לישיבת פוניבז' משוויץ כבחור צעיר, והיה לו קשה מאוד. הוא לא ראה הצלחה בלימודיו, וגם בחברה לא ראה את עצמו משתלב בצורה מניחה את הדעת. הוא היה ממש שבור, והחליט לחזור הביתה. אם היה חוזר הביתה, כנראה שהיה יוצא יהודי פשוט, יהודי כשר, אך ודאי לא תלמיד חכם. היה זה באותו יום בו נתנו לו הוריו רשות לקנות לעצמו כרטיס טיסה ולשוב הביתה. הוא ישב בישיבה, והחליט שילך לקנות כרטיס. והנה ניגש אליו אותו ראש ישיבה [שהיה אז בחור בגילון], וסידר לו את הצווארון. מעשה זה גרם לו לתחושה כה נפלאה: הנה למישהו איכפת ממני! ואם כך, החליט מיד, אינני חוזר הביתה! ואכן הוא נשאר בישיבה, וברבות הימים נעשה ת"ח גדול. ושנים רבות אח"כ, כשחיתן את בתו, זכר עדיין את אותו בחור שסידר לו את הצווארון והזמינו ברוב כבוד להשתתף בשמחתו. אי אפשר לדעת מה יכולה מילה טובה בזמן הנכון לעשות למישהו! גם המצוה הקטנה ביותר היא מצוה! חיוך, אמירת "בוקר טוב". גם אדם שלא צריך חיוך מעריך כשמחייכים אליו. וא"א לדעת מי צריך חיוך! אם יש לך רגע פנוי, תאמר פרק תהלים! אין דבר קטן מדי עבור ה', ולא צריך להיות דבר קטן מדי גם עבור כל אחד ואחד מאתנו. (תפארת שמשון)

מעשה שהיה...

צדיק גוזר! \ ספור על מרן בעל 'כף החיים' זצ"ל

הילולא דצדיקייא

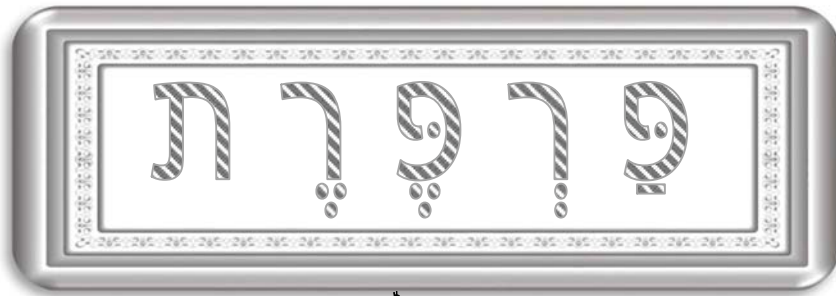
הילולת מרן
רבי יעקב חיים
סופר בעל 'כף
החיים' זצ"ל
(ט' אייר)

הגאון הרב יעקב חיים סופר זצ"ל נולד בבגדאד בשנת ה'תר"ל לאביו: ר' יצחק ברוך ממשפחת מוסא. ולאמו: הרבנית אסתר ע"ה. למד - בצעירותו בבית המדרש בית זלכה בשקידה ובהתמדה. מיעט בתאוות העולם, מיעט - בשיחה ובשינה. גאון בנגלה ובנסתר. התפרנס כסופר סת"ם, ומכאן שם משפחתו 'סופר'. בשנת ה'תרס"ד עלה לארץ והצטרף אל המקובלים בבית המדרש 'בית אל' שבעיר העתיקה. רבים שיחרו לפתחו בבקשות לתפילה וישועה. מימיו לא שח - שיחה בטלה בבית הכנסת ובעת הסעודה. הקים עם חבריו את בית הכנסת "שושנים - לדוד" בשכונת הבוכרים בירושלים. ענוותן מופלג. כאשר ביקשו למנותו כרבה של דמשק, סירב. למד בישיבת המקובלים "רחובות הנהר". העיד הגאון ר' יהודה צדקה, כי מדי שבת צורת הגאון הייתה משתנה לבלתי הכר ממש. רבנו נלב"ע ביום שבת קודש ט' סיוון ה'תרצ"ט. רבנו חי ופעל כ- 69 שנים. ציונו בחלקת החסידים לעדת הבבלים שבהר הזיתים. מספריו: כף החיים על אורח חיים ויורה דעה - עסק בחיבור זה קרוב לארבעים שנים! יחוקי חיים דרשות - באר מים חיים - שו"ת יחיים עד העולם דרשות יגל יעקב דרשות על פרשות השבוע. יקונטרס החלומות ועוד....

ת.נ.צ.ב.ה. זייע"א

להלן ספור מפלא שספר הגאון רבי מרדכי אליהו זצ"ל ששמע את הספור מפי דודו, הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל: פעם אחת, בעל 'כף החיים' (שהיה מתלמידי רבנו יוסף חיים), ישב וכתב חדושי תורה, והנה באמצע הלילה הוא רואה את מלאך הממנה על הנשמות שבא לטול את נשמתו. אמר לו בעל 'כף החיים': "הרי עוד לא סימתי לכתב את הספר 'כף החיים'!". אמר לו מלאך המות: "יש גזרה על הצבור, והקב"ה רוצה לקחת צדיק אחד שייכפר על הדור". אמר לו הגאון: "וכי אני צדיק? תלך לרבי יחזקאל עזרא, המגיד הירושלמי, כי הוא צדיק גמור!". הלך מלאך המות לחכם יחזקאל עזרא ואמר לו: "באתי לקחת את נשמתך, מכיון שישנה גזרה, וצדיק מכפר על הדור, וחכם יעקב סופר שלח אותי אליך". אמר לו הרב עזרא: "תלך לחכם יצחק שרים, הוא צדיק שמגן על הדור, לך תקח את נשמתו". בבקר נכנסו חכם יעקב סופר והרב עזרא לבית המדרש, והרב צדקה יושב במקומו. אמר הרב עזרא לרבי יעקב סופר: "למה שלחת לי אותו?". אמר לו: "מכיון שאתה צדיק". אמר לו הרב: "מה עשית?". אמר לו: "שלחתי אותו לחכם יצחק שרים". וכן היה, שבאותו בוקר נפטר הרב הגאון יצחק שרים, שהיה למדן גדול וחסיד.

עוד ספור מפלא שספר הגאון רבי מרדכי אליהו זצ"ל המלמדנו על פחם של רבותינו, ומעשה שהיה כף היה: בבגדד היה גוי אחד שווא - ישראל מבקק, ובכל הזדמנות, שהיתה לו, נהג לבזות את היהודים. פעם אחת, הרב הגאון חכם סלמאן אליהו זצוק"ל בעל ה'פנים שלמה' (אביו של הרב הגאון מרדכי אליהו), והרב הגאון חכם יעקב סופר זצוק"ל בעל 'כף החיים', והרב הגאון חכם יוסף עזרא זצוק"ל הלכו ברחוב ואותו גוי ראה אותם וקרא להם שייבואו. באשר הגיעו אליו, הראה להם, פיצד הוא בולע ספינים לתוך מעיו ומוציא אותם, והיה עושה זאת על ידי פשוף, והוא החל ללגלג ל"ע על תורתנו הקדושה ולומר: "וכי בתורה שלכם יש דברים כאלו? אתם לא יכולים לעשות זאת!", והחל לבזות את הרבנים. עמדו הרבנים ואמרו "ויחי נעם" ומזמור "יושב בסתר", והנה הגוי לא הצליח להוציא את הספינים שבלע, פוון שהמזמור "יושב בסתר" נקרא שיר של פגעים ומבריח את השדים. והוא החל צועק: "הספינים בפטן שלי, תוציאו אותם!". אמרו לו הרבנים "מה אתה רוצה מאתנו, וכי אנחנו הכנסנו לך אותם?". והוא החל לצעק: "משך אמת ותורתו אמת, וכל דברי הרבנים אמת, וכל מה שעשיתי היה בשקור". ..נלקט מתוך העלון פניני הצדיקים

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

540

פרשת בהעלותך תשפ"ד

ולצידה כמה ממרחים וכוס קפה, אך הואיל והיו שקועים בדיון לימודי עיוני - לא שת לבו לכך שכנראה הגאון בעיצומה של ארוחת הבוקר...

חולפת שעה, וגם יותר. שעת חצות היום הגיעה, ולפתע נכנסה הרבנית הביתה - שבה מקניות בשווקי העיר לקראת החג. עם כניסתה, הבחינה כי ארוחת הבוקר שהכינה מוכנה על השולחן וטרם נאכלה, ושאלה את בעלה הגדול לפשר הדבר. ורבי איסר זלמן, בענווה אופיינית, השיב בפשטות: "הלא נכנס לכאן בחור בן תורה, לשוחח עמי בלימוד. איך יכולתי להפסיק באמצע השיחה עמו?!...".

"והרי" - שבה הרבנית והקשתה - "היה ניתן לומר לבחור כי ימתין קמעא כמה דקות, עדי יסיים הרב את ארוחתו! הלא בטוחני כי הבחור היה מסכים לכך, להמתין כמה דקות כדי שהרב יסיים את הארוחה ותוכלו לשוחח בלימוד בנחת!" - אמרה הרבנית, כשהבחור מהנהן בראשו...

"אכן כן", חייך רבי איסר זלמן, "וכי אני פרופסור נכבד שיש להמתין לו? הגיע הבחור, ביקש לדבר עמי בלימוד. מהיכן תהא לי התעוזה להורות לו להמתין?!...".

סיפור זה שהובא בספר 'לב ישראל', סיפרו גיבור המעשה - הגאון רבי ישראל גרוסמן זצ"ל בעצמו, והוסיף: "האמת היא, שאיני סולח לעצמי על שבגללי התעכב רבי איסר זלמן מלאכול. לו הייתי יכול להשיב את הזמן לאחור - בוודאי שהייתי מקדיש תשומת לב כדי להבין שהרב אמור לאכול עכשיו, והייתי מציע מעצמי להמתין. ובכל זאת - הדבר היה כדאי: כי יותר מכל מה שלמדתי באותה שיחה עם הרב מלצר - למדתי ממנו מהי ענווה, מהי פשטות. כיצד גדול הדור, רבי איסר זלמן מלצר שכל עולם היהדות רועש ממנו, שספריו 'אבן האזל' הפכו לאבני יסוד, והוא מתחייך בפשטות ומגחך על הרעיון שמישהו יצטרך להמתין לו, ואפילו הוא בחור צעיר...".

* * *

מדי יום ביומו, היה הגאון רבי משה הלברשטאם זצ"ל משכים קום לבית המדרש, להתפלל במניין הקבוע. כשם ששעת התפילה ומקומה היו קבועים, כך - פחות או יותר - היו המתפללים קבועים אף הם. והנה, ביום מן הימים הוא מבחין באורח חדש שהגיע למניין, ולאחר התפילה - כדרכו

וְהָאִישׁ מוֹשֶׁה עָנָיו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עָלָּ פְּנֵי הָאָדָמָה (יב, ג)

עניו - שפל וסבלן (רש"י)

ענוה וסבלנות צועדות בד בבד. כי העניו, למרות שהוא מכיר את מעלותיו - מבין הוא שלא מגיע לו על כך דבר. שהרי על חכמה, עשירות ושאר מעלות הניתנות מן השמים, ודאי שלא שייך להתגאות, וגם על מה שאדם רוכש בעצמו - הלא זו חובתו ומה שייך להרגיש שמגיע לו על זה דבר מה. ובמקביל לזה - ככל שאדם מרגיש שלא מגיע לו דבר, כך הוא יותר סבלן כלפי הזולת. הרי שהסבלנות היא הביטוי של מידת הענוה.

* * *

היה זה בבוקרו של יום י"ג בניסן, היום שבערבו בודקים את החמץ. בכל בתי ישראל שוררת תכונה רבתי לקראת החג המתקרב, הכל עסוקים וטרודים בנקיונות וקניות אחרונות. הגאון רבי ישראל גרוסמן זצוק"ל - ראש ישיבת פינסק קארלין, שהיה באותה עת בחור צעיר, נכנס לבית כנסת מקומי וביקש ללמוד בו. עד מהרה פנו אליו הגבאים, והסבירו כי בשעות אלה מנקים את בית הכנסת לקראת החג, והוא מתבקש לחפש בית כנסת אחר ללמוד בו. הבחור הצעיר יצא ופנה לבית כנסת אחר, אך עוד טרם כניסתו גילה כי נחל מים שוצף עיגולי קצף לבן יוצא משעריו - מה שאומר שגם בית כנסת זה בעיצומה של מלאכת הנקיון. לפיכך הבחור פונה גם ממנו, ובאין בית כנסת נוסף בקרבת מקום - הוא מביט אנה ואנה, לחפש מקום ללמוד בו. לפתע הוא מבחין בביתו של גדול הדור, הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל. 'ניחא', מהרהר הבחור, 'אעלה לביתו של הגאון בינתיים, ואשוחח עמו בדברי תורה!'.

שש על ההזדמנות. הוא מגיע אל הבית, נוקש בדלת, ורבי איסר זלמן מקבל את פניו בברכה ובחיוך רחב, ומזמינו להיכנס. הבחור הצעיר נכנס, וכשנשאל לפרש בואו - הסביר כי בא לדבר בלימוד עם הגאון.

"נפלא!" - שש הרב מלצר כמוצא שלל רב, ומיד שקעו השניים בדיון ער בסוגיות חג הפסח ובמצוותיו השונות. בזווית עינו הבחין הבחור כי על השולחן מונחת פרוסת לחם

להקדים שלום לכל אדם – פנה אליו הרב הלבפשטאם
בלחיצת יד חמה ובברכת 'שלום עליכם' לבבית...

הרב נכנס עמו בשיחה, ודי מהר הבין כי האיש שלפניו אינו
בריא בנפשו. הלה דיבר גבוהה גבוהה על מעלותיו
הנפלאות וחכמתו המרובה, כשניכר גם ניכר כי האיש פשוט
סובל ממחלה נפשית כלשהיא, לא עלינו.

עתה, כשהרב הלבפשטאם פנה אליו ושוחח עמו בנעימות,
החליט האיש כי בשלה השעה להרצות את חוות דעתו
ה'מקצועית' בכל תחומי החיים, והחל מסביר לרב מה דעתו
על הכלכלה ומדיניות החוץ, על הפוליטיקה וחדשות אמש,
ועוד ועוד...

והרב הלבפשטאם, שכל הנושאים הללו גם יחד לא עניינו
אותו כקליפת השום, עמד והאזין ברוב קשב, מביע
התעניינות והתפעלות מה'חכמה' הרבה הגלומה באיש
שלפניו ובתובנותיו. והאיש לא נחה דעתו, ולאחר שסיים
להרצות את משנתו הסדורה בנושאי חולין, פתח והחל
להרצות משנה סדורה לא פחות בסוגיות הש"ס ובפרשת
השבוע, כשהוא מדבר רחוק ממין העניין ובכל זאת הרב
הלבפשטאם מקשיב לו ומתפעל ממש מ'חידושו'
הגאוניים...

אכן כן, מני אותו יום הבין הלה כי הגיע אל המנוחה ואל
הנחלה... שנים רבות הוא מחפש מישהו ש'יעריך' את
תבונתו הרבה ויקשיב למאמריו המחוכמים, ועתה מצא את
האיש הנכון. הוא החל להקפיד לבוא ולשוחח עם הרב מדי
בוקר, כשהרב מודה לו, מחמיא לו, ומבקש לוודא כי יבוא גם
מחר...

בהמשך, כשהבין הרב כי הלה חסר מקום אירוח בשבת,
פנה אליו ואמר: "הלא וודאי כבודו יואיל לסור אליי, ולסעוד
על שולחני את סעודות השבת! כך נזכה ליהנות מצוף
אמריך מדי שבת בשבת. ויותר מזה: הלא בתפקידי כרב,
מוטל עליי לומר דברי תורה בסעודה שלישית לכל הקהל,
ולא תמיד יש לי רעיון יפה לומר. עתה, בזכותך, יהיה לי
תמיד מה לומר, פשוט אצטט מדברך המאירים!".

הלה לא ידע את נפשו מאושר, ושש ושמח על ההזדמנות.
עתה, משניתנה לו הרשות, ואדרבה - הרב ביקש ממנו
לסייע לו להכין דרשה לסעודה שלישית, לא היה מאושר
ממנו. ברוב עז וגבורה התייצב לסעודת השבת, ולכל אורך
הסעודה היטיב להסביר אמרים 'נפלאים' על פרשת השבוע,
'מצייד' את הרב באמרי חן לקראת הדרשה בסעודה
שלישית...

ויהי באחד הימים, הכביד עליו החולי בו לקה, והוא נשלח
לאשפוז. ימים ושבועות ארוכים נעדר מבית הרב, ובשובו -
צהל לקראתו הרב כמוצא שלל רב: "הלא תבין, שכל תקופת
היעדרותך התקשיתי כל כך למצוא רעיון יפה לסעודה

שלישית! ברוך בואך בצל קורת!' - שש הרב לעברו ושב
להאזין לו בקשב...

סיפור מופלא זה, שפורסם בגליון 'תורני-המבשר', מאיר
ומחדד עד כמה הענווה היא תנאי יסודי להשלמת בנין
אישיות האדם, עד כמה הגאווה והיהירות מרחיקות כל סיכוי
לכך. הנה כי כן, אותו גאון שרבים כל כך צעדו לאורו ונהגו
לפי פסקיו, לא ראה כל פחיתות מעמד או נמיכות קומה
בהאזנה לאותו הלך זר ומוזר, ואדרבה - שש ושמח להעניק
לו תחושת חשיבות כשווה בין שווים...

* * *

היה זה במוצאי שבת זכור, בשעת ערב מוקדמת יחסית.
השבת יצאה זה מכבר, גביע ההבדלה כבר הושב לארון,
והגאון רבי **אברהם גניחובסקי** זצ"ל שמח לארח בביתו את
החברותא שלו במוצאי שבתות, עמו נהג ללמוד בקביעות
מדי שבוע.

על השולחן כבר הונחה ערימת הספרים לקראת הלימוד
המשותף, ואז שמע רבי אברהם את רעייתו הרבנית
משוחחת עם אחת השכנות, השואלת אותה האם יש להם
זוג נעליים לבנות, מס' 24...

מה קרה? ובכן, היום שלמחרת הוא יום מסיבות הפורים
בבתי הספר, ובכל בתי ישראל שוררת תכונה רבה -
להתאים את התחפושות השונות. זה זקוק לכתר ואחר לציץ
של כהן גדול, וגם בקרב הבנות - זו צריכה תחפושת של
אסתר המלכה וזו משלימה את השרביט של הנסיכה.
ובמקרה זה - להשלמת התחפושת של בתה, היתה השכנה
זקוקה לנעליים במידה 24, והדבר דחוף למדי - שכן
המסיבה היא מחר בבוקר...

הרב גניחובסקי, תוך כדי שהוא מביא את הספרים לשולחן,
שמע את שיחת רעייתו הרבנית עם השכנה, וכהרף עין נטל
את שפורת הטלפון, והתקשר לכמה שכנים שהכיר. עד
מהרה נמצא השכן שברשותו זוג הנעליים הדרוש, והרב
גניחובסקי צהל כשבישר לרעייתו הרבנית: "נא הודיעי
לשכנה שלמשפחת ג. מהבניין הסמוך יש נעליים מתאימות,
והם מוכנים להשאילן בחפץ לב!" - אמר הגאון, ושקע אל
סדר הלימוד עם החברותא כאילו לא קרה דבר...

סיפור מופלא זה, שמובא בספר 'ויאמר הנני', פותח לנו
צוהר לענווה אמיתית - שאינה אלא גדלות בלתי נתפשת.
אותו גאון, שכל דקה מזמנו היתה יקרה וחשובה, וכבדרך
אגב, בתוך כדי ההכנות ללימוד התורה משוש חיו - לא חש
כל פחיתות כבוד בדאגה עמוקה לתחפושתה של בת
השכנים...

ללמדנו: ככל שאדם גדול יותר - כך הוא עניו יותר, לא חש
יהיר או מתנשא, מתמסר לסייע לכל יהודי בשמחה ובטוב
לבב. כי ענווה היא המפתח לבניין אישיות האדם, וככל

שנהיה ענווים יותר - כך נבטיח את צמיחתנו והצלחתנו בכל התחומים. [מתוך 'לקראת שבת מלכתא-הרב אשר קובלסקי]

* * *

מעשה שהיה בבית הכנסת 'אהל רחל' שבו כיהן מרן הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל כרב. ביום כיפור, במכירת העליות, היה אדם גס רוח ועז פנים שנהג מידי שנה להרעים בקולו במחיר גבוה, ולא היה עומד בדיבורו. הגבאי החליט לעשות קץ לדבר, והורה למוכר העליות שלא להתייחס אליו.

בתחילת המכירות יצא רבינו מבית הכנסת, ואותו אדם בכעסו על הגבאי, החל מחרף ומגדף. רבינו נכנס ומיהר למקומו, מתעלם מהרעש. משראה אותו אדם שהגבאי לא מתייחס ורבינו שותק, העביר את הצעקות אליו: "אני אתבע את הרב בבית הדין!", קרא. "אתה חייב לתת לי עליה!", ועוד ועוד.

מתפללי בית הכנסת הוכו בתדהמה, רבינו ישב במקומו הקבוע בבימה והלה עומד מולו, מחרף ומגדף. ורבינו מהנהן בראשו. מששתק, נענה: "אתה צודק! זו זכותך לבקש לקנות עליה!".

"אז למה הגבאי לא מסכים?" טען.

"גם הוא צודק!" ענהו רבינו, "גם אם אני הייתי מבקש והוא לא מסכים, זו זכותו. הוא הגבאי!".

באין אומר ודברים, ירד הלה מן התיבה, ורבינו נשאר במקומו, יושב רגוע ושלו כשהיה!

עוד מחזה נורא - סיפרו התלמידים - 'עינינו ראו ולא זר': בקרבת הישיבה התגורר זקן מופלג, ומשועמם... מפעם לפעם עלה לישיבה, ליהג, בילה זמן. מפעם לפעם בא לשיעור, ישב בלא להבין דבר, הקשה שלא כענין ולא האזין לתשובה, לפתע קם ויצא, כבואו כן נפלט...

יום אחד, בעיצומו של השיעור, פתח את הדלת ונשאר לעמוד בפתח: "יש לי שאלה", הכריז.

רבינו מיהר אליו, לשמוע. התלמידים התקשו לכבש את גיחוכם, היתה זו שאלה תמוהה בפרשת השבוע, בלי ריח קושיא. רבינו לא שעה אליהם, התייחס לשאלה ברצינות, השמיע תשובה.

נראה שתגובת רבינו הרעימה את הזקן, שציפה לשמוע שזו קושיא שאין לה מענה. התקרב לשולחנו של רבינו ודחף את גמרתו לעומת פניו הקדושות, ולא הסתפק בכך, הרעים בקולו בדברי בוז, ועזב את המקום בטריקת דלת.

"נחזור לענייננו" קרא רבינו, "בדעת התוספות ניתן לומר שני מהלכים...".

כאילו דבר לא אירע... התלמידים היו המומים...

לא עברו מספר דקות והדלת נפתחת בשנית. הזקן בפתח, ובפיו שאלת תם: "האם עשיתי לך משהו?".

שוב מיהר אליו רבינו אל הפתח: "לא, למה תחשוב כך? לא עשית לי דבר!".

"הרמתי יד", הזכיר הזקן. "מבקש מחילה".

"אין על מה, לא הקפדתי עליך, אין בלבי שום טינה!" הבטיחו רבינו.

"טוב", נהם והלך.

"הזקנים חיים בעולם אחר", הסביר רבינו לתלמידים, "בואו ננצל את התקופה היפה של חיינו. יש כמה נפקא מינות בין שני המהלכים בתוספות...".

למחרת הופיע הזקן בשיעור, והתקבל בכל החביבות...

[מתוך 'האור לציון']

וַיִּצְעַק מִשָּׁה אֵל ה' לֵאמֹר אֵל זָא רָפָא זָא לָהּ (יב, יג)

'התפילה היא מטה עוז ביד כל אדם' - כותב מרן החזו"א (אגרות חזו"א ח"א ס' ב), כי לא רק לתפילתו של משה רבנו יש את הכוח לשדד מערכות ולבטל גזרות, אלא לכל תפילה של יהודי הנשען על אלוקיו וסומך עליו, יש את הכוח להפוך את הדין לרחמים. ולפעמים אפילו פליטת פה של יהודי שנובעת מתוך בטחונו באלוקיו יש בכוחה לפעול ישועות.

* * *

סיפר בעל המעשה: "תמיד אמרו לי ותמיד שמעתי שה' גדול, הוא יכול לעשות הכל ולשלוח שפע בדרכים לא צפויים, אבל כיום, אני מרגיש שהמשפטים הללו נמצאים עמוק בתוכי... אני חש אותם בוודאות...".

ומעשה שהיה כך היה: אחי מחו"ל הגיע לבקרנו בארץ לרגל שמחה משפחתית והגיע הזמן להיפרד. הסעתי אותו לשדה התעופה ואמי התלוותה אלינו.

לפני שיצאנו ביקשה רעייתי שאשאיר לה סכום כסף כדי לערוך את קניית המזון הגדולה שאנו נוהגים לערוך פעם בחודש. "הבית ריק, אני חייבת למלא את הארונות כדי שאוכל לבשל ארוחת ערב", אמרה.

בשל מצבנו הכלכלי הדחוק אנחנו משתדלים לחיות רק ממזומן, ועבור קניה למשפחה ברוכה כמו שלנו אני זקוק לסכום נכבד, אלא שלא היה לי מאיפה לתת לה כי עד העשירי לחודש נותרו כמה ימים.

גירדתי מפה ומשם כמה שקלים ואמרתי לה שהיום לא, לא, נוכל לערוך את הקניה לכל החודש. מה יהיה מחר? ה' ירחם... עד המשכורת הבאה.

אשתי היתה מאוכזבת: "כבר תכננתי לצאת היום לצרכניה. בשאר ימות השבוע אהיה הרבה פחות פנויה לקניה הגדולה".

"ה' גדול", פטרתי אותה, "אולי ישלח לי מעטפה משמים. מי יודע".

פניתי ליטול את מגבעתי מהמתלה. ביני לבין עצמי חשבתי שיותר מדיבור של אמונה, זה היה משפט שניסה להקהות את הכאב של המציאות. כי אכן, הייתי כאוב. מה היא רצתה, הרי לא ביקשה תכשיטים או בגדי פאר, רק מצרכים בסיסיים. אין אנחנו קונים מותרות, והנה גם בשביל צרכי היום יום לא תמיד יש. לא סיפרתי לה שאני אמור להחזיר מאתיים דולר עוד הערב - וגם את זה אין לי עדיין - כי בשביל מה לי לצער אותה...?.

יצאנו לדרך מוקדם. אחי היה צריך לקבל חבילה כדי להעבירה לעיר מגוריו באמריקה. הידיד שהיה אמור להעביר אותה לידי הבטיח להגיע היישר לשדה התעופה. קבענו להיפגש בנקודה מסוימת, אך למרות שהדקות חלפו לא ראינו אותו. אחי התחיל להילחץ שהוא מפסיד את הטיסה שלו, ומצד שני היה זקוק לחבילה בדחיפות. נחלצתי לעזרתו וסיכמתי איתו שאנסה ליצור קשר עם ידידו ולאתר אותו במתחם הענק בעוד הוא פונה למסלול הבידוק.

אחרי דקות ארוכות ענה הידיד שהוא עדיין לא הגיע לשדה התעופה בשל הדרכים הפקוקות. סיכמנו שיתקשר אלי כשמגיע. ומה נעשה במקום בשעה הקרובה? אמי הציעה שנלך לטייל במתחם הקניות ואולי תמצא כמה דברים נחמדים לנכדים. הלכנו ממתחם למתחם, פוגשים תיירים נכנסים ותיירים יוצאים, שלל טיפוסים צבעוניים. בין המון האדם בלטה דמותם של שני תיירים מאפריקה. הם היו גבוהים בצורה ניכרת, שחורים מאד. אחד מהם היה עטוי באריג ססגוני בשלל צבעי האדום-כתום-ירוק הקשור מעל כתפיו. ראינו שהם מחפשים מישהו, הם עמדו בצד והתבוננו בזרם העוברים ושבים. לפתע הם ראו אותי, והביטו בזקני הארוך והמאפיר ובלבושי השחור. עינינו נפגשו.

האפריקני ניגש אלי ושאל באנגלית: "אתה רבי?".

אני דובר את השפה היטב והנהנתי בראשי. "כן". אמנם אני יהודי פשוט, אבל בשבילו אני 'רבי', לא פחות.

"תוכל לברך אותנו", שאל האפריקני בהכנעה.

"בהחלט", אמרתי בחביבות, "למה לא?".

לתדהמתי הוא התכופף מלוא קומתו וציפה שאניח את ידי על ראשו. אמי עמדה מן הצד משועשעת, ואני זרמתי עם

הסיטואציה. הנחתי את ידי על ראשו וברכתיו בשטף מכל הלב: "שתהיה לכם הצלחה בכל אשר תפנו ובכל מה שאתם עושים, שיהיו לכם ילדים טובים, פרנסה בשפע וברוח, חיים טובים...". כך איחלתי וברכתי במיטב הברכות. השניים עמדו שם ביראת כבוד ולא גרעו ממני עין. ממש אור לגויים...

כשתם הטקס בן מספר הדקות, הם אמרו 'שלום' בעברית. אני פניתי לחניה, והם פנו לדרכם. בעודי מנסה לאתר את הדרך הקצרה לחניה שמעתי קול קורא מאחורי. אלו היו הצמד שבירכתי. נעצרתי והמתנתי להם. אולי הם רוצים עוד כמה ברכות...?.

האפריקני ניגש אלי והניח בידי מעטפה. לפני שהספקתי לקלוט מה קורה פה, השניים נעלמו. תחבתי את המעטפה הדקה בכיס מעילי כלאחר יד ורציתי להמשיך.

"אולי הם זוג מסיונרים שרוצים להפיץ את משנתם בדרך זו. אולי המעטפה מכילה חומרים מסוכנים? אולי הם רוצים להפיל אותך בפח?", נחרדה אמי.

נפפתי את ידי בביטול, אך אמי המסוקרנת דחקה בי שאפתח את המעטפה. הצצתי בתכולה בזהירות. מה מתברר? לא חומרים ולא חומר מסיונרי. שטרות היו שם, מגוהצים היטב. שני שטרות של מאה דולר כל אחד, ועוד חמישה שטרות כחולים-מגוהצים, כל אחד של מאתיים שקלים. זה היה הזוי ומוזר. ניסיתי לאתר במבטי את הצמד הזה, אבל הם לא נראו עוד ברדיוס הקרוב.

מספר דקות לאחר מכן הופיעה החבילה שהיינו אמורים לקבל עבור אחי. לשמחתי הצלחנו להעביר אותה דרך מכר אחר שפגשנו, אף הוא אמור לטוס עם אחי. הכל סודר על הצד הטוב ביותר, עם תוספת מפתיעה שלא חלמנו עליה...

נכנסתי למכוניתי אחוז פליאה והשתוממות. בדרך העולה ירושלימה התחלתי להבין מה בעצם קרה פה. הגעתי לעיר הקודש כשהמעטפה בוערת בכיסי. מאתיים דולר פלוס אלף שקלים, הסכום המדויק אותו אני צריך היום.

"הבטחתי לך מעטפה משמיים, אז הנה", הצגתי לאשתי את השטרות הכחולים, "את יכולה היום לצאת ולערוך קניה, בדיוק כמו שרצית".

"מעטפה משמיים", היא חייכה, "לאיזה חבר אתה קורא 'שמיים'?", היא היתה בטוחה שלוויית את הכסף...

כינסתי את ילדי וסיפרתי לבני משפחתי את קורות השעות האחרונות. היה לי חשוב להעביר להם את המסר. אמרתי להם: "משמיים נקבע שאקבל את הסכום הזה, מבלי שאעבוד עליו ובלי שאזיע למענו. אפילו התאריך בו אקבל את הכסף נקבע מראש. אני אמרתי 'היום לא', וה' אמר 'היום כן' והוכיח שהוא יכול לעשות הכל, בכל רגע, ובאופן לא צפוי... [מתוך 'האמנתי ואספרה']

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות בהעלותך - שלח תשפ"ד • עלון מס' 141

השגחה שבועית

הבטחה מפורשת מאחד הראשונים

תארו לעצמכם שאומרים לבן אדם: אם אתה נותן שני שקלים לצדקה כל יום, אתה יוצא מכל הצרות שלך, אבל ממש. אין זו המלצה, אלא הבטחה. מי לא יעשה את זה?

עכשיו תשמעו על הבטחה שאפילו לא עולה כסף. אני פוגש את ר' דוד קלצקין עם פנים מאירות. מיד חשבת, מה יכול לשמח את ר' דוד אם לא איזה גילוי נוסף בעניין האמונה? וניחשתי נכון.

ר' דוד אומר לי: אני מדבר הרבה על עניין ההודאה בשיעורים, אבל גילוי כזה בעניין הודאה עוד לא מצאתי עד היום. הבטחה מפורשת מאחד מהראשונים! הוא מראה לי את דברי הרד"ק, ולי נשאר רק להסכים לדבריו. וכה הם דברי הרד"ק, על הפסוק בישעיהו (מג, ז) "כל הנקרא בשמי ולְכַבֹּדִי בְּרֵאתִי יִצְרְתִי אֶף-עֲשִׂיתִיו".

הרד"ק מסביר שכשאדם מכיר שהקב"ה ברא את העולם ואת האדם, ונותן לו פרסו, זהו כבודו של ה'. ואומר בלשונו הזהב: "לפיכך צריך האדם להתבונן ביצירת האדם ומתקן איבריו היאך נעשו בחכמה, ובתקון פרנסתו מיום היוולדו. וזאת החכמה מביאה האדם להכיר בוראו ולשבחו ולהודות לשמו וזהו כבוד הקל. לפיכך אמר, ישראל שבראתי לכבודי, והוא מתבונן במעשי ומודה על יחודי, דין הוא שאוציאנו מהגלות".

אדם שמתבונן על היצירה, ובפרט על יצירת האדם, מודה על העין שרואה, על הידיים שפועלות, על הרגליים שהולכות, על הלב שפועם, על הפה שאוכל, על האוזניים ששומעות, על האף שמריח, והרשימה עוד ארוכה מאוד, ברוך ה'.

כמו כן, מתבונן איך שתמיד תמיד הקב"ה נתן ונותן לו מה לאכול, בזמנים שעוד לא יכל לדאוג לעצמו, ובזמנים שכבר כן קיבל את הכוח לזה, בהיותו תינוק ובהיותו בוגר, בבית ובחוץ, בכל יום ויום מחייו.

וכשאדם חושב על שני דברים אלו - הבריאות והפרנסה, ומפרק את הטובה לפרטים, ומתבונן בטובות העצומות שה' עושה לו בגופו המתפקד ובמאכלו, ומודה על כך, אומר הקב"ה, "דין" הוא שאוציאנו מהגלות, כי האדם הזה עושה את תכלית הבריאה, ואם כך הקב"ה מוציא אותו מכל המצוקות, ומשפיע עליו שפע רב. שנוזה רק להגדיל את הטוב עוד ועוד.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

גם תקלה לטובה

הוא מוסיף דבר מעניין: זה דבר שכלי אצל בעלי השכל.

מי שיש לו שכל, מבין שמה שה' עושה הוא לטובה. החידוש כאן הוא שמהראוי להעמיק ולראות איך הכול מתהפך לטובה. הן לא מדברים כאן לילדים קטנים; מדברים כאן לאנשים בוגרים, שכבר ראו דבר או שניים בחייהם. כבר שמענו סיפורים מהתורה, מחז"ל, סיפורי צדיקים, סיפורי היסטוריה וסיפורים מהחיים, כמה פעמים אפשר לראות בחוש שהדבר שחשבו אותו לרעה רבה, התברר כטובה גדולה ועצומה. לא צריך להביא דוגמאות. כל אחד יכול למצוא אותן בחיים שלו עצמו ובחיייהם של הסובבים אותו.

בכל זאת נדגים מעט: יהודי ירד מנכסיו לפני חורבן יהדות אירופה. אז זה היה נראה צרה צרורה, מצוקה גדולה במשפחה, בושות בקהילה. הוא הכריז על פשיטת רגל, וברח למקום שבו אין מכירים אותו, לאן? לארץ ישראל. היום אנחנו יודעים שהצרה הזו הציילה אותו, וברוך ה' בכל יום הוא לובש בגדי שבת לשמוח בשמחות אצל הנכדים והנינים. דוגמה נוספת: אדם היה חולה ולא יכול להשתתף באירוע, ובסוף התברר לו כמה טוב שלא היה שם, אחרי מה שקרה... אלה רק דוגמאות קטנות וקצרות טווח. ומה עם יוסף שירד למצרים והגיע לשפל המדרגה מבחינה גשמית, ולבסוף מתוך כך נהיה מלך ומושל על מיליוני אנשים?

הדוגמאות האלה הן טיפה מן היסוד. קצת שכל, רבותי, קצת התבוננות. קורה לך משהו לא נעים ולא נוח? אמרו לך 'לא' כשכל כך רצית לשמוע יכן? גני ילדים, תלמוד תורה, ישיבות, סמינרים, שידוכים, כוללים, פרנסה, משרה, מעמד, תפקיד, שכנים, מגורים... תן תודה לבורא העולם ומנהיגו, שמנהל את עולמו באופן הטוב ביותר ושומר עליך. כמה טוב שהשי"ת יודע הכול מתחילה ועד סוף. העמקה בחשיבה ובשכל, תביא אותנו להודות ולהציהיר: "כל מה שהקב"ה עושה, לטובה הוא עושה", וזאת גם לו חז"ל לא היו מורים לנו כך. יעזרנו השי"ת על דבר כבוד שמו, שנוזה לאאמין שבכל הסתרה נמצא אור גדול לטובתנו, ויראנו חסדים נראים ונגלים, אמן.

מתוך שיעור 224 בשער הבטחון. לשמיעת השיעור הקישו 4 לאחר בחירת השפה, או בחיוב ישיר 02-3011904.

אז אנחנו כבר יודעים מה קרה לנו, לתרגול ולחמור של רבי עקיבא. כולם אבדו בלילה אפל בעמקי היער, ורק אחרי חושך מוחלט השתרר, כשהחמור לא נער והתרגול לא קרא, הגיעו שודדים לעיר ולקחו את כולם בשבי. רבי עקיבא ניצל, ואמר לתלמידיו: כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא, לטובה הוא עושה. מהילדות למדנו בסוף מסכת ברכות, שחייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, וכבר שוחחנו רבות על כך. הפעם נביא את דברי הרמב"ם בפירושו שם על עניינים אלו, ונשים לב להדגשים מיוחדים: שחייב אדם לברך, והיינו לקבל אותו בשמחה ולב טוב, ולכבוש כעסו.

יש פה הבנה מדהימה לנפש האדם. הרי מה קשור כאן כעס? אם אתה מאמין שה' עושה הכול לטובה, מדוע אתה כועס? הרי מוכרח להיות שהוא מיטיב לך. הרי ירמיה כותב (איכה ג): "מפי עליון לא תצא הרעות". הידיעה שהכול לטובה, מסייעת לנו לקבל את המציאות בשמחה ובלב טוב. אבל, כעס? מה הקשר כעס?

אז זהו. יש קשר. זה טבע האדם, שכשקורה לו משהו לא נוח, וכשהתוכנית משתבשת והוא נוחל נזק, בושה או כאב, מתעורר בו כעס. לפעמים זהו כעס עמום ולא ברור, למול המציאות שטופחת לו על הפנים. לפעמים אדם כועס על עצמו: למה עשיתי ולמה אמרתי, ואיזה טיפש הייתי, ולמה לא מיהרתי, איך זה שלא חשבת, ואיך שכחתי פרט כזה חשוב? ולפעמים הוא כועס על אחרים: למה שפכת ולמה לא ביררת, למה ברכת ולמה נשארתי? ולמה ולמה???

התחושה הקשה מתורגמת לכעס, שמובע לפעמים כלפי הקרובים ביותר, ולא כי חושבים שהם אשמים. הידיעה שה' עושה לכל המעשים - נמצאת, אבל הכאב עלול לפרוץ החוצה בצורה של כעס, ואז עלולות לצאת מילים, שהאומר אותן יתחרט עליהן אלף פעמים. שים לב, קרה לך משהו קשה, אתה במצב של ניסיון, תסגור את הפה. תתפלל לאבא שמנסה אותך, שתזכה לכבוש את הכעס. חכה שהוא יעבור לך, והשכל יתפוס את מקומה של סערת הרגשות.

הרמב"ם מעתיק דינא דגמרא: "לעולם יהא אדם רגיל לומר כל מה דעביד רחמנא לטב עביד" (ברכות ס), ואחר שמבאר את העניין,

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארג ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633

קו לנשים - שלוחה 4 בתפוז הרשמי

מומחה - דפוס ספר פרשת התענית תשפ"ד

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

מגלגלין שעה של זכות

סדר היום שלי הוא שאני קם מוקדם, ובמשך היום, בשעת אחר הצהריים, פורש למנוחה. יש לי בבית מכשיר פלאפון ישן שכבר אינו פעיל, והוא משמש אותי כשעון מעורר. הוא מכוון לשעה חמש ועשר דקות, ובעזרתו אני מתעורר בזמן מהמנוחה של אחר הצהריים, מתפלל מנחה ומוסר שיעור. עד לאחרונה, ההסדר הזה היה טוב לכולם. הכול פעל כמצופה: השעון צלצל, אני התעוררתי, והשיעור נמסר בזמן.

כשבוע לפני ראש חודש ניסן, קרה לי משהו מוזר: גיליתי שהשעון אינו מצלצל. אמנם אני מצליח להתעורר יחסית בזמן, אך לא פעם אני מגלה שישנתי יותר מדי. אני אדם מסודר, והתקלה הזאת בשעון המעורר ממש הפריעה לי. האיחור בקימה גרם לי לעוגמת נפש ולתחושה קשה. מה זה אירע לי?

ניסיתי להבין מה קורה פה. שאלתי יודעי דבר ומביני עניין, ואז התברר כי האחראי לשינוי הוא שעון הקיץ. כאשר מכשיר פלאפון הוא פעיל, השינוי משעון חורף לשעון קיץ מתבצע בו באופן אוטומטי. השעון המעורר שלי יושב על פלאפון שאינו פעיל, הוא אינו מתכוונן מעצמו, ולכן הוא החל לצלצל בשעה שש ועשר דקות. עליי להזיז את השעון ולהגדיר מחדש את השעה.

הודיתי לה' על שהבעיה באה על פתרונה, וסידרתי את שעון הקיץ. למחרת בבוקר, כמו בכל בוקר אני מתייצב בישיבה לתפקיד חינוכי - משגיח לשעת התפילה, והנה אני רואה את שמואל יהודה, בחור טוב דווקא, כשהוא שוב מאחר. הוא נראה ממש כמו מישוהו שיצא מהמיטה לפני כמה דקות. אחרי התפילה אני שואל אותו, "מה קרה? למה אתה מאחר?"

הבחור עונה לי, "אני לא יודע למה, אבל השעון המעורר לא צלצל". "גם אתמול הוא לא צלצל", אני מציין בחומרה. "נכון", הוא נבון ממש, "אני כיוונתי אותו והוא לא צלצל, כי שכחתי לכוון אותו לפי שעון קיץ".

זה מספיק לי. אני לא ממשיך לחקור. אני מבין אותו מצוין, על אף שכבר עבר שבוע שלם מאז ששעון הקיץ נכנס לתוקפו. בימים שהשעון שלי עבד כתיקונו, לא הייתי מוותר לבחור שמאחר יום אחר יום וכאילו לא יודע ששעון הקיץ התחיל, אבל הקב"ה סובב ששעוני לא יסתובבו, וכך ארגיש מה זה לקום מאוחר בגלל טעות שנמשכת כבר שבוע, ואאמין שזה יכול לקרות. הודות לתקלה שאירעה לי בעצמי, הבחור קיבל ממני יחס מבין ומזדהה, שיועיל לו באמת להתגבר על הקושי בעזרת ה'.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 93.)

כל מה שלא הספיקו לארוז

מספר יהודי מירושלים: לפרנסתי אני עובד בכל יום מהשעה שלוש וחצי בצהריים עד השעה שתיים עשרה בלילה. אולי עובדה זו תעזור לכם להבין, כמה יקר לי הזמן שלי.

באחד מימי ערב פסח, בשעה שלוש בצהריים מקבלים בבית טלפון, שמגיע לנו לקבל קמחא דפסחא מחלוקה מסוימת. השכן סיפר לאשתי כי יש בידו כרטיס בשבילנו, באמצעותו נוכל לקבל את החבילה. "קיבלתי את הכרטיס רק היום", אמר השכן, "ורשום כאן שהחלוקה תתקיים עד השעה אחת בצהריים. עכשיו כבר שלוש, ואם תמהרו למקום, יש סיכוי שעדיין תוכלו לקחת חבילה בשבילכם".

הוא המשיך והסביר עוד כמה פרטים נחוצים: "החלוקה מתקיימת במקום אחד בשביל כל העיר, ולכן צריך להגיע לשם עם רכב. לי אין רכב, ואם אתם תוכלו לאסוף את המצרכים גם בשבילי, אשלם לכם על כך".

אשתי ענתה בנחת, שהיא תטפל בזה עוד מעט.

"למה עוד מעט? צריך להזדרז, השעה כבר שלוש, ולא יודע מה יישאר לכם לקחת אם תאחרו עוד".

אשתי שמעה את אזהרתו של השכן, אבל היא לא מיהרה להתקשר אליי. היא ידעה שעד השעה שלוש וחצי אני לומד בחברותא עם הבן שלי, והלימוד של שינוי חשוב לה מאוד. היא לא רצתה להפריע, יהיה מה שיהיה. היא גם ידעה כמה חשוב לקבל את החבילה של הקמחא דפסחא, כיוון שאנחנו ברוך ה' בית עם ילדים, וההוצאות מרובות. בכל זאת, היא חיכתה בסבלנות לשעה שלוש וחצי. רגע לפני כן היא אינה מתקשרת.

בשעה שלוש וחצי היא התקשרה אליי וסיפרה על הקמחא דפסחא. אמרתי

מחבק ספר תורה

לפני שלוש שנים נפטר יהודי יקר מאוד בשם ר' יצחק ז"ל. הוא היה חבר של אבי שליט"א, ובמשך שנים הם פעלו יחדיו בהפצת תורה וקירוב ביישוב מסוים בארץ, שם העמידו את הדת על תילה ועסקו בחסד במסירות רבה.

בשבת האחרונה אבי קם בבוקר נרגש מאוד. בחלומו הוא ראה את ידידו זה - ר' יצחק ז"ל - עומד בחלון, פניו מאירות ושמחות, והוא מחזיק בידיו ספר תורה, מחבק ומנשק אותו.

החלום היה ברור ונהיר מאוד. אבי זכר את כל הפרטים, ותהה לחשוב מה משמעות חלום זה. כשאחותי שמעה על החלום היא אמרה: "צריך לספר על כך לילדים של ר' יצחק".

אבי נפגש עם בנו של ר' יצחק, ר' רפאל, שבעצמו מרביץ תורה ורב פעלים, וסיפר לו על החלום.

ר' רפאל עמד נדהם. "כך?!" הוא שאלה בפליאה עצומה. "מבהיל ממש!"

לנגד עיניו השואלות של אבי, הוא הסביר: "לפני זמן מה הייתי עם אחי אצל אחד מגדולי הצדיקים בדורנו, והוא שאל אותנו, 'למה עדיין לא כתבתם ספר תורה לעילוי נשמת אביכם?'

התחלנו לדבר על כך במשפחה, והנה אתה מגיע אליי ומספר לי על חלום שכזה. זהו חזיון עצום בשבילנו שנתחיל לפעול בנידון. אם זה כל כך משמח את אבא, שרק מתחילים לדבר על ספר תורה, הרי שאנו נעשה את כל המאמצים כדי שבעזרת ה' הרעיון יצא לפועל במלואו".

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 90.)

תפילין לפי כל השיטות

מספר ישראל מאיר גומבו מירושלים: לפני שלוש עשרה שנה קיבלתי הודעה מאחיין שלי, שהוא עושה ברית לבן שלו. שמחתי מאוד, איחלתי מזל טוב, והחלטתי להשתתף בשמחת המצווה. ביום חמישי בבוקר עשיתי את דרכי עד לבית המדרש שבו נועדה הברית להיות, והנה אין שם אף אחד מהמשפחה. אני מתבונן כה וכה, שואל כמה מהמתפללים המאחרים אם הם פגשו כאן אנשים שלובשים בגדי שבת, וכל אחד בסגנונו עונה לי, שהוא לא ראה ולא שמע על ברית היום.

מתברר שטעיתי. הברית תיערך מחר, ביום שישי. הצטערתי על הזמן שבזבזתי בדרך למקום. כמעט שעה הקדשתי לברית שתתקיים רק מחר. אבל, אמרתי לעצמי: זהו רצון ה', וכך היה צריך להיות.

למחרת שוב עשיתי את דרכי לברית של בן האחיין. שם התקבלתי בכבוד, כראוי לדוד, ואמרתי לאבי הבן: "דע לך שזו הפעם השנייה שאני מגיע לברית של הבן הזה. חשבתי שהברית אתמול, והייתי כאן אתמול בשעה הזאת".

לאחיין היה מצב רוח מרומם, והוא ענה: "דווקא לשיטתך, הגעת ביום הנכון. התינוק נולד אחרי השקיעה, אבל אתה הרי נוהג כשיטת רבנו תם, שהשקיעה מאוחרת יותר, ולכן זה נחשב שהתינוק נולד יום קודם לכן, והברית הייתה

השלוחה
החדשה
לשמיעת
הסיפורים
שהתפרסמו בעלון

6176* שלוחה 2 ואחר כך 9

מפיצים אמונה ומחיים נפשות

לאחרונה טסתי לאירופה. בדרך לשדה התעופה בדרכי חזרה לארץ, נקלעתי לפקקים, וכך הגעתי לשדה התעופה באיחור. בדלפק התברר שהמטען שלי שוקל יותר מהמותר, והפקידים לא הסכימו להעלותו למוטו ללא תשלום נוסף. ניסיתי לשלם בכרטיס אשראי, אך התשלום לא אושר, ומזומני - הם לא הסכימו לקבל. כך אירחתי את הטיסה, וגם את טיסת ההמשך. אני חייב לציין שלאורך כל התהליך הייתי רגוע, ולא נעסיתי על אף אחד, וזאת בזכות דיבורי האמונה שאני קורא בעלון ושומע בקו השגחה פרטית. כל כך יפה, שבשעה שהייתי זקוק לכל אותם דיבורים, הם ניערו בי ועזרו לי. יישר כוח.

מפיצים אמונה ורואים ישועות

קניתי גג כדי לננות עליו דירת מגורים. כשהגיעה עת הביצוע של התוכנית, צצו הרבה עיכובים, וכך הרבה מאוד זמן העניין התעכב וכלום לא זו. החלטתי לתרום להפצת האמונה, ותוך יומיים הטל הסתדר לטובה.

לבן שלי, "לך לשם ותראה אם נשאר משהו. קח עגלה, כי יכול להיות שיהיו שם רק קצת דברים, כך שתוכל להסתדר גם בלי רכב".
הבן שלי לקח עגלה והלך לתחנת החלוקה. כשהוא הגיע לשם, הוא ראה שמתחילים לארוז את המוצרים שנשארו. הוא הראה את הכרטיס, ושאל את המארגנים אם הוא יכול לקחת ממה שנשארה. אמרו לו: "אתה יכול לקחת מכל מה שעוד לא הספקנו לארוז על המשטחים".
זה היה המון! כמה שקים של תפוחי אדמה ובצל, ועוד ירקות ואוצרות שכל בית יהודי שמח בהם בפסח. הבן שלי אסף ואסף, ועכשיו הוא כבר היה צריך רכב. מה עושים?
מגיע רכב!

ממש כך. פתאום הגיע טנדר, והנהג ביקש להעמיס על רכבו תפוחים שחסרו בשכונה שלו, ברמות. הבן שלי שאל אותו אם הוא יוכל לקחת אותו גם כן, לביטנו שממוקם בדרך לרמות.
"תעמיס הכול, ואני אקח אותך עד הבית", הציע הנהג בנדיבות.
"וכמה לשלם על ההובלה?" שאל הבן.
"כמה שאתה רוצה".

הבן שלי שילם חמישים שקלים בלבד על ההובלה, ובסופו של דבר קיבלנו סל מורחב, עם תוספות משמעותיות כדי לחלק גם לאחרים, והכל במשלוח עד הבית.
דווקא האיחור בזכות ההקפדה שלא להפריע ללימוד תורה, גרם לכל השפע הזה.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 94.)

בדיק ברבע לארבע

לפני חמש עשרה שנים, קנו לי ההורים דירה בקריית גת. הם שילמו את דמי הקדימה, ואני הייתי צריך לקחת את המפתח, לאחר שאשלם באמצעות משכנתא את הסכום הנותר. בין תשלום דמי הקדימה לשעת מסירת המפתח עברו כמה חודשים בהם עלה המדד, ולכן הוצרכתי לשלם תוספת של ארבעים אלף ש"ח על דמי הקדימה.

מאיפה יש לי ארבעים אלף? אין לי. המפתח מחכה, אבל החוב אינו יושב בשקט. הוא תופח מהר מהר, ובכל שבוע שאני לא משלם אותו הוא צובר ריביות וקנסות, שאין לי כוחות הנפש לחשב אותם. מההורים לא העזתי לבקש את הכסף. הם הרי נתנו לי כל כך הרבה. ממי כן? הבטתי סביבי וגיילתי שאיף לי מכיר. אין לי מושג מאיפה מתחילים לגייס כסף קטן או גדול. ארבעים אלף נראו לי אז סכום עתק.

התקשרתי לרב שלי ושאלתי אותו מה לעשות. "מה עושה יהודי מאמין?" הוא שאל אותי, וגם ענה: "כל המקבל עליו עול תורה, מעבירין ממנו עול דרך ארץ. מתי מתחיל הסדר אצלכם אחר הצהריים?"
עניתי, "הסדר מתחיל ברבע לארבע, אבל בפועל כולם מגיעים בארבע".

"אתה תגיע ברבע לארבע", הודיע לי הרב. "תקבל על עצמך לבוא לסדר צהריים בזמן, ולא רבע שעה אחריו".
זאת העצה שקיבלתי. רבע שעה של לימוד.

למחרת קיימתי את העצה. הגעתי בזמן לסדר של אחר הצהריים. הכולל ריק. רק אני מופיע בשעריו, ניגש למקומי, פותח ספר ומתחיל ללמוד. דקה אחר כך מגיע המנהל של הכולל, והוא מתפעל, "איזה מתמיד! כל הכבוד, מגיע לפני כולם!"

אני לא נעים לי עם התואר שהוא מדביק לי. זה לא שאני כזה מתמיד. רציני להעמיד אותו על טעותו ואמרתך, "אני פשוט צריך בדחיפות ארבעים אלף שקל, וקיבלתי עצה מהרב שלי, להגיע לכולל בזמן".

המנהל שואל אותי עוד כמה שאלות, כדי להבין איך אברך צעיר צריך בבת אחת כל כך הרבה כסף. בשלב הבא הוא מבקש ממני לבוא איתו לבנק, ולנגד עיניי הוא מוציא ארבעים אלף ש"ח ונותן לי. "קודם כול תיקח ותעביר את הכסף מיד, כדי שלא יצטברו לך ריביות".

אני לוקח, כי אין לי ברירה. אומר תודה לבורא כל עולמים, ורואה שהעצה של הרב עבדה מיידית. אני ניגש מיד ללמוד, והמנהל רואה על הפנים שלי שאני מופתע וגם קצת מבוהל. ארבעים אלף שקל צריך להחזיר.

"תחזיר לי מאה דולר כל חודש", אומר לי המנהל. זה מרגיע אותי, אבל רק קצת.

אחר כמה דקות הוא ניגש אליי ואומר, "יש לך מאיפה להחזיר לי מאה דולר כל חודש?"
"לא יודע", אני עונה לו.

"אתה יודע מה?" הוא מציע, "תלמד עם הבן שלי כל יום חצי שעה, וזה יהיה התשלום!"

זה סיפור אמיתי. אני רק עובד על עצמי לזכור שרבע שעה של לימוד לא שווה ארבעים אלף שקל, אלא הרבה הרבה יותר. זו הייתה רק סגולה. השכר האמיתי בעולם העליון עוד מחכה...

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 95.)

צריכה להיערך אתמול..."
צחקנו. הגעתי לברית לפי כל השיטות, והעיקר שבסופו של דבר הילד נכנס בבריתו של אברהם אבינו. והנה היום, שלוש עשרה שנה לאחר אותו מאורע, מתקשר אליי האחייך, אבי הבן דאז. בחשבון פשוט אני מגלה שהתינוק הקטן הופך לגדול, והוא נעשה בר מצווה. "יישר כוח", אומר לי האב בהתרגשות, להפתעת.

"אתה זוכר את הברית של הבן שלי? שהגעת ביום חמישי במקום בשישי, ואמרת לך שכיוונת לשיטת רבנו תם?"
"כן כן", נזכרת.

"ידע לך, שאם לא הבדיחה הזאת אז, לא הייתי זוכר היום מתי הבחור שלי נולד".

"ולמה זה כל כך חשוב?" שאלתי שאלת תם.

כי השאלה מתי הילד הופך מקטן לגדול, נהיית משמעותית מאוד לעניין הנחת תפילין. אנחנו נוהגים להתחיל בהנחת תפילין ביום הבר מצווה, ואם הוא נולד יום קודם לכן, הוא צריך להניח יום קודם לכן. שאלתי רב, והוא אמר לי שבחור הבר מצווה יניח יום קודם, כדי שהיום הראשון להיותו גדול לפי שיטת רבנו תם, לא יעבור עליו ללא הנחת תפילין".

התרגשתי. מה מצעדי גבר כוננו. לפני שלוש עשרה שנים הלכתי כאילו בחינם לשמחת ברית שלא הייתה, כדי שאבי הבן יצחק איתי ביחד, ובזכות השיחה בינינו הוא יזכור להניח לבנו תפילין יום לפני הבר מצווה, כשהוא נעשה בר מצווה לפי כל השיטות.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 91.)

לך תמצא את זה

בשעה טובה סיימתי את לימודי הסת"ם שלי, והתחלתי לכתוב. זהו מקצוע עם משמעות מיוחדת, להיות האחראי לכתובת ספר תורה, מכתב מאלוקים. התחושה שיש באצבעותיי כוח לפעול טוב ולהגדיל את שמו יתברך בעולם, הביאה אותי לחשוב איך לשדרג את הטוב הזה, ולעשות משהו שיועיל גם לנשמות ישראל.

נזכרתי שדודתי עליה השלום תרמה ספר תורה לאחד מבתי הכנסיות בירושלים, והחלטתי לעשות לטובת נשמתה, לבדוק את הספר שתרמה, ולתקנו.

ניגשתי לגבאי אותו בית כנסת ושאלתי, "היכן הוא ספר התורה שתרמה דודתי עליה השלום?" אמרתי לו את שמה ושם אביה. "אין לי מושג", ענה לי הגבאי, "יש כאן המון ספרי תורה, ואיני יודע איזה מהם תרמה הדודה שלך".

חשבתי לעצמי, שאם אני מושך את ידיי עכשיו, זה מראה שאיני רציני. אמנם הטוב ביותר מבחינתי הוא לתקן דווקא את ספר התורה שלה, אבל אם אתקן ספר שתרם מישהו אחר, גם אז היא זה מעשה טוב, ואם אכוון לעילוי נשמת הדודה, זה אכן יפעל לטובתה.

לכן לקחתי באקראי ספר תורה מאותם רבים המונחים בארון הקודש, והתחלתי להגיה אותו ולתקן אותו משורה לשורה, מיריעה ליריעה ומפרשה לפרשה.

העבודה הלכה והתקדמה. הגעתי ליעיני כל ישראל, ואז נגלה מול עיניי הפלא הגדול: על עץ החיים שנגלה אחרי שגוללתי את הספר עד סופו, חרותים שמה של הדודה ושם אביה.

הקב"ה זימן לידיי בדיוק את הספר של דודתי, אותו ביקשתי לתקן. זכתה הדודה, והספר שתרמה תוקן לעילוי נשמתה.

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה החדשה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 92.)

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת "ההשגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם

ותזכה גם אתה לראות את ההשגחה הפרטית בכל העניינים
התקשרו עכשיו לחוקק הישועות **02-6313-742**
או בקו ההשגחה פרטית **02.30.11.300** | שלוחה 6

העברה לבנק לאומי | משלוח בדואר | בעמדת נדרים פלוס
סניף 902 | חשבון 57390056 | ת.ד. 5475 ירושלים | ע"ש השגחה פרטית
אמצעה - 0123 5103 פרטת הפלוגות תשל

מפיצים אמונה לכל יהודי בכל העולם

זכו בשותפות קבועה "במקד הפצה"

לעילוי נשמת שלמה זלמן בן שמואל יהודה
בעילום שם לחזרה בתשובה במרהר ולעליה
ביראת שמים

א. בת נ.ש. לבריאות אינהנה

זכו בשותפות קבועה "בשכונה שלמה"

י.ד. בן ש.ו. לאהבת תורה ויראת שמים
בעילום שם למנוחה ושלמות הנפש פרנסה בשפע ובנקל
בעילום שם להצלחה בלימוד התורה ולפרנסה בשפע
בעילום שם להסרת הפחדים ולשלמות נפש

תקטיב. תבין.

מאות אלפים
מכל העולם,
כבר חיים
חיי שלווה ורוגע.

תתחבר גם אתה
לקו השגחה
פרטית
ותראה איך הרוגע
מחלחל בתוכך.

***6176**
או: 02-30-11-300

חרחבי העולם:
חארץ ישראל 02-30-11-300
חארה"ב 151-86-130-140
חאנגליה 0-330-3900-489
חבלגיה 0-380-844-28
חארגנטינה 398-840-31
חדרום אפריקה 8755-18-521
חאוקראינה 380-947-100-633

לשונם הזהב

השגחה פרטית בספרים הקדושים

כוללת כל התורה

העמידה על אחת, שהמקיים אותה מלכתחילה, והיא האמונה בשם כראוי בקבלת אלקותו וייחודו ועול מלכותו, כדרך שצטוונו בפרשת קריאת שמע שכוללת כל התורה, היינו דכתיב "וצדיק באמונתו יחיה", כדרך שנאמר בכל המצוות אשר יעשה אותם האדם וחי בהם.

(יחזקאל הריסביא)

יחיה לעולם הבא

וכדי להודיע שהאמונה עיקר התורה כולה, לכך מציינו שכל המצוות כולן בנויות ומיוסדות עליה, שכן דרשו חז"ל בא חבקוק והעמידן על אחת שנא' (חבקוק ב) "וצדיק באמונתו יחיה", וכן אמר שלמה ע"ה (משלי כט) "איש אמונתו רב ברכות". ויש לך

לדעת למה תלו החכמים העניין הזה בחבקוק ולא בדרך, והיו יכולין לומר בא דוד והעמידן על אחת שנא' (תהלים קיט) "כל מצותיך אמונה". אבל היה העניין מפני ביאור הנזכר שהזכיר חבקוק ואמר "יחיה", וביאר ואמר שכל המצוות תלויות באמונה, ועם האמונה יזכה האדם לחיי העוה"ב. אבל דוד לא ביאר בעניין השכר כלום, ולכן תלה העניין בחבקוק ולא בדרך, הכוונה בלשון "יחיה" הוא חיי העוה"ב שהם החיים הנצחיים האמתיים, איננו נאמר על חיי בשרים הקצרים, כי מפני שהאמונה יסוד המצוות כולן, על כן הוצרך להזכיר בה לשון "יחיה", כלשון האמור במצוות (ויקרא יח) "אשר יעשה אותם האדם וחי בהם", שיעקר הכוונה בו חיי העוה"ב, וכן תרגם אונקלוס "יחיה בהון לחיי עלמא".

(רבינו בחיי, כד הקמח ערך אמונה)

מהי אמונה?

כתב הרב ח"י (בפ"ב דסוכה דכ"ב): היינו אמונת אחדות הקב"ה, והרב מצויד פירש כי הוא במה שמאמין בה' לחשוב שהכול בא ממנו בחפצו, ולא יתלה בדבר בזכות עצמו וכו' זרוע.

בלימוד התורה מחזק את האמונה

הנה עיקר היסודות כולם היא האמונה, וכמו דאיתא בגמרא "בא חבקוק והעמידן על אחת, שנאמר 'וצדיק באמונתו יחיה'", היינו שיאמין באמת בה' ובתורתו. ואמונתו היא קבלה מאבותינו דור אחר דור עד דור הראשון שסיפרו לנו מה שראו בעיניהם ביציאת מצרים, כל הנסים והנפלאות

ומעמד הקדוש והגורא של קבלת התורה שהיה בפרסום רב, לפני שישיש ריבוא אנשים מבני עשרים ומעלה, וכולם זכו אז להשגת הנבואה בגדר היותר נעלה, כי אפילו בעוון על הים אמרו "זה קלי ואנוהו". ואמרו חז"ל "ראתה שפחה בים מה שלא ראה יחזקאל הנביא", מכל שכן אחר כך בעת קבלת התורה, שנתעלו הרבה יותר ויותר, עד שהזכו שדיבר השם יתברך עמהם פנים בפנים, וכדכתיב "פנים בפנים דיבר ה' עמכם" וגו', ובזכות אמונה נגאלו אבותינו ממצרים כמו שאמרו חז"ל, וכן גם כן הגאולה האחרונה יהיה בזכות זה, וכמו דכתיב "וארשתך לי באמונה" וגו', אך כדי שיתחזקו אצל האדם יסודות האמונה צריך האדם להתחזק תמיד בלימוד התורה, שעל ידיהן יכיר את מי שאמר והיה העולם

אמונה

בא חבקוק והעמידן על אחת שנאמר (חבקוק ב, ד) וצדיק באמונתו יחיה.

(מכות כד.)

כדאיתא בספרי.

(חפץ חיים על אגדות הש"ס, שם עולם - חתימת הספר)

האמונה היא יסוד גדול לתיקון המידות

הסבא מקעלם ז"ל מברא: כיוון שחבקוק היה מאחרוני הנביאים, העמיד את כל קיום התורה על אחת, והיא האמונה. דדא ביה כולא ביה. כאשר זוכה אדם ורכש מעט אמונה, זכה בכול, כי האמונה היא העיקר. כל המידות כולם יסודם באמונה. המאמין השלם הוא בעל מידות טובות, כי האמונה יוצרת מידות טובות. וכן להיפוך, בעל מידות רעות רחוק מאוד מאמונה, שמידותיו מונעות אותו מלהאמין. לכן העמיד את כל קיום התורה על האמונה: "וצדיק באמונתו יחיה".

(אור יחזקאל אמונה)

מהאמונה נמשכות כל הדעות הישרות

ולפי גדול האמונה והשרשת הלב באמונה, ולפי הכרת הלב נמשך כל הדעות ישרות והאבה והיראה, ולכן אמרו חז"ל "בא חבקוק והעמידן על אחת". וכתב הרמב"ן שם, הלא דוד שבקודם גם כן אמר "כל מצותיך אמונה". אלא, שחבקוק הודיענו על קבלת האמונה בלב שלם, אשר על הכלל הזה יחיו, ובכל קיום התורה ומצוות יהיה שומר אותם כולם.

(יסוד העבודה, ח"ב פ"ג)

נקודה מתוך שיעורו המופלא של הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א מלייקוד אל תהיו כמתאוננים

מספיק... כמה כוחות אנחנו מבזבזים על המחשבות המעיקות האלה?

בפרשת בהעלותך למדנו על חטא "המתאוננים רע באוהני ה'", והנה אנחנו מכניסים את החטא הזה אלינו הביתה. כל מי שנוטה להתלונן על עצמו, חייב לעבוד על כך: לומר לעצמו, ואפילו לשקר לעצמו! שיש בו מעלות רבות. עליו לנפח את מעלותיו וצדקותיו בכל מעלה קטנה שהוא מוצא בעצמו, כי כשאדם חושב כמה הוא לא מוצלח, הוא חוסם כל אפשרות לצמוח. לכן, צריך לעשות כדברי הרמב"ם (בהלכות דעות פרק ב' הלכה ב') לנטות לקצה השני, להגזים ולשקר, עד שירגיש טוב עם עצמו. ובאמת אין כאן שקר - כי לכל אחד יש מעלות עצומות, וכל מעלה קטנה שיש בו - אי אפשר לנפח אותה מספיק, כי באמת אין לה ערך, כי ערכה עצום ורב. ולכן צריך לנפחה בעיני עצמו ולשמוח שהיא קיימת בו.

השתדל להגות בפיך את כל המחשבות החיוביות והטובות! כל מילה של שמחה שאתה אומר - זו מצווה, ונברא ממנה מלאך טוב שיעמוד לזכותך!

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשפיעים ב'קו השגחה פרטית'

כותרות העיתונים מדווחות על מלחמות עקובות מדם, פיגועי טרור, תאונות דרכים קטלניות, אסונות טבע כמו רעידות אדמה ושריפות ענק, מגפות חדשות שמתפשטות במהירות, ומחלות חשוכות מרפא.

ואני תמיד עומד ומשתומם: האם אלה הנושאים שמעניינים אותנו באמת? האם זוהי המציאות שבה אנחנו רוצים לחיות??

במקום להתמקד בטרגדיות, מדוע לא נבחר להעריך את העובדה שמיליארדי אנשים מתעוררים מדי בוקר בריאים ושלמים, את הבריאה היפה שברא ה', את הנופים עוצרי הנשימה שמקיפים אותנו, את עצם חיינו, ואת היכולות שלנו לפעול, להתנייד ולהרגיש??

את העולם כולו אולי לא נוכל לתקן, אבל את עצמנו אנו בהחלט יכולים. למה אנחנו כל כך שקועים במחשבות שליליות על עצמנו?

אנחנו חושבים: "אוי, אני לא לומד מספיק כמו פלוני!"; "הילדים שלי לא מחונכים או צדיקים כמו הילדים של אלמוני!"; "אולי התפללתי, אבל בטוח שלא כמו שצריך!"; "אני לא עושה מספיק חסד, אני לא מחייך

שיעורי הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א נמסרים מידי שבוע בעברית, אידיש ואנגלית בשלושה חלקים 2 < (לאחר בחירת השפה)

העלון יוצא לאור גם באידיש ואנגלית
לקבלת העלון במייל: B023011300@GMAIL.COM

לשליחת סיפורים במייל: hphp6176@gmail.com

חזקתה 'פרטים-גוי'

תכלית העלון הוא, לקרב את האדם לנורא עולם. חלילה שחוא יהיה זה שיפריע להתחבר ולשמוע קריאת התורה

לתגובות והערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 19:13

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 20:31

ר"ת: 21:06

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 655 21.6.2024 - מו' סיוון תשפ"ד

וְהוּא הוֹשִׁיעַ לְהוֹיָאֵל צְדִיקִים וְיִבְרָא בָּנִים

פְּרִשֶׁת - בְּהַעֲלֹתָךְ

אַלְדָּד וּמִידָד מִתְנַבְּאִים בַּמַּחֲנֶה (יא,כז)

פירש"י שאלדד ומידד היו מתנבאים "משה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ". והנה ידוע הפתגם המובא במסכת מגילה (יח,א) "מילה בסלע משתוקא בתרין", כלומר שאם מילה שווה סלע שתיקה שווה שני סלעים, כי ערכה של השתיקה רב.

והגר"א וכן הגאון רבי יהונתן אייבשיץ פירשו פתגם בזה בדרך צחות, שהנה הסיבה שמושה לא נכנס לארץ היא משום שהיכה בסלע ולא דיבר אליו, וזהו "מילה בסלע", שאם היה משה מדבר ואומר מילה לסלע ולא מכה אותו, אזי "משתוקא בתרין", שהיו השניים, אלדד ומידד, שותקים ולא מתנבאים שלא יכנס משה לארץ ישראל.

ומעשה בראש ישיבת קול יעקב הגאון רבי יהודה עדס, שטס לחו"ל לאסוף כספים למטרה מסוימת, ולבסוף נותר לו לגייס סכום של 12,000 דולר. באחד הימים הגיע לפגישה עם הנדיב אדמונד ספרא ז"ל, אולם כשניסה לפתוח עמו בדברים חש חיכוך בגרונו והחל להשתעל שוב ושוב ולא הצליח להוציא הגה מפיו. כשראה הנדיב שהדבר נמשך, הציע לרב לצאת מהמשרד ולשתות כוס תה.

אך הדבר לא הועיל, וכששב הרב למשרד החל להשתעל שוב. לבסוף הוציא הנדיב ספרא צ'ק מכיסו ורשם המוחאה על סך 24,000 דולר, ואמר לרב "יטול כבודו צ'ק זה. ואם בכל זאת ירצה לדבר עמי נקבע פגישה נוספת בעוד מספר ימים".

כשיצא, אמר הרב למלווהו שניתן להמליץ על כך את דברי חז"ל "מילה בסלע שתיקה בתרין", כי בכוונתו היה לבקש 12,000 ומסתמא זה הסכום שהיה מקבל אם לא היו תוקפים אותו שיעולים והיה מצליח להוציא מילים מפיו, אך עתה שנשתעל ושתק קיבל סכום כפול של 24,000 דולר... ('להתעדן באהבתך')

בהעלתך את הנרת (ח,ב)

סיפר אדם אחד שגר באיזור הדרום: יום אחד, הילד שלי חזר מתלמוד התורה, כולו שמח, מה קרה??? מדוע אתה שמח כל כך??? שאלתי אותו, ואז הילד הראה לי שבמסגרת מבצע של "עין טובה" שעשו בתלמוד תורה, הוא זכה בפנס שמאיר ומהבהב בצבע כחול, שמחתי בשמחתו, וכשהגענו לבית הוא שכח את זה באוטו...

הוא הספיק להתקשר אלי שאני לא אשכח להביא לו את הפנס מהאוטו לפני שאני עולה לבית, וכדי לא לשכוח, שמתי את הפנס בכיסא לידי, שכאשר אני אצא, אני לא אשכח אותו... בדרך כלל, אני עובד רק בשעות הבוקר המוקדמות, ובדרך כלל, אין תנועה בכבישים בשעות האלו, אך באותה תקופה היו הרבה פיגועים, והיו מפגעים שפעלו מרכבים חולפים, ולכן תמיד הייתי בערנות מוגברת, כדי לשים לב שאין רכב שנצמד אלי או משהו בסגנון...

יום אחד, אני קולט רכב שחלף לידי עם פרצופים שנראים "בני דודים התחלתי להגביר מהירות... ואני רואה שגם הם מגבירים מהירות ונצמדים אלי... זה היה מפחיד!!!! באותם רגעים, הבנתי, שאני נמצא בסיטואציה שרק בורא עולם יכול לעזור!!!

פניתי אליו במילים הכי פשוטות: בורא עולם!!! תעזור לי!!! אני צריך את העזרה שלך, אנא מומך יש לי אישה וילדים בבית, ותוך כדי התפילה שלי, אני קולט אותם מדביקים מהירות ונצמדים אלי, ידעתי שהם רוצים לפגוע בי, ואחרי שהרכב שלי ייעצר הם כבר יתפלו בי וייעלמו...

ביד אחת חיפשתי את הטלפון והרמתי אותו, וניסיתי ללחוץ על הכפתורים, לפתע סינוור אותי אור כחול... לקח לי רגע להבין שזה לא הטלפון אלא הפנס של הילד, והפנס המשיך להאיר ולסנוור, אבל אני הייתי מרוכז לברוח מהם. אחרי דקה אני מסתכל במראות, כדי לראות איפה הם, ואני לא רואה אותם...

מתברר שאיך שהם ראו את האור הכחול הם נעלמו!!! כנראה חשבו שאני רכב משטרה או משהו בסגנון הזה... או שיש רכב משטרה באזור... אמרתי לעצמי, גם אם הייתי מתקשר למשטרה, עד שהם היו באים להציל אותי זה כבר היה מאוחר... חלילה.

פשוט הודיתי הודיה גדולה לבורא עולם, על כך שהבן שלי זכה בפנס הכחול, והודיתי לה' על כך שהוא שכח אותנו ברכב, על כך שהוא ביקש ממני שאני לא ישכח, ועל זה שהעברתי אותו למושב הקדמי כדי שלא אשכח אותו, על כך שבמקום להחזיק את הטלפון הדלקתי את הפנס, ועל כך שאת כל זה בורא עולם ישב וכיוון ותכנן שיהיה הכל מתוזמן להצלתי, אם אנחנו לא שמים לב לכל הפרטים האלה, ומוזרים לבורא עולם על כל פרט ופרט, כל ההתלהבות, כל ההתרגשות יורדת ונעלמת.

לא מזמן, יצא מיזם של פנקס ההודאות, בורא עולם עשה לך נס??? אל תהיה כפוי טובה!!! תרשום!!! תתעד!!! כדי שאם יש לך רגעים שנראה לך שבורא עולם לא משגיח עליך, חלילה, תפתח את הפנקס ותראה כמה שאתה מושגח. אם בורא עולם היה רוצה לסדר אותך, הוא יכל לעשות את זה מזמן, ובצורה שהיתה נראית טבעית לחלוטין. ולכן תצא מנקודת הנחה, שאף אחד לא רוצה לסדר אותך... בורא עולם דואג לך גם אז וגם היום!!! וגם אם אתה לא מבין מיד, שוּיָא שוּיָא (לאט לאט) יום יבוא ותבין עד כמה שבורא עולם דאג לך. ('מקשיבים לקולך')

וְטִהַרְתָּ אֶתְּם (ח,ו)

סיפר אדם: יום אחד אני יושב בבית וצופה מהמרפסת על הכנסת ספר תורה שעשו בשכונה, וזה היה אמור לצאת מהבניין ממולי, שם עשו את הטקס של סיום כתיבת האותיות, בזמן שחיכו לספר התורה, סדרו את כל התהלוכה של הילדים, הרכב של הכנסת ספר התורה עם כל האורות היה כבר ליד הכניסה של הבניין, ומה שנשאר זה שהספר תורה ירד... זה היה ענין של כמה דקות.

לפתע אני שומע צפירות מהבניין ממול, מי זה??? לא זה לא מוזיקה ולא קשור להכנסת ספר תורה, אחרי כמה שניות הבנתי מה המקור, זה היה רכב בבניין ממול שרצה לצאת מהחניה, והרכב של ספר התורה חסם לו את היציאה. את האמת שאנחנו גרים בשכונה מעורבת, חרדים לצד חילונים אבל מכבדים אחד את השני, ותאמינו לי, זה לא קשה!!! אם כל אחד מנסה לבוא לקראת השני, שני הצדדים מרוויחים מזה, כיון שלריב זה לא נעים גם אם אתה צודק...

והנה, אותו שכן שרצה לצאת מהחניון היה לא דתי, אוקי, אבל אתה לא מבין שיש פה הכנסת ספר תורה, כמה דקות קשה לך לחכות??? לאן הגענו??? באמת, כמה אנשים כעסו עליו, ועשו לו עם היד שישתוק ויחכה, אבל הוא המשיך עם הצפירות. אחרי שתי דקות, האדם שארגן את כל הכנסת ספר התורה ניגש אליו ודיבר אתו, חשבתי שהוא הלך להרגיע אותו שיחכה קצת.

אבל שניה אחרי הבנתי שטעיתי, הוא נכנע לצפירות שלו, ואני קולט אותו אומר לרכב ספר התורה שיזוז, אמר למארגנים שיזיזו את כל התהלוכה של הילדים עם הלפידים, והכל בגלל שהוד מלכותו של השכן שלא יכול לראות ספר תורה מול העיניים רוצה לצאת מהחניה, בושה!!! בושה זו המילה היחידה שאני יכול לומר על הסיטואציה הזו...

איזו חוצפה!!! אמרתי לעצמי, אם אני הייתי שם הייתי מסביר לו שיחכה... ובליבי כעסתי על אותו אדם שארגן את הכנסת ספר התורה, מה אתה נכנע כזה מהר. למחרת, לא יכלתי, ואיך שראיתי אותו ניגשתי אליו כולי כועס, ואמרתי לו: תשמע, אני לא מכיר אותך כזה פראיר...

פראיר למה??? ראיתי אתמול מהבית איך שאותו שכן רצה לצאת מהחניה, ואתה ישר פינית לו במקום להסביר לו שיחכה קצת... מה קרה, אם הוא יחכה קצת מה הוא ימות מכמה הדקות האלה??? לתשובה כזו לא ציפיתי, הוא אומר לי: נכון!!! הוא לא היה מת אם הוא היה ממתין, אבל הילדה שלו כן יכלה למות... הוא פינה את הילדה שלו למיון באופן דחוף, וכל רגע היה קריטי... ולכן פינית לי את הדרך, כיון שזה היה פיקוח נפש!!!

וואי, וואי, איך??? איך זה קורה לי כל פעם עם לימוד כף הזכות, איך נפלתי למקום הזה לדון לכף חובה??? אמרתי לעצמי, תראה מה זה, גם במקרה שאתה רואה דבר שכמעט ברור, אין, אין פרשנות אחרת, תנסה לחשוב, אולי, אולי יש פה משהו שאתה לא רואה!?

מי מרוויח מההסתכלות הזו??? קודם כל אתה!!! כיון שאתה פחות אוכל את עצמך, את כל העצבים האלה יכולת לחסוך אם היית דן לכף זכות. (מקשיבים לקולך)

אֵל נָא תְהִי כְפֹת אֲשֶׁר בְּצִאתוֹ מִרְחֹם אִמּוֹ וַיֹּאכַל חֶצְי בֶּשֶׂרוֹ (יב,יב)

מה משמעות הדברים שאומר אהרן למשה כאשר הוא מבקש ממנו להתפלל על מרים אחותם? ה"אוצר אפרים" מביא בשם ה"אורח חיים" לרבי מנחם צבי טקסין, ישנם שני סוגי אבלות על אדם שנפטר, הורים לנער צעיר שנפטר אינם מתנחמים על כך, אמנם לאחר זמן הם מתרגלים למציאות ואפילו מצליחים לתפקד איתה, אך תמיד יוסיף הצער ללוות אותם על כל צעד ושעל. לעומת זאת, אשה שילדה תינוק מת חשה כאב ואכזבה קשים מאוד, אבל מאחר שהתינוק לא חי איתה – בחלוף הזמן הענין נשכח מליבה.

כיוצא בכך כאשר נפטר אדם זקן ושבע ימים, אשר סבל מחולי ומייסורים מרים, חשים הסובבים אותו שהקב"ה ריחם עליו, ולמרות הכאב על הפטירה, יש בה איזושהי תחושת הקלה. "אחותינו חולה" אומר אהרן למשה, "מדוע אינך מתפלל עליה?" "אֵל נָא תְהִי כְפֹת אֲשֶׁר בְּצִאתוֹ מִרְחֹם אִמּוֹ", אין היא כתינוק שנולד מת, ואף לא "וַיֹּאכַל חֶצְי בֶּשֶׂרוֹ", היא לא היתה במצב של חולי קשה, שהסובבים חשים כי טוב מותה מחייה, מדוע א"כ לא תתפלל עליה? ('מדשן ביתך')

מֵאִין לִי בֶּשֶׂר לִתֵּת לְכָל הָעַם הַזֶּה.. וְאִם כָּכָה אֵת עֲשֵׂה לִי הֲרֵגְנִי נָא הֲרֵג (יא,יג-טו)
שואל רבי ישראל מרוז'ין (הובא בספר "נר ישראל"), מהו השייכות בין זה לזה, שבשביל שאין לו בשר יהרוג אותך? והשיב, צדיק הדור שעל ידו באה ההשפעה לכל העולם כולו, אינו יכול להשפיע לעם אלא דבר שהוא בעצמו צריך לו, וזה על דרך הנרמז בחז"ל (תענית כד): שמצינו אצל רבי חנינא בן דוסא 'כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני די לו בקב חרובין מערב שבת לערב שבת', בשביל הוא מלשון 'שביל' שהוא לשון דרך, ורצה לומר שההשפעה באה לעולם 'דרך' חנינא בני, שמגיע לו לעצמו ההשפעה, וממנו ממשיכה ההשפעה לעולם כולו, והנה חנינא בני די לו בקב חרובין וכו'.

וזהו שאמר משה רבינו ע"ה להשי"ת 'מֵאִין לִי בֶּשֶׂר', ר"ל איך אוכל להמשיך להם בשר כשאני בעצמי איני שייך לדבר הזה. וזהו 'מֵאִין לִי בֶּשֶׂר'? איפה תמצא אצלי איזושהו חשק ורצון לבשר. ואם תאמר שתורידני לאותה מדרגה שפלה שאצטרך לבשר? וזהו 'וְאִם כָּכָה אֵת עֲשֵׂה לִי', רצה לומר אם תעשה שגם אני ארצה בבשר, אז 'הֲרֵגְנִי נָא הֲרֵג', פירוש – הרי זה כאילו הייתי מת, כי מי שנופל ממדרגתו קרינן ביה 'מות'. ('מדשן ביתך')

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה. לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי. לפרנסה טובה: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מוולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, ז'קלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

בְּהֵעֶלְתְּךָ

"הַזְרָעִים בְּדַמָּעָה בְּרִיָּזָה יִקְצָרוּ"

בנשיאות מר"ר הגאון ר' יעקב אדלשטיין זצ"ל

עלון מס' 681 שנה י"ד העלון מוקדש לע"נ מו"ר אבי - יעקב בן רחל וצדוק י"א סיון תשפ"ד

929 פ 9102

בְּהֵעֶלְתְּךָ - תּוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. ציווי ה' שאהרן ייטיב (יכין את הפתילה והשמן) וידליק את נרות המנורה, לכוון הנר האמצעי, ומעשה המנורה.
- ב. קידוש הלווים לעבודה: גילוח, הזאה, טבילה, קרבן, תנופה.
- ג. הקרבת הפסח ב"ד ניסן, ו"פסח שני" ב-י"ד אייר (ט, א-יז).
- ד. ענן ה' על המשכן, ומסעות בני ישראל וחנייתם על פי הענן ועל פי ציווי משה.
- ה. ציווי ה' למשה לעשות שתי חצוצרות מכסף ולתקוע בהן למקרא הנשיאים, למסע, במלחמה, ובקרבות המועדים.
- ו. מסע בני ישראל מהר סיני, יתרו חוזר למדין, דברי משה ליתרו כשרצה לשוב לארצו.
- ז. וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ - פרשה בפני עצמה (י, לה-לו).
- ח. עם ישראל מתאוננים-ונוענשים בתבערה, ונסיון תְּאֹתֵת הַבָּשָׂר (יא, א-ה).
- ט. תיאור המן, צבעו, טעמו, סדר ירידתו - "עטוף" בטל (יא, ו-ט).
- י. תלונות בני ישראל. ה' אומר למשה למנות 70 זקנים, ואכילת הבשר (שלי) במשך חודש שלם (יא, ט-כב).
- יא. אלדד ומידד מתנבאים במחנה, ו"קְבֵרוֹת הַתְּאֹהֶה".
- יב. מרים ואהרן מדברים על משה, עונשה של מרים (צרת), תפילת משה על מרים, דבר ה', המתנת עם ישראל למרים במשך שבעה ימים - מפני כבודה - עד שנטהרה מהצרת.

"וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ" (י, ל"ה)

בפסוק זה מובא שהאות נ' כתובה הפוך בספר התורה ישנם מספר תירוצים לכך, ונתמקד בפירוש ה'כלי יקר' (י, ל"ה): "וקרוב לשמוע שזהו סוד נו"ן הפוכה שבין תיבת "המחנה", ובין "וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ". כי נו"ן הפוכה אחרונה מרמזת על תלונתם, "זְכַרְנוּ אֶת הַדֶּגֶה", כי נו"ן היינו דג, אבל נו"ן ראשונה רמז, שישראל נמשלו לדגים שעיקר חיותם במים. על כן, כל דג פונה פניו לשוט לתוך המים למקום חיותו, אבל אינו הופך פניו אל שפת הים, כי זה נקרא פורש ממקום חיותו. כך ישראל נאמר בהם (בראשית מח): "וַיִּדְגּוּ לָלֶבֶת", שיהיו כדגים הללו כי עיקר חיותם בתורה שנמשלה למים. עכ"ד.

ואם כבר הזכרנו דגים והרי האות נו"ן היא הפוכה, נו"ן בארמית פירושו דג, להלן דברים נפלאים בעניין דגים לשבת. רבי צבי אלימלך זצ"ל, כותב בספרו "בני יששכר" (מאמר ג, אות ט"ז): "טעם לאכילת דגים בשבת, בכדי שתהיה ברכה משולשת לאדם המענג את השבת, ואוכל דגים לכבוד שבת, ושלושתן (אדם, שבת ודגים) התברכו במעשה בראשית, (בג' ימים רצופים): הדגים ביום ה' שנאמר "וַיִּבְרָךְ אֹתָם אֱלֹקִים לֵאמֹר פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת הַיָּם בְּיַמִּים" (בראשית א' כ"ב).

האדם ביום השישי שנאמר "וַיִּבְרָךְ אֹתָם אֱלֹקִים, וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹקִים פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת הָאָרֶץ וּכְבַשְׁתֶּהּ" (שם א, כ"ח). והשבת ביום שבת, שנאמר: "וַיִּבְרָךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשֵׁהוּ" (שם ב, ג). עניין זה נרמז בתהלים (כ"ג, ב): "בְּנֵאוֹת דָּשָׁא רְבִיצֵינוּ, דש"א ראשי תיבות - דגים, שבת, אדם. לקבלת השפע והברכה המשולשת ביום המנוחה, וזה מה שנאמר בסוף הפסוק, "עַל מִי מִנְחֹת וַיְהַלְנֵנוּ".

עוד כתב מהר"י רוקח זצ"ל (שולחן ח'ד הפנים ח"ד עמ' ג), על הפסוק בתהלים (מ"א, ב), "אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלָטֵהוּ ה'", כל האוכל דג, ביום ד"ג - יום שביעי שמספרו של ד"ג בגימטריה הוא 7, ינצל מד"ג, ראשי תיבות ד"ן ג"יהנם. וזהו "אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל", ראשי תיבות ד"ג לשבת. ושכרו מובא בהמשך הפסוק: "בְּיוֹם רָעָה" - רעה זהו כינוי לגיהנם (נדרים כ"ב). מְלָטֵהוּ ה'!"

פותחת הפרשה: "דָּבַר אֶל אֱהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֵלָיו בְּהֵעֶלְתְּךָ אֶת הַנֵּרוֹת... וּבְרַשְׁתִּי: 'למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה דעתו, שלא היה עמהם בחנוכה, לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקדוש ברוך הוא חייך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות.' עכ"ד.

לא ביאר רש"י מדוע הדלקת הנרות נחשבת 'גדולה משלהם', הרי הם הביאו קרבנות ומנחות ונדבות הרבה, ולמה הדלקת הנרות גדולה יותר מכל זה? אכן במדרש רבה כאן (הביאו הרמב"ו) מבואר העניין יותר: אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, לך אמור לאהרן אל תתיירא, לגדולה מזאת אתה מוכן, הקרבנות כל זמן שבית המקדש קיים הן נוהגין, אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו. ופירש הרמב"ן שאף שגם הדלקת המנורה אינה נוהגת אלא בזמן שבית המקדש קיים, מכל מקום גם לאחר החורבן תתקיים הדלקת נרות חנוכת חשמונאי שהיא נוהגת גם בגלותינו, עיי"ש.

וצריך ביאור, הרי הדלקת נרות חנוכה אינה נוהגת דוקא בכהנים, אלא כל ישראל חייבים בה, ואם כן מה שייך לומר על זה 'שליך גדולה משלהם', הרי ההדלקה שנוהגת בכהנים גם היא אינה אלא בזמן המקדש. ובהכרח צריך לומר, שהא גופא שעל ידי הדלקת נרות המנורה ע"י הכהנים החשמונאים יתגלגל נס חנוכה, ויבואו לעשות לדורות זכר לזה ע"י הדלקת נרות חנוכה, זה עצמו נותן חשיבות וגדולה להדלקת המנורה, כי על ידה יתגלגל הדלקת נרות במשך כל הגלות.

בספר 'תורת יצחק' האריך ללמוד מכאן שגדולת דבר תלויה בהתמשכות השפעתה לזמן ארוך, ולכן אף שלכאורה הנשיאים הקריבו קרבנות רבים וחשובים יותר מהדלקת המנורה במעט שמן, מכל מקום 'שליך גדולה משלהם' כי המנורה נשארת לדורות (וכמו שהזכרנו שהשפעתה נמשכת לדורות שיתגלגל ממנה הדלקת נרות חנוכה) ואילו הקרבנות אינם אלא לזמן שבית המקדש קיים.

ויש להוסיף על דבריו ביתר עומק, שהרי כבר תמהו למה חלשה דעתו של אהרן הרי הוא עובד ומקריב קרבנות כל חייו, ובמה נתקנא בנשיאים שהביאו קרבנם, וביארו שחפצו של אהרן היה להשתתף בחנוכת המזבח דוקא, ונראה שהכוונה שהבין אהרן שמי שזכה להשתתף בחנוכת המזבח יש לו זכות בזה בכל הקרבנות והעבודה שתהיה במשכן כל הדורות, שהרי על ידו הוקם המשכן והתאפשרה העבודה. ועל זה השיב לו הקב"ה שליך גדולה משלהם, שהרי הדלקת הנרות שליך עתידה להמשיך ולהאיר גם לאחר חורבן המקדש, ואילו חנוכת הנשיאים אין השפעתה נמשכת אלא בזמן שבית המקדש קיים.

מכאן נלמד שכל מעשה שאנחנו עושים אם זה מצוה או חסד ועזרה לזולת, למרות שברוב הפעמים אין אנו רואים את השפעתה המיידית, אין ספק שהיא משפיעה! מתי היא משפיעה? זה יכול להיות במייד או ימים, או שנים ואפילו לצאצאינו. ונזכה לביאת משיח צדקנו, בב"א.

מאת אסף

”וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל

פְּנֵי הָאֲדָמָה” (יב, ג) – כלי שבור והקשר לענווה

כיצד יכול משה רבינו, שהיה הגדול מכל היהודים, להיות עָנָו? ה”חפץ חיים” השיב כי משה טען שאין מקום להשוות בינו לבין כלל ישראל, שכן הוא היה בְּשִׁמְיָם וזכה ללמוד תורה מפי ה'. 'אילו היה להם רבי כמו שהיה לי גם הם יכולים היו להיות - כמוני', סבר.

והוסיף הג”ר זלמן סורוצקין שבמעמד הסנה, כאשר הקב”ה מצוה את משה רבינו ללכת ולגאול את עם ישראל, שואל משה (שמות ג, יא): ”מִי אֲנֹכִי כִּי אֶלְךָ אֶל פְּרַעֲהוּ? לְכַאוּרָה, צִרְיָךְ הִיא הַקֶּבֱ”ה לְעֵנוּת לֹ: רַק אֶתָּה מֵתָאִים! רַק אֶתָּה נִבְחַרְתָּ לְגַאֲוֹל! אִם תִּסְרַב לְתַפְקִיד זֶה, הֲרִי שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יִישָׂאֲרוּ לְעוֹלָמִים בְּמִצְרִים! אַךְ, לְמַעֲשֵׂה, אֹמֵר לוֹ הַקֶּבֱ”ה דְּבָרִים אַחֲרָיִם: ”כִּי אֶהְיֶה עִמָּךְ”... ומשמעות הדברים היא שבאמת אינך מתאים למשימה הגדולה הזו, אבל אני אהיה איתך ואעזור לך. וקשה, אם אכן משה רבינו אינו מתאים לתפקיד הגואל, ואף הקב”ה מסכים לכך מדוע אינו לוקח מישהו יותר מתאים? אלא, שאהבה מיוחדת אוהב הקב”ה את אלו שאינם מתאימים... דווקא ה’כלים השבורים’ זוכים אצלו לחיבה וְלִקְרִבָּה, כמו שאומר דוד המלך (תהלים נא, יט): ”לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכָּה אֶלְקִים לֹא תִבְזֶה”. זה היה הבסיס לענוותנותו הגדולה של משה רבינו: הקב”ה לא מצא כלי שבור יותר ממני, וכל הצלחתי היא מפני שה’ הולך איתי, כלומר, מכל עם ישראל אני האדם הכי פחות מתאים... לפיכך העידה התורה שמשה רבינו היה עָנָו מכל האדם על פני האדמה!

סיפר הרב הראשי לירושלים הג”ר שלמה משה עמאר שליט”א על מידת הענווה של הגאון רבי מרדכי אליהו זצ”ל (כ”ה סיון יום פקודתו): בְּמֵלֶאֱת יְמֵי הָאָבֶל לְרַבִּי שְׁלוֹם מִשְׁאֵשׁ זִצְ”ל, מִזְקֵנֵי יְהוּדוֹת מְרוֹקוֹ וְרַבֵּה שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם, נִעְרַכָּה עֲצַרְת זִיכְרוֹן לְזַכְרוֹ בִישִׁיבַת ‘פּוֹרֵת יוֹסֵף’. הִיוּ שָׁם כַּמָּה גְדוֹלֵי תוֹרָה וּמֵהֶם כִּיְהִנּוּ בְּתוֹאֵר ה’רֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן’ כְּמוֹ הָרֵב מְרַדְכֵי אֱלִיהוּ זִצְ”ל וַיִּבְדְּלוּ לְחַיִּים אֲרוּכִים הָרֵב בְּקִשֵׁי דוֹרוֹן וְאֵנִי. רַבִּי מְרַדְכֵי אֱלִיהוּ עֵמֵד וּדְרַשׁ בְּרַבִּים, כְּשִׁלְפַתֵּעַ, בְּתוֹךְ הַדְרָשָׁה, נִכְנַס מִרְן הָרֵב עוֹבְדֵיהַ יוֹסֵף זִצְ”ל.

כשהרב אליהו ראה את הרב עובדיה בכניסתו, עצר את דרשתו וירד מהבמה לכבודו של הרב עובדיה לאחר שקיבל את פניו של הרב עובדיה זצ”ל. ”אמרתי לו”, כך מספר הרב עמאר, ”שבינתיים, עד שהרב עובדיה ינח מעט, ימשיך כבודו לומר דברי תורה”. אך הרב אליהו סירב ואמר לי: ”צריך לכבד את כבוד תורתו של הרב עובדיה יוסף...”

אם נתבונן לאורך הדורות נבחין שבכל מקום שאתה מוצא תורה וחכמה אתה מוצא גם ענווה, זה בלא זה אי אפשר...

”וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם” (יב, ג)

כתב הצדיק בספרו ‘זרע שמשון’: מידת הענווה היא המידה המעולה מכל המידות הטובות, שהרי הקב”ה לא שיבח את משה רבינו אלא במידת הענווה, והיא שורש כל המידות, ובכוחה אפשר אפילו להכניע את המקטרגים ואת כוחות הטומאה, שהרי המילה ”ענווה” היא בגימטריה = 131, וגם המילה ”ס-מ-א-ל”, שהיא השם של ראש כוחות הטומאה, גם היא בגימטריה = 131, לרמוז שאפילו ראש המקטרגים בעצמו, כאשר הוא רואה אדם ענוותן, הרי שהוא מתכופף ונכנע לפניו.

”וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל

פְּנֵי הָאֲדָמָה” (יב, ג) – יסוד הענווה

ה”חפץ חיים” נסע פעם לפטרבורג בענייני הכלל, אך מפני שלא רצה שבני העיר יבואו לקבל את פניו בתחנת הרכבת, שכן נפשו בְּחָלָה בכבוד הגדול שעתידים להנחיל לו, לכן העלים את דבר בואו אל העיר, והגיע אליה באין רואים.

לאחר שנכנס העירה, חרדו ראשי הקהילה לקראתו ושאלוהו מדוע מנע מהם את הזכות לבוא לקבל את פניו כראוי?

השיב ואמר להם: ודאי מוכנים לכם בביתכם בכל ערב שבת המאכלים המיוחדים לשבת, הקוגל והחמין, ואין ספק בלבי כי אם מישהו מכם ירצה לאכול בערב שבת את אותם המאכלים, תציע לו בעלת הבית מאכל אחר תחתיהם, כדי שלא יוותרו בשבת רעבים.

אף הכבוד דומה הוא למאכלי השבת, מי שאוכל אותם בערב שבת, דהיינו בעולם הזה, יאלץ להשאר רעב בשבת, בעולם הבא...

כאשר הגיע פעם כ”ק האדמו”ר רבי ישראל הגר בעל ה”אהבת ישראל” זצ”ל מוויז’ניץ לבקר באחת העיירות, ניצלו בני בליעל מחרחרי ריב את ההזדמנות ופרסמו כרוז גדוש בחרפות וגידופים כנגדו וכנגד אבותיו הקדושים.

נכנסה קבוצה ממקורביו להראות לו את הכרוז ולהסביר לו שאף אם הוא מוותר ומוחל על כבודו למען השלום, אסור לו לשתוק על הפגיעה בכבוד אבותיו וחייבים להעניש את אותם חצופים. קיוו החסידים כי הרבי יקבל את טענתם ויסכים לעשות משהו כנגד המחרפים.

ואולם כאשר כילו האנשים להשיח את טענותיהם, פתח הרה”ק והחל קורא בכוונה ובדביקות את נוסח התפילה שאומרים קודם קריאת שמע על המיטה: ”רבונו של עולם, הריני מוחל לכל מי שהכעיס והקניט אותי”... ומשסיים קרא קריאת שמע.

החסידים יצאו מאוכזבים מהחדר. גם הפעם העדיף הרבי להעביר על מדותיו, לסבול גידופים ועלבונות לוותר ולמחול, לא לריב ולא לשמור טינה. [קדוש ישראל]

להרה”ק רבי זאב וואלף מזבאריז זצ”ל היתה אשה קשה. היא היתה לעתים תכופות מחרפת ומגדפת אותו והוא לא ענה ולא הקפיד כלל וכלל. שאלו אותו מקורביו: ”היתכן? כיצד יכול הוא להבליג כל כך?!...”

השיב להם הרבי: ”אדרבה, נותן אני הודאה על חלקי! שהרי אין ספק, שבזיונות אלו נקצבו לי. ומעתה, במקום שירדפו אחרי ברחוב העיר ויבזו ויכלימו אותי לעיני כולם, יושב אני בביתי ומקבל זאת בין ארבע קירות. האין זה טוב יותר?!...” [תולדות אמת]

אשתו של ה”יהודי הקדוש” מפשיסחא היתה מציקה תמיד לבעלה בצעקות וגידופים, והוא היה שומע בזיונו ושותק. פעם אחת השיב לה והיא החזירה לו כפליים, והוא השיב לה שוב והיא מוסיפה עוד כהנה וכהנה...

באותו מעמד נוכח תלמידו רבי שמחה בונים זצ”ל והתפלא על רבו ששינה הפעם מגדרו להיות מהנעלבים ואינם עולבים. פנה לרבו ושאלו: מה יום מיומיים? השיב לו ה”יהודי הקדוש”: ”ראייתו שצערה גדול ביותר בגלל שתיקתי, ריחמתי עליה ועניתי לה”...

אָל מוֹל פְּנֵי הַמְנוּרָה יֵאִירוּ שְׁבַעַת הַנְרוֹת”
(ח, ב) – **בחשיבות מזמור ס”ז בתהלים**

בעל 'הרוקח', רבי אליעזר מגרמיזא זיע"א, כתב שישנם מקומות שנוהגים לומר בכל יום, "למנצח בנגינות" (תהלים טז) בצורת מנורה. וביאר את טעמו: כיוון שבמזמור זה, ישנם שבעה פסוקים וארבעים ותשע תיבות (חוץ מהפסוק הראשון: "לְמַנְצַח בְּנִינַת מְזֻמֹּר שִׁיר", המהוה רק פתיחה), המכוונים כנגד שבעת קני המנורה וארבעים ותשעה קישוטיה כדלקמן: עשרים ושניים הגביעים, תשעת הפרחים, אחד עשר הכפתורים ושבעת הנרות. הוא הוסיף וכתב, שהאומר מזמור זה בכל יום - הריהו כמי שמדליק את המנורה הטהורה בבית המקדש, וכאילו מקבל פני שכינה.

רבי יעקב ישראל אלגזי, בעל "שלמי ציבור", כותב בשם הרמב"ן: כל האומר "למנצח בנגינות" בצורת המנורה בכל יום בהנץ החמה - והכונה בסיום תפילת העמידה, קודם שפוסע שלוש פסיעות - לא יקרה לו מקרה רע כל אותו יום, ונחשב לו כאילו הדליק את המנורה בבית המקדש.

עתה, שבעוונותינו הרבים אין לנו את בית המקדש, בטלה המנורה הטהורה, ואין לנו את הכהן הגדול שידליק אותה - מכל מקום המנורה של מעלה לעולם אינה בטלה. הא כיצד? על ידי שקוראים את המזמור, עם שבעת הפסוקים וארבעים ותשע התיבות, המכוון, כאמור, כנגד המנורה, כשהוא כתוב בצורת מנורה - על ידי כך נותנים קיום למנורה של מעלה.

זאת ועוד: בכח קריאת המזמור הזה זוכים לכפרת עוונות. הזוהר הקדוש מפרש את הפסוק (משלי כ"ז, ט): "שָׁמֵן וּקְטֹרֶת יִשְׁמַח לָב", שהקטרת הקטורת היתה תמיד - בין בבוקר ובין בין הערביים - בסמוך להדלקת שמן המנורה, כמו שאומרת התורה (שמות ל, ח): "וַיִּהְיֶה אֶהָרֹן אֶת הַנֵּרֹת בֵּין הָעֲרֵבִים יִקְטְרֶנָּה". הקטורת והשמן היו תמיד ביחד, ללמדנו שכשם שהקטורת מכפרת, וכמו שדרשו חז"ל (יומא מד.): 'למדנו לקטורת שמכפרת, שנאמר (במדבר יז, יב): 'וַיִּתֵּן אֶת הַקְטֹרֶת וַיִּכְפֹּר עַל הָעָם' - כך גם השמן מכפר.

מסיבה זו תקנו חכמי ספרד לומר בתפילת מנחה, קודם עלינו לשבח, את המזמור הזה - "למנצח בנגינות מזמור שיר", רבים שאלו: מהו המקור למנהג? אלא, משום שבדרך כלל מתפללים תפילת מנחה סמוך לשקיעת החמה, וזו היתה השעה שהכהן הגדול היה מקטיר את הקטורת ומדליק את המנורה. גם בתפילת שחרית נוהגים לומר את המזמור הזה לפני "ברוך שאמר", מאותה סיבה, שהרי גם בבוקר היה הכהן הגדול מקטיר קטורת ומדליק את המנורה." [דורש ציון" עמ' קמ]

”וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם”
(ט, ו)

אמר הגאון רבי זלמן סורוצקין: לכאורה לא היה צריך לציין שהיו טמאים "לנפש אדם", די היה לכתוב טמאים, את זה שהם היו טמאים לנפש אדם כבר כתוב בהמשך הפסוקים, כאשר הרצו את עניינם לפני משה ואהרן.

יש לומר שהכתוב בא לספר כאן בשבחם. ידוע ומבואר שהחיצונים דבקים בטמא ובפרט בטמא מת שטומאתו חמורה, שהרי המת הוא אבי אבות הטומאה, שאין דוגמתו בטמאים והחיצונים הללו מכבידים על מי שנדבקו בו מלעבוד את ה'.

אכן פה אף על פי שהם היו טמאים לנפש אדם, היו חרדים לדבר ה' ובמצוותיו חפצו מאוד, עד שאמרו למשה "לָמָּה נִגְרַע". אף שהיו אסורים לעשות את הפסח, הרגישו צורך לעשותו. [אזנים לתורה]

”דַּבֵּר אֶל אֶהָרֹן וְאִמְרָתְךָ אֵלָיו בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנֵּרֹת אֶל מוֹל פְּנֵי הַמְנוּרָה יֵאִירוּ שְׁבַעַת הַנְרוֹת”
(ח, ב) – **הרדיפה אחר מצוות**

וברש"י: למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים? לפי שראה אהרן את חנוכת הנשיאים חלשה דעתו שלא היה עמהם בחנוכת המזבח לא הוא ולא שבטו. הקדוש ברוך הוא אמר לאהרן: 'חייך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומטיב את הנרות בוקר וערב'.

צריך להבין מה פירושו: "חלשה דעתו"? אלא לכל השבטים נשיא השבט הקריב את קורבנו ביום מסוים, אבל שבט לוי לא היה בתמונה.

אהרן הרגיש הפסד והחמצה של זכויות לדורות. הרמב"ן שואל: "וכי לאהרן הכהן חסרות מצוות? הרי הוא היה כהן גדול. לבוש בשמונה בגדים. נכנס לפני ולפנים. כל הקרבנות עוברים על ידו".

מדוע הקדוש ברוך הוא צריך לנחם ולעודד אותו: 'אהרן הכהן, אל תדאג ואל תצטער. בְּהַעֲלֹתְךָ אֶת הַנְרוֹת אתה תדליק את הנרות בוקר וערב? הרמב"ן מתרץ: "מכאן אנחנו למדים שאדם שאוהב מצוות - לא שָׁבַע ממצוות. הוא רודף אחרי מצוות כדי לקיימן".

להבדיל, אדם שאוהב אוכל - רוצה עוד אוכל. אדם שאוהב כסף - לא יִשְׁבַע כסף. השאלה היא מה האדם אוהב?...

חז"ל מבארים את הפסוק: "צִדִּיק אֲכַל לֶשְׂבַע נֶפֶשׁוֹ וַיִּבְטֵן רְשָׁעִים תַּחֲסֹר" (משלי יג, כה). על מה הרשע בוכה? על שחסר לו עוד בבטן ויכול לאכול עוד סטייק. הוא פונה לבורא עולם בטענה: "למה עשית לי בטן קטנה? היית נותן לי בטן כמו של פרה שיש לה קיבת ענקית וכך הייתי יכול לאכול עוד ועוד".

מסכן מי שהולך אחר תאוותו! זה מה שכתוב בפרשה (ט, ו): "וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם". מאחר והם היו טמאים, הם לא יכלו להקריב את קרבן פסח. הם לא יכלו להשלים עם העובדה שהם הפסידו את קרבן פסח.

בצר להם הם באו ואמרו למשה רבינו (ט, ו): "לָמָּה נִגְרַע" - למה שנפסיד את קרבן פסח? לכאורה, מה טענתם? הרי הם עסקו במצוות! יש אומרים (סוכה כה) שנשאו ארונו של יוסף הצדיק ונטמאו. ויש אומרים שעסקו בקבורתם של נדב ואביהוא או במת מצווה. בכל זאת כאשר הם ראו שהגיע פסח והם טמאים, הם פנו למשה רבינו ואמרו: "לָמָּה נִגְרַע"? כך צריך להיות מבטו של אדם שרוצה תמיד להרבות תורה ומצוות, ובכך מובטח לו שיתעלה מעלה ברוחניות.

מילתא דבדיחותא - סיפור

הגאון החיד"א זצ"ל, התארח פעם אחת אצל הרבנית קרינדל ע"ה בקהילת קודש פיורידא. מחירם של הדגים, באותם הימים, האמיר מאוד. אך מפאת כבוד השבת ומחמת כבוד האורח, שילמה הרבנית מחיר גבוה ביותר עבור הדגים.

בעת הסעודה, כאשר הבחין הגאון החיד"א בדגים המשובחים שהובאו לסעודה, ביודעו את מחירם הגבוה אמר: הרי זה 'חילול השם' לשלם מחיר כה גבוה עבור דגים... בהמשך הסעודה, חילקה הרבנית את מנות הכבד לבני הבית, אך לאורח הכבוד לא הושיטה מאומה.

הגאון החיד"א התמיה עצמו על חלוקה זאת. הרבנית אשר הבחינה בתמיהתו, אמרה לו ברוב שנינותה, נהוג כי במקום שיש 'חילול השם', הרי אין חולקין כבוד לרב... [יש מנחילין - קצנבלוגן]

"זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם... ואת הבצלים ואת השומים" (יא, ה)

מעשה ברבנו משולם (רבנו משולם בן קלונימוס), רופאו של מלך מערב, שפעם שאלו המלך: "חושב אני שאבותיך בני ישראל שיצאו ממצרים, היו כפויי טובה לבוראם. הרי היו להם את כל הטעמים שבעולם במן, ובכל זאת התלוננו על קישואים ושומים שנחסרו מהם, והלא הם מאכלים פחותים ומה היה להם להתלונן על חסרונם?... הרהר רבנו משולם מעט, ולבסוף אמר: "ברשותך אדוני המלך, אשיב לך תשובה מחר". פנה רבנו משולם והלך אל השר הממונה על מאכלי המלך, ואמר לו: יודע אני שהמלך רגיל לאכול אחר סעודתו שום, אולם חושש אני שהדבר מזיק לבריאותו, ולכן מבקש אני ממך שלא לתת לו מעתה ואילך שום, כדי שלא ינזק מאכילתו..."

למחרת, ישב המלך לסעודה, וכהרגלו תר אחר השומים שהיה אוכל, ולא מצאם.

כעס המלך ושאל את השר הממונה על המאכלים, מדוע לא הגיש לפניו את השומים כמדי יום, ומה השתומם לשמוע מפיו, כי עשה כן בפקודת השר היהודי שצָנָה לו למנוע מהמלך אכילת שום.

הזעיק המלך את רבנו משולם ושאלו על כך, ונענה: "ישמעו אֲנִיךָ מה שפיק מדבר. רק מנעו ממך פעם אחת אכילת שום, וכבר התמלאת זעם ועברה, והרי בני ישראל היו רגילים לאכול בקביעות - במשך מאות שנים מאכלים אלו במצרים, האם לא היה להם על מה להתלונן אשר נחסר מהם הדבר בשנות נדודיהם במדבר?..."

שמע המלך את הדבר, ואמר לרבנו משולם: "יפה דברת! דבריך אמת ותורתכם אמת".

"את משמרת ה' שמרו על פי ה' " (ט, כג)

סיפור מופלא מובא בספר 'הפוסק' על מרן הגר"ש וואזנר זצ"ל שפעל רבות ונצורות להרבות קדושה בישראל.

סיפר בנו של רבינו ר' מרדכי אלימלך וואזנר שליט"א. היה זה בקיץ של שנת תשכ"ט, רבנו שהה אז להבראה בעיר הקודש צפת ת"ו. היה במשך כל שעות היום הוגה בתורה כמנהגו, ורק שעה אחת היה יוצא לשאוף מעט אויר. בשעת הטיול היה לוקח עמו כמה ספרי קודש. במהלך הטיול היה נוהג לעצור ולעשות אתנחתא, ואז היה משמיע דבר תורה כיד ה' הטובה עליו, תחת אחד השיחים. פעמים היה זה דבר תורה, ופעמים שהיה אומר אתנו בצוותא פרקי תהלים. באחד מהטיולים הרחקנו נדוד ועלינו על אחד מהרי הגליל, הר מירון, רבנו נטל עמו לדרכו באותו היום ספר תהלים, אך לא היה זה ספר תהלים רגיל, היה זה ספר תהלים עתיק יומין, מכורך בכריכה נושנה ומעוטר בפירושו של אחד מגדולי הדורות הקודמים. אותו ספר תהלים היה שווה סכום עתק, עד שסוחר עתיקות מוכנים היו להוזיל מכיסם ומהונם מאות אלפי דולרים. והנה אירע ובאותו היום נשכח ספר תהלים זה על אחד השולחנות במקום. בתחילה לא שמנו לב לחסרונו של אותו ספר יקר ערך, רק כעבור כמה שעות לאחר תפילת ערבית שמנו לב להיעדרו של ספר התהלים. נקל לשער את הדאגה הרבה שחולל הדבר, הן באותם הימים לא היו כבישים סלולים מפותחים בין הרי מירון לצפת. נסיעה שגרתית למקום היתה מסובכת מאוד אפילו בשעות היום. אחד מבני לווייתו של רבנו שחש עצמו אשם בדבר היעדרו של ספר התהלים, רצה לצאת לעבר ההר ולהביא את הספר. פנו כמה מהבחורים לנהגו של רבנו שיסיעם לחפש את האבדה, הנהג שחש מהנסיעה המפותלת בכביש לא סלול, ובפרט שכבר ירד הלילה, ונעשה חשוך, לבסוף אמר שאם רבנו יביא לו את ברכת הדרך יעשה זאת. פניתי אל אבי, מספר בנו ר' מרדכי אלימלך, ומסרתי את דברי הנהג, ובקשתי את רשותו לצאת לדרך.

אבא נענה ראשו לשלילה ובתקיפות אמר: "אוסר אני עליך לנסוע לשם בשום פנים ואופן!" לתומי חשבתי שאיסורו של אבא לנסיעה נובעת מסיבה בטיחותית, סבור הייתי שמא חושש הוא מהנסיעה המפותלת בשעת חושך, ניסיתי לומר כי הנהג מודע לסכנה ולקושי והתחייב כי ייסע בזירות מוגברת ובאיטיות, אך אבא לא השתכנע, ודבק בסירובו לנסיעה. ומשהמשכתי להפציר בדברים, אמר לי: "בני, הינך חושב כי איני מסכים לנסיעה זו בגלל סיבות בטיחותיות, אך לא זו הסיבה", השיב לי. "מי יודע מה הולך עכשיו באותו אתר תיירות, חוששני שמא תראו שם מראות לא טהורים, על כן אוסר אני בכל תוקף לנסוע לשם". "ומה יהא על התהלים היקר"? הוספתי ושאלתי. ואבא ענה "שמוטב ויאבד את התהלים היקר ובלבד שלא אקלע חלילה וחס במראה לא טהור". הלכנו לישון בהרגשה חמוצה ובתקווה גדולה כי למחרת עם שחר נצא למקום ונמצא את ספר התהלים. אך לשווא היתה תקוותינו, כשהגענו לשם בבוקרו של יום, לספר התהלים לא היה כל זכר.

חלפו 35 שנים מאותו מקרה, ובשנת תשס"ג, שהה אבא למנוחה באחת מערי אוסטריה, באחד הימים נכנס אליו יהודי עשיר מקומי, ואמר לו כבוד הרב, ברצוני לכבד אתכם בדבר מה. זה עתה רכשתי מסוחר עתיקות ספר תהלים יקר ערך, לאחר שרכשתיו ראיתי כי חקוק עליו השם שמואל הלוי וואזנר ובאתי אפוא להעניק לכם אותו במתנה. כשהתקשרתי לאבא ביום שישי באותו שבוע כדרכי, סח לי אבא בהתרגשות: אתה יודע איזו שמחה גדולה היתה לי? זוכר אתה את אותו ספר תהלים שנשכח על ההרים ליד מירון? השבוע לאחר 35 שנה חזר אלינו ספר התהלים. התרגשתי מאוד לשמע הידיעה והבנתי שעל זה נאמר (משלי יב, כא): "לא יאָנָה לְצַדִּיק כָּל אֶנְוִן", אבא הרי לא רצה לקחת את הספר בשעתו מפני הקפדתו על טהרת העיניים והנה משמים שב הספר לידי.

**ברכת התורה
רוז ברינה**

"לְאִדָּם מַעֲרַכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לְעִלּוֹי נִשְׁמַח מ"ור אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: יעקב ישראל בן גלית נפתלי בן רוזה: אברהם בן שמעה: גורג' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון הגר בת אהרן והרטה: כותון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחת: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה.
זיווג הגון: ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר זרבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת:
הרב מאיר נסים בן כסאנה שליט"א
אריאל בן אבילי: אהרון בן רוזה: משה בן רוזה
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן גר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה
אורלי בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולטי בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת חיה: מרים קרן בת רבקה
אליה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נארה: רות בת לינה: מרת בת רחל
לימור הודיה: ושחנה בנות תורן יפה

לזרע של קיימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מלז
ויקטוריה תקוה בת רינה
מאיר יעקב בן רחל: דניאלה בת שפורה

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102
מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכל תורת הנסתר בימי החול הנעלים ערב בבוקר וצהריים

מטבע ברכה
קדיש
דרושי השחר
קריאת שמע
ברכת אבות
ברכת כהנים
ועבוד - נפילת אפים
סיום תפילת השחר
דרושי הלילה

להשיג בחנויות הספרים המובחרות
03-6494144

ארוכות בכה רבי יצחק דוד בדמעות שליש ולא היה מסוגל להירגע, עד שאזר עוז בנפשו, וקם ממקומו ואמר לאיש בנחיצות:

שמע נא היטב את אישר איעצך, קום עתה וסע מכאן תיכף לקבר רחל אימנו ע"ה מקום הידוע כמסוגל מאד לפקידת עקרונות שפוך שם את כל שיה לבך, כאשר ישוה הבן בפני אימו, ובטוחני כך שמהרה תיושע בעזרת ה'!

ואכן לתקופת הימים נולד להם בן זכר חי וקיים בריא ושלם ויהי לפלא!

-> <-

אחד מגדולי הרבנים הנודע בדרשותיו המאירות, נואם בחסד עליון ופה מפיק מרגליות הזמן פעם לשאת מדברותיו ב"בית הארח" שבאחד מהישובים בארץ הקודש. - כאשר התקבצו ובאו לשם קבוצה גדולה מאחינו בני ישראל לנופש של כמה ימים, ובין התוכניות שבחבילת הנופש התקיים שם ערב חיוני שבמרכזו עמד משא הקודש של כבוד הרב הצדיק.

באותה דרשה עורר הרב מאוד על 'עבודת התפילה', כמה חשובה היא התפילה בחיי איש ישראל, שהיא עיקר העבודה שבלב החודרת לפנימיות מהותו של האדם. ולפיכך יש להתייחס אל התפילה כראוי וכנוקן, שלא תהא ח"ו כמצוות אנשים מלומדה לצאת ידי חובה בלבד...

בסיום דרשתו עורר הרב על כמה פרטים חשובים שמשום מה נוטים אנשים לזלזל בהם, כמ"ש בפ"ק דברכות (ו:): "אמר ליה הווא מרבנן לרב ביבי בר אבין, ואמרי לה רב ביבי לרב נחמן בר יצחק, מאי 'כרום זולות לבני אדם' (תהלים יב ט). - אמר ליה אלו דברים שעומדים ברומם של עולם ובני אדם מזלזלין בהן". ופירש ש"י על אתר: "דברים שעומדים ברומם של עולם - כגון תפלה, שעולה למעלה".

לפיכך עורר הרב ברגש, יש להקדיש על 'תפילה בציבור' מתחילה ועד סוף, לבוא מעט קודם התפילה, ולהתפלל במתינות מילה במילה, מאדון עולם ועד אדון עולם. כמ"ש בדרך צחות הגאון המפ' רבי שלמה זלמן איועברך זצוק"ל, שתפילת 'עלינו לשבח' איננה 'תפילת הדרך'... כפי שנראה אצל הרבה אנשים שבעת שאומרים תפילה זו אורזים ונוטלים כל הפציהם וכבר יוצאים חוצה...

דרשתו של אותו גדול בבית הארחה התקבלה מאוד על לב השומעים עד שנשמע שם אחר כך מפי אחד הנערים ששרב בדרשתו הפך את 'בית הארחה לבית המוסר'... וכן הנופש הגדול יצאו תפילות גדולות!

התברר שלאחר אותה התעוררות גדולה, התארגנו כל חברי הקבוצה לשמור ולעשות ולקיים את כל אותה התעוררות של תפילה, ובהיותם בימי נופש שאינם ממהרים לשום מקום... התפללו באורך רב ובמתינות גדולה, כשהבעל תפילה נגיש אל העמוד מתחילת 'אדון עולם', ומתפללים כל התפילה יחדיו לאט ובכוונה רבה, וכך נמשכו תפילותיהם שעות ארוכות, להתקבל צלותהו ובעותהו של כל בית ישראל קדם אבוהו די בשמיא ואמרו אמן.

אני לנפשי, למה לי להמתין עד שאגדל וכבר התעורר הצרת עדיפא לי להקדים את הבכיות ואת התפילות מראש. וכשם שאותם הזקנים בוכים בתפילתם על כל צרותיהם, אף אני מתפלל ומבקש מאת השם יתברך להצלחה בתלמוד תורה ויראת שמים במידות טובות וישרות, ובכל ענייני החיים לטובה.

ואכן נענה אותו הנער בתפילתו הזכות, ויגדל הלך וגדל, עד שנעשה לאחד מגדולי הדור, ה"ה מרן הרה"ק רבי יוסף צבי דזינסקי זצוק"ל, גאב"ד וראש ישיבת חוסט, ולאחר עלייתו לארץ הקודש עלה לכהן פאר כגאב"ד עיה"ק ירושלים תובב"א ולמרא דארעא דישראל.

באחת מדרשותיו אשר נשא הגה"ק ברמה ביום ז' אדר, בעת שכיהן פאר ברבנות העיר 'אלאנאטא' הגדולה לאלקים דרש בין הדברים על הפסוק (בראשית ת כא) "כי יצר לב האדם רע מנעוריו", שהכתוב מפרש את עצמו, כיצד נעשה יצר לב האדם 'רע' כל כך - מחמת 'מנעוריו', שחושב לו האדם שהוא עוד נער וצעיר, ויש לו שהות וזמן רב לעשות תשובה ולהתקרב אל ה'... והוא משכח מליבו כי קרב יום קיצו, ואינו מניח לו לנצל לטובה את שנות הנעורים, כנודע מאמר החכם, שעה אחת בשנות הבחרות כשנה בשנות העמידה!

לפיכך, סיים הצדיק בדרשתו הנעימה, החכם עיניו בראשו, ויקדים לנצל את היטב לעבוד את ה' 'מנעוריו', להתפלל ולבקש מלפניו יתברך בימי הבחרות בשפיכת לב כמים להצלחה בתורה ועבודה ובכל הנצרך. ובכך יתגבר כנגד 'יצר לב האדם רע מנעוריו', יגדל ויצמח ויעשה פירות לטובה, ולאילנא ברבא יתעבידי!

אחד ממכריו של הרה"צ רבי יצחק דוד גוטפראב זצ"ל, מוקני צדיקי ירושלים של מעלה, התאונן פעם בפניו, שהנה זה לו כבר שנים רבות מיום חתונתו, ועדיין לא זכו להתברך בזרע של קיימא. ובשפכו בפניו את מר שיוח, תיאר לו את גדל מרירות ליבם וצערם מחמת אותה צרה.

לפתע באמצע שיחתם התרגש פתאום רבי יצחק דוד מאוד אל נוכח צרתו הגדולה ומועקתו של היהודי, ופרץ בבכי מה דקות

החוקרים שמוח על הצלחתם והביאו את הילד אל שערי ארמון, פנה המלך אל הנער ושאלו: האמר נא לידי היקר! מדוע לא חמת את שמך על המכתב? וגם לא ציינת כלום על גבי המעטפה, הרי לא ידענו כלום מי אתה והיכן אתה? תשובתו של הילד הדהימה את המלך והשרים: אדוני המלך! - הסביר הנער ברהיטות - כתבתי את מכתבי באמת ובתמים אל אלוקי שבשמים בלבד! ללא שום חשבון אחר. - מאמין אני בכל לב, שהאלוקים שבשמים שם למעלה יודע את הכל! ואין שום צורך לספר לפניו לא את שמך, ולא את מקומך, כי אם לומר הבקשה בלבד!

התרגש המלך מאוד מדבריו המוחכמים של היונקא והחליט לסייע בעדו בחיפשו אחר הוריו. - בבית המלכות ישנם כמובן אמצעים שונים ובעזרת אנשי המודיעין נמצאו אכן הוריו והילד האובד הושב אל חיק אבותיו!

ראו גם ראו: - סיים רבי שעפסיל זצ"ל את דרשתו הנלהבת - עד היכן מגעת כוחה של תפילה ובקשה הבוקעת מעומק הלב באמונה תמימה, המחוננת ודבוקה באלקים חיים! - שכן להיות שהתכוון אותו נער באמת ובתמים, נענו לו אכן מן השמים למעלה ונתקבלה תפילה, וממילא נתגלגל ונשתלשל הכל כאן בעולם הזה עד שהמלך בעצמו נטפל לצרות.

כן נזכה להשיב לב בניס אובדים אל אביהם שבשמים בתשובה שלמה, אמן.

אחד מן הילדים העילויים המובחרים שבארץ אונגאריין היה שמו יוסל הערש, מלבד שקידתו העצומה בתורה, היה אוהב ומחבב מאוד את עבודת התפילה, תפילותיו היו ארוכות ומתוננות ככוונה עצומה, והיה בוכה הרבה בתפילותיו, גם בתפילות הרגילות שבימות החול.

המתפללים שבבית הכנסת התפלאו ותמהו, על מה ולמה בוכה הנער כל כך בתפילותיו, ובהדמנת אחת שאלו את 'יוסל הערש' בעצמו, מדוע בוכה אתה כל כך בתפילה?

ענה להם הנער בחכמה, הנה רואה אני כאן בקהילתנו הרבה יהודים מבוגרים וזקנים הסובלים מכל מיני יסורים בגוף ובנפש, ובנואם לבית התפילה מרבים בתפילה ובבכייה רבה, זה בוכה על מחלתו וזה על פרנסתו, וזה על צער גידול בניו ושאר מיני תבלין דמעינקן ברוחניות ובגשמיות. - ואמרת אף

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט | רח' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

<p>קשת הרשת מינוח י"ב וקידום מכירות 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il</p>	<p>גרפצ'יק טל: 02-5002321</p>	<p>לעי"נ הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחטיא רבי ישראל יצחק ונלביע יח נסלו תנצבה.</p>	<p>לעי"נ מרת חיה סאסא בת לאה נלביע י' סיון תנצבה.</p>	<p>לעי"נ הרב יחיאל מאיר ז"ל בן הרב אברהם עקשטיין ז"ל ונלביע י' סבת תשס"ח תנצבה.</p>	<p>לעילוי נשמת איש החסד הרב פנחס גרושון ב"ר אברהם זצ"ל למנרג ונלביע י' אייר תשע"ז תנצבה.</p>	<p>לעי"נ רבי שבתי זצ"ל בן הגה"ק רבי גמליאל הכהן זצ"ל ונלביע ח' שנט תשל"ז תנצבה.</p>	<p>לעי"נ הרה"ח רבי משה ויין זצ"ל בן הר"ר שמואל רפאל זצ"ל ונלביע י"ז אייר תנצבה.</p>
---	-----------------------------------	---	---	---	--	---	---

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון בכייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ בהדפסה. Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

המתאוננים

מה בין דורנו לדור המדבר

מי שטוב לו, שיקום. הביטו סביב: פרצופים לחוצים, דאגים, מתוחים. קמטים בזוויות הפה, חריצים במצח. צריכת כדורי ההרגעה עלתה לשיא, האנשים טעונים חומר נפץ ופתיל ההשהיה כה קצר. אלימות בדרכים, בבתי הספר. אלימות מילולית ותוקפנות כוחנית. חברה לחוצה, מרירה. וכפי שאנו רואים את הסביבה כך רואה הסביבה אותנו. גם אנו חלק מאי שביעות הרצון המקיפה. ולא חסרות סיבות, רק לשמוע חדשות. והכלכלה, והפרנסה, והבריאות, ומה לא.

אז בואו נצא מזה לשעה קלה. נפליג בדמיונו לדור המדבר. אלו חיים נינוחים, קיימנה של חמישה כוכבים! מוקפים ענני כבוד, וענן מתחת לרגליהם. מסיע אותם כשטיח קסמים. וענן לפניהם, מורה את הדרך. ובכל בוקר ארוחת מן, הכמות: עומר לגולגולת, שיעור יותר מארבעים ביצים. ואפשר לטחון ולדוך, לבשל ולטגן, ולטעום כל הטעמים שבעולם. ובנוסף, השליו. ובנוסף, עדרי צאן ובקר. עד לעדות הכתוב: "זה ארבעים שנה ה' אלקיך עימך, לא חסרת דבר": "שלא היו חסרים אלא להזכיר כל דבר, והוא נברא לפניהם!", הלאו עלינו!

אילו היינו חיים אז, כמה מאושרים היינו! בלי דאגות פרנסה, בלי טרדות בריאות, בלי צער גידול בנים, בלי כאבי ראש. משה רבינו בראשנו, ואהרן קדוש ה'. וכל קבוצה, שר עשרות בראשה, מגיד שיעור פרטי. ושר חמישים, כעין רב בית הכנסת. ושר מאות, רב קהילה. ושר אלף, מנהיג עדה. ונשיא שבט, וסנהדרין גדולה. מערך נפלא של לימוד תורה, אשר העם שככה לו, אשר העם שה' אלוקיו! כל זה נכון, אבל קיראו נא בפרשה: "ויהי העם כמתאוננים, רע בעיני ה'. ויחד אפו, ותבער במ אש ה'". מה אמרו? "כמה הצטערנו בדרך הזו, שלושה ימים שלא נחנו מעינוי הדרך". עינוי הדרך? הלא על כפיים נישאו, על כנפי נשרים, על ענן כבוד! נישאים ביעף לעבר הארץ המובטת, בקפיצת הדרך. איזה עינוי, איזו אי מנוחה?! כעונש, בערה במ אש, וצעקו אל משה. התפלל, ושקעה האש. האם למדו את הלקח? איפה! עכשיו רצו בשר. בשר?! הרי "צאן ובקר מקנה כבד מאד" עלה איתם, הלא בצאתם ממצרים לא השאירו פרסה, העלו איתם צאן ובקר לרוב! אבל חשקה נפשם בבשר עוף... קיבלו שליו, הממעית אסף עשרה ערימות. עכשיו, שבעי רצון היו? עדיין לא: נפשם קצה בלחם הקלוקל... אמרו: עתיד המן הזה שיתפח במעינו... אם היו חוששים כך בתחילה, מילא. אבל כעבור ארבעים שנות אכילה להוציא כוז דיבה?! והתשובה, שעל הנרגנים אין שאלות. הם ייתפסו בכל דבר, ייתלו בכל אמתלה...

מה נאמר עליהם? שהם כפויי טובה בצורה קיצונית, חסרת פשר וללא תקנה: להיות בגן עדן, ולהתאונן? סמוכים על שולחנו של מקום, ונרגנים?! אילו היינו במקומם, כמה היינו מרוצים!

זהו. זה היה ניסוי קטן, פשוט הבטנו בראי. הבה נשאל את עצמנו: אילו היינו מספרים לסבינו שיש אנשים שאינם צריכים לשאוב מים מן הבאר. מסובבים ידית ברז, ויוצאים

מים מן הקיר. היה מושך כתפיו באי אימון.

היינו ממשויכים ואומרים, שאותם אנשים אינם צריכים לקושש זרדים ולהצית אש בדוד. המים כברז חמים או קרים לפי בחירה. היה הסב אומר שיש לנו דמיון מפותח.

ואילו היינו ממשויכים ואומרים שאינם צריכים להבעיר את האח. יש להם להבת גז, ולא אחת ולא שתיים ולא שלוש. ותנור חשמלי, ומיקרוגל. ומצנן, וציפסר, ומנגל. ושאותם אנשים אינם נושאים את הכביסה לנהר, יש להם מכונת כביסה ומכונת ייבוש ומגהץ קיטור. ומקרר חשמלי, ומקפיא. ושולחנות פורמייקה וכיסאות מרופדים וספות וכורסאות. ומזרנים ומצעים וארונות ומדפים ובגדים ונעליים ומה לא. בנקודה זו היה סבא נד בראשו ומפטיר: "כשהמשיח יבוא, כשהמשיח יבוא..."

אבל טרם סיימנו. עלינו לספר לו שיש להם נורות חשמל וניאונים, ומאווררים ומיזוג אויר. שעוני קיר ושעוני יד, במקום אורלוגין מסורבל שיש למתוח בו את השרשרת. ועטים כדוריים במקום קולמוס ודיותא ונייר סופג. ומחשבים ומחשבוני, ומגוון כה עשיר של ספרים. זה רק חלק, אבל הם לא מרוצים. כאן ירים סבא גבה: "אינם מרוצים?!"

ואנו נוסף: "אכן, סבא – הם נוסעים באוטובוסים נוחים וגומעים מרחקים, משוחחים בטלפון ופלאפון, ומשגרים פקסים, ומרירים. וקונים כיכרות לחם מן המוכן, ומוצרי חלב מגוונים, ושימורים מכל הסוגים, ומעדנים נפלאים. ולחוצים, ומדוכאים, ומקטרגים". וכאן, חוששני, סבא יקפיד... האין זו כפיות טובה? האין אנו כמתאוננים,

כדור המדבר?! (הרה"ג שלום מאיר וולך, מעיין השבוע)

והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה (יבג), מספרים על הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב – בעל 'קדושת לוי' – שהזדמן לאחת העיירות בערב יום הכיפורים, והתלבט היכן לשבת בבית הכנסת בתפילות יום הכיפורים. והנה צדה עינו יהודי שעמד בצד בית הכנסת והיה אומר מתוך כבי והשתפכות הנפש את המילים: "ונפשי כעפר לכול תהיה". חשב הצדיק בליבו: "אם יהודי זה כל כך משתפך בבכי באומרו זאת, אם כן סימן שהוא ענו גדול וראוי לשבת לצידו", וכן עשה.

והנה ביום הכיפורים עצמו בעת קריאת התורה, כשראה אותו אדם שלא העלו אותו לתורה, מיד פתח בצעקות ואמר: "הייתכן שלא העליתם אותי לתורה? והלוא פלוני ופלוני שהם פחותים ממני העליתן לתורה, ואותי לא?!" לאחר שנגרעו מעט הרוחות, ניגש הצדיק אל אותו האיש והתפלל באוזניו: "הרי במו עיני ראיתי אותך בוכה בתפילת שמונה עשרה, בעת שאמרת "ונפשי כעפר לכול תהיה", ועתה אתה מרים קולות של צעקה בעבור ענייני כבוד, היתכן?!" לשמע תמיהתו של הצדיק השיב האיש ואמר: "החסבר להתנהגותי הוא פשוט מאוד, בעת עומדי בתפילת שמונה עשרה, הרי אז עומד אני מול הקב"ה, וביחס אליו אני אכן כאין וכאפס, אבל בעת שאני עומד מול בני אדם, וכי הם חשובים ממני?!" חייד הצדיק לעומתו ואמר: "הנה על משה רבינו נאמר שהיה ענו מכל האדם אשר על פני האדמה, ביחס לבני אדם, וזו מעלה".

שבט שחזק מאוד במצוות השבת אבידה?

חידה

סוף מעשה – במחשבה טהורה כבתחילה!

יעש כן אהרן אל מול פני המנורה העולה גרתייה פאשר אזה ה' את משה (ח', ג') לכאורה עלינו להבין: מדוע שבה התורה ומצייתת בסוף הפסוק כי אהרן העלה את הנרות כאשר ציוה ה' את משה? הלא הדברים כבר נכתבו בתחילת הפסוק – 'יעש כן אהרן', והיינו כפי שציוה ה' את משה בפסוקים הקודמים? את התשובה נבין על פי המעשה הבא: הצדיק רבי מרדכי מלעכוויטש ידוע היה ומפורסם כמוהל מומחה. מן המפורסמות היה אף, כי כאשר נתבקש לקיים מצוה זו מעולם לא סירב לכך. לפיכך, אין כל פלא בכך, שכאשר נולד בן לאחד מחסידיו של רבי מרדכי – היה פשוט וברור לו כי מורו ורבו הוא שישמש בתפקיד המוהל, ויאציל מרוחו הגדולה על הרך הנימול. דא עקא, שלאותו חסיד – היה חותן, אשר נמנה על עדת המ'תנגדים', והתחברותו של חתנו אל כת החסידים לא נשאה חן בעיניו כלל, וזאת בלשון המעטה... לפיכך, עתה, כאשר נודע לחותן במי בחר חתנו למול את בנו – החליט לקום ולעשות מעשה... בבוקר יום המילה הלך אבי הבן להתפלל במחיצתו של רבו הצדיק רבי מרדכי בבית מדרשו, וחותרו החליט לנצל את ההזדמנות הזו כדי לבוא חשבון עם חתנו, ובד בבד גם להיפרע מרבו רבי מרדכי – אחריו נמשך בעבותות אהבה והערצה... מה עשה? בעוד חתנו שקוע בתפילתו בבית מדרשו של הצדיק – כינס הוא עשרה אנשים, הזמין מוהל אחר, וברית המילה נערכה במהירות עוד טרם הספיק אבי הבן לשוב מבית המדרש... כאשר שב אבי הבן אל ביתו, כבר היה זה לאחר מעשה. למותר לציין, כי רוחו של האב נעגמה עליו, הן משום שהחמיץ את מצוותו למול את בנו, והן משום הביזיון שנגרם לרבו הגדול, אולם את הנעשה – כבר לא ניתן היה להשיב. בלית ברירה, התיישבו אבי הבן וחבריו החסידים לסעודת המצוה, אליה הצטרף הצדיק עצמו, תוך שעל פניו ניכרים אותות לשמחה עילאית. "לשמחה מה זו עושה?" תהו החסידים בליבם, והצדיק, אשר הבחין בתמיהתם – השיב והסביר: "ראו נא, כאשר חושב אדם לעשות מצוה, המחשבה הינה תמיד קדושה וטהורה, לשם שמים... אלא מה? עד שהוא מגיע לקיום המצוה בפועל – מצטרפות למחשבה הזו פניות ומחשבות זרות הפוגמות בה, וגורמות לה לאבד את מעלתה... "אכן, במה דברים אמורים? במי שקיים את המצוה בפועל... לעומת זאת מי שאינו זוכה לקיים את המצוה בפועל, מאחר ונאנס ולא עשאה – הלא מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה! או אז, כאשר אין מעשה בפועל, אין למחשבת המצוה אימתי להיפגם ולאבד ממעלתה, והיא נותרת בקדושתה ובטהרתה! נמצא אפוא, כי דוקא משום שנאנסתי ולא זכיתי לקיים את מצות המילה – הרי שיכולני לדעת בבירור כי זכיתי במצוה מושלמת, בלא סיגים ופגמים, בלא פניות ונגיעות! ועל כך רבה שמחתה!" סיים הצדיק. ואנו על פי דרכנו למדנו, כי לא פעם, גם אם מלכתחילה מחשבת המצוה הינה קדושה וטהורה – עלולה היא להיפגם ולאבד ממעלתה עד שהיא יוצאת אל הפועל ומגיעה לידי מעשה... ומכאן תשובה לשאלתנו: אמנם כבר נתבאר בפסוק כי אהרן הכהן הדליק את הנרות ועשה את אשר נצטווה על ידי משה... אולם עדיין היה צורך להדגיש, כי קיום המצוה התבצע באותה הטהרה המחשבה, באותן נקיות ושלמות, בדיוק כמו בשעה בה נצטווה על כך – השעה בה המחשבה מטבעה היתה קדושה וטהורה בלא סיג ופגם של פניות זרות! ('ללמדך' מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

שימוש חוזר בשבת בבקבוק שהושלך לאשפה

שאלה: בערב שבת סיימו לשתות בקבוק של מים, וזרקו את הבקבוק לפח, בשבת קודש רצו לצאת לגינה ורוצים למלא בקבוק במים כדי שיוכלו לשתות בגינה, האם מותר להוציא את הבקבוק מהפח כדי למלאו במים ולקחתו לגינה?
תשובה: אם זורקם בערב שבת אסור להוציא, אבל אם זורקם לאשפה בשבת, מותר להשתמש בו. ביאור הענין: מבואר בגמ' שבת (סוף דף כד:) ששברי כלים שזרקו לאשפה בשבת לא נתבטלו מהם שם כלי, אבל אם זרקם לאשפה מערב שבת נתבטל מהם שם כלי, ואסורים, אבל גלימה שזרקה לאשפה, אפילו מבעוד יום, מבואר מתוס' (דף קכה. ד"ה אם זרקה מבעוד יום) שלא נתבטל ממנו שם כלי, ומותר להוציא מן האשפה ולטלטלו. ויש לדון האם זה דוקא בכלי חשוב, כמו גלימה וכדו', אבל כלי פלסטיק שהדרך לזרוקם לפח לאחר שימושם אכן נתבטל מהם שם כלי אם זרקם קודם שבת, או שגם בכלי פלסטיק - כמו בקבוק - נאמר שאינו שבר כלי, אלא עדיין הוא כלי שלם, ולא נתבטל ממנו שם כלי כשזרקו לאשפה אפילו מבעוד יום. והנה העולה מדברי הריטב"א (דף קכד: ד"ה מתקיף לה רב פפא) והמאירי (שם ד"ה מגופה של חבית שנתכתה), שכל מה שגלימה שזרקה לאשפה מער"ש לא נתבטל שם כלי ממנו ואינו מוקצה, הוא רק משום דאמרינן בטלה דעתו אצל כל אדם, שהרי אין דרך לזרוק גלימה שעדיין טוב לשימוש לאשפה, וכן מבואר מדברי המשנ"ב (סי' ש"ק נא), ויותר מזה בבה"ל (שם סעי' ז ד"ה ואם זרקה וכו'), ונראה מדבריו שכלי שדרך העולם לזרוק לאשפה אחר השימוש אכן הוי מוקצה אם זרקה קודם שבת. וכן מצאתי להדיא בשו"ת עמק התשובה להג"ר יחקאל ראטה זצ"ל (ח"ה סי' י) שנקט בפשיטות שכלי פלסטיק שזרקו לאשפה קודם שבת, אפילו הם שלמים, דינם כשברי כלי, מאחר דאין הדרך להשתמש בהם שוב, ודייק כן גם מדברי המשנ"ב כנ"ל. ועי' ששכה"כ (פ"כ הערה צו) לענין כלים חד פעמים משומשים, דאם זרקן לאשפה ודאי הוי מוקצה, אפילו זרקן בשבת. ולכן, הלכה למעשה נראה דאסור להוציא את בקבוק המים של 'עין גדי' וכדו' מן האשפה ולמלאו שוב במים בשבת, אבל אם היה מוציא את הבקבוק קודם שבת ע"מ למלאו, שפיר מותר להשתמש בו.
 והנה כאן יש לי מקום עיון בבגדים, לאחר שלבשם זמן הרבה, וכבר התחילו להיות בלויים, שדרך העולם הוא שלאחר זמן זורקים את הבגדים הישנים האלה לאשפה, אלא שאין הזמן שוה אצל כל אדם, יש עשירים יותר שיזרקו את הבגד אפילו בעודו ראוי מאד לשימוש, ויש שרק במתחילים להיראות בהם סימני בלאי, ויש עניים יותר שרק לאחר שיש בהם ממש חורים וכדומה אז זורקים אותם. ויש לדון כשהבגד הוא במצב שדרך שלו לזרוק לאשפה, ואכן זרקו מבעוד יום, דהרי א"א בטלה דעתו, דהרי כן הוא דרך אנשים כמוהו, אבל עדיין הוא כלי גמור, ויש שהיו משתמשים בו, ועי' משנ"ב (סי' ש"ק נב) ובשעה"צ (שם אות נו) דלכאור' נראה שלא ברירה לו דין זה, וצ"ע. (הגאון רבי אברהם כ"ץ שליט"א מו"צ בבית הוראה 'כרם אפרים' ומח"ס אמרי אברהם)

חידה השבועית

אט תאכל אותי מי free אותי יאכל אותך?

תשובה לחידה פר"ש: יראה לך פנים שוחקות פנים צהובות. רש"י וכו'. תשובה לחידה: גולף.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות הרב דב קוקיס לנשואי הבת משפחת שפיר לאירוסיה הבת משפחות רוטנברג-צ'רבוניץ להולדת הבן הנכד הנין
גני הדר-עמישב- משפחת דוד להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות פיליפס-אינגבר לנשואי הבן הנכד משפחת דיקשטיין לנשואי הבת
 משפחות סלושץ לנשואי הבת הנכדה משפחת ורנר להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות בנך-הרב רוזנבאום להכנס הבן הנכד לעול תורה ומצוות
 משפחות שיינפלד-קינסבורסקי להולדת הבן הנכד משפחות לוסטיג-סולומון להולדת הבת הנכדה משפחות פקטר-שטרנברג להולדת הבן הנכד
 משפחת אברמצ'יק להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחת לוינשטיין לנשואי הבת משפחת אשכנזי לאירוסיה הבן

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 544

בהעלותך

אזהרה המורה! העלון מיועד אך
ורק לרציניים שיוצאים את
השיבות התפילה, ובשעת התפילה
לא מעיינים בעלון ובשאר דברים.
לעילוי נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

בעיירה סמוכה לוולילנה אשר בארץ פולין ושמה ליפנישוק, ישבה קבוצת יהודים בבית המדרש ולמדו את שיעורם הקבוע במשניות. הפרק היה במסכת יבמות, וברור שמגיד השיעור וכן משתתפי השיעור חזרו תכופות על המילה "יבם". והנה לא רחוק ממקום מושבם ישב יהודי קנטוניסטי, (היינו: אחד שנקלח בילדותו מזרועות הבית בקודרתו הנוראה של הצאר הרוסי ימ"ש ונשלח למרחקים אצל הגויים במטרה לגדלו עד היותו כנוי לכל דבר כדי להשכיח ממנו את מוצאו היהודי) בימים ההם היו קוראים לאיש כזה "יון", ואך טבעי הדבר שלייהודי זה שקולות לומדי משניות יבמות הגיעו לאזניו נתחלף לו בין מילת יבם ליון. כמובן שהוא ראה בזה שהם מעוניינים להתל בו ולצערו בחזרה שוב ושוב על שם מרגז ומקניט זה. ואכן נתמלא כעס ורוגז, ופנה בהתרסה לעבר חברי השיעור ואמר: חרפה ובושה לוועד בבית המדרש, ולשבת שעה ארוכה להתל בי להכעיסני ולצערני בהפליטכם תכופות "יון" ו"יון". וכי מה אני אשם בכך שגזלתי ולקחתי מבית אבי אצל הגויים? לרוב שנותי לא עזרו ולא הועילו כל השכנועים של ציבור הלומדים כי לא אליו כוונתי במילת "יבם", וזה לא קשור כלל כמילת הגנאי יון. אך הוא בשלו שאין זה הוגן לפגוע בכבודו חינם. לבסוף ניתן היה לפייסו ולהראות לו מפורש כי אכן כתוב במשניות ומקור הענין בתורה "יבם" ולא יון. אולם דא עקא שטענה חדשה בפיו: שהוא לא יודע צורת אות ואינו סומך על אלו האומרים כי כתוב בתורה: "יבם" באות מ"מ, ולא ניו"ן. רצונו הוא כי ילמדוהו אלף בית, ורק בזאת יוכיח כי אמת בפיהם. בו במקום נמצאו מתנדבים שניארתו לבקשתו, והחלו ללמדו צורת אותיות לשון הקודש. בהרגשת נועם ושמחה סיים החפץ חיים זצ"ל את סיפורו, ואמר בזה הלשון: "אני הכרתי את האיש בהיותו מעוטר כבר בתואר הגאון מליפנישוק. (מאיר עיני ישראל)

במהלך שיחה מוסרית שירטט פעם המשגיח רבי אליהו לופיאן זצ"ל תמונה רבת יגון עליה שמע שנים רבות קודם לכן. וכך סיפר: רעב נורא שרר ברחבי אירופה בזמן מלחמת העולם הראשונה. בעיירות ובכפרים רבים ברחבי מזרח אירופה סבלו המוני אנשים מתת תזונה ומרעב. ילד צעיר, בן לאחת המשפחות בלישא, חלה אנושות מרוב רעב ומצבו הלך והחמיר. באחד הימים באה קבוצת ילדים לבקר את החולה. כאשר נכנסו אל החדר והתקרבו למיטתו, הביט הילד הקטן באביו ושאל אותו: "מי הם הילדים האלו?" "אלו הם חבריך לכתה", ענה האב בעצר. ידע האב שמחלתו של הילד השפיעה עליו קשות ועל כן גם מוחו החל להידרדר. משום כך לא הצליח לזהות את חבריו לכתה. מספר ימים אחר כך נכנס אל החדר אחיו של החולה. שוב שאל הילדאות אביו: "אבא, מי זה?" רכן האב לעבר מיטת בנו החולה ולחש רכות באוזניו: "זהו אחיך, ילדי". חלף עבר אך שבוע אחד, והנה כאשר ניצב האב ליד מיטת בנו, הביט לעברו הילד ושאל במאמץ רב: "מי אתה?" השפיל האב מבטו לעבר ילדו החולה ודמעות חמות זלגו מעיניו כאשר השיב וענה לו: "ילדי שלי, זה אני, אבא שלך". רבי אליהו השתתק לדע, בעודו רואה בעיני רוחו את התמונה העגומה, ואז נשא קולו בהתרנגשות: "אחת מן התוצאות המרות ביותר של רעב ומחסור היא שביכולתם לגרום לילד חוסר יכולת לזהות את אביו מלידו! ההידועים אתם מה אני לומד מכאן?" עקב המשגיח באוני תלמידיו, "כל יהודי ויהודי הוא בעל נפש, וכמו הגוף כן גם הנפש זקוקה לתזונה. יש להשביע את הנפש שלוש פעמים ביום, בתפילות שחרית, מנחה וערבית. הנפש זקוקה לתפריט יומי של לימוד תורה, בתוספת קיום מצוות. אם אין האדם מספק תזונה זאת לנפשו, היא נחלשת והולכת ועלולה להגיע לנקודה שבה שוב לא יכיר אותו אדם אפילו את אביו... שבשמיים" (ר' אלה)

הנה כי כן אליכם אישים אקרא, בני א-ל חי, חזק ונתחזק בעד אלוקינו ונחוס על כבוד קוננו ועל נפשנו רוחנו ונשמתנו, ולא נאבד עצמנו לדעת ונאמין בתורתנו הקדושה ובדברי רבותינו ז"ל הקדושים, ומכאן ולהלאה לא נאבד הזמן יקר הערך לבטלה, רק בשכבנו ובקומנו נשיח בתורה ונשמח ונעלה בדברי תלמוד תורה ומצות ובהם נגהה יומם ולילם. (פלא יועץ)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

ויהי בנסע הארץ ויאמר משה קומה ה' ויפצו איביך וינסו משנאיך מפניך: עם פרוץ מלחמת העולם השנייה, והעברת ישיבות פולין לילנא, הגיע לליטא שליח מיוחד מרבני אמריקה, שבא לעמוד על צרכי הישיבות במקומות גלותן. בסיום הביקור ערכו הישיבות לשליח הנכבד, הד"ר שמואל שמידט, מסיבת פרידה בוילנא. ראשון הדוברים, רבי משה שצקס אב"ד לומז'ה, שהביע בהודמנות זו את דעתו הנוקבת אודות מצב החרום השורר אז, כאשר כל עמודי העולם זעו נעו מקולות המלחמה, ואמר דברים כיוצא באלו: במשנה מסכת תענית הובא סדר הנהגה של הציבור בעת צרה: "סדר תעניות כיצד, מוציאים את התיבה לרחובה של עיר וכו'". ביאור הדבר, שאם בכל עתות השנה עקרון זה נכון וקיים, שהתיבה - הוא ארון ה' - נושא את עם ישראל ומכלכלו, אבל למעשה עיקר העיסוק סביבו, הינו בקרב הציבור של עובדי ה', ואילו המון העם אפשר שיתעו אחד רעיונות שונים ומשונים. מה שאין כן בעתות צרה, בשעות חרום וסכנה, אז "מוציאים את התיבה לרחובה של עיר". כי בשעה קשה כזו, כל העם, גם ההמון שברחוב, מרגיש שהמשען והמשענה הבלעדיים הוא ארון ה' בלבד. בשעת צרה זו, עת אשר כל רעיונות ההבל פשוטו את הרגל, וכל האידיאולוגיות של ההמון נשתברו אל גלי המציאות הנוראה, דוקא עכשיו מורגש באופן הברור והגלוי לכל, כי אין לנו שיעור רק התורה הזאת, ורק ארון ברית ה' הוא ההולך לפני העם. (פנינים משולחן גבוה)

ותדבר מרים ואהרן במשה... והנה מרים מצרעת פְּשֹׁלָה. התורה הקדושה מצווה על מצוות "זכירת מעשה מרים", וכמו שכתוב בפרשת כי תצא (ודברים כ"ד, ט) "וזכור את אשר עשה ד' אלוהיך למרים בדרך בצאתכם ממצרים". וכמו שכתב הרמב"ן במנין המצוות שלו (בסוף ספר המצוות להרמב"ם), שנצטוונו להשיב אל ליבנו מה שעשה הקב"ה למרים למרות שלא דברה אלא באחיה אהובה מסמרה עליו את נפשה כשהיה על היאור, ועל ידי זכירה זו נתרחק מאיסור לשון הרע. וכתב ה"חפץ חיים" בספרו "שמירת הלשון", שמצווה זו היא עזרה גדולה לאדם להנצל מהחטא המר של לשון הרע. וכתב ה"חפץ חיים", שאמנם יש הרבה אנשים שמוזכרים את זכירת מעשה מרים יום יום, ולמרות זאת, מיד לאחר מכן מדברים לשון הרע, ואיך יתכן דבר זה, הלא היה מן הראוי שאם האדם זוכר כיצד חמור עונשו של לשון הרע, לא יעז לדרב. אלא, כותב החפץ חיים, אמנם קוראים, אך לא מתבוננים במה שקוראים, והמצווה היא לזכור ולהתבונן ולהשוב, מי דברה ועל מי דברה, הלא מרים היתה צדיקה גדולה, והיתה אחת מהנביאות הגדולות בעם ישראל, ודיברה על אחיה שאהבה אותו כנפשה ולא מתוך ריב וכעס, אלא שתמחה עליו במה הוא יותר גדול משאר הנביאים, ומשה לא הקפיד עליה כלל וכמו שכתוב "והאיש משה עניו מאד", ולמרות כל זאת, כיון שדיברה לשון הרע נענשה בעונש חמור של צרעת. (ועלינו לדעת שצרעת היא עונש חמור ומפחיד, כאשר נהפך חלק מהבשר לבשר מת רחמנא ליצלו, והמצורע מרוחק ומגודה ויושב מחוץ למחנה). והוסיף, שבזמן הזה כיון שאין צרעת ישנם עונשים אחרים, מחמת איסור לשון הרע, וכגון עניות, שלפעמים האדם לא מצליח בפרנסתו, ולא מבין מדוע, והאמת היא שחטא לשון הרע גרם לכך. וכאשר מתבוננים היטב, יודעים להזהר ולשמור על הלשון וזוכים לימי האיש החפץ חיים אהב ימים לראות טוב". (אבותי תורתך)

ויצק משה אל ה' לאמר אל נא רפא נא לה:יש לתמוה מדוע משה רבינו צעק בתפילות? במאר ה"אלשיך" משה נהג בחכמה וחשב: אם אאריך בתפילה, יאמרו עם ישראל על אחותו מרבה בתפילה, אבל בשבילנו אינו מאריך (כמו שפירש רש"י) ואם אקצר בתפילה אז מרים תחשוב שבגלל שאני נוגע בדבר שהיא דברה עלי לשון הרע לכן אני מקצר. מה עשה משה? צעק כדי להראות למרים שכואב לו עליה ומתפלל עבורה, ומצד שני קיצר במלים (אל נא רפא נא לה) בכדי שלא תהיה עליו תרעומת העם מדוע עלינו הוא לא מאריך בתפילה. (לבט יוסף)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

סיפר ר' משה אקר על תקופת הילדות, בהיותו בתלמוד תורה, יום אחד, בא הבוחן לבחון את הילדים בלימודם בחומש, ובין השאלות ששאל, מה הדין אם נפל בורג קטן מהמנורה שהנורה שבבית המקדש, והבורג הזה התגלגל והתגלגל עד שנעצר, ונח בדיוק על הר הזיתים, בין הקברים. האם מותר לכהן לרדת שם ולקחתו? חלק מהילדים, קמטו את מצחיהם ועיינו בכובד ראש, על השאלה החמורה הזאת, מה באמת הדין, אבל הילדים הבקיאים במעשה המנורה, צעקו רבי, רבי! איך אפשר הדבר הזה הלא המנורה היתה מקשה אחת ואיך יתכן שנפל ממנה בורג? (בזמן ההוא)

"ענין של טעם"

טעם למה שכתב הרמ"א (אור"ח סי' נ"א) לעמוד בבוקר כשואמרים תפילת "ויברך דוד". כתב בספר נפש חיה (אור"ח סי' נ"א) שכיון שאומרים "ברוך אתה ה' דומה לברכת הוראה, ודעת העיב"ץ (סידורו ברכת השחר) לכתחלה יש לעמוד כשואמרים ברכת הוראה.

"מפי כתבם"

דעו נא יקירי, כי כמעט כל העולם הוא לנגדכם, לא לבד שונאינו ומגדנינו מבחוץ כי גם בשורותינו פנימה יש לנו שונאים רבים האורבים לנפש החיונית של עמנו, להמית אותו במיתת טמיעת ההתבוללות. עליכם להתאזר עוז להילחם נגד כל שונאינו מבית ומחוץ עד ניצחון. כי מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך. אל לכם לברוח מתוך המערכה, חזקו והיו לבני חיל, ולדי הישועה. גם אל הצעירים בעלי עסק אקרא ואל הבחורים ארים קולי בקול בני ובקשה, אל לכם לבלות את שעותיכם הפנויות בדברים אשר לא תשינו מהם שום חכמה ומדע, בדברי הבל ושטות אשר לא ירימו את רוחכם למעלה אל על. בלו נא עתותיכם הפנויות בדברי חכמה ומדע אשר ירימו את רוחכם וינשאו אתכם מעלה מעלה. המה רק המה יתנו לכם מטרה בחיים, ורק על ידם תמצאו חפץ בחייתכם על הארמה, ורק על ידם תשבעו רצון בכל עמלכם אשר אתם עמלים בעבודה היום יומית שלכם, הם ימתיקו לכם את החיים, ורק על ידם תדעו שאתם נוצרים למטרה רמה ונשאה אשר בשבילה נברא העולם, להרבות כבוד ה' וכבוד התורה, וזה כל חלקנו בחיים, וזולת זה מה לאנוש עלי ארץ. במה נוכל להמתיק את חיינו, האם לעבוד ולאכול נולדנו? אנחנו עובדים כדי שיהיה לנו מה לאכול, ואנחנו אוכלים כדי שיהיה לנו כוח לעבוד. משל לאיש אחד ששאל לחברו "על מה נחוך לנו השמש, הלא אינו עושה מאומה", ענהו חברו "ומי ילך עם הקופסא בבית המדרש לאסוף כסף, אם לא השמש?" וכאשר שאלו עוד למה נחוצה לנו הקופסא? ענהו: "במה נשלם לשמש אם לא בכסף הקופסא?", וכאשר שאלו עוד "אם כן, לא נחוך לנו לא השמש ולא הקופסא" לא היה לו עוד מה להשיב כמוכן. הנמשל מובן מאלי, אם לא נשתדל להשיג מטרה גבוהה ורמה בחיים, בשל מה כל החיים שלנו? המטרה שלנו בחיים היא רק התורה הקדושה, זאת היא מטרתנו בחיים ולכך נוצרנו. וכל מה שנשתדל יותר להשיג את המטרה הזאת, יהיו החיים שווים ובריאים לנו יותר. התאספו נא כולכם בשעותיכם הפנויות להשיג המטרה הנעלה הזאת, ואיש לרעהו יאמר חוק, ואז תהיו כולכם שמחים בחלוקתם הטוב, ותהיו מאושרים כחיים ודי יהיה בעורכם. (רבי דניאל זליג זקש זצ"ל - חמדת דניאל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן דבר שבתוך מאכל יהיה אסור, ואם אותו הדבר יהיה בתוך פיו של האדם יהיה מותר?

תשובה: דם של אדם, אם יצא לתוך מאכל כגון על כיכר לחם צריך להסיר את הדם, , ואם הוא בתוך פיו כגון דם שבין השיניים מוצאו.

(שו"ע יור"ד סימן ס"ו סעיף י"ב) (כרם שלמה)

כה אמר ה' צבאות אם בדרך ילד ואם את משמרתי תשמר ונס אתה תדין את ביתי ונס תשמר את חצרי ונתתי לך מלכים בין העמרים האלה: סיפר רבה של ירושלים רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, על מעשה שהיה בימי החתם סופר, כפי ששמע ממורו ורבו הכתב סופר, זצ"ל, בפרשבורג התגוררו שני סוחרים יהודים מתלמידי החתם סופר, שעסקו ביבוא ויצוא סחורות למדינות הים. לצורך עיסוקם, אף רכשו ספינה משלהם, שבה הובילו את סחורתם. באחת ההפלגות, התקרבה ספינתם לחופי ספרד, ונעצרה על ידי משמר החופים של הממשלה הספרדית, בחשד שהם מובילים סחורות שנסדרו על ידי הספינות הפיראטיות, ושטרי משמר החופים עלו על ספינתם, והובילו אותה לנמל ברצלונה, ועצרו אותה. באותה תקופה, עוד שררו בספרד חוקי האינקוויזיציה. כל יהודי שנתפס מחזיק באמונתו, אולץ להמיר את דתו; ואם סירב, הועלה על המוקד בכיכר העיר. מאותה סיבה הסתירו שני הסוחרים את יהדותם והציגו עצמם כסוחרים תמימים מפרשבורג, נתיני הממלכה האוסטרית-הונגרית. הודות ליחסים הטובים ששררו בין שתי המדינות זכו שני הסוחרים ליחס ראוי. כל אחד מהסוחרים נמסר לפקיד מכס שיארח אותו בביתו, הפקידים התייחסו בכבוד, לאותם סוחרים. שני הסוחרים הוזמנו ע"י מארחיהם לסעודת צהרים מכובדת של בשר ויין. תוך כדי עריכת השולחן הבחין המארח של אחד הסוחרים, שפניו של הסוחר מחוירות, עד שהיה קרוב להתעלפות. לפתע תפס המארח בודעו של הסוחר, והוליכו לקומת המרתף. אחרי שסגר את הדלת אחרי, פנה אל הסוחר ואמר: מזה שהחזרת, חשפתי את זהותך כי יהודי אתה והודעת נוכח האפשרות שתאלץ לאכול בשר טריפה, ואז הכריז בהתרגשות רבה: דע לך שגם אני יהודי מצאצאי האנוסים, ובביתי לא יכנס בשר טרף, כל המאכלים המוגשים לארוחת הצהרים. כשרים!... להוכחת אמיתות דבריו, שלף מתחת לרצפה סכין שחיטה מבריקה, ואמר: בסכין הזאת אני שוחט את העופות שמשפחתי אוכלת; ועכשיו בא ונחזור לחדר האורחים ונסעוד יחד את ארוחת הצהרים הכשרה. הסוחר היהודי התרגש ושמוח על זה, שניצל באורח פלאי. אחרי שהסתיימה החקירה, ונמצא שכל הסחורות באניה כשרות וחוקיות, הסוחרים הורשו להפליג למחוז חפצם. שני הסוחרים סיפרו איש לרעהו, על החוויות שעברו עליהם אצל מארחיהם הספרדים, ועל היחס האנושי שגילו כלפיהם. הסוחר השני בשמעו את סיפור הנס הפלאי שאירע לחברו, פרץ בבכי על מרגולו, שנגדו עליו להכניס לתוך פיו מאכלי טריפה. כשחזרו שני הסוחרים בשלום מנסיעתם, עדיין היה הסוחר השני נפעם ונסעך מכך שנשאל באכילת טריפה בעל-כרחו, והיה שרוי בצער רב - ולכן בא אל רבו הגדול החתם סופר זצ"ל וסיפר לו את כל אותו מאורע שאירע לו ולחברו, ופרץ בבכי מר "מה פשעי ומה חטאתי שנענשתי להיכשל באכילת טריפה, בעוד שלחברי איש כמוני, כן נעשה נס וניצל מאכילת בשר שאינו כשר". נתן בו רבו הגדול מבט פייסני ומרגיע, ושאל אותו: - האם תוכל להיזכר אם נכשלת אי-פעם בימי חיך באכילה שהיה בה חשש כשרות? - חס ושלום מורי ורבי, מרדק אנכי על קלה כבחמורה ולביתי לא יכנס שום דבר אוכל שיש עליו פקפוק כלשהו של אולי בכל זאת תאמץ את זכרונך? אחרי הרחרור נוסף אמר.. נזכרתי באיזה מקרה שאירע סמוך לחתונתי. אשתי הצעירה הביאה לפני עוף עם שאלה. ואנכי שקבלתי סמיכה ועברתי בהצלחה את הבחינות, פסקתי שהעוף כשר. אשתי לא הסתפקה בכך, והלכה עם השאלה למורה הוראה שהיחס להכשיר. ואני מתוך תקיפות ובטחון עצמי, הוריתי לאשתי לבשל את העוף ואכלתי ממנו. "זהו זה, הכריז מרן החתם סופר. כך מקובלני ממורי ורבי רבי נתן אדלר זצ"ל, שמי שנוהר כל ימיו מלהכניס לפיו אכילה עם פקפוק של שאלה - מן השמים שומרים עליו, שלא יכשל במאכל איסור אפילו מתוך אונס. - וכנראה שחברך אכן נוהר - ולפיכך זכה לנס. (חכמת חיים)

מפתחמי אוריתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

אם ישבוחך בני אדם במה שאין בך, דאג. (רבי יהודה החסיד)
המחשבה בדברים משמחים מרחיבה את פעולת הנפש ומחזקת את הגוף. (רמב"ם)
סימן של גדבה הניתנת ברצון ומכל הלב, שהנותן בא מעצמו ומשכים ונותן. (כלי יקר)

עלון

דבר המלך

לכבוד הקב"ה

מקדש לילי ר'
 חיים בן סעדיה
 הייתה בת ארבעה
 עשר ימים בן סעדיה

701
 683

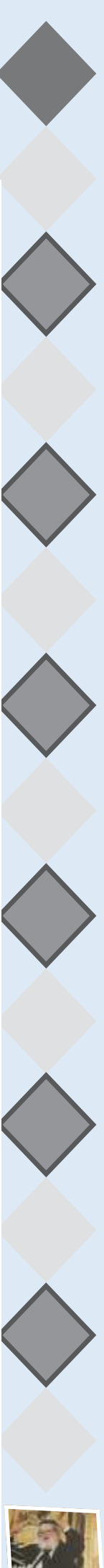
פרשת- בהעלותך

תמיד לתת מחמאות עידוד חום ומילה טובה

קראנו בפרשה עד כמה חמור חטא הלשון, מרים הנביאה דיברה על אחיה משה רבנו, שאהבה אותו אהבת נפש והתכבדה בו שהיה כמלך ורק העבירה עליו ביקורת, נענשה בעונש חמור של צרעת למשך שבוע וגם מה שנענשה רק שבוע זה אחרי תפילתו של משה רבנו. ממעשה זה יש לנו מצוות עשה 'זכור את אשר עשה ה' אלוהיך למרים'. מכאן נלמד כמה חמור הולך עוון הלשון וכמו שכח הלשון גדול באופן שלילי, כך גדול כח הלשון ומאיר פנים לכל אדם כמה זה יכול בצורה חיובית מחמיא ומאיר פנים לכל אדם כמה זה יכול לשמח בני אדם. תמיד יש לתת מחמאות, "לזרוק" מחמאות ללא שום עלות למחמיא ועולמו של מקבל המחמאה יכול להשתנות מקצה אל קצה. להלן סיפורים על כוחה של מילה טובה ומחמאה:

בזכות הארת פנים ומחמאות קיבל 100,000\$ לחתונת בנו

סיפור: לאחר תקופה לא ארוכה מאז באתי לגור בשכונה, כבר ידעו רוב התושבים את העובדה כי נחנתי בלב טוב ובכשרונות ברוכים, מה שהביא את הקהל לפנות אליי בכל מצוקה. כל ברז שבור ודלת תקועה היו מועברים מיידית לטיפול. היו שכנים שאצלם אף פלורסנט פשוט נקראתי להחליף, וכך מצאתי את עצמי 'הכולבו תיקונים' של השכונה. ולא רק, אלא גם נדכאי לב ושבורי רוח היו מתנים את צערם באוזני, ואני הייתי נרתם לעזרתם בהשגת סכומי כסף, קצבאות ומלגות שהעמידו אותם על רגליהם. לא נדיר היה למצוא אותי בסופרמרקט השכונתי בצהרי יום שישי עורך קנייה מרובת מוצרים לטובת משפחה שלא הצליחה לארגן את השבת בעצמה. כל זה הביא אותי למקום של כבוד בקרב מכריי, ומבטי ההערצה ליוו אותי בכל דרך. אך למרות זאת פעולות אלו עדיין לא הביאו אותי אל סיפוקי. בתוך ליבי הרגשתי כי המגיע לכל המעשים הם רחשי ההוקרה ומילות העידוד שהיו מופנות אליי בכל עת. חפצתי מאוד לעשות משהו רק למען הזולת בלי לקבל עליו שום תמורה, וכך באתי לידי החלטה להקדיש בכל כמה ימים כעשר דקות שבהן אעניק תחושה טובה למאן דהוא שאינו נמנה עם הסובבים אותי, כך שהדבר יהיה נקי מכל אינטרסים ומניעים זרים. את הימים שבהם הייתי מגיע למקומות מרוחקים יותר הייתי מנצל למטרה נעלית זו, כשאני נכנס לטמבור או סופר וקולט מיד אחד שהכרת פניו מעידה על מצוקתו ומסכנותו. אני ניגש אליו במאור פנים: "צדיקל יקירי, יש לך מושג מה השעה? האם יודע אתה איפה תחנת האוטובוס הקרובה? כשאני משבח בכל פה את נכוונותו לעזור לי, וכך חספתי בכל מיני דרכים להביא אותו להנות משלל המילים החמות שזכה להן בדקות האחרונות. איאלץ להודות כי לא כולם שיתפו איתי פעולה, היו אגוזים קשים לפיצוח, אך באופן כללי אפשר לסכם כי רובם הראו אותות קורת רוח מרובים מהעובדה שיש מישהו שמביט לעברם, ועזרתם נחוצה לזולת, וזה הביא אותי לסיפוק רב ביותר וגם החזיק אותי ועודד את רוחי גם בזמני כישלון. באותו יום שבו זכיתי להכניס את בני בריתו של אברהם אבינו ע"ה, שמחתי לא ידעה גבולות. הייתי מאושר ומלא בהכרת טובה לבוא עולם על כל הטוב שגמלני, חשתי צורך עז לפרוק את רחשי ליבי והחלטתי לנסוע אל עבר הכותל המערבי לומר 'נשמת' ולהתרפק על מזמורי התהילים. וכך מצאתי את עצמי במקום קדוש זה, כשהמילים נשפכות מעומק ליבי ברגש רב, ודמעות אושר ושמחה מבצבצות מבין ריסי עיני, כשאני מעתיר בחתינה להמשך הצלחה וסיעתא דשמיא. לאחר כשעתיים ומחצה שמת פניי לעבר היציאה, ולפתע קלטתי כי עקב הטרדות הרבות שהקיפו אותי בימים האחרונים, לא קיימתי את מנהגי זה כשבו... החלטתי לנסות לאתר לי כאן איזה פצינט ראוי למטרה שלי. והנה רואה אני מולי אברך שנראה בעל בעמיו, לבוש המכובד אף העיד על חשיבותו או ריבוי ממונו, אך פניו הביעו צער וכאב. ניגשתי אליו ואמרתיו לו: "ראה, עזרתך נחוצה לי ביותר". הוא הסתכל לעברי בתימהון ואני המשכתי ואמרתיו לו כי אני זקוק לפלאפון, אם יוכל להשאיל לי. הוא הוציא את הנייד בלי אומר ודברים, ואני מילאתי את פי בתודה עמוקה. כשהחזרתי לו את הפלאפון אמרתיו לו שעזר לי מאוד, וביקשתי ממנו עוד משהו. לאחר כמה דקות של מילים טובות מצב רוחו השתפר, וכך ניהלתי עימו שיחה קצרה אך רבת תוכן, כשאני לא מפסיק לשבח את דעתו ולרום את הלך מחשבתו הישרה. עם סיום השיחה החמאתי לו כי נהייתי מאוד מאישיותו והשיחה הנפלאה בינינו השאירה

טעם מתוק בפי, וכך נפרדו דרכינו. כך התנהל פני הדברים קרוב לשני עשורים, כשבמשך השנים ידע מנהגי זה עליות ומורדות עקב תמורות בסדר יומי. כשבני הבכור התארס בשעה טובה ומוצלחת ידעתי כי תקופה מאתגרת מקדמת את פניי. ההוצאות מטפסות ועולות וקופתי ריקה ומצומקת. השלכתי את יהיבי על הנותן לחם לכל בשר, וקיוויתי כי ישלח עזרו מקודש. על פי עצת ידידים ומרעיה הפלתי לעבר מדינת הים, ויצאתי לארה"ב לזכות את הדרים בה מצוזה גדולה זו שהכנסת חתן וכלה שמה. על הכרטיס שילמתי בשארית כספי, ואת המותר צררתי באמתחתי להוצאות הדרך. התחלתי את מלאכתי במרץ נעורים, וניכר היה שזו לי פעם ראשונה שאני עוסק במלאכה זו, כולי תקווה שההצלחה תאיר לי פנים, והייתי בטוח כי אשוב ארצה עם כיסוי לכל הוצאות החתונה. עד מהרה נוכחתי לראות כי זה כמה קידמו אותי ואני בטל בשישים ובמאה בקרב מקבצי הנדבות, אך נטיית לחשוב כי יד' ה' רחבה להושיע לכול - ואני בתוכם. בימים האחרונים לשהותי על אדמת ניכר, הזדמנתי לבית כנסת ידוע בשכונת בורו פארק. קיבלתי את רשות הגבאים להרצות לפני המתפללים את מצוקתי ולגולל רחמי עם קדוש לחוס על נפשי ולחמול על חתני. באמצע הדרשה נשאתי באחד המניינים, הבחנתי כי זוג עיניים נעוצות בי ביתר שאת. העדפתי שלא להישיר מבטי אליהן, כי בדרך כלל הם האנשים הממהרים לעיסוקם, ואינם רואים בעין יפה את הטרדת היעולם' לצורכי נדבות, ולכן המשכתי בנאומי. ככלותי לדבר התחלתי לסובב את השולחנות באיסוף נדבות העם. כשהגעתי סמוך למקום מושבו נפגשו עינינו, והלה אמר לי: "תגידי לי בבקשה, האם אתה האיש מהכותל?" לא הבנתי למה הוא מתכוון. עניתי לו כי ביקרתי כמה פעמים בכותל המערבי, אך הוא שייך לי בדיוק כמו שהוא של כל עם ישראל. הוא התבונן בי שוב ואמר: "פניך דומות להפליא לאותו אדם שנפגשתי איתו בכותל ושינה את חיי!" אמרתי לו: "אכן, כמה אחים אנחנו, והכרת פנינו קרובה מאוד". ביקשתי ממנו כי יואיל בטובו להרבות בעוד כמה פרטים, אולי יעלה זיכרוני לטובה. "היה זה בשעות הערב לפני כשמונה- עשרה שנה", אמר הלה. "אחרי תפילה נרגשת ניגש אליי האיש הזכור לטוב והרעיק עליי דברי ניוחמים ונועים, וניכרם היו כי דברי אמת בפיו". פתאום נפל לי האסימון... נזכרתי בו רגע באותו ערב - מוצאי יום הברית של החתן דן, וביחד עלתה גם דמותו של האיש המוא, ואכן הוא דמה להפליא לאיש העומד מולי ופיו מדבר עימי. הוא שמח עד מאוד להיווכח כי אכן לא שגה בהשערתי והזמין אותי לסור אל מעונו לסעודת 'פת שחרית'. שיערתי כי השיחה איתו תניב פירות מבורכים יותר מאשר הסיבובים בשיטבלאך, על כן עזבתי את משמרתי בשיאה והלכתי בעקבותיו. הוא כיבד אותי כבוד רב, הגיש לפניי מטעמים ומעדנים מאכלים ברמה שלא שזפתם עיני מעולם, ולאחר שנכח לראות כי סועד אני את ליבי החל לספר: "שמע נא ידידי! בתחילת דרכי בעולם המסחר נתמנית לנהל מפעל די גדול באחד מאזורי התעשייה בירושלים, ושם העסקתי כעשרים עובדים שהיו נתונים תחת מרותי ועובדים לפי הוראותי. משום מה הרגשתי במתח כלשהו בין העובדים לבני, וכמה שהרהרתי בדבר איך לשפר את האווירה לא העליתה בחכתי עצה הוגנת. הדבר השפיע בעקפין גם על יעילות העבודה, וממילא גם על התוצרת והתפוקה. הייתי נתון בהתלבטות יתרה עד כדי שיקול של פרישה. באותו ערב פגשתי אותך הרגשתי כי נתמלאה הסאה וכשל הכוח. או שאני מתפטר או שאני מפטר כמה מהעובדים שהיו נראים לי כבורחים לדבר, כצעד אחרון לפני ההכרעה החלטתי להידפק על שער הרחמים ולבקש על נפשי במקום השכינה לא זהו משם. "וואו, אחרי שפוך שיח ערב, קבע כשחר אורך וכמלאך המושיע הגעת אהר, ובטוב ליבך הענקת לי סיוע רב השפעה, ואני השתוממתי לראות כמה מילים טובות יכולות להשפיע על בן אנוש! מצב רוחי השתנה מן הקצה אל הקצה ונהפכתי לאדם אחר. פתאום נפתח בפניי אפיק חדש להשקיע בו. החלטתי לחקות אותך ולנסות ללכת בדרך זו. "למחרת עם הגעתי למפעל, לקחתי עט בידי וסימנתי לעצמי רשימה של שלושה עובדים שאני רוצה במהלך היום לעודד. כשהגיעה ההזדמנות ניגשתי אל הראשון בתור והחמאתיו לו על הדיוק שלו בעבודה, על הגעתו בזמן, ולא חסכתי במילים טובות ומשמחות, כשפניי מביעות הוקרה והנאה. ממנו המשכתי לשני ואחריו שליש באותה מתכונת. למחר סימנתי שלושה נוספים, וכך עשיתי מדי יום ביומו. השתדלתי לבצע זאת כבדרך אגב, שלא לעורר חשד כאילו אני עושה כל זה בדרך אגב. "איני יכול לתאר לך את גודל ההשפעה הטובה שראיתי אחרי שבועות ספורים: מצב רוחם של העובדים השתפר פלאים, המוטיבציה עלתה ברמות בלתי נתפסות, והתפוקה האיכותית העידה על זה בנאמנות. "כך המשכתי לנהל את המפעל כעשר שנים, מלאות בהצלחות רבות ברוך ה'. אחר כך הזדמנה לידי עסקה חלומית כאן דווקא בארה"ב, ולכן עזבתי את משרתי לטובת פרויקט זה, כשגם כאן ההצלחה מלווה אותי בכל דרך. ועתה שא נא תודתי והוקרתי, ידידי הנכבד שליח ההצלחה, וקח את מנחתי מידי". הוא שלף את פנקסו מחיקו ורשם עבורי עיש 100,000 דולר. כעט התעלפתי מרוב התרגשות. זכיתי לראות את יד ההשגחה לראות כעין הארה מן השמיים בזכות מעשי החסד והארת הפנים לזולת שהייתה טובעה בי כדי להשיג איזו מטרה [המשך בעמוד ד']

שאלה: מגיבה שלא שם לב לטעות בתפילין האם הפסיד שכרו תשובה: כתב בתשובות והנהגות כרך ד סימן רלח: לקח פרושיות ומצא בהם איזה פסול, יוכל לבטל המקח ומחזיר המעות. אבל יש לעיין כשמסר למגיה שלקח כסף להגיה ומצאו אחריו נגיעה או חסר ויתר שלא מצא, אם צריך להחזיר הכסף. ונראה שאמנם מדגמא מסיפק שאחד בודק, אבל אין הוא כמלאכי השרת להבטיח וכדוק ומצא הכל, ועיין מהאי טעמא בספר "קול יעקב" (ל"ב קט"ו) שאם ס"ת נבדק רק באדם אחד, אין לקרות בו כי אי אפשר להיות בקי מטעמויות ושקדוקים ופרודים ושינוי אות בפרוות משני בני אדם, ובגדול דייקא יתנו שלא יקראו בס"ת עד שיעברו עליו ארבעה מגיהים ע"ש. הרי שאחרי בדיקת מגיה אחד מצויה טעות ואין זו בגדר פשיעה מצדו, וע"כ איננו דייקי עבדי ואם נמצא איזה טעות אי אפשר להחזיר ולהוציא הממון ממנו, כל שהוא דבר שדרך בני"א שטועו בו ע"י ברמ"א ס"ס ש"ו, אלא אם נשמטה ממנו טעות בולטת בשינוי, לא רק בחסרות ויתרות, אלא חסר תיבות או אות בולטת, דכה"ג פושע הוא וצריך להחזיר הכסף. ולפעמים קשה לקבוע אם הטעות שנמצאה אחריו היא טעות בולטת ואי אפשר תמיד להכריע מה דינו, ונראה שבספק אם היו פשיעה או לא אין צריך לשלם אם עדיין לא שילם, אבל בשילם כבר אין מוציא ממנו ע"כ.

להחמיא ולהאיר פנים לכל אדם

כל אדם אוהב מחמאות גם אדם גדול ואפילו מלאך סיפר אחד מנכדי מרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן: פעם סבא מסר שיעור כללי ב"שיבת תורה". כאשר באתי לישון בביתו, סיפרתי לו שעקבות השיעור היתה בישיבה ריחא אמר לי סבא: "ישר כח". והוסיף: אתה חושב שמיותר לומר הדבר כן, הביא מרן הרב שטיינמן לנכד ראה שגם מלאך אוהב מחמאה שהרי הגמרא [ב"ב טז] אומר על רב אחא שאמר על השטן שקטרג על איוב שהתכוון לשם שמים ע"ש ובה שטן ונישק לו את רגליו של רב אחא, והדברים מפליאים. השטן-יצר הרע כל כך שמח מהדרשה, והרי הוא מלאך, שליח של הקב"ה, לשם מה היה זקוק לדברי השבח שנאמרו עליו! אלא כאן רואים אנו את ערך הענין הנכבד הזה לומר לשני מילה טובה אם אפילו למלאך שהוא רוחני היתה שמחה מזה, קל וחומר בשר ודם שמצפה ושבע רצון ממילה טובה. (מזקנים אתבונן עיני חינוך עמי רס"א)

מילה טובה לבחור ישיבה ובזכות זה נשאר ללמוד בישיבה אנחנו לא מודעים לכוח הדיבור שיוצא מהפה שלנו. יתכן מאוד שמשפט אחד שנאמר לזולת עשוי לשנות את חייו. לא בכדי רבותינו דרשו על הפסוק בתפילה: **"מחיה מתים במאמרו - אדם יכול להחיות מתים כפשוטו - במאמרו, במשפט אחד, שהוא אומר לזולת בשעה שהשני כל כך נזקק לשמוע זאת**

לשיבה גדולה בארץ באיזור שאינו דתי הגיעו מספר בחורים מישיבה אחרת לתקופת חיזוק. היה זה בזמן מגיפת הקורונה. מטרתם היתה החליף אווירה ולהתחזק בלימוד. בקרבת הישיבה היתה חנות מכולת בעלת יודי מסורתי בשם עופר. כל עובדי החנות ידעו על חבתו והערכתו המיוחדת של בעל החנות לתלמידים ישיבות באשר הם. עופר ה' ה' ה' את העובדים בקופה כי גם אם הוא לא נמצא בחנות, כאשר מגיע בחור ישיבה לשלם על המוצרים שלקח - עליהם לעשות הנחה של עשרה אחוזים ממחיר הקנייה שלו. בוקר אחד החליט אחד מאותם בחורים שהגיעו לחיזוק שהלימודים בישיבה קשים לו מאוד. הוא חשב על כך רבות והגיע למסקנה כי הוא לא מתאים למסגרת ועליו לעזוב את כותלי הישיבה. יתר על כן, הוא החליט כי העולם התורני בישיבה אינו מתאים לו והוא ילך לחפש עבודה. בהחלטה זו הוא לא שיתף אף אחד. לפני שעזב את הישיבה הוא החליט לצאת למכולת הקרובה כדי לקנות לו משהו, בדיעה שעוד חיים הוא עוזב את הישיבה, נוסע לבית ומחפש עבודה. הוא הגיע למכולת של עופר. ברגע שנכנס לפתח החנות עופר קיבל אותו במאור פנים ובהערה מיוחדת אמר לו: "הנה הגיע נור הבריאה". ידע לך כי עליך כל העולם עומד, רק בזכותך ובזכות לומדי התורה ששוקדים על התורה הקדושה יומם ולילה. הלוואי והיתה לי הזכות שיש לך. אין אף בריה שיכולה להעריך מה השכר העצום הצפוי לך לעתיד לבוא", והוסיף עוד דברי שבח ברבים... הבחור שמע את כל דברי התשבחות וחשב לעצמו: "כך בעל חנות מכולת חושב עלי ואני עוד חושב לעזוב את עולם התורה?". בעודו יוצא מהחנות החליט בליבו: "נכון קשה לי, אבל אני אנסה להמשיך ללמוד בישיבה עוד כמה ימים ונראה. לעזוב את הישיבה תמיד אפשר". הבחור המשיך ללמוד עוד יום ועוד יום עד שלקראת בין הזמנים כבר היה ליבו שלם עם החלטתו להמשיך ללמוד בישיבה באופן סופי. במהלך חופשת בין הזמנים בביתו הבחור חשב לעצמו: "כמה אני צריך להודות לעופר בעל המכולת. רק בזכותו אני נשארתי בחור ישיבה על כל המשתמע מכך". הוא התיישב וכתב מכתב ברכה מרגש לעופר. מכתב הוא כתב כיצד המשפט שהוציא מפיו הציל אותו וגרם לו להישאר בישיבה הקדושה. הוא חשב שבתחילת ה'זמן' יגיע לישיבה יום אחד לפני כל הבחורים, כדי שיוכל להביא את מכתבו לעופר בלי שהדבר יורגש בישיבה. ממשחבה למעשה. הבחור טע לישיבה יום אחד לפני כולם. כשהגיע למקום הוא הלך לחנות המכולת של עופר. כשהגיע לשם, ראה כי החנות סגורה. הוא שאל את אחד האנשים שראה: "מדוע

חנות המכולת סגורה?". האיש ענה: "בשבע עופר עובר קיבל התקף לב. הוא היה מאושר בטיפול נמרץ אבל בסופו של דבר הוא נפטר". "אם תזדרז תוכל עוד להספיק לנחם את המשפחה שכן היום הם קמים מהשבעה". הבחור שאל לכתובת ביתו של עופר ומיד הלך לבית האבלים. במהלך הניחום הוא הוציא את המכתב שכתב והעביר אותו לאלמנה. הוא סיפר לה בהתרגשות את כל מה שאירע אתו ועל הזכויות העצומות שבעלה המנוח זכה להם בזכות משפט אחד שאמר לו. הסיפור לא היה מתפרסם לולי העובדה שלאחר זמן האלמנה ניגשה לאחד מאנשי צוות הישיבה וסיפרה לו בהתרגשות על המכתב (מכתבו ללא את הבחור) כך התפרסם סיפור זה מילה טובה משפיעה לדורות...[דרשו], עין חמד)

בזכות שאהבתי את התלמידים הצליחו בלימודם ובחייהם בעירה נידחת של כושים אי שם בדרום אמריקה בשנות השישים לימד אדם בבית ספר שמתוכו צמחו פושעים ועבריינים מדרגות שונות, השכבה הסוציאקונומית היתה כה קשה שעל רקע זה צמחו שם כאלה פירות באושים וראה זה פלא מחזור אחד של ילדים יצא כולו בעלי השכלה ומלומדים ואף אחד מהם לא סטה וגלש לפשע (שם אותו מורה היה מלמד כיתה אחת מא' עד י"ב) כעבור שנים שמע על כך עיתונאי והחליט לחפש את אותו מורה מופלא שהצליח באופן בלתי משוער בסביבה כה קשה להוציא תלמידים כה מחונכים, לאחר מאמצים וחקירות הוא גילה את אותו מורה שהיה כבר זקן ושבע ימים והשתכן במושב זקנים, העיתונאי בא לבקרו ושאלו אם הוא זוכר את תקופת היותו מורה, ראשו של המורה הזקן לא בגד בו ודעתו היתה צלולה, "בודאי ובודאי שאני זוכר ואף יכול אני לומר לך את שמותם של כולם", ואז שאל אותו העיתונאי אמור לי בבקשה מה היה נוסח הפלא שכה הצלחת לחנכם בניגוד לכל המחוזרים שהיו בבית הספר באותה תקופה; הזקן שתק חשב וחשב ולבסוף הפטיר "אומר לך את האמת אני לא יודע משום נוסחה אני פשוט אהבתי אותם וזהו". כדי להצליח בחינוך חייב לתת חום ואהבה וכל שכן לא להשפיל את התלמיד, יש לתת חום אהבה ומחמאות . אחד מגדולי הדיינים בארץ ראה פעם תמונה של אחד מגדולי הדור הקודם יושב ומשחק כדור עם בנו שהיום הוא אחד המנהיגים הגדולים בדור". נלמד מכאן כמה גדול כחה של מחמאה והארת פנים תמיד להחמיא, ראש ישיבה לתלמידיו, ראש כולל לתלמידיו, מנהל לעובדיו, הורים לבניהם ובנותיהם, בעל לאשה ואשה לבעלה, גם לסתם יהודי פשוט זרוק מחמאה תשמח יהודי תאיר פנים ליהודי, זה לא עולה כלום והמחמאה משנה את עולמו לטובה, במיוחד צריך להזהר יש הורים, אנשי חינוך שכל הזמן רק מעבירים ביקורת וגוערים על בניהם או תלמידיהם, אם ביקורת לא מלווה בהרבה מחמאות הביקורת רק הורסת ויש אומרים שרוצחת את נפש הילד או התלמיד, הרב ינון חורי זצ"ל היה אומר בהרבה מקרים אני לא יודע אם הביקורת בונה או שהורסת ולכן אני מעדיף כמה שיותר לא להעביר ביקורת. הוא מאד ייקר את תלמידיו וכבדם כפי שלמדנו הוא"ל יהי כבוד לתלמיד חביב עליך שלך. בהרבה מקרים שהילד "נפל" או התלמיד מעד, הפתרון הוא לתת כל יום מחמאות למצא על מה להחמיא ולא להעביר עליו שום ביקורת כלל גם אם הוא עושה מעשים בלתי נסבלים במשך חודשיים רק הרבה חום, הרבה אהבה ולתת מינימום עשר מחמאות ליום, האבא וגם אמא כל אחד עשר מחמאות ורק אחר כך יש לחשוב על ביקורת, הילד ישנתה לבד המחמאות יבנו אותו מחדש. גם בביתו של שלום בית אם ילמדו הבעל להחמיא לאשה ואשה להחמיא לבעל ולחפש להחמיא ומינימום של ביקורת רוב ככל הבעיות של שלום הבית ייעלמו, גם אדם עם משבר נפשי אם ידאגו שיחמיאו לו כל הזמן והמון חום ואהבה כל הזמן וללא ביקורת בעזרת השם הוא ישתפר מאד. **צריך להתרגל להחמיא ושוב להחמיא כל הזמן ולהאיר פנים לכל אדם** וגם הקב"ה יאיר לו פנים כשם שהוא מאיר פנים לאחרים מדה כנגד מדה.

מילי ודביחותא: בשוויץ ישנו גוי בשם ספן, בעל בית מלון השולט בעולם הצורה טובה פעם אמר הרב ואזרן זצוק"ל תלמדו הלכות טוב שמטפן לא ידע יתר טוב מכם הלכות, שבת אחת היה במקום של שומרי תורה פנה אליו אדם בשבת וביקש ממנו הלכות בצורה טובה אמר לו בעל בית המלון: "שייגך" (שהוא כנוי לגוי) [שבת היום.

העלון מוקדש להצליח חינוך וליילת חיד ובני ביתם: שה' יתברך יצלחם במאד מאד ושהקב"ה ימלא את כל משאלות ליבם לטובה ויתקיים בהם הפסוק ימלא ה' כל משאלותך ויקיים בהם הפסוק והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פריו יתן בעתו וכל אשר יעשה יצליח מילות אלו נהגו תמיד מתוך מאושרים אכזיירי. יורם בן זילר, מרן בת מילה, אליהו בן במירכה. ALON.DVAR.HAMELEH@gmail.com 054-846024

נר לשולחן שבת

פרשת בהעלותך

גיליון 873 תשפ"ד

"בהעלותך את הנרות"
אנא העלו תרומה ל"נר"
להוצאות הדפסת העלון

שמעתי בקולה וסיפרתי בדרשה את החלום ובאמת התרגשו הרבה מזה ואמרו: "הרב תעשה תיקון שנראה לך וכולנו מסכימים למה שתעשה". אמרתי להם שיעשו זמנים בצרכניה, שעות לגברים ושעות לנשים והסכימו, ולמחרת עשו כנזכר.

ביום שלישי עבר אוירון מעל המושב ונפל בשטח המושב, בשדה סמוך לבתים. בנפילתו נוצר בור עמוק ורחב כמה מטרים. מעט מחלקי האוירון עפו במושב והיו שפגעו בבתים וצריפים. ברוך ה' לא קרה אסון, לא באדם, לא בבהמות ולא בעופות, נגרם נזק של חלונות מנופצים, שעלו לממשלה אלפי לירות.

נעשו כמה וכמה ניסים למושב:

אדם אחד תיקן ברז מים דולף בשדה שלו, אשתו קראה לו לבוא לאכול, בתחילה סירב, רצה לסיים את התיקון, אך אשתו עמדה בתוקף שיבוא מיד ושמע בקולה. כשהגיע לביתו ארע הפיצוץ של האוירון בשדה שעמד בו ליד הברז וניצול ממוות בטוח.

היה עוד אדם זקן יושב בתוך הצריף של הבת שלו והיה מדבר עם בתו, ויצאו מהצריף, אחרי מספר שניות עף לצריף גלגל של האוירון, אילו היו בתוכו מי יודע מה היה קורה...

מעשה שהיה בתלמוד תורה מצויין בבני ברק. בשנה שעברה, שתי הכיתות הגבוהות היו עסוקות לריב ביניהם. השיא היה באחת ההפסקות, כאשר חזרו תלמידי כיתה ח' לכיתה מתפילת מנחה, נדהמו למראה עיניהם, מצאו את הכיתה כמו אחרי פוגרום, מראה מאד קשה...

הכעס והזעם היה רב, הם ביקשו להגיב תגובה קשה. או אז המלמד שלהם פנה אליהם בתחינה: "אני מבקש מכם, יש לי בן שכבר שמונה וחצי שנים אין להם ילדים, תותרו על מה שעשו לכם כדי שהקב"ה ירחם עליהם, אנא אל תגיבו, בואו נאמר תהילים לזכותם, ואני מבטיח לכם שבעזרת ה' כשהיו בשורות טובות אעשה לכם קידוש גדול, למזל טוב ותודה..." הילדים התעלו וקיימו את בקשת המלמד!

ביום חמישי שעבר, שלפני חג השבועות נולד לבנו של אותו מלמד בן למזל טוב! תשע וחצי שנים אחרי חתונתם!

ילדי אותה כיתה ח', הללו כבר נמצאים בשיבות לצעירים, לא שכחו את ההבטחה, הם טילפנו למלמד שלהם והוא מצידו השיבם: "בוודאי שאני זוכר זאת, אעשה לכם קידוש גדול..."

(נר לשולחן שבת" יש"כ לידידי הג"ר י. זולפא)

והנס הגדול מכולם, ילדי בית הספר היו לומדים, כשהגיעה שעת ההפסקה יצאו לחצר, אחרי שהילדים יצאו, נפל גלגל נוסף של האוירון בתוך הכיתה הריקה.

והיו עוד כמה וכמה ניסים, ועיקר הנס כמובן שלא נפל בתוך המושב, שיכל היה לקרות אסון נורא בבני אדם וברכוש. הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו!

(אם הבנים שמחה" הובא בספר "במסילה נעלה" שיעורים ב"מסילת ישרים" ח"ג)

כמה מתאים: בזכות הקבלות-החיוקים יעשה הקב"ה נס וחסד עימנו! יגזו את כל אויבינו ושונאינו הרבים!

לפני יותר ממאתיים שנה גילו מכרה זהב בסביבות העיירה בורשא במחוז מרמרוש שברומניה. לפי חוק השלטונות באותן שנים נאסרה התיישבות יהודים באיזור של מכרות זהב. גזירת גירוש קשה איימה על יהודי האיזור. בצרתם פנו יהודי בורשא אל הצדיק רבי מנדל מרימנוב שבפולין, מעבר להרי הקרפטים. רבי מנדל כתב להם קמיע מורכב מאד בעל שבעה חלקים וציווה להטמינו בבית הכנסת בתוך ארון הקודש, באומרו "מי אומר שיש זהב בבורשא?... והבטיח שלא יאונה להם כל רע. היהודים עשו כמצוותו וכעבור זמן הפסיקו הכורים למצוא זהב במכרה הזה. במקומו היו אלה מתכות אחרות וליהודי בורשא היתה הרווחה.

"ויגו השלוי": גזו בהם כקורת בית הבד, שהרגו השלו בירידתם את כל העומדים סביבות מחנה ישראל, הגרים ערב רב, ובהמות ישראל ועבדיהם! (בעה"ט ועוד י"א ל"א - נ"ל פתרון לתעלומה ולשאלה היכן נעלמו הערבים - "נר")

סיפר הגאון רבי ניסים טרבלסי, רב מושב תלמים: "אספר חלום אשר חלמתי ביום שבת קודש, אחרי סעודת שחרית ואחרי שלמדנו קצת מפרשת השבוע כמנהגנו, בה הזכרתי את דברי מורנו רבי חיים בן עטר זיע"א, ישנתי וחלמתי שבא אלי רב אחד לבוש יפה ומעוטף במעיל כמו שלובשים חכמי מרוקו, כולו לבן והיה יושב ואוחז ספר, לא ידעתי מה שמו ומה לומד.

נעמדתי לידו. כשראה אותי הרים את ראשו ואמר לי בזה הלשון: "אם אתם לא תעשו תיקון בצרכניה, תראו מה יקרה לכם השבוע עוד שלשה ימים!" וחזר ללמוד בספר בידו. אמרו לי בחלום דע שהרב הזה הוא רבי חיים בן עטר זלה"ה.

התעוררתי משנתי וראיתי שעוד לא הגיע הזמן ללכת לבית הכנסת וחזרתי לישון. כשישנתי שנית, ראיתי בחלום שאני נמצא באותו מקום שהייתי בחלומי הראשון, אותו הרב ואותו המעמד, ושוב חזר ואמר לי אותם הדברים.

התעוררתי וסיפרתי את החלום לאשתי. היא אמרה לי, שאתה צריך לספר את החלום הזה בבית הכנסת בשעת הדרשה, ותגיד להם שנחוץ לעשות תיקון בצרכניה כמו שהרב אמר לך בחלום, כי יש חשש גדול שאולי חס וחלילה יקרה משהו לא טוב אם לא יעשו את התיקון, כי באמת לצרכניה באים גברים ונשים והיא צפופה וצרה מאד ומתערבים יחד וזה לא טוב.

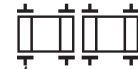
מאז עברו שנים רבות, הגיעו שנות זעם ואפילה. השואה רוקנה את בורשא ועיירות מרמוש מהיהודים.

אחד השרידים ששב לעיירה זכר את סוד הקמיע, פתח את ארון הקודש של בית הכנסת הישן, מצא את הקמיע ולקחו עימו לארץ ישראל.

הרב רבי שמעון פדר ז"ל תלמיד חכם יקר וגם ידען גדול בחכמות ורקחות (אני ה"נר" בילדותי זכיתי ללמוד אצלו כמוחן ומורה), בכשרונו הרב פענח את רזי הקמיע הזה, על שבעת חלקיו ומאות ראשי התיבות, והראה כמה חכמה רבה טמונה בו.

בחלק ד' של הקמיע יש שורת אותיות "ובהומק" הן ראשי התיבות של הפסוק הנאמר בעת הוצאת ספר התורה מארון הקודש "ויהי בנסוע הארון".

(מנחם ציון - ילקוט מנחם" מתוך הקובץ "נחלת צבי" שבט תש"ן עיי"ש צילום הקמיע. נוסף דוגמא: בחלק ב' המורכב משתי שורות, נרמז הפסוק שאומרים בעת עטיפת הטלית בבוקר ועוד.)

"ויהי בנסוע" - הוצאה והכנסה: מצוה לנשק את ספר התורה בפה דווקא, וכשמוליכים את ספר התורה, כל מי שיכול לנשק בפה ואינו נושק ורק נוגע בידו לאו שפיר עביד, והכל כמנהג המדינה, וצריך פלס ומאזני משפט שלא לעשות חסידות יתירה ויוהרה. (קיצור השל"ה דיני ס"ת קל"ז, "חסד לאלפים" קל"ה ט') ומי שספר התורה עובר לידו מחבקו ונושקו בפיו, ואומר: "ישקני מנשיקות", ואם אינו יכול ינשק בידו, ויש בזה משום חיוב מצוה. (שערי אפרים" י"ד)

גאון רבי יוסף אליהו הנקין כתב: בהיותי במדינת קווקז ראיתי המנהג שם והוא יפה בעיני, שהם אינם מנשקים את ספר התורה, אלא מראים מרחוק באצבע ומנשקים.

ולעניות דעתי יפה עושים משני טעמים: א. נשיקה יכולה להיות רק בין המקורבים ביותר ומי יוכל להתפאר ולומר שהוא מקורב ביותר לספר תורה...

ב. מפני שמלכלכים ברוק היוצא בעת הנשיקה את המעיל, וחוז' ממה שהוא גנות לספר, הרי זה אסור מהלכות הרופאים כידוע. בספר "ויעש אברהם" - מנהגי אב"ד טשכנוב - מביא שלא היה מניח לנשק את מעיל ספר התורה בהוצאה והכנסה, רק ליגע ביד במטפחת ולנשק היד כדרך שעושים במזוזה.

ובהגהות שם כתב: נראה לי הטעם כמו שכתב הרמב"ם (הל' הוצה"ב ד') שאסור לאדם ליתן מעות לתוך פיו, שמא יש עליהן רוק יבש של מוכה שחין ... או זיעה. (בנתיבות ההלכה" כרך מ"ד)

רבים האריכו לאסור לנשק לספר תורה בפה מטעם סכנה. לכן למעשה מי שקרוב ראוי לנשק בפה, ושומר מצוה לא ידע רע. אכן מי שרחוק אין לו לדחוף אחרים, אלא ינשק ביד או עם הטלית וכך יעשה מי שהוא איסטניס. ("שיח תפילה" הערת הגר"י טשנוב)

כאן ראוי להזכיר: את הנשיקה של מרן הסטייפלר בעת הוצאת ספר התורה שמעו מתפללי בית הכנסת לדרמן ממרחקים... רבינו היה ניגש לספר תורה ומנשקו בהתלהבות ובקול - "אגישמקע נשיקה!"

"ויאמר משה לחובב בן רעואל המדיני חתן משה". (י"ב ט')

כתב הספרי: "חובב" על שחיבב את התורה, שלא מצנינו בכל הגרים שחיבבו את התורה כיתרו, וכשם שחיבב יתרו את התורה כן חיבבו בניו את התורה, כפי שנאמר בספר דברי הימים (א' ב' ג') "ומשפחות סופרים יושבי יעבץ, תרעתים, שמעתים, שוכתים, המה הקינים הבאים מחמת אבי בית רכב".

"תרעתים" על ששמעו תרועה מסיני - כאילו קיבלוהו מסיני (ראב"ד).

הוסיף ופירש הראב"ד: "תרעתים" על שם שהיו מתריעים ונענים. על שם שהיו יושבים בשערי ירושלים.

"תרעתים" על שם שלא היו מגלחים - לשון תער, ושמעתי שציווה עליהם אביהם שלא ישתו יין' היו כנזירים, והיו מגלחים רק כשהיה מכביד עליהם שערם ומקריבים קרבנות נזירות, ואם כן היו צריכים תער דווקא. וישר בעיני!

"שמעתים" על שם ששמעו מצות אביהם. **"סוכתים"** על שלא סכו בשמן. על שם שהיו יושבים בסוכות. **"יושבי יעבץ"** שהניחו את דושנה של יריחו והלכו ליעבץ, למדבר יהודה ללמוד תורה. ומנין שבניו של יונדב בן רכב הם בני בניו של יתרו? שנאמר שם "המה הקינים הבאים מחמת אבי בית רכב". (ספרי בהעלותך ע"ח)

ירמיהו הצטווה להביא את בני הרכבים ללשכת בית המקדש ולהשקותם יין. הוא מביא אותם אל לשכת בית חנון, שנמצאת במקום גבוה, כדי להראות זאת לכל העם והשרים.

אך הם סרבו לשנות את היין באומרים: 'יונדב בן רכב אבינו ציוה עלינו שלא נשתה יין ולא נבנה בתים ולא נזרע זרע ולא ניטע כרמים אלא נשב באהלים כל ימינו, אנחנו, נשינו, בנינו ובנותינו'. בני הרכבים הגיעו לירושלים רק בשל המצב הצבאי הקשה, כאשר מלך בבל ומלך ארם באו להטיל מצור על ירושלים.

הלקח שבא ירמיהו ללמד את ישראל במעשה זה היה שלעומת בני רכב אשר קיימו את צוואת אביהם, עם ישראל לא שומר על ציווי אבותיו. אינם חוזרים בתשובה, למרות התראת הנביאים.

שכרם של בני רכב היה "לכן כה אמר ה' צבאות אלקי ישראל לא יכרת איש ליונדב בן רכב עומד לפני כל הימים!"

יונדב הוא אשר קינא לה' בימי המלך יהוא, השמיד את הבעל. (ירמיהו ל"ה. מלכים ב' י"ט-כ"ח. הרוצה להחכים יעיין בספר הנפלא "תקופת ירמיהו הנביא")

"ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם" - 'אשר היו טמאים בגימטריא זה למת מצוה'. (טו' ו' בעל הטורים)

גאון וקדוש - מת מצוה - גירוש בשבת פרשת בהעלותך

הגאון רבי דוד רפפורט, בעל ה"מקדש דוד" חי בתנאי דחקות ולא אבה לקבל דמי שכירות הגונים מקופת הישיבה בברנוביץ'. היה אומר שהכסף דרוש להחזקת הבחורים העניים. הוא הסתפק בדירת שני חדרים ומטבח משותף. בדירתו היה ארון ספרים קטן, אפילו ש"ס שלם לא היה לו, אלא גמרות בודדות! אע"פ שחי בצמצום ודוחק, היה מלא שמחה ורוחו היתה טובה. מסביר פנים לכל אדם ושופע אהבה ומסירות לבחורי הישיבה.

סיפרה אשתו הרבנית פרומה, שכל לילה לפני קריאת שמע היה נוהג רבי דוד לבקש ממנה מחילה, שתמחל לו. היה אומר: 'אם צריך לבקש מחילה ולסלוח לכל אדם לפני השינה, כל שכן שצריך לבקש מחילה מן האישה שנמצאים איתה כל היום!'

בשבת פרשת בהעלותך, "י"ט סיון תש"א, באו אל הישיבה סוכני נ.ק.ו.ד. המטטרה החשאית ועצרו את רבי דוד. הוא נשפט ונשלח לעבודת כפיה במחנה עבודה בגבול פולנד. שם התענה חודשים אחדים בקור עז וברעב. הרבנית הוגלתה למקום אחר... במחנה שרר קור נורא. אסירי המחנה היו חוטבים עצים בעבודת פרך ביערות. רבי דוד היה ניזון בלחם יבש ומים בלבד, כי את המרק החם שהיו נותנים, לא אכל, סירב להתגאל במאכלי טריפה. גופו החלש לא עצר כוח לעבוד. הוא עצמו היה מרבה לעודד את העצירים ולנחמם לבל תיפול רוחם.

ביום השני של ראש השנה, אחרי תקיעת השופר, קרא אליו שני יהודים, רגעים מספר לפני מותו ויאמר להם: "במטותא, היו עדים למותי, לבל תשאר אשתי עגונה, כי זהו הדין".

אחד העדים סיפר כי רבי דוד נתן לו את מעיל החורף שלו במתנה, באומרו: "אני כבר איני צריך אותו, קח את המעיל ובעזרת ה' תנצל. תמורת זאת תתחייב להיות עד לאשתי, שתוכל היא להנשא שנית ולא תשאר עגונה חלילה, שמה הוא פרומה". במילים אלו נפרד מן הסובבים אותו.

אחר כך שקע במחשבות, תוך כדי שסובב את אצבעו, כנראה להסביר סברה שנתחדשה לו יצאה נשמתו בטהרה והוא כבן חמישים ואחד שנים בלבד. למחרת, כרו יהודים עברו קבר בשדה סמוך והביאוהו לקבורה. (הקדמה ל"מקדש דוד")

"והאיש משה ענו מאד". כתוב ו' קטיעא עני', דומה לו' של בריתי שלום! (עשרה מאמרות" טאמר העיתים, "לקוט ראובני", "איומה כנגדלות" יא: ועיין "נועם אלימלך" (שלה)

מתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדרך היומית של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי מרדכי מנחם מענדל מווארקא זצוק"ל בנו של הרבי הקדוש רבי ישראל יצחק האדמו"ר הזקן מווארקא זצוק"ל (נסתלק ט"ז סיון (תרכ"ט))

בקטנותו היה אוהב מאד להחזיק שוט של עגלון בידו ולרכוב על העגלות, ואף בשנותיו המאוחרות קצת, עוד לא היה יכול להיגמל מתשוקתו הזאת, ונעשה הדבר סמלי לגבי עתידו, דהיינו שהוא יהיה מנהיג.

ומסופר שכשביקר יחד עם אביו הקדוש אצל מרן הרבי הקדוש מרוז'ין זצוק"ל, הזמין הרבי מרוז'ין את אביו הרבי הקדוש רבי יצחק מווארקא לנסוע עמו במרכבתו ולהצטרף איתו לטיול, וידוע שרק יחידי סגולה ממש זכו להצטרף לטיול קדוש זה. כששמע רבינו הקדוש רבי מנדל מווארקא שהרבי מרוז'ין מוזמן את אביו להצטרף לנסיעתו, הוא ביקש שיקחו גם אותו עמם, כי הוא אוהב מאד לנסוע.

אמר לו הרבי מרוז'ין, מי שאין לו עדיין ידיעה ב"מעשה מרכבה" אינו יכול לנסוע עמנו. השיב רבינו רבי מנדל בהתרגשות: "אבל אני יודע לנהוג בסוסים". התפעל הרבי מרוז'ין מאד מתשובתו ואמר לו, אם כן עלה על המרכבה ותנהיג את הסוסים. ואכן רבינו עלה על המרכבה ונטל מידי העגלון את השוט עם המושכות והנהיג את המרכבה. באמצע הדרך שאל הרבי מרוז'ין את אביו הרבי הזקן רבי יצחק מווארקא, מהיכן זכה לבן קדוש כזה, והשיב ואמר, "מאוצר מתנת חיים".

וכן היה דרכו של רבינו תמיד בצעירותו, שהצניע מאד את תורתו ומעשיו, ולא היה ידוע כלל בין הקהל כצדיק ועובד ה', רק חשבוהו לאיש בטל ח"ו. והיה מופלא בחכמת השתיקה. פעם שאל אותו הרבי הקדוש מקאצק זצוק"ל, איפוא למדת חכמת השתיקה, וכבר היה בדעתו של רבינו לומר לו, אך תיכף התיישב בדעתו, הרי סייג לחכמה שתיקה, ולא אמר. והרבי הקדוש החידושי הרי"ם מגור זצוק"ל אמר עליו, שהוא קיים בשלימות את המאמר חז"ל (ברכות יז.) לעולם יהא אדם ערום ביראה.

רק לאחר הסתלקות אביו הקדוש, כשעלה להתיישב על כסא אביו, נתגלה מקצת מן המקצת מגודל צדקתו וקדושתו, ורבות אלפי ישראל הסתופפו בצלו, וציפו וייחלו לכל הגה היוצא מפי הקדוש. גם צדיקי דורו נסעו להסתופף בצילו, הרבי הקדוש מקאצק זצוק"ל, והרבי הקדוש רבי דוב בעריש מביאלא זצוק"ל.

*

ומסופר שפעם אחת ישבו התלמידים אצל שולחנו הטהור של רבינו כמה שעות רצופות, ולא נשמע אפילו דיבור קל, רק כולם ישבו במורה גדול ודרך ארץ מאד, עד שהיו יכולים לשמוע קול פריחת השוב, עד כדי כך היה גדול השתיקה שם. והפלא הגדול היה, שאחר ברכת המזון נענה הרבי רבי דוב בעריש מביאלא ואמר, איזה טיש נורא היה לנו היום, הרבי חדר לכל עצמותי ולא עזב אותי, והשבת לי על כל השאלות ששאל אותי. זה היה פלא גדול, כי כאמור בעת עריכת השולחן לא נשמע שום דיבור, רק הכל היה במחשבה וברמיזה.

איך חיבר רבינו את התלמיד לרבו

כולם מוזמנים להיות 'שותפין' בלימוד מסכת בבא בתרא בסדר הדרך היומית

שהיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, אנתנו זוכים השבוע לסיים מסכת בבא מציעא, ולהתחיל בהתחדשות מסכת בבא בתרא בסדר לימוד הדרך היומית. הזמנה מילתא היא, אני מוזמן את כולם להצטרף ללימוד הדרך היומית, בשיעור או עם חברותא, לא משנה באיזה צורה, העיקר ללמוד את הדרך היומית.

חשבתי הבורק בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, המילה הראשונה של מסכת בבא בתרא במשנה, זה המילה 'שותפין'. הרבי של כולנו, הרבי של כלל ישראל, מרן רבי מאיר שפירא זצוק"ל, שהקים את הדרך היומית, הסביר בשעתו בכנסיה הגדולה, שבזכות לימוד הדרך היומית, יהיה אחדות בכלל כלל ישראל בכל העולם כולו, כולם ידברו על אותו דף בש"ס.

ובכן 'השותפין', כל אלה שלא למדו דף היומית עד היום, מוזמנים לעשות שותפות עם כלל ישראל הלומדים כבר דף היומית, ושותפות עם בורא עולם, קודשא בריך הוא ואורייתא וישראל חד הוא (זה"ק ח"ג עא.). ויהי רצון שהלימוד במסכת בבא בתרא יהיה בהצלחה לכולם, ושכולם יזכו לגמור את המסכתא בסייעתא דשמיא.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם ב"ב דף ב, כ"ה טבת תשע"ז)

עוד לפני חורבן בית המקדש השני כבר התחיל השי"ת לבנות הבית המקדש השלישי

בקטע הקודם הזכרנו את הרבי של כולנו, הרבי של הדרך היומית, ראש ישיבת חכמי לובלין, מרן רבי מאיר שפירא זצוק"ל. נספר עוד עובדא עליו. מרן רבי מאיר שפירא, היה לו תלמיד בישיבת חכמי לובלין, שהיה מאד מקורב אליו, והוא היה חסיד מובהק של הרבי הקדוש בעל האמרי אמת מגור, קראו לו רבי מרדכי שטלברג ז"ל.

מרן רבי מאיר שפירא היה אמן מומחה ונפלא להבין את הנפש של כל תלמיד ותלמיד. הוא הכיר בנפש של התלמיד רבי מרדכי, שיש לו קירבה עצומה לרבו האמרי אמת. ולכן הוא היה מרבה לדבר עם רבי מרדכי על דמותו של רבו האמרי אמת, וסיפר לו הרבה עובדות שבידיו היו עובדא, כשחסה בצל קדשו של האמרי אמת מגור.

פעם באחד השיחים סיפר לו מרן רבי מאיר שפירא, שבשנה אחת הוא היה בעיירת מרפא בחדש אב, בימים שגם האמרי אמת מגור היה שוהה שם. בערב תשעה

באב שאל אותו הרבי האמרי אמת, אם יש לו איזה סיום מסכתא לעשות במוצאי התענית. יש מקפידים בכל תשעת הימים של חודש אב לערוך סיום בכל יום, ויש נוהגים לעשות במוצאי תשעה באב סיום מסכתא. מרן רבי מאיר שפירא נתן תשובה חיובית, והתחיל מיד ללמוד ולסיים את כל מסכתא חגיגה, כדי שיוכל לערוך את הסיום במוצאי הצום.

ואכן במוצאי הצום ערך מרן רבי מאיר שפירא סעודה לכבוד הסיום. כשהגיע מרן הרבי האמרי אמת להשתתף בסיום, הוא שאל, נואס פאךא מסכתא גייט מען מסיים זיין - איזה מסכתא הולכים לסיים, וכשמע שהסיום הוא על מסכת חגיגה, לא נטלו זינים לסעודת הסיום, עד שגלגלו בשיחה את כל המסכתא בעל פה מרישא ועד גמירא.

במהלך הסעודה דיבר הרבי האמרי אמת מענינא דיומא של מוצאי תשעה באב, ושאל קושיא עצומה מהדרך היומית שלנו במסכת בבא בתרא (ג.), הגמרא אומרת, **לא ליסתור איניש ביי פנישתא עד דבני ביי פנישתא אצריתי** - אסור להחריב בית כנסת עד שבונים

מקדם בית כנסת אחרת. שאל הרבי, איך בורא עולם החריב את היכלו בבית המקדש השני, בטרם שהוא בנה את הבית המקדש החדש.

והרבי ענה, שזהו הכוונה בפסוק (איכה ב, ח), **חשב ה' להשחית חומת בית ציון נטה קו**, מיד כשבורא עולם **חשב להשחית את הבית המקדש השני**, עוד בטרם שהוא השחית, כבר **נטה קו** לבנין בית המקדש השלישי. והרבי ביקש, שישירו אדיר הוא יבנה ביתו בקרוב.

לימים הוסיף על זה בנו של הרבי האמרי אמת, מרן הרבי הקדוש הלב שמחה מגור זצוק"ל, שזהו הכוונה בדברי המדרש (איכה רבה ב, יב) על פסוק זה, **חשב ה' להשחית חומת בית ציון נטה קו**, יש **קו לטובה**, ויש **קו לרעה**, לטובה שנאמר (זכריה א, טז), כה אמר ה' שבת לירושלים ברחמים ביתי יבנה בה נאום ה' צבאות וקו ינטה על ירושלים, וקו לרעה, שנאמר חשב ה' להשחית חומת בית ציון נטה קו.

אמר הרבי הלב שמחה, שעל פי דברי אביו הרבי האמרי אמת יוצא, שגם הקו לרעה - **נטה קו**, היה גם כן לטובה, כי זה היה תחילת בנין בית המקדש השלישי, והוא ממש כמו הקו לטובה, וקו ינטה על ירושלים. ויהי רצון שנוכה כבר לגאולה השלימה במהרה בימינו, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם ב"ב דף ג, כ"ז טבת תשע"ז)

כל
המסכתא
בעל פה

בשבת קודש שבת פרשת בהר, בורא עולם האיר לי ווארט נפלא, בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, בשיכון סקווירא בארה"ב. הפסוק (ויקרא כה, כד) **ובכל ארץ אחוזתם גאולה תתנו לארץ**, חשבתי בדרש, **ובכל ארץ אחוזתם**, גם יהודי שיש לו אחיזה חזקה בארציות, אחיזה חזקה בגשמיית, הוא שקוע כל כולו בגשמיית, יכול לזכות, **גאולה תתנו לארץ**, לגאול את עצמו מהארציות, ולהתחבר לרוחניות.

זה קשור הא בהא תליא, לל"ג בעומר, לתנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי, בזוהר הקדוש (ח"ג קכד): מובא, שבזכות שכלל ישראל יטעמו מספר הזוהר, יזכו לצאת מהגלות ברחמים. מה הכוונה לטעום, בן אדם מכין בבית טשולנט לשבת קודש, ורוצה לדעת אם הטשולנט כבר מבושל, או אם חסר מלח, או איזה תבלין, הוא לוקח כפית קטנה וטועם, לא לוקח מנה טשולנט, רק טעימה בעלמא. כמו כן בזכות עצם הטעימה בלימוד ספר הזוהר הקדוש, גורם שכלל ישראל יצאו מהגלות ברחמים.

כידוע יש גלות הכללי שאנחנו מחכים לביאת משיח צדקנו, ותחייתה עינינו בשבוב לציון ברחמים, ויש גם גלות פרטי של כל אחד אחד כל יחיד ויחיד, כל אחד עם הפעקאלע שלו - נושא אלומותיו. אך בסייעתא דשמיא בזכות שנתחבר ללימוד ספר הזוהר, בזכות שנתחבר לרשב"י כל השנה, **גאולה תתנו לארץ**, נצליח להיגאל מן הארציות ולהתחבר לרוחניות, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"מ דף צא, כ"א אייר תשפ"ד)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן האדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א

במדרש תנחומא (בשלח י), מובא לשון, שצדיק אחד לפניו שקול כנגד כל העולם. אתמול אסרו חג של חג הפסח זכיתי בזכות אבותי, להיות בהתעלות כמה שעות רצופות, בטיש שולחן הטהור בצילו של הצדיק, עמוד האש שהולך לפני המחנה יומם ולילה, הוד כ"ק מרן הרבי מתולדות אברהם יצחק שליט"א.

כידוע לכל, בקדשים הלילה הולך אחר היום, הרבי שליט"א מבעוד יום מתחיל טיש אסרו חג שנמשך לתוך הלילה. אודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו, על הזכות הגדולה לקבל שיריים ממרן הרבי שליט"א, לראות את הרבי בדביקות, כשהבעל מנגן החשוב הרב יחזקאל לאנדאו שר שירות ותשבחות לבורא עולם. המשנה במסכת שבת (נא:), כל בעלי השיר יוצאין בשיר ונמשכין בשיר, אומר האלטרער רבי - רבינו הזקן, הרבי הקדוש מרן בעל התניא צוק"ל, נשמות ומלאכים יוצאין בשיר, ונמשכין בשיר, ההעלאה וההמשכה שלהם הוא על ידי שיר וניגון.

כששרו את השיר בטיש **בנה ביתך כבתחילה וכוונן מקדשך על מכוננו**, חשבתי בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, **בנה ביתך כבתחילה**, שהבנין הקבוע של תורה ותפילה של מרן הרבי שליט"א, שספוג בכל כך הרבה דמעות, כל כך הרבה תפילות, כל כך הרבה תורה, שזה יסתיים מהר ובקלות. **וכוונן מקדשך על מכוננו**, כידוע שבית הכנסת זה בית מקדש מעט, ושעל ידי זה נזכה כבר שזה יקרב תיכף ומיד את הגאולה, שנזכה כבר להראנו בבנינו ושמחנו בתיקונו.

כשהרבי שליט"א אומר תורה בטיש, כל יהודי מילד קטן עד זקן מופלג, מהיהודי שרק קובע עתים לתורה כל יום, עד הבן עליה שיגע בתורה יומם ולילה, יכול להתעלות מהתורה. הרבי פותח בדברי השולחן ערוך על חג הפסח, הרבי מסביר למה כל כך חשוב הענין של אסרו חג, לובשים בגדי שבת, אוכלים מצות וכו' וכו'.

תוך כדי הדברים הרבי נותן מרשם לכל יהודי זועק, שכל יהודי יזעק לבורא עולם בכל רגע נתון, "טאטע אין הימל העלף" - אבא שבשמים תעזור. הרבי מסביר במתק לשונו שזה ברוחניות ובגשמיית, לחיות עם בורא עולם. הרבי נותן דוגמא, יהודי מתייגע בתוספות, יהודי מתייגע ברש"י, שיתחנן לבורא עולם שיושיע אותו, ער זאל פאךשטיין - שיבין. בסוף התורה הרבי מברך לכל יהודי בישועות ורפואות, בפרנסה בהרחבה גדולה.

אחרי הטיש זכיתי לראשונה לראות 'מדרת אש' עד כלות הכוחות של מרן הרבי שליט"א, בברכה בספירת העומר, זר לא יבין מעולם על מה אני מדבר. ואם טרם טעמתם לראות ספירת העומר של הרבי שליט"א, כאפט אַרײַן - תחטפו, לבוא תיכף ומיד להתרומם בספירת העומר.

כשהרבי שליט"א חזר אחרי הטיש למעון קדשו, הרבי מקבל אותי במאור פנים שאין דומה לו, ויפיל קען מען זיך אפּלענען - כמה אפשר ללמוד מהרבי שליט"א, על חשיבות הארת פנים לכל יהודי. הרבי שואל אותי, האסט געבּרענגט גוטע זאַכן - האם הבאת דברים טובים. עניתי לרבי שליט"א, שהבאתי את גליון "מתיקות הדף היומי" על פסח, שיש שם מאמר ממורו ורבו, נפשו קשורה בנפשו בשלהבת אש, מרן הרבי הקדוש בעל האמרי חיים מויזניץ צוק"ל. עונה לי הרבי, דאס איז גוטע זאַכן - זה אכן דברים טובים.

אמרת לי רבי שליט"א, ששווה לבוא מאוסטרליה הרחוקה רק בשביל לשמוע ספירת העומר ולחזור הביתה. הוספתי, דער רבי שווענעט אויס אידישע נשמות - הרבי בתפילה ובטיש מטהר ומזכך נשמות של כלל ישראל. הרבי ברוב ענווה עונה לי, שהלואי שהוא יזכה.

הרבי מברך אותי ברכות לרוב להמשך הרבצת התורה. באותם רגעים ששוחחתי עם הרבי שליט"א חשתי, בנך יחידך אשר אהבת, שאין לרבי בעולמו שרצוף בתורה ועבודה קדושה והתעלות, רק אותי. מורי ורבותי, כמה זה מחייב אותנו בימי ספירת העומר, לאהוב כל יהודי.

כשיצאתי ממעון קדשו חזרתי לבית הכנסת שהיה שם הטיש, לראות רתיחה דאורייתא. ואכן ראיתי אברכים שיגעים בתורה הקדושה, ולומדים בנעשמיא ובבבאען מסכת יבמות, כידוע יבמות זה לא אגדתא. שאלתי יהודי שלמד שמה, על התחושה בלימוד מסכת יבמות, הוא ענה לי בכזה מתיקות, יבמות איז אַ גרויסע לעכטיקייט - יבמות זה אור גדול. אברך אחר אמר לי, אני קודם לומד את המילים, אפילו שאני לא כל כך מבין, אחרי זה עוד פעם ועוד פעם ועוד פעם, עושים שטייגן, עד שמבינים ומתענגים בלימוד מסכת יבמות. אשריכם חסידי תולדות אברהם יצחק שאתם עוסקים בתורה הקדושה, שאתם דבקים ברבי שליט"א מצדיקי הדור.

כשיצאתי מחצר הקודש, עליתי לרבנית הצדקנית בראנדערספער תחיה לאורך ימים טובים ארוכים, אשת חבר של הדיין הנודע, המוהל, הפוסק, בעל הקנה בושם ועוד ועוד, מרן רבי מאיר בראנדערספער צוק"ל, להודות לרבנית, ולספר לה כמה בעלה הצדיק האט געזען אַזוי ווייט'נס - ראה מרחוק, כמה זכה לסייע למרן הרבי שליט"א בתחילת ההנהגה. מצוה גורת מצוה, זכיתי באותה הזדמנות לשמח לב אלמנה הרבנית הצדקנית.

נברך את מרן הרבי שליט"א, יאריך ימים על ממלכתו, מתוך בריאות איתנה, כלל ישראל די בכל אתר ואתר זקוק לרבי שליט"א, שהרבי שליט"א בכל הכוחות הגוף והנפש יוכל להמשיך צו אַרײַן באַקן פאר אידישע קינדער אַ טעם אין שבת קודש, אַ טעם אין יעדע דבר שבקדושה - להכניס בבני ישראל טעם בשבת קודש, וטעם לכל דבר שבקדושה, ושכבר נזכה שהרבי שליט"א ילווה אותנו לקבל פני משיח צדקנו, אמן.

טוב עין הוא יברך, ישר כח לידידי ורעי איש האשכולות, הגבאי המסור הרב החסיד רבי רפאל צבי פאר שליט"א. ולנכדו חביבו של הרבי שליט"א, חכם לב, ידידי שמסור בלב ונפש חפיצה, רבי אברהם יחיאל לעמברגער שליט"א, שכך הרבה מאד.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"מ דף סג, כ"ג ניסן תשפ"ד)

מאוצרות הפרשה

הרק אך במשה דיבר ד' הלא גם בנו דיבר (יב, ב). הנה כל אכין ורקין מיעוטין (ירושלמי ברכות פ"ט ה"ה), והם דברו במשה אשר אחז במדת ענוה יותר מדאי, כי צריך לפעמים להיות יוגבה לבו בדרכי ד' (דברי הימים-ב ז, ו). וזהו שאמרו ה'רק' **אך' במשה**, היינו, שיש בו מיעוט אחר מיעוט, **הלא 'גם' בנו**, היינו, כי 'גם' לרבות, ולכן גם אנחנו ענווים, ועכ"ז יש בחינת 'גם' בנו, כי צריך להיות לפעמים בבחינת יוגבה לבו.

(אמרי נועם בהעלותך, טז)

נקודה למחשבה:

ויצעק משה אל ה' אל נא רפא נא לה (יב, ג). וצריך להבין, לכאורה הא צריך להזכיר שם החולה ושם אמו. ויש לומר בזה שיש רמז לזה בדבריו אלו, כי **רפא נא** בגימטריא **מרים יוכבד**, וקל להבין.

(דגל מחנה אפרים בהעלותך)

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
משמיה ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חממים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יוספו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לשוב להם כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ב, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכיי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לשוב להם כל הימים

מלליצי יין ושיר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגעשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לשוב להם כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

הירויזן

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לשוב להם כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

ל"ג הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

ועתה נפשינו יבשה אין כל בלתי אל מן עינינו. יש לפרש טענת בני ישראל על המן עפ"י מה שאמר (שבת קכט.): מי שהקיד דם צריך לאכול באותו יום בשר ולשתות יין. בשר, כדי שיחזיר לעצמו נפש תמורת הנפש שיצא ממנו, כי הדם הוא הנפש. ויין, כדי להשיב לעצמו את צבע האדום תמורת הדם שבצבע אדום שיצא ממנו. ובה יש לפרש שטענו בני ישראל שבכל עת שאנו מוצאים עצמינו שנפשנו יבשה מרוב טרחת הדרך או מחמת דבר אחר, שהתקנה הטובה ביותר להשיב את נפשנו היא לאכול בשר ולשתות יין, 'ועתה וגו' אין כל' - אנו אין לנו כל צרכי הסעודה הצריך לנו להשיב את נפשנו, כי אין לנו בשר ואין לנו יין, 'בלתי אל המן עינינו', היינו אף שאפשר שתאמר שהמן מועיל גם במקום הבשר, כי במן ישנו לכל הטעמים שבעולם, ובכללם גם טעם בשר ויין, מ"מ במקום היין בודאי שאינו מועיל, היות ועיקר סיבת שתיית היין הוא היותו היין הוא אדום ומועיל להשיב את הדם האדום שנחסר, והרי המן הוא לבן, ובעינינו אנו רואים רק את צבע המן שהוא לבן, וא"כ אין אנו יכלים להשיב את נפשנו כפי העצה המבוארת בגמרא. ולפ"ז יש לברר מה שפירש"י עה"פ 'בין תופל ובין לבן', שהוכיחם משה על הדברים שתפלו על המן שהוא לבן. הרי שמשה הזכיר לפני ישראל בתוכחתו מה שהתלוננו וטענו שהמן הוא לבן. ויש להבין מה תוספת חטא היה בכך יותר מעצם מה שהתלוננו. ולפי מה שנתבאר מובן, שאכן בדוקא הזכיר משה דבר זה, דהנה אמרו (כתובות קיא.): 'טוב מלבין שינים לחברו יותר ממשקהו חלב', כי מי שנותן לחברו אפילו מעט אולם נותנו יסתר פנים יפות, הרי זה חשוב יותר ממי שנותן נתינה מרובה אך לא בסבר פנים יפות. והנה המן היה בצבע לבן לרמז על כך שנתנית הקב"ה לישראל בסבר פנים יפות מתוך שמחה ואהבה, אולם בני ישראל תפלו על המן, שארבה התלוננו על כך שהיה זה בצבע לבן וטענו שבכך חסר להם את המעלה של צבע אדום שיכול להשיב את הנפש וכמבואר בגמרא שבת שהוא לעיל. נמצא שהשתמשו בטובה שעשה להם הקב"ה להתלונן עליו, ועל כך הוכיח משה רבינו.

מליצי יושר מול מגיד פשע זייט מנדב פאר "מליצי יושר" 732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

לע"נ הג"ר משה אריה לייב ב"ר מאיר בנימין שפירא זצ"ל יא"צ י' סיון

ויאמר ה' אל משה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל וגו' ולקחת אותם אל אוהל מועד והתייצבו שם עמך כו' ואצלתי מן הרוח אשר עליך ושמת עליהם. במדרש רבה: ואם תאמר הזקנים שהיתה נבואתן משל משה, שמא חסר משה מן נביאותו כלום, לאו למה הדבר דומה, לגר שהיה דולק והדליקו ממנו כמה נרות, ואור דליקתו לא חיסר, אף כאן משה משלו לא חסר כלום, שנאמר 'ולא קם נביא עוד בישראל כמשה', ע"כ. ותמוה מנא ליה. ואפשר, דדרשינן (במדב"ר י"ד): בישראל לא קם אבל באומות העולם קם, ואיזה נביא היה להם כמשה, זה בלעם בן בעור. והאי קרא מסתמא הוא לעולם, דהתורה קדמה לעולם, ואם נימא שחסרה נבואתו של משה ע"י הזקנים, א"כ בלעם הוה נביא טפי וגדול, אף שזה בקדושה וזה היה בקליפה, מ"מ על כרחך שקולים היו זה לעומת זה, אלא על כרחך שלא חסר מנבואת משה כלום.

ותדבר מרים ואהרן במשה על אודות האשה הכושית אשר לקח וגו', ויאמרו הרק אך במשה דיבר ה' וגו', והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה. ההמשך נראה לפי מה שאמר המפרשים על הא שאמרו חז"ל (חולין פט.) נתתי גדולה לאברהם, אמר לפני 'ואנכי עפר ואפר', משה ואהרן אמרו 'ונחנו מה', דוד אמר 'ואנכי תולעת ולא איש'. ופירשו, לפי שכל שיקנה אדם מדריגה יתירה, יותר מכיר בפתיית ערכו לפני הש"ת, לכן אברהם לגודל מדריגתו השיג שפלותו 'עפר ואפר' נגדו יתברך, ודוד שלא היה במדריגת אברהם, אמר 'ואנכי תולעת', כי לא היה במדריגת אברהם, חשב עצמו לתולעת שהוא בעל חי על כל פנים, אבל משה ואהרן היו במדריגה יתירה שהיו בטלים במציאות לגמרי, אמרו 'ונחנו מה'.

וזהו טעות מרים שחשבה שמדריגת אהרן שהיה לו מידת 'מה' שוה למשה, אז תמצא הקפידה מקום לנוח מדוע אהרן לא פירש מן האשה, ומשה פירש מן האשה, ולזה בא הכתוב לומר שאין מדריגת אהרן ממש כמשה, אף שבשתתף בו המידה שאמר 'ונחנו מה', מ"מ גדלה מדריגת משה אפילו ממדריגת אהרן,

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמתו' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורה', להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דינך'

משל לארמון מלך הבנוי לתפארת ובהדרת מלכות המרהיב עין כל רואיו, ואימתה ופחד על כל העוברים לפניו מחמת חיל משמר המלך העומד סביביו במדיו המיוחדים מרהיבי העין, ודגליו שובי הלב, מן הארמון נראית דמות דיוקנו היפה של המלך מעוטרת בעיטורים שונים שובי הלב ומרהיבי העין, אורות הארמון דולקים בכל צבעי הקשת, וכולו אומר כבוד ויקר אימה ויראה, מכאן יוצאים כל החוקים לכל התושבים, וכל הציווים לאנשי הצבא למלחמה ולשלום, חתימתו של המלך לבדה מסדרת כל העניינים בלי מפריע. אולם כל זה בעתות שלום ורגיעה בין המלך ועמו, אולם בפרוץ מרד מצד העם נגד המלך, קורה שהמתקוממים הורסים את ארמון המלך בחמת זעמם, אנשי משפחת המלך נהרגים, ואנשי הצבא בורחים בבזיון ברגעים מועטים, ואין זכר לכל הפאר, אין ארמון אין מלוכה ואין מלך, מקום הארמון נהפך למקום קברו של המלך ולחורבה רפש וטיט עפר ואפר והכל בוער באש בלתי נכבה. לזה דומה האדם, כל אדם דומה למלך צלם אלקים, אולם כל זה כשהדעת והתבונה הם השולטים, הם המנהיגים אותו בכל עניינו ובכל תנועותיו וכל אבר מאבריו לא יזוז מבלעדי פקודותיהם, ולא יוציא הגה מפיו מבלעדיהם, אז יעורר הערצה והוקרה בעיני עצמו ובעיני מכיריו, ואז הוא חשוב כמושל ומלך ממש. לא כן כשהוא כועס ומתעצבן, אז הגפרור הקטן מדליק את כל כלי הנפץ מדותיו הרעות, והם מתחילים להדלק ולהתלהב, וצלם אלקים שבאדם נשרף לאפר, פניו נהפכים למראה פני חיה רעה, אצבעותיו וצפורניו נעשים צפורני חיתו טרף המשברים דוקרים הורסים וקורעים את הכל בלי רחמים.

'שמן רוקח' להרה"ק רבי אלעזר לעוו זי"ע

כתב בצוואתו, וז"ל:

"כל מי שיזכה אותי וישים עין עיונו בחיבורים שלי יתברך מן השמים וכו', ואם ירצה אחד להדפיס ספרים שלי, הנני להחזיקו לו כל ימי מלא חפנא טיבואת ויבורך בברכת השמים ממעל, ויחולו עליו כל הברכות הכתובים בתורה".

ותדבר מרים ואהרן במשה ויאמרו הרק אך במשה דבר ה' הלא גם בנו דבר ה'. הנה במס' שבת (דף נז.) נחלקו תנאים אי גם אהרן נצטרע, ולמ"ד אהרן לא נצטרע, קשה דלכאורה וכי משא פנים יש בדבר. ונראה דס"ל דהן אמת דאהרן ומרים דברו כדברים האלה 'הרק אך במשה דיבר', אבל כוונת אהרן לא היה ככוונת מרים, דהנה עיקר הענין אשר דברו במשה הוא על שפירש מן האשה, ואמרה מרים הלא גם בנו דיבר, וזה זחה דעתו עליו. אבל כוונת אהרן היה להיפך, ואמר שאין לדמות נבואת משה לנבואתו, כי ע"י שבאה הנבואה למשה באה גם לנו, והרי הוא במדריגה גדולה ממנו, ואמר 'הרק אך במשה דיבר ה'', כלומר וכי כשדיבר ה' במשה רק בו לבדו דיבר, הלא גם בנו דיבר כשדיבר עם משה, דהוא מעורר מקור השפעות הנבואה, ולכן אין לדמות נבואת משה לנבואתו, וא"כ אדרבה אהרן כוון להתנצל את משה על שפירש מן האשה.

ותדבר מרים ואהרן במשה ויאמרו הרק אך במשה דבר ה' הלא גם בנו דבר ה'. הנה במס' שבת (דף נז.) נחלקו תנאים אי גם אהרן נצטרע, ולמ"ד אהרן לא נצטרע, קשה דלכאורה וכי משא פנים יש בדבר. ונראה דס"ל דהן אמת דאהרן ומרים דברו כדברים האלה 'הרק אך במשה דיבר', אבל כוונת אהרן לא היה ככוונת מרים, דהנה עיקר הענין אשר דברו במשה הוא על שפירש מן האשה, ואמרה מרים הלא גם בנו דיבר, וזה זחה דעתו עליו. אבל כוונת אהרן היה להיפך, ואמר שאין לדמות נבואת משה לנבואתו, כי ע"י שבאה הנבואה למשה באה גם לנו, והרי הוא במדריגה גדולה ממנו, ואמר 'הרק אך במשה דיבר ה'', כלומר וכי כשדיבר ה' במשה רק בו לבדו דיבר, הלא גם בנו דיבר כשדיבר עם משה, דהוא מעורר מקור השפעות הנבואה, ולכן אין לדמות נבואת משה לנבואתו, וא"כ אדרבה אהרן כוון להתנצל את משה על שפירש מן האשה.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה

שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר - סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בליבט מקח"!

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

וזהו 'האיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה' אפילו מאהרן, א"כ ממילא אין לדמות שאם הם לא פירשו מדרך ארץ, [דבאמת] שגבה מדריגת משה מהם, לכן נאה לו לפרוש, כאשר דיבר הוא יתברך בהבדל מדריגתו של משה ונביאותו מנביאותם.

לע"נ הג"ר ירחמיאל גרשון אידלשטיין ב"ר צבי יהודה זצ"ל יא"צ י' סיון

הדלקת נרות כשר נזר. הרמב"ם (פ"ט ביאת מקדש ה"ז) כתב וז"ל: הדלקת נרות כשרה בזרים, לפיכך אם הטיב כהן את הנרות והוציאן לחוץ מותר לזר להדליקן. ע"כ. וכתב על דבריו במנ"ח (מ' צ"ח אות ט'), וז"ל: וזה כמה שנים הקשיתי על דין זה דאם הוציאן לחוץ מותר זר להדליק, הא במנורה ודאי הדלקה עושה מצוה ולא הנחה, דאי לא הכי לא היתה דוחה שבת, דאפשר לעשות קודם השבת להדליקה ובשבת יגביה ויניחנה, ומבואר כן להדיא ברש"י (שבת כב: ד"ה אי הדלקה) 'כדאשכחן במנורה', ושם בסוגיא מבואר דאי הדלקה עושה מצוה הדלקה במקומה בעיניו, ואי הדליקה מבפנים והוציאה גבי נר חנוכה לא עשה כלום, א"כ כיון דמקום המנורה בהיכל, בודאי צריך להדליק במקומה היינו בהיכל, ושלא במקומה לא עשה כלום, ואיך כתב

הרמב"ם דהדלקתן בחוץ כשרה, הא הדלקה במקומה בעיניו, עכ"ל. אבל הפמ"ג (ריש סי' תרע"ה במשבצות) כתב, דרש"י כתב 'כדאשכחן במנורה' רק לענין שמדליקין מנר לנר, ואין כוונתו דאשכחן במנורה דהדלקה עושה מצוה, (ועי' שערי תשובה שם סק"א).

לע"נ הג"ר יעקב ב"ר משה אלקיים זצ"ל יא"צ י"ב סיון

ויסעו מהר ה' דרך שלוש ימים וארון ברית ה' נוסע לפניהם דרך

זקוק לה, ומש"ה צריך לכתחילה ליתן כשיעור. משא"כ במנורה המצוה והחייב הוא שיהיה דולק כל שיעור הזה, דהא כבתה זקוק לה, ומש"ה סגי אפילו כשנותן לכתחילה פחות מכשיעור, רק שיראה להוסיף כל פעם עד שידליק כל השיעור, עכ"ל. וזה כיסוד הנ"ל, דבמקדש הנחה עושה מצוה. וכ"כ בחידושי הגר"ח הלכות ביאת מקדש, דהמצוה במקדש הוא שיהיו הנרות דולקים, ולא המעשה הדלקה.

* והנה בשו"ע (או"ח סי' תרע"ה סעיף ב') פסק המחבר, דבנר חנוכה כיון הדלקה עושה מצוה, צריך שיתן שמן בנר כדי שיעור קודם הדלקה. והקשה במקור חיים (הגהותיו על מגניי ארץ, בט"ז סי' תר"ע ס"ק א') על זה, מהא דאיתא במנחות (דף פא, ח) דבתחילה נתנו פחות מחצי לוג, וראו שלא מספיק והוסיפו והלכו עד שהגיע לחצי לוג, ותר"ץ, וז"ל: נראה דמצות הדלקה דחנוכה אינו דומה למצות הדלקה דמנורה, דבנר חנוכה אין המצוה רק תחילת ההדלקה שידליק שיעור כזה, תדע דהא כבתה אין

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר: בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתי אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמתו (ספר מנחם ציון). נתפרסם ע"י הרה"ח הממורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א

דרכי האמונה' להרה"ק רבי יוסף דוד ב"ר אפרים ז"ע אבד"ק זואלוב (תלמיד בעל יושר דברי אמת)

כתב בהקדמת הספר, וז"ל:

**ועיני לשמיא נטלית וכפי פרישות בתפלה, ועיני בלב נשבר ונדכה
נפשי בשאלתי נועם עליהם תבקשו בזה ובבא
די יתאמר מילי דשמיא מספרי אשר כתבתי**

[המשך משבוע הקודם] יש בני אדם שנגבלו ונצמצמו בכח הרע ח"ו, עד שגבר כוחות הלב על המוח ח"ו, הגם שלובש הטלית והתפילין ועומד להתפלל, בפיו ובשפתיו כבדוני ולבם רחוק, כי הלב נשאר מקושר בקליפות ובחיצוניות דחיצוניות, וכידוע מהחוש, ולזה חסידים הראשונים היו שוהין שעה אחת ומתפללין, כדי שיכוונו את לבם דייקא למקום, ר"ל שידעו וישיגו בלבם לא במוחם לבד, שהוא ב"ה וב"ש מקומו של עולם ואין העולם מקומו, שאין שום דבר מגבילו וכולא קמיה כלא חשיב. כי זה באמת מעבודות קשות שבמקדש, כי כל התפלה הוא בקשת צרכיו, וידוע שהאדם מתפעל בעת בקשת צרכיו בעומקא ליבא, יותר משאר תפלות או שירים ותשבחות, מחמת שמקושר בחסרונם ורוצה במליאותם. ובאמת על זה נאמר (ישעיה מו:ו) 'וכל חסדו כציץ השדה', שהוא ציץ בלא פרי, שאין בו רק טוב האמונה שהכל ביד הבורא ב"ה וב"ש, אבל לא עיקר הפרי, שירצה הכל מופשט מרצונותיו, רק שיתמלא רצונו ב"ה, שעלה ברצונו להטיב בכל מיני הטבות, והחסרונם שיש לו ושמבקש עליהם, הם ח"ו חסרון בחיקו, וכתפילת משה 'מבלי יכולת' וגו'.

וזה באמת 'עבודה', שיזכיר את עצמו וחסרונות שלו שתלויים בהם חיי נפשו ממש, ולא יתפעל מהם באופן זה, רק שיתמלא רצונו יתברך בהם, ולא לצורך עצמו כלל, וזהו אמרם 'ולעבדו בכל לבבכם', איזה עבודה שהוא בלב דייקא, שמשם התקשרות לכל מיני חיצוניות, ושיהיה בו עבודה להבורא ב"ה וב"ש, זו תפלה, שהם י"ב שערי תפלה, שלא ירצה בהם רק ליחד 'שמו', שהוא גימטריא 'רצון', שיומשך ההשפעה משמים לארץ, בכדי שיקוים רצונו להטיב.

והנה כל העבודה תלוי בזו ההכנה שקודם תפלה, כי ע"י כיוונו את לבם למקום, שהוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו, כל מיני הצימצומים שהיו בנפשיהם בטלים בפועל וכו'. וכידוע מדרכי היצה"ר שמראה לאדם כל מיני שפלות בנפשו, בכדי להרחיקו מלבדק בהבורא ב"ה וב"ש, ועיד"ו היה להם כח בעבודת התפילה שלא ירצו לעצמם כלל. וזהו המתפלל צריך שיתן עיניו, ר"ל כח הראיה שלו בשכלו ומוחו, שמבין שכולא קמיה כלא חשיב, ואין בעולם אלא רצונו, להמשיכו למטה, היינו על כל כחותיו שיהיו כולם בעצה לרצונו כביכול, ועל ידי זה ולבו למעלה, שיהיו כל תפילותיו עבור מעלה וצרכי גבוה, הגם שהלב מקושר בהם לא ירצה בהם כלל, רק למלאות רצונו ולקיים רצונו.

שלושת ימים לתור להם מנוחה.
ופירש"י שמהלך שלושת ימים הלכו ביום אחד. ולהבין מה רמז הפסוק בזה. הענין על פי הידוע שהמדות הקדושות נקראים 'ימים', וכל מספר שלושה הנזכר בתורה הקדושה, בא לרמז על בחינת שלושה האבות הקדושים, שהמה ביררו השלוש מדות הראשונים משבע המדות שהמה כללות חיי האדם בקדושה, והיינו להתברר משלושה הפגמים קנאה תאוה וכבוד המוציאים את האדם מן העולם, ואברהם אבינו בירר מדת התאוה להיות האהבה רק בקדושה. ויצחק בירר בחינת הקנאה וכעס להיות רק ביראת ה' כל היום וגבורה דקדושה להיות גבור כובש את יצרו. ויעקב בירר בחינת הכבוד והתנשאות, כאומר 'קטונתי מכל החסידים', ושלוש מדות הללו הנה האבות ושורש הכל של כלל התורה והעבודה.

ובגמרא (שבת קטז.) עה"פ 'ויסעו מהר ה' דרך שלושת ימים', חסרו מאחרי ה', וכמו שאמרו 'כתיונה הבורח מבית הספר'. ורמזו בזה שלאחר מתן תורה נסעו מזה דרך שלושת ימים, היינו שעם כל זה אירע להם איזה שמץ פגם בכל השלוש מדות הנ"ל שנסעו לאחור. והיינו מה שנאמר אחר זה בפרטות מה שאירע לכל

והנה עם כל זה נאמר 'וארון ברית ה' נוסע לפניו דרך שלושת ימים לתור להם מנוחה', כי הגם שיש התגברות בנפש בשמץ שלוש מדות הרעות מצד השאור שבעיטה, עם כל זה ע"י כח התורה שהוא ארון ברית ה' מתגברים להכניע השלוש בחינות הנ"ל להחזירם להקדושה, והיינו 'נוסע לפניו דרך שלושת ימים לתור להם מנוחה'.

והענין הזה נרמז על התנהגות האדם תמיד כל ימי חייו בעוה"ז, ובפרטות הוא מרמז על עבודת האדם בכל ששת ימי המעשה שיש לו עבודה ומלחמה בכל יום לברר שלוש מדות הנ"ל, ויצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, 'וארון ברית ה' נוסע לפניו' הוא בחינת קדושת השבת לעזר ולסעד דרך שלושת ימים היינו לברר כל השלוש מדות האלו בקדושה, ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו, ועל זה גמר אומר 'לתור להם מנוחה', שע"י בחינת קדושת מנוחת שבת נתקנים כל השלושה פגמים הנ"ל.

וכמו שנאמר (ישעיה יד:ג) 'זיהיה ביום הניח ה' לך מעצבך ומרזקך ומעבודה קשה אשר עובד בך', ואיתא בזוה"ק (ח"א מח:ו) שמרמז על יום השבת. ויש לומר שהפסוק הזה מרמז על שלושה הפגמים הנ"ל, 'מרזקך' מרמז על קנאה ורוגז דמרה. 'ומעבודה קשה' על תאוה, כי מי שהוא שטוף בתאוות נפשו הוא כל ימיו בשיעבוד ובעבודות להתאוה, כי אין אדם מת וחצי תאוות בידו, וכמו שנאמר 'אוהב כסף לא ישבע כסף', וזהו פירוש 'ומעבודה קשה אשר עובד בך'. 'ומעצבך' מרמז על פגם הכבוד והגאות, כי מזה נסתעף העצבות בלב כמו ששמענו כזה מאדמו"ר מאיזביצא צ"ל

וכו', וע"י מנוחה של שבת נתבררו שלוש המדות מעצבך ומרזקך ומעבודה הקשה היינו מכבוד וקנאה ותאוה כדברינו הנ"ל.

לענין חסידות מיכאל ב"ר דוד בענדר זצ"ל י"א צ"ח סיון
ויאמר אל נא תעזוב אותנו כי על כן ידעת חנותינו במדבר והיית לנו לעינים. שמעתי בשם הרב הגאון מו"ה צבי ווייס זצ"ל אבד"ק דאמבראווי, כי המדבר היה מלא נחשים ועקרבים, והענין היה מסיר אותם והיה משוה הדרך לישראל מהרים וגבעות, וישראל שהיו מכוסים בעננים לא ידעו מזה, רק יתרו שבא מרחוק וראה הנחשים והנסיים אשר עושה הקב"ה לישראל, הוא היה מאיר עיני ישראל והודיע להם חסדי ה' תמיד. וזה הכוונה אתה שבאת וידעת חנותינו במדבר היית לנו לעינים להודיע חסדי ה' עלינו תמיד.

לכות מ.ב.ה. פ. לעשירות והצלחה בכל מעש"י
כן עשה את המנוחה. פירש"י: מי שעשאה, ומדרש אגדה ע"י הקב"ה נעשית מאלה עכ"ל. וכן מרמז על אור תורה לחכמי ישראל, אשר רואין בעינים כן כמה וכמה ברורי הלכות ואגדות הנצרכין להם, מן השמים באים להם כן, שימה בפיהם.

מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרישות התורה ומועדים
עם ביאורים הארות והערות

הגדרות
אבני נזר

הופיע ויצא לאור

"הגיד אדמו"ר וצוקללה"ה קודם פטירתו שאם ילמדו בספרים שלו, יהיה למנוח ולעזר גם אחר פטירתו ממש כמו בחיים"

(ארץ צבי ע"ה ע"פ ר"מ)

מילוקט מתוך גליונות "מליצי יושר" שיוצא לאור עולם סודי שבוע בשבוע

אפשר להשיג הספר בחינות הספרים המובחרות ליתר פרטיות וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע: gRyomy@gmail.com

**הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א
זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב**

'מנחה חדשה' להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע

שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה, מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עונינו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, ר"ת גמט' כ"ב [אותיות א"ב שבהן נכתבה התורה]. מרומז מה שאיתא במדרש (בראשית רבה פרשה א אות א; זוהר פ' תרומה [דף קסא א]), שאמרה התורה "ואהיה אצלו אמון" (משלי ח ל), אני הייתי כלי אומנתו של הקב"ה, בי ברא הקב"ה את העולם.

בראשית ברא אלקים כו' ו"ל בעז"ה ע"פ מאמרם ז"ל (על) שאלתות שאילתא (כז), גדולה שנאת חנם משלש עבירות, שהרי בית שני חרב רק עבור שנאת חנם. וכמו שפירש א"ז הק' ז"ל בספרו רב יבי: "איכה ישבה בדד העיר" ר"ת איב"ה, פירוש ע"י איבה שהיה ביניהם ישבה בדד העיר. וז"ש הכתוב: "ואהבת לרעך כמוך אני ה'", פ"ל ע"י אהבת הרעים ואחדות ישראל יתגבר מדה"ר על מדת הדין, ועי"ז אני ה' [הוי"ה] בחינת הרחמים, ויומתקו הדינים. וזה **בראשית במ"ק גמ' אחד**, היינו ע"י אחדות שיש בישראל שנקראו ראשית (על) ויקרא רבה פרשה לו אות ד), "ברא אלקים" - ברא לשון רפואה, כמו שאיתא בתלמוד (משנה בשבת קלז א) "עד שיבריא" פי' עד שיתרפא, וזהו ברא אלקים יומתקו הדינים.

'פנים יפות' לבעל הפלא"ה

בעל הפלא"ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל:

'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'

קח את הלויים מתוך בני ישראל וטהרת אותם. נראה הענין שהיו צריכין הלויים טהרה וכפרה יותר משאר ישראל, משום שאחז"ל (ב"ק נ). 'וסביבו נשערה מאוד', דהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה, ואמרו עוד (ברכות סד). שהצדיקים אין להם מנוחה, שנאמר "לכו מחיל אל חיל יראה אל אלהים בציון". וכבר כתבנו בכמה מקומות כשהצדיק מתעלה מעולם אל עולם, ימצא בו כמה דקדוקים שלא היו נחשבים לעון בזה העולם, וכשעולה למעלה בעולם העליון מדקדקים ודנין עליהם, והיינו דכתיב [דבשעה שהם 'לכו מחיל אל חיל', אז] 'יראה אל אלהים' שהוא מדת הדין. ופירשנו בזה מה שאמר דוד המלך 'על מי מנוחות ינהלני', דהיינו שינהל ויעלה אותו ממנוחה למנוחה עליונה, ואמר על זה 'נפשי ישוב', דהוא לשון 'שובו בנים שובבים ארפא משובותיכם', דהיינו כשיעלה למנוחה עליונה ימצאו בו דברים שובבים שיעמוד בדין עליהם, ושאל על זה 'ינחני במעגלי צדק' שידון אותו לכף זכות.

ומטעם זה המנהג להתענות ביום שמת בו אביו או אמו, מפני שהנשמה מתעלת בכל שנה מעולם לעולם, וכל עליה ימצא עליו דין ודקדוקי המצות, ומעלין אותו ע"י התענית והתפלות. לכך אמר השי"ת למשה 'קח את הלויים מתוך בני ישראל', מפני שמה שהיה עליו יותר מכל ישראל, ועליו נאמר 'מי יעלה בהר ה', ואמר לו השי"ת 'קח את הלויים מתוך בני ישראל' שיקרב אותם, ומתוך כך צריכין טהרה וכפרה על דקדוקי מצוה יותר כנ"ל.

ממה שבעל הבית נותן לו נדבה הגונה.

נסים לאבותינו במקום הזה, ובגמ' מנא הני מילי, דכתיב 'ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל אתכם'. ובשטמ"ק שם הקשה: ואע"ג דיתרו לא ראה מקום הנס, מ"מ כל שרואה הרבים הנצולים, כרואה מקום הנס דמי עכ"ל. אבל להנ"ל י"ל, דכיון דיצאו ממצרים על פי ה', וכן מן הים סוף נסעו על פי ה', וכל מסעיהם אז על פי ה' היו,

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'.

וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובוה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

נפתרם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל י"ח

ישראל קודם מתן תורה, וא"כ איך היה משה עושה פסח ראשון, הרי נטמא בהוצאת ארונו של יוסף מהגילוס. ונראה לענ"ד דכיון שהוצאת ארונו של יוסף בנס היה (דב"ר יא:ז), ולא היה בגדר טבע, לכן לא שייך ביה טומאה, [כי משה לא נשא בעצמו ארונו של יוסף].

כן יהיה תמיד הענין יכסנו ומראה אש לילה. וברש"י: יהיה על המשכן כמו הווה, וכן לשון כל הפרשה, ע"כ וקשה דא"כ למה לא כתב 'הווה'. ויש לפרש על דרך רמז לדרך והנהגה טובה, דאמרו רז"ל (סנהדרין יד). 'לעולם הוי קביל וקיים', [היה אפל, והיינו הרחק מן הרבנות, כדרך העומד בחושך, ואז קיים ותחיה, כי הרבנות מקברת את בעליה]. דהפסוק כאן מלמד דרך לעובד ה', כן יהיה תמיד, כל תורתו ותפלתו ומצוותיו 'הענין יכסנו', יעשה בצניעות שלא יודע ולא יגלה לשום אדם, ועי"ז יזכה 'ומראה אש' - התלהבות, 'לילה' - כשיעמוד לתיקון חצות וילמוד אח"כ בפינת ביתו רחוק מעין הרואה, יתנו לו משמים התלהבות קדושה.

עוד יש לפרש 'ומראה אש', אם יבוא לפעמים להתלהבות, יעלימו שלא יתראה לאחרים, 'לילה', כסוה כלילה כמו שדרשו (מוע"ק יז), ולא תפרסמו. 'לילה' גימטריה 'כהן', איש החסד, והכוונה שאם תשיג התלהבות בתורה ותפילה, לא תחשוב שזה באמת פרי עבודתך שזכית לזה, אלא תחשוב שהוא מחסדי השי"ת, וכמו שפירשו הפסוק 'יחשבה לו צדקה', שהמראה אלקית וההבטחה ששמע אברהם מהקב"ה, לא חשב שבזכותו היתה, אלא שהקב"ה נתן לו הכל בצדקה, והאם ישיג העני גיאות

לע"נ הג"ר יעקב מאיר ב"ר בצלאל אלטר זצ"ל י"צ י"ג סיון

ידיעה על חצי שיעור. הדין הוא, דהעובר עבירה אחת בשוגג כמה פעמים בהעלם אחד אינו חייב אלא חטאת אחת, אבל אם שגג בה ואח"כ נודע לו, וחזר ושגג באותה עבירה עצמו, חייב על כל אחת ואחת. ונחלקו רבן גמליאל וחכמים (כריתות טז:). בכתב אות אחת בשבת בשוגג ונודע לו, ואח"כ כתב אות נוספת

לכפר על הלויים. צ"ב איזהו כפרה היו צריכין הלויים. ונראה לי, כי במעשה העגל היה להם למחות מיד, טרם נתעוררו ע"י משה, ומיד היו צריכין לקנא לה' לבא לעזרה לאהרן שלא יבא לידי כך, אם כי שכרם אתם על אשר שמעו לקול משה 'מי לה' אלי', בכל זאת על העבר שלא עשו היה נצרך כפרה.

ויאמר אליהם משה עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם, וידבר ה' אל משה. שאלני בני ה' אליהו יצחק מנחם הי"ה, מאי שנא גבי בנות צלפחד דכתיב 'ויקרב משה את משפטן לפני ה', וכאן סתם וכתב 'וידבר ה' אל משה', והשבת, דהבא לטהר מסייעין לו, בהיות פה כל מבושם היה לשם שמים בלבד, על כן הוא כעין 'מה תצעק אלי', ומנייה וביה בא ידיעה של מעלה. משא"כ בבנות צלפחד אשר משפטן נוגע להם, היה צריך קריבה והשתדלות עד אשר יקרב משה את משפטן לפני ה', ואז בא מענה.

לע"נ הג"ר נפתלי הירץ ב"ר שמעון וואלף רובין **על פי ה' יחנו.** אמרו בשבת (לא:): אמר ליה רבה לעולא, מכדי הרי כל מלאכות שבת ילפינן להו ממשכן, והתם סותר על מנת לבנות שלא במקומו הוא, [שהרי היו מפרקים את המשכן בשעת המסע על מנת להקימו במקום אחר]. אמר ליה עולא, שאני התם, כיון דכתיב 'על פי ה' יחנו', כסותר על מנת לבנות במקומו דמי. [כי 'מקומו' של המשכן הוא המקום שקובע לו ה', ולא מקום עמידתו]. וכתב הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס שם), וז"ל: בזה יש ליישב קושיית השטמ"ק (ברכות נד:). דתנן הרואה מקום שנעשה בו נסים לישראל, אומר 'ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה', ובגמ' מנא הני מילי, דכתיב 'ויאמר יתרו ברוך ה' אשר הציל אתכם'. ובשטמ"ק שם הקשה: ואע"ג דיתרו לא ראה מקום הנס, מ"מ כל שרואה הרבים הנצולים, כרואה מקום הנס דמי עכ"ל. אבל להנ"ל י"ל, דכיון דיצאו ממצרים על פי ה', וכן מן הים סוף נסעו על פי ה', וכל מסעיהם אז על פי ה' היו, לכן כל המקומות כמקום אחד חשבינן להו, וכדאמרו בשבת דהוי ליה משו"ה כסותר ע"מ לבנות באותו מקום, אף הדסתירה במקום אחד והבנין במקום אחר, ולכן שפיר הוי ליה כאילו היה במצרים ובים סוף מקומות הנס עצמן.

לע"נ הרבנית אסתר אדרעי בת הרה"ק ר' ישראל אבוחצירא י"צ י"ז סיון

וידבר משה אל בני ישראל לעשות הפסח. הכלי חמדה הקשה שנושאי ארונו של יוסף היו, וכבר היה להם דין

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זי"ע אמר: כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה.

'אמרות טהורות' להג"ר בנימין ב"ר לוי חדאד זצ"ל מג'רבה

כתב בהקדמת ספרו, וז"ל:

"והני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומזוני לכל הלומד בספרי זה אפילו פעם אחת בשבוע, ברך ה' חילו להיות מוצלח בנכסיו בזכות הרבנים הנזכרים פה, יאריך ימים ושנים ביראת ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל מכל צרה וצוקה, אמן כן יהי רצון".

והאיש משה עניו מאד מכל האדם. שמעתי מאחד שהקשה דכיון דלא כתיב במשה רק 'עניו מאד', דהיינו פעם אחד 'מאד', א"כ למה צוה ר' לויטס (אבות ד:ד) 'מאד מאד הוא שפל רוח', והיינו תרי 'מאד', האם יוכל האדם להיות עניו יותר ממשה רבינו. ולענ"ד כוונת הכתוב הוא שהאיש משה עניו מאד מכל האדם, ר"ל שהיתה לו מאד אחד יתירה על ענוות כל האדם שהיא תרי מאד, דענותותו של משה היה בתלתא 'מאד'.

בשוגג, דרבן גמליאל סובר דאין ידיעה לחצי שיעור ודינו ככותב שתי אותיות בהעלם אחד וחייב חטאת, וחכמים סוברים דיש ידיעה

לחצי שיעור ואין הכתיבות מצטרפות לחיבו חטאת.

ובביאור סברת רבן גמליאל כתבו התוס' (שבת קה. ד"ה רבן גמליאל), וז"ל: משום דכתיב 'או הודע אליו חטאתו', ידיעת חטאת הוא דשמה ידיעה, אבל ידיעה דלאו חטאת לאו שמה ידיעה, עכ"ל.

וכוונתם, שרק ידיעה המחייבת חטאת חשובה ידיעה לחלק, אבל ידיעה לחצי שיעור דיאנה מחייבת חטאת, לא חשובה ידיעה לחלק.

ובחזון יחזקאל (כריתות פ"ב ה"ב) ביאר סברת חכמים, וז"ל: נראה דטעמיהו דרבנן שסבירי להו איש ידיעה לחצי שיעור, משום שעיקר חיוב קרבן וכפרתו על שגגתו אשר שגג, היינו אם ע"י זה ששגג ונעלם ממנו דבר עשה מעשה איסור שיש בו כרת, אז הוא חייב קרבן על השגגה אשר נעלם ממנו. והכא לא ע"י שגגתו והעלמתו הראשונה, ולא ע"י שגגתו והעלמתו השנייה אשר הן עיקר החיוב נעשה שום איסור שיש בו כדי לחייבו חטאת, [דהרי ליכא חיוב חטאת על אות אחת לבד,

הלכך פטור מחטאת], עכ"ל. ולפ"ז יוצא איפוא דבאמת גם רבנן סוברים דידיעה לחצי שיעור אינו חשובה ידיעה, אבל כיון דסו"ס לא נגרם החטא ע"י שגגתו, לכן אינו חייב חטאת. ולכן אפילו אם הידיעה באמצע אינו ידיעה באמת,

והיינו שלא נודע לו חטאו, מ"מ אם לא נגרם החטא ע"י שגגתו, פטור מקרבן. וצירוף כזה הוא שאכל חצי זית חלב ונעלם ממנו דזה חלב, ונודע לו דזה חלב, אבל לא ידע שאכל החלב, ושוב נעלם ממנו שזה חלב, דאע"ג דאין כאן ידיעת החטא, דהרי לא נודע לו שאכל החלב, אבל כיון דהחטא לא נגרם ע"י שגגתו, דהרי נודע לו בינתיים שזה חלב, לכן פטור מחטאת.

וז"ל החזון יחזקאל: ולפי האי טעמא מסתברא אם אכל כחצי זית חלב שנגעלם ממנו דזה חלב, ונודע לו דזה חלב, אבל לא עלה על דעתו שאכל כבר כחצי זית

מחלב זה, ונעלם ממנו שוב דזה חלב, ואכל כחצי זית, דאין מצטרפין, כזה דבאופן ששגגתו היתה שנגעלם ממנו דזה חלב, הרי אכילתו השניה לא היתה על ידי שגגתו הראשונה, שהרי נודע לו בינתיים דזה חלב, נמצא דלא ע"י שגגתו והעלמתו הראשונה, ולא ע"י העלמתו השניה אשר הן עיקר החיוב, נעשה שם מעשה איסור שיש בו כדי לחייבו חטאת.

לע"נ הג"ר אברהם משה ב"ר שמואל שואל המבורגר זצ"ל יא"צ ט"ו אייר

נשמת ישראל חלק אלקי ממעל. ידוע שהנשמות של אומה הישראלית הוא חלק אלוה ממעל, אשר על זה רמז הפסוק 'כי חלק ה' עמו', עומק הדבר חלק ממש, כחלק שנחלק מאיזה דבר הוא דומה ושוה בעינו לאותו דבר שנחלק ממנו, ואין הבדל והפרש בינו ובין אותו דבר, דאותו דבר הוא הכל, רק הכלל הוא יותר גדול מהחלק שנחלק ממנו, אבל בעצמותם הם דומים ושוים. כמו כן אין הבדל והפרש בין הנשמה ובינו יתעלה יתברך שמו, רק שהוא יתעלה ויתברך הוא הכל, הוא האור הכולל האור הגדול הבלתי סוף הבלתי תכלית, והנשמה היא חלק אור וניצוץ שנחלק מאור הגדול ב"ה. וזהו שאמר שלמה המלך 'נר אלקים נשמת אדם', הכוונה, הנשמה של אדם היא נר וניצוץ מאור אלקים. ומה שאמר 'נר אלקים', ולא אמר 'אור אלקים', הוא כדי לרמז שהנשמה בשלושה מדרגותיה שהם 'נפש רוח נשמה', וזהו נרמז בתבנית 'נר' נוטריקון 'נפש רוח', ור"ל הנפש הרוח והנשמה ['נשמת האדם'] שהם ג' מדרגות בנשמה, הם כולם ניצוצות קדושת מאור 'אלקים', והיינו 'נר אלקים נשמת האדם'. ובה מובן מה שמבואר בספרים שמי שיש לו נשמה ממעל שהוא מדרגה גבוהה מאד, לפני כשיש לו איזה הרהור עבירה, כבר בורחת ממנו, וגם ביארנו שהשכינה

סגולה פאר ערליכע קינדער
סגולת אריה'ק כהרדכת הרה"צ מאראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א תיה וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהר צו העלפן אידן. וועט עס טוהן פאר אייער שיעור פיריוואט. בנאמנות. קאנדידענשעל.
- ינדע נאמען און א באזונדערע שטיין. באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לעבעדיגע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענדיקייט. מיט כוונה. במתינות, אויף האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די נאמען נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אויף ווי אלע שיעורים די שטיין בלייבט אין דעם אויפגען 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין. ביי די ריכטיגע צייטען.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים
917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

הופיע
כרך נוסף מסדרת **חידושי רבנו חיים הלוי** על הריב"ם עם מורשת הגר"ח מברך שני

מיל ספואות צדיקים, קדושים, כיתות, מפורסות וטולאים
...
מחירה מוסקת ומורחבת
...
מכרן זה מביא:
• הלכות חזון ופנה • נדרים • שמיטת יובל • ביאת מקדש • תמורה ומוספי
...
מכר שלישי - נמצא משלבו נתיבה
...
כפרן חסינים
בדפיסא שנית מרד הראשון
שהתקבל בחיבה יתירה בעולם החרדי
כולל הלכות
• תפילין • שבת • ימים וזמנים • מאכלות אסורות • תרומות • קרבן פסח • בעליה

להשיג בכל חנויות הספרים הנבחרות
השפה הארצית
בארץ: ספריית - ארזים גיטלי • בחו"ל: עם הספר - לעווין
מכון מורשת הגר"ח - moreshet@grach.com

הבטחת בעל החזון יחזקאל זי"ע 'אמליץ טוב למי שילמוד בספרים שלי, וכן אמליץ טוב לכל מי שיפרסם את תורתו'

מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר **'הגדרות חזון יחזקאל על התורה'**

ליקוט מגלינות 'מליצי יושר' מי שרוצה להנציח שמו בהספר, או לזכות להבטחת בעל החזון יחזקאל זי"ע

יתקשר למערכת
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

הופיע
ערוך לנר - ברכת הבית על נוסכת כריתות מהדורה מפורסמת בתלמידי החידור והופי

אספד לחידוש הספר בחנויות הספרים הנבחרות
הפנה בארץ: גיטלי. הפנה בחו"ל: לעווין
ליד פרטים: gilyonmy@gmail.com

ב ובקובץ שיעורים (ח"ב שבועות אות ה') ביאר סברת חכמים באופן אחר, דהנה העושה שתי מלאכות בשתי העלמות, כגון כתב שתי אותיות ונודע לו שחטא. ואח"כ כתב עוד שתי אותיות בשוגג, חייב שתי חטאות, כדאיאת (בכריתות דף ד. דף יב:) בהעלמות מחלקות לחטאות. והטעם הוא, שהידיעה מחלקת

תולדות רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע

רבי צדוק בנדודיו ברחבי תבל ביקר ופגש את גדולי הרבנים: הגאון רבי שלמה קלוגר, הגאון רבי צבי הירש חיות, הגאון רבי יוסף שאול נתנזון בעל השואל ומשיב. הגאון רבי שלמה קלוגר השאיר רושם עז על רבי צדוק, הוא מצאו מכתבי תשובות בעת ובעונה אחת לארבעה סופרים תשובות שונות. גם את גדולי עולם החסידות ביקר: האדמו"ר רבי שלום רוקח מבלז, בעל הדברי חיים מצאנז, רבי מאיר מפרמישלאן, בעל חידושי הרי"ם, ועוד. הרבה אגודות נתרקמו מסביב למפגשים אלה, אולם אחד המפגשים הללו חולל מפנה אדיר בחייו של רבי צדוק האברך הליטאי, הפגישה עם האדמו"ר הזקן מאיזביצא רבי מרדכי יוסף ליינר זצוק"ל בעל מי השילוח. רבי מרדכי יוסף ליינר היה מבחירי תלמידיו של רבי שמחה בונם מפרשיסחא, במקורו היה ממשפחת מתנגדים אדירת היחס מצאצאי הגאון השר ר' שאול וואהל, בשנת תקע"ט הגיע רבי מרדכי יוסף יחד עם חברו ורעו רבי מנחם מנדל מקוצק גם הוא ממשפחת מתנגדים אל פרשיסחא ושניהם הפכו לבחירי תלמידיו. האדמו"ר מאיזביצא פתח עולם חדש בפני האברך הצעיר את עולם החסידות, רבי צדוק הלך שבי אחר אישיותו הרב גונית המקסימה ומשנתו המיוחדת בחסידות, רבי צדוק הציץ ונפגע באותה פגישה חד פעמית, והניצוץ האיזביצאי שנדלק בה הפך עד מהרה ללהט אש, רבי צדוק נתדבק בכל נימי נפשו ברבו, דבקות ואהבה עזה התרקמו בין הרב לתלמיד, וכגודל דבקות התלמיד לרבו, כן היתה אהבת הרב נתונה לתלמידו בחיר נפשו.

המפגש עם עולם החסידות חולל תמורה בכל דרכי התנהגותו, הכל הפך למופנם ומוצנע רחוק ונסתר מעין רואים, גם אופן לימודו שהיה בלהט וברעמי התלהבות, השתנה והוגבג לתוך חדרי חדרים, רבי צדוק הוסיף דקדוקי טהרה ויראה בהתנהגותו, לא אכל אלא מסעודת מצוה, ומשום כך נהג לסיים בכל יום מסכת ולעשות סיום של מצוה בטרם גשתו לסעוד לבו - הסעודה האחת שאכל בכל יום. בשבת היה מסיים מסכתות שבת ועירובין, היה מסיים את הש"ס מדי חודש בחדשו.

שורה על אותו צדיק שזוכה שהנשמה שורה עליו, וברגע שבורחת הנשמה ממנו בשביל איזה הרהור קל, גם השכינה הולכת ממנו וכו'. ולעתיד לבוא לאחר תחיית המתים שיקומו מזוקקים זיקוק אחר זיקוק, אותו אדם יקום בלי זוהמה כלל וכלי שייכות לעוה"ז כמו שזהו עכשיו, אלא טהור קודש קדשים ממש, ואז נהיה במדרגה גבוהה מאד כמו עצם האלוקות המתפשט אל התחתונים, ולכך מלאכי השרת טעו באדם הראשון לפי מדריגותיו, וכמו שביארנו שהיה במדריגה גבוהה מאוד כמו עצם האלהות המתפשט אל התחתונים, ולכך רצו לומר שירה לפניו, אבל האדם נשאר אדם ויכול ח"ו לאבד הכל משום איזה עבירה, שאין צדיק בארץ שיעשה טוב ולא יחטא, וכמו שהיה אצל אדם הראשון שנפל ממדריגתו ממש וכמו שביארנו שאפילו בהרהור קל יכולים להפסיד, אבל לעתיד לבוא אחרי התחייה שיקומו המתים בזיקוק אחר זיקוק בטהרה נוראה ואז ישארו כולם במדריגתם הגבוהה במהרה בימינו.

תולדות בעל החזון יחזקאל זי"ע

מעמדו וסמכותו כמנהיג, נכרו היטב בקשריו עם השלטון בארץ ישראל, פעם נודע לו שוועדת שרים התכנסה לדון בענין בני הישיבות הק', מרן זצ"ל הופיע בפניהם והקריא להם מירושלמי (תענית פ"ד ה"ה) במעשה דבר כוזיבא ור' אליעזר המודעי, דאיתא שם שכל עוד היה ר' אלעזר המודעי עומד בתפילה, לא נפלה ביתר, ומשבעט בו בר כוזיבא והרגו, נפלה העיר מיד.

סיים מרן זצ"ל להסביר את המאמר כפשוטו, והרים עיניו אל השרים ואמר בתוקף: בני הישיבות הקדושות הם אליעזר המודעי של דורנו, אם ח"ו תבעטו בהם, מה ישאר מכם? והנושא ירד מעל סדר היום.

דרכו היה שכל מי שנכנס לביתו, נתבקש לומר ד"ת, ומרן זצ"ל היה מקשה ומתרץ מוסיף או סותר, לא פעם במצבים שכוחו לא עמד לו ליטול עט בידו ולכתוב, ביקש ממקורביו שיקראו לת"ח אחד שישמע מפיו את החידוש ויעלה על הכתב כדי שלא ישכח. בשעות של חולשה או מיחושי לב, היה ממתין לרגע בו תשתפר הרגשתו, ומיד היה נוטל ספר ולומד, היה אומר שהבעיה היא עד לרגע שמתחילים ללמוד, אבל לאחר רגע זה, הלימוד נעשה כבר קל. כאשר נסע להבראה והיה קשה עליו הלימוד, שמע מישהו לומד בחדר סמוך, ביקשו מרן זצ"ל שילמד בקול רם שישמע ויוכל גם הוא לחשוב בד"ת.

באחד במכתבים ששיגר מבית הבראה בטבריה, מבטא מרן זצ"ל את רחשי לבו על מצבים אלו: 'אני לומד כאן כקורא בספר, ולא כמעייין, וביטולה של תורה קשה עלי יותר מעמלה של תורה, אבל יש שביטולה זה קיומה'.

משמעותה של התורה כקנין נפש הכרחי שבלעדיו לא יכול, נתגלתה בימיו האחרונים ממש, כאשר בקושי היתה נשמה באפו, ולדברי הרופאים כבר יצאו מכלל פעולה כמעט כל אברי החיות, אבל מוחו היה ברור וצלול, ומתוך כאביו ובמצבים של ניס ונאם היה ממלמל דברי תורה בכל מיני ענינים בש"ס בשארית כוחותיו הכלים, אותו שעות מדכדכות ונשגבות כאחת, נחרתו עמוקות בתודעתם של כל הסובבים אותו רחוקים כקרובים.

הרה"ק רבי משה מחנה אפרים ב"ר יחיאל מיכל זי"ע

מקובל מבעל אהבת ישראל מויזניץ זי"ע

שללמוד ספרו 'דגל מחנה אפרים', מסוגל לבנים טובים

על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו. ראוי לשים לב על שנאמר בפרשה זו ג' פעמים **על פי ה'**, ובראשונה נאמר 'על פי ה' יסעו ועל פי ה' יחנו', ושתי פעמים נאמר 'על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו', בודאי לא לחנם נשתנה הלשון, וגם הוכפל ג' פעמים דבר אחד. ויש לומר לפי ענ"ד בזה על פי ששמעתי אומרים בשם הרב המנוח מו"ה יהודה ליב פיסטינר זללה"ה עה"פ 'הוא ינהגנו על מות', היינו כעלם הזה, דרך משל כשאביו לימד אותו לילך, בתחילה מוליך אותו מעט בידו, ואח"כ מניחו ומרחיק את עצמו מעט ממנו, וכונתו כדי שילך התינוק בעצמו, ומחמת זה הוא מרגיל התינוק בתנועות ההילוך, וכן עושה כמה פעמים, ובכל פעם הוא מרחיק את עצמו יותר כדי להרגילו שילך בעצמו בלי שום סיוע והרחקה. והנמשל הוא לאבינו מלכנו, מתחילה נותן הקב"ה לאדם תענוג בעבודתו ומוליך בעצמו את לבו אליו, ואח"כ מרחיק את עצמו ממנו כדי שילך הוא בעצמו מעט ע"י השתדלותו והתפעלותו, וזהו 'הוא ינהגנו על מות', היינו כעלם ותינוק הזה, ע"כ.

וזהו בתחילת עבודה בימי בחרותו, ואח"כ כשנתגדל בעבודת השי"ת, הוא ג"כ בבחינת זה, והוא בחינת קטנות וגדלות שני, וכשהוא בקטנות ומבין זאת שהוא בבחינת ההסתרה רח"ל, ומגעגע על זה, ומשתדל והולך ממדריגה למדריגה ומקרב עצמו בהליכה אל אביו שבשמים, אז בודאי גם המדריגות קטנות שלו יש לו עילוי גדול עיד"ז, כי ממנו בא אל בחינת הגדלות, ונעשה ממש כסא ומרכבה למדריגה העליונה וכו'.

וזהו מה ששמעתי בשם המנוח מו"ה שאול זללה"ה ממעזיבז רמז בגמרא (ב"מ נט.) 'אוקירו לנשייכו כדי דתתעתרו', 'נשייכו' הוא לשון שכחה כמו 'נשני אלקים', והיינו כשנופל לפעמים לבחינת קטנות ושוכח בה', אל תבוזו אותי לומר כי עזב ה' אותי חלילה ונשכחתי ח"ו, רק אדרבה היא כי היכא 'דתתעתרו', היינו לבוא אח"כ מזה למדריגה גדולה, וזהו 'אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה', וזהו שנאמר (זכריה ד:): 'מי בז ליום קטנותו, והבן'.

וזהו שרימזה התורה הק' כלל כל בחינת עבודת האדם מנעוריו עד עולם, והוא שכתוב שלש פעמים 'על פי ה' / בראשונה 'על פי ה' יסעו ועל פי ה' יחנו', היינו כי היא תחילת עבודת האדם מה שהקב"ה בעצמו מוליכו, וזהו 'על פי ה' יסעו', ואח"כ מניחו וזהו 'על פי ה' יחנו', שמה שהוא נופל ממדריגתו, הוא על פי ה' שהניחו ומרחיק את עצמו ממנו מעט בכדי שיורגל בעבודה לילך הוא בעצמו להתקרב אל אביו שבשמים. וזהו הכלל שנותן בענין עבודת הבורא ב"ה, ואח"כ מפרש שתי פעמים 'על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו', והוא לרמוז על קטנות ראשון וגדלות ראשון, וקטנות שני וגדלות שני.

"הגיגת טהרינו"

שיעור מס' 191 | פר' בהעלותך תשפ"ד

יכולים לפנות לוועדה הבודקת ומאשרת זאת בתנאים והגבלות מסוימות. חברי פנה לוועדה וקיבל אישור, אך רגע לפני שחתמו על החוזה, ניסה לחשוב איך הבית שלו יראה בעוד כעשר שנים, כשהילדים יגדלו. האם הבית 'עם המכשיר' ישתווה לבית 'ללא המכשיר'? אולי יכשלו בשריפת זמן מיותרת, בהתכתבות רדודות או עדכוני חדשות, וכדומה? הן למרות הסינון שישמור עליהם מראיות אסורות, עדיין ישנם סיכונים וניסיונות שלא פשוט לעמוד בהם... האם משכורת, מכובדת ושמנה ככל שתייה, שווה את המחיר?! הוא העלה את החששות בפני רעייתו אשר ביקשה לחשוב על זה לילה. היה זה ליל שישי. אותו לילה היה 'ליל שימורים'. היא כה שאפה לקבל הצעות בסדר גודל כזה. עצם הפניה ממותג כה נחשב היא מחמאה אדירה. בנוסף, המשכורת הנאה תביא רווחה כלכלית אמתית הביתה. רווחה שתאפשר לבעלה לשבת ללמוד בשקט מתוך הרחבה, ובבוא העת לחתן את הילדים בכבוד. אך מצד שני: מי יודע, למרות הסינון המהודר והמחמיר, מה רב הסיכון באם לא תשכיל לשים לעצמה גבולות ברורים, ובמקום לפגוש בחזרתם מה'חדר' אמא קשובה, יפגשו ילדיה אם שראשה תחוב בתוך הטלפון, נהמת: "...רגע, מסיימת משהו וכבר מתפנה אליכם..." באמצע זמן איכות עם המשפחה היא ירק תענה למשהו דחוף... היא העלתה נגד ענינה כמה דמויות מוכרות לה, אשר בכל מפגש ענינהן מרצדות ואצבעותיהן מרפרפות בטלפון. היא נחרדה לרגע מהמחשבה שכך היא בעצמה עשויה להיאות: האם זו הדמות שהילדים שלה יכירו?! אכן, הם קיבלו אישור, אך האם היא מעוניינת להתקרב לסכנה הזו?! למחרת, ביום שישי בבוקר, היא התקשרה לבעלה לכולל והודיעה לו שלאחר מחשבה ותפילה החליטה שהיא דוחה את ההצעה. אבל כיון שחששה שתתחרט, ביקשה מבעלה שיעוד כעת, לפני שבת, ימסור בשמה שהיא מודה על ההצעה אך החליטה לדחותה. הבעל שכה התרגש מגבורת רעייתו התקשר לחלוק את השמחה עם אחד מהמשפיעים בקהילתו.

"פגשתי חבר באחת השבתות, כשהוא לבוש במחלצות חג, עם השטריימל ההדור והמכובד אותו הוא חובש בימי חג או בחתונות יוצאי חלציו" משתף ר' יוחנן, אחד מהקוראים הנאמנים, ועל כך התודה והברכה שלוחות. **"לפתע** שמת' לב שגם ילדיו לבושים בחגיגות יתר, השמורה לימי החגים. מה יום מיומיים? היה נראה שחכה לשאלה הזו, ושאל את בנו, שהגדול בהם כבן עשר: "מדוע אנו לובשים היום בגדי יו"ט? איזה חג יש לנו?" הם ענו בקול: "טהרנו!". **"חברי** הוסיף להסביר: "שבת טהרנו היא שבת מוקדשת בביהמ"ד שלנו להתחזקות בענייני השמירה מפגעי הטכנולוגיה, ולפירוט הגדרים והסייגים הראויים לשמירה על הוראות התורה: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם".

ביום שישי אחר הצהרים, בעת ההכנות להדלקת נרות, התקשר המשפיע לבעל והביע את התפעלותו הכנה ממעשה אשתו בטוב טעם ודעת. הוא ביקש מהבעל שייפנה לאשתו בבקשה באם תוכל היום, בהדלקת הנרות הראשונה של אחרי מצוה כה גדולה, לפעול ישועה לאחינו שמחכה כבר למעלה מעשור לפרי בטן.

"אחד מהכללים המפורסמים כדי להגיע להישגים במילי דעלמא, הוא: "לחגוג ניצחון"- לעשות עסק עם כל התקדמות עסקית או מנטלית, כך גורמים למוח להעצים ולהתרגש מהנקודה אליה הגענו, להתבסס בה, ומכאן לשאוף ולאגור אנרגיות להמשיך לטפס ולהתקדם ביתר שאת ועזו.

"מי אני שאתפלל? היא הגיבה בענוה "הרי אני אישה פשוטה..." **"כרגע,** אחרי החלטה כה קדושה וטהורה, אתם נמצאים הכי סמוך ששייך לכיאת הכבוד. לא יודע כמה עוד נמצאים כה סמוך..." **ובכן,** הרעייה אכן עמדה שם ליד הנרות, שפכה לב כמה עבוד הזוג, ואף בעלה הצטרף יחד אתה לתפילות ולדמעות. צעקו והתפללו מקירות ליבם. **"ויצעק** משה אל השם: "קל נא רפא נא לה"- "ויש מקשים היאך צעק משה רבינו בתפילותו, והרי אמרו חז"ל במסכת ברכות: "כל המרים קולו בתפילותו הרי זה מנביאי השקר" שואל רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו ומתרץ: "אפשר נמי שמילת: "ויצעק" לא באה לומר שהתפלל בקול רם, אלא שהתפלל מקירות ליב, דאיתא בזהר (שמות) "צעקה ושעוה במאי מתפרשן, א"ר יצחק: שעוה היא בתפלה דווקא, כדכתבי: "שמעה תפילתי השם וישועתי האזינה"- צעקה שצועק ואינו אומר כלום. א"ר יהודה: הלכך גדולה צעקה מכולן, שהצעקה היא בלב, הדא היא דכתיב: "צעק לבם אל השם". ולפי זה יש לומר שמתחילה צעק משה בליבו אל השם ואחר כך התפלל ובוזה ניחא". **"כך** באותו יום שישי צעקו והתפללו אל ה' בכל ליבם, ולמרבה הפלא: תשעה חודשים לאחר אותו יום שישי התבררו כי הזוג המדובר נפקד בזרע של קיימא, ונולד ילד בריא ושלם למזל טוב!

"רציתי שהילדים שלי ירגישו גאווה יחידה, שיהיו שלמים עם ההגבלות, אף על פי שלא אחת נדרשים מהם ויתורים לא קלים. לכן השבת הזו היא שבת חג בביתנו. המלבושים - "מלבושי יום טוב", קנינו אפילו בגדים חדשים לילדים כמו בחג. המאכלים משובחים ומשודרגים, כי אנחנו חוגגים "טהרנו"- שמחים ומאושרים כי הבורא בחר בנו מכל העמים ונתן לנו תורה ומצוות, גדרים וסייגים להתקרב אליו יתברך, וכמו בצבא, חברי היחידות המובחרות משלמים את מחיר ההקרבה הנדרשת כדי להימנות בין חברי היחידה, הם שמחים וגאים באימונים הקשים והמאתגרים, כי דווקא בזכותם הם מגיעים להישגים כה גבוהים, כך גם כאן- דווקא ההגבלות הן המקפצות המביאות את האדם לפסגות של קרבת השם, ולשם כך אנחנו חוגגים "טהרנו".

"החלטתי לאמץ את הרעיון" משתף בכנות ר' יוחנן "בקהילה שאני נמנה עליה התירו בעת הצורך שימוש במכשירים חכמים, כשתנאי הסף הוא הסינון הכי מהודר ובטוח שיש". **שתי** הדרכים דרך השם המה, וכל שבט בכלל ישראל צועד בדרך שרבותיו מתווים לו.

"רבינו ה"זרע שמשון" זצוק"ל בפרשתנו, מביא את הפסוק בחומש בראשית: "איש כברכתו ברך אותם", בהקשר לכך שמה רבינו בחר את שבעים הזקנים מכל השבטים. מסביר רבינו: "לשון בריכה- שהוא צינור של מעלה, כן ברך אותם למטה, משום הכי עתה, שהיו באים לקבל השפעה קדושה והנבואה, רצה שכל אחד יקבל השפעת מהצינור שלו דווקא, ולקח מכל שכל ששווה, ולפי שבחושן היו י"ב אבנים, ועל כל אחד שש אותיות, שבין שכל הם סוד ע"ב שמות, בירר משה גם הוא מספר ע"ב, כי היו שבעים זקנים וביחד עם משה והשכינה שעל גביהם עולים בין הכל שם הגדול של ע"ב, וזה סוד: "הנה השם נצב על חומת אנך" (אנך = 71 ויחד עם השכינה = 72).

"החלטתי לחגוג בביתי "טהרנו"- להקדיש שבת מסוימת, לחדד את הגדרים והסייגים אותם התווה לנו הרבי שלנו. בחגיגת "טהרנו" המשפחתית שלי אני מזכיר לעצמי ולבני ביתי כי ההיתר להשתמש במכשיר בעת הצורך מותנה בהגנה ובסינון הכי חזק, ובעיקר בזכירת איסור התורה שאינו משתמע לשני פנים, ללא הבדלה בין קהילות או שבטים: "ולא! תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם". והתורה מפרטת ומזהירה: זה מסוכן ואין ביטוח לאף אחד, כי זו הנטייה הטבעית שבראתי אתכם: "אשר אתם זונים אחריהם"! **"דגש** מרכזי בחגיגת "טהרנו" שלנו היא לזכור שהמטרה היא שיעבוד המכשיר לצרכינו ולא חלילה להפך. הירות עצומה משעבוד והתמכרות למכשיר. חגיגת "טהרנו" שלנו היא שימת גדרים וגבולות ברורים לעצמנו לשימוש במכשיר רק לניצול הזמן ולצרכים הכרחיים ולא להפך חלילה. לברוח כמו מאש משריות זמן, מצריכת חדשות מיותרת וכדומה. **"ותאמין** ליי" הוא אומר "כי יש כאן הרבה מהדברים המסורים ללב- "ויראת מאלוקיך". בחגיגת "טהרנו" שלי אני טופח לעצמי על השכם שאיני מוציא את המכשיר בבית הכנסת, חוגג ניצחון עם הגדרים והסייגים ששמנו לעצמנו במשפחתנו. **"באותו** שבוע של חגיגת טהרנו שלנו" מוסיף ר' יוחנן לספר "פגשתי באקראי חבר נעורים ששיתף אותי בסיפור מדהים בעטיו התקשרתי אליך כדי שיתפרסם: **"רעייתו** של החבר מתמחה בעיצוב אופנת בגדי ילדים. שמה המקצועי הולך לפני. לפני קרוב לשנה היא קבלה הצעה ממותג מוביל בתחום, לעבור לעבוד אצלם, חברה חרדית למהדרין, תמורת משכורת כפולה ומשולשת. הדרישה שלהם הייתה כי היא חייבת להחזיק מכשיר טלפון חכם עם אפליקציות מסוימות כצורך הכרחי לקבלת העבודה. בקהילה של חברי, המכשיר החכם אסור בתכלית האיסור, ואלו שיש להם צורך פרנסה מוכח

"החלטתי לחגוג בביתי "טהרנו"- להקדיש שבת מסוימת, לחדד את הגדרים והסייגים אותם התווה לנו הרבי שלנו. בחגיגת "טהרנו" המשפחתית שלי אני מזכיר לעצמי ולבני ביתי כי ההיתר להשתמש במכשיר בעת הצורך מותנה בהגנה ובסינון הכי חזק, ובעיקר בזכירת איסור התורה שאינו משתמע לשני פנים, ללא הבדלה בין קהילות או שבטים: "ולא! תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם". והתורה מפרטת ומזהירה: זה מסוכן ואין ביטוח לאף אחד, כי זו הנטייה הטבעית שבראתי אתכם: "אשר אתם זונים אחריהם"! **"דגש** מרכזי בחגיגת "טהרנו" שלנו היא לזכור שהמטרה היא שיעבוד המכשיר לצרכינו ולא חלילה להפך. הירות עצומה משעבוד והתמכרות למכשיר. חגיגת "טהרנו" שלנו היא שימת גדרים וגבולות ברורים לעצמנו לשימוש במכשיר רק לניצול הזמן ולצרכים הכרחיים ולא להפך חלילה. לברוח כמו מאש משריות זמן, מצריכת חדשות מיותרת וכדומה. **"ותאמין** ליי" הוא אומר "כי יש כאן הרבה מהדברים המסורים ללב- "ויראת מאלוקיך". בחגיגת "טהרנו" שלי אני טופח לעצמי על השכם שאיני מוציא את המכשיר בבית הכנסת, חוגג ניצחון עם הגדרים והסייגים ששמנו לעצמנו במשפחתנו. **"באותו** שבוע של חגיגת טהרנו שלנו" מוסיף ר' יוחנן לספר "פגשתי באקראי חבר נעורים ששיתף אותי בסיפור מדהים בעטיו התקשרתי אליך כדי שיתפרסם: **"רעייתו** של החבר מתמחה בעיצוב אופנת בגדי ילדים. שמה המקצועי הולך לפני. לפני קרוב לשנה היא קבלה הצעה ממותג מוביל בתחום, לעבור לעבוד אצלם, חברה חרדית למהדרין, תמורת משכורת כפולה ומשולשת. הדרישה שלהם הייתה כי היא חייבת להחזיק מכשיר טלפון חכם עם אפליקציות מסוימות כצורך הכרחי לקבלת העבודה. בקהילה של חברי, המכשיר החכם אסור בתכלית האיסור, ואלו שיש להם צורך פרנסה מוכח

ברשותך סיפור אמיתי מרתק? מוזמן לשתף!
הצטרפות hbzs3587@gmail.com

כולם בטוחים, שעושה הכל לטובתם, אבל אנכי רק כאומן ובני ישראל, חושדים בי, שאינני עושה הכל לטובתם.

ספורנו

"זכרנו את הדגה" (יא,ה)

זכרנו את הדגה - כך הוא דרך של מבקשי עלילות, את הדגה אשר אכלו - זכרו, אבל את כל העינויים הקשים, אשר עינו אותם המצרים, זאת שכחו.

כפלים לתושיה

א נקודל'ה

"ואם באחת יתקעו ונועדו אליך הנשיאים" (י,ד)
'אם באחת', אם רוצים שתשרור אחדות אצל העם, אז קודם לכל ונועדו אליך הנשיאים - תחילה שיתאחדו הנשיאים עצמם, וזה יגרור שגם תהיה אחדות בקרב כלל ישראל.

עוללות אפרים

"כחוקת הפסח וכמשפטו, כן יעשה" (ט,יז)

לכאורה מילים אלה מיותרות, שהרי דין זה, שהגר עושה את הפסח, כבר נאמר לפני כן במילים "וכי יגור אתכם גר, ועשה פסח לה", ומדוע הוצרכה התורה לחזור על כך פעם נוספת ולהוסיף "כחוקת הפסח וכמשפטו כן יעשה"? מסביר האור החיים הקדוש, שהיה מקום לטעות ולומר, שאמנם הגר יכול לעשות פסח, אך לומר את אותם דברים שאומר היהודי, "עבדים היינו לפרעה במצרים", זאת אין הוא יכול לומר, כי בפועל אבותיו לא היו במצרים, כדי למנוע טעות זו חוזר הכתוב ומדגיש, "כחוקת הפסח ומשפטו", אין כל הבדל בין יהודי לבין גר ביחס לפסח, אף לא באמירה וההסבר הוא שבמובן העמוק של הדברים, לא רק ישראל עצמם היו במצרים ונגאלו, אלא קדושת ישראל היא שנגאלה, וכל מי שיש לו שייכות בקדושה זו, הרי הוא כמי שנגאל ממצרים.

האור החיים הקדוש

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

"ויצעק משה אל ה' לאמר אל נא רפא נא לה" (יב, ג)

לכאורה מדוע משה רבינו צעק בתפילתו? אלא משה נהג בחכמה וחשב: אם אאריך בתפילה, יאמרו עם ישראל שעל אחותו מרבה בתפילה, אבל בשבילנו אינו מאריך (כמו שפירש רש"י), ואם אקצר בתפילה אז מרים תחשוב שבגלל שאני נוגע בדבר שהיא דיברה עלי לשון הרע לכן אני מקצר. מה עשה משה? צעק כדי להראות למרים שכואב לו עליה ומתפלל עבורה, ומצד שני קיצר במילים (אל נא רפא נא לה) בכדי שלא תהיה עליו תרעומת העם מדוע עלינו הוא לא מאריך בתפילה.

אלשיך

"וביום הקים את המשכן כפה הענן את המשכן לאהל העדת ובערב יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר" (ט,טו)

ידוע שכאשר האדם משתעבד לה' יתברך הוא נעשה משכן לשכינה ככתוב 'ושכנתי בתוכם'. מרמז כאן הפסוק ש'וביום הקים את המשכן' - בזמן שעבודת ה' יתברך נעשית לאור היום לפני אנשים אחרים, עדיף שיכסה 'הענן את המשכן' - שתהיה עבודתו באתכסיה ובהצנע, אבל 'ובערב', כשאין בני אדם רואים, 'יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר' - אז צריכה להיות העבודה בהתלהבות גדולה 'כמראה אש'.

קב ונקי

"האנכי הרייתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו כי תאמר אלי שאהו בחיקך כאשר ישא האמן את הינק" (יא,יב)

אמר משה רבנו ע"ה אל הקדוש ברוך הוא, בתור המלצה על ישראל, כלומר עלי, יען אינני באמת אביהם, לא מוטל עלי החוב, לסבול מהם בשעה שהם חוטאים, אבל אתה בתור אבא, צריך אתה לרחם, גם על בנים, הרעים והחטאים.

הקדוש ר' בונים מפשיסחא זצ"ל

וראייתי עוד פירוש מהספורנו על הפסוק שהנה האבה יכול תמיד להנהיג את בניו, גם אם הם חלוקים בדעות, כי

"בארבעה עשר יום בחודש הזה בין הערבים... ויעשו את הפסח בראשון... בין הערבים..." (ט, ג-ה)

שאל בעל "משך חכמה" – מדוע כפל כאן הכתוב פעמיים "בין הערביים"? ותירץ, הרי בני ישראל מנו באותה עת לפחות שש מאות אלף גברים מבן עשרים שנה ומעלה, ולדעת הסוברים שגם נשים חייבות בקרבן פסח, אם כן היו כפליים, מיליון ומאתיים אלף איש. מאידך, באותו זמן שימשו בכהונה רק שלושה כהנים: אהרן, אלעזר ואיתמר. אם כן שלושה כהנים היו צריכים לעסוק בעבודת רבבות פסחים בזמן קצר! זהו פלא גדול מאד! משום כך דייק הכתוב: "בין הערביים תעשו אותו", בזמן קצר מחצות היום עד הערב, ואם יבוא מאן דהוא ויתמה כיצד הדבר ייתכן, קרבנות כה רבים בזמן כה קצר, לכך כפל הכתוב שאכן כך היה: "ויעשו... בין הערביים!"

וקראת לשבת עונג

"וזה מעשה המנורה מקשה זהב" (ח, ד)

תמה רבי שאול מאמסטרדם בספרו 'בנין אריאל', מדוע הוזקקה התורה להזכיר לנו כאן את העובדה שהמנורה הייתה עשויה 'מקשה זהב', הרי מקומם של הדברים הוא בפרשת תרומה, שם כותבת התורה את אופן עשיית כלי המשכן ובכללם מנורת הזהב? אלא, בפסוק ב' מביא רש"י את דברי חז"ל שלמדו מהמלה 'בהעלותך' 'שמעלה הייתה לפני המנורה שעליה הכהן עומד ומיטיב'. לפי זה מובן מדוע הזכירה התורה כאן שהמנורה הייתה עשויה מקשה זהב, שאילולא כן היה מקום לשאול למה הוזקק משה לעשות מדרגות בכדי שיוכל אהרן להיטיב את הנרות, הרי יכול היה הוא לעשות את המנורה פרקים פרקים, וכשיבוא אהרן להיטיב את הנרות יוריד הוא את הקנה למטה, ייטיבו ויחזירו למקומו. ברם, כיון שצוהו הקב"ה לעשות את המנורה 'מקשה זהב' לא יכול היה משה לעשות באופן זה, ומעתה מובן מדוע הזכירה זאת התורה דוקא כאן, כאשר רומזת התורה לכך שעל משה לעשות מדרגות לצד המנורה.

בנין אריאל

"ויאסף משה אל המחנה" (יא, ל)

בשעה שמשה רבנו חש שפורענות מתרגשת ובאה על ישראל, העונש הכבד בקברות התאוה, נטל את אוהלו, שהיה מחוץ למחנה, ונטה אותו "אל המחנה". אם באה פורענות על בני ישראל, רצונו להיות עמם ובתוכם.

ליקוטים חדשים

"וזה מעשה המנורה" (ח, ד).

רש"י: מלמד שהראהו הקב"ה באצבע, לפי שנתקשה בה, לכך נאמר וזה". ולכאורה, איזה קושי מיוחד היה בעשיית המנורה, שנתקשה משה דווקא בה ולא בדבר אחר? אלא אפשר לבאר, על פי מה שכתוב בגמ' "הרוצה שיחכים ידרים". והמנורה הייתה מונחת בדרום, והיא רומזת לחכמה. וכן על פי דברי הגמרא במסכת ראש השנה האומרת שנבראו בעולם חמישים שערי בינה, וכולם נמסרו למשה חוץ משער החמישים, שנאמר "ותחסרו מעט מאלוקים". ולפי"ז מובן, שבמנורה נרמזו חמישים שערי בינה הנ"ל, מאחר והיא רומזת לחכמה, ולכן היו בה שבעה קנים, אחד עשר כפתורים, תשעה פרחים, ועשרים ושנים גביעים, שהם כנגד ארבעים ותשעה שערים, וגוף המנורה רומז לשער החמישים. ומשה התקשה בעשיית גוף המנורה שהוא כנגד שער החמישים, ושער זה לא נמסר למשה, ולכן הוצרך הקב"ה להראותו.

ספרים

א זיס ווארט

"זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם" (יא, ה)

החת"ם סופר מסביר את דברי הפסוק ומצטט לשם כך את המובא בספר 'חובת הלבבות' שכוח הזכרון שניתן באדם הוא מהטובות הגדולות שעשה הקב"ה עם ברואי, ובלעדי הכוח הזה לא היה העולם מתקיים, כי כשהיה אדם נכנס בפתח מסוים, לא היה זוכר באיזה פתח עליו לצאת, וכן במאכל ובמשתה; אם טעם אדם מאכל פלוני, והוא ערב לחיכו, כוח הזיכרון יסייע בידו לזכור לאוכלו פעם נוספת, ויהיה זה לבריאותו, וכן בכל הדברים. לכן אמרו בני ישראל זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם – אנחנו זוכרים את זה חנם וללא תועלת, שהרי כאן במדבר אין לנו דגים, ואם כן מה התועלת בזיכרון..

החת"ם סופר

"והאספסוף אשר בקרבנו" (יא, ד)

אמר פעם ר' אייזל חריף: ה"אספסוף" אלו בעלי אסיפות. טיפוס של עסקנים, שכל פעולותיהם וכוחם אינו אלא באסיפות. מכנסים כינוסים ומושיבים ישיבות...

ר' אייזל חריף

טעם בפרשה

בפלאות

האדם ימות וילך לבית עולמו וכבר אמרו חז"ל הקדושים שבועלם הבא 'צדיקים יושבים ועטרותיהן בראשיהן' מה אתה כל כך צועק?? אומר להם הגיבור, שוטים שכמותכם ! קל לדבר אבל כשתהיה שם על החבל אתה קצת פחות תחשוב על 'צדיקים יושבים ונהנין' אתה יותר תחשוב על דברים שאכמ"ל. כי לעולם לא נבין לעומק את הזולת עד שלא נחוה בעצמינו את אותה חוויה שהוא מספר עליה. וזה כל כך נכון וכמו שאנחנו יכולים להשים לב אצלינו שלא פעם ולא פעמיים שמספרים לנו חברים או ידידים

או אפילו האישה והילדים על איזה מקרה כואב שהם עברו ואנחנו מגיבים בהבנה ובהכלה מקסימה ונפלאה, אך מה קורה כשפתאום אנחנו עוברים את אותו קושי לפתע אנחנו מבינים כמה שזה היה להם נורא ורק אז אנחנו יודעים להעריך נכון את מה שהם עברו.

נו אז מה נעשה? הרי זו מציאות שאדם מבין לעומק רק חוויות שהוא חווה או הרגיש.

אך האמת שיש כאן לקח חשוב שכדאי לקחת והוא, שאם חבר קרוב, או קרוב (שהוא) חבר,

מספר לך על איזה מצוקה או מקרה לא נעים שארע לו. תדע לפחות שייתכן שהצער שלו הוא יותר ממה שנראה לך, ולפחות תדע לתת לו אמפתיה ראויה וטובה ואפילו אם לפי ההבנה שלך זה לא כל כך נורא ואין מה להצטער כל כך. תדע שייתכן שזה יותר כואב ממה שזה נראה ותתן לו תחושה של הבנה טובה- תרגיש את צערך, תכיל אותו...

ייתן השם שהמאמר הנ"ל לא יהיה רלוונטי כלל וכלל בעמינו, וכל בית ישראל 'שמחו' את השריפה אשר שרף השם באומות העולם ונזכה כולנו לגאולה קרובה בביאת משיח במהרה בימינו..

התורה מספרת על מרים שסיפרה לשון הרע לאהרן על משה אחיה והקב"ה העניש אותה בצרעת (אגב כתוב בחז"ל שאהרן גם נענש ובכל אופן התורה לא פרסמה זאת ומשום שדווקא מרים שהיא התחילה בדבר וספרה את הלשון הרע לאהרן פורסמה, ומשום שהיא התחילה! אך אהרן שלא התחיל אלא הצטרף לא פורסם עונשו. מה זה אומר לגבי מעשים לא טובים שנעשו על ידי שניים או יותר מילדינו או תלמידנו, האם כשבאים להענישם העונש יהיה זהה לשניהם ו'הפרסום' (והבושה שבכך) יהיו דווקא למי שהתחיל בדבר ???

משה רבינו מבקש מהקב"ה שיירפא את מרים וכך לשון הפסוק "ויצעק משה אל ה' וכו'". המדרש רבה (דברים פרק יג ו') בא לבאר (כך נראה) מדוע משה 'צעק' אל הקב"ה, מה גרם לו לצעוק כ"כ וכך לשונו: "משל למה הדבר דומה לגבור שהיה הקולר (חבל תלייה) בצוארו ונפנה (והשתחרר) מאותו קולר, לאחר ימים ראה הקולר נתון בצוארו של אחר התחיל צווח אמרו לו מה לך צווח? אמר להן אי (אין) אתם יודעים! אני יודע באיזה צער הוא נתון, כך היה הקולר בצוארי ואני יודע באיזה צער הוא נתון. כך היה משה צווח אמר לו הקב"ה מה לך צווח? אמר לפניו רבש"ע אני יודע באיזה צער היא

נתונה שאני זוכר השלשלת שהיתה ידי תוכה (שמשו גם נענש בצרעת)".

רואים מפה יסוד גדול וחשוב: אם אדם יבוא לספר לך על צרה שבאה אליו, כל זמן שאתה לא חווית את אותה חוויה של כאב שהוא חווה, לעולם לא תבין עד כמה באמת כואב לו וכמה באמת הוא מצטער. המדרש שהבאנו מספר על הגיבור שהיה נתון על חבל התלייה והשתחרר ממנו ולאחר מכן ראה מישהו אחר שנתון על חבל תלייה והחל לצעוק ולצווח בכל הכוח מה שנקרא 'פוסט טראומה', ובכל אופן אומר המדרש שהאנשים שמסביבו שאלו אותו חמוד שלי מה קרה לך? מה אתה צווח? מה הפאניקה? סך הכל

לבת שלום ומבורך!

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'

להערות, הארות והגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com

להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 0672-917-250 או במייל הנ"ל

שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בתפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון! זכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

לע"נ יעקב זאב בן צבי

מי ינוח ומי ינוע

עדיין יושבים שם ליד מכונות התפירה" סיים הוא את סיפורו שהודפס בספר "הללו עבדי ה'".

במסעם של עם ישראל במדבר הם נסעו וחנו על פי עמוד הענן, כאשר היה העמוד מתרומם מעל למשכן ומתחיל לנוע, היו כל העם מתארגנים ליציאה ונעים בעקבותיו. כאשר היה הענן עוצר, היו העם פורקים ומקימים את המחנות. לא ניתן היה לחזות מראש את תנועת עמוד הענן, לעיתים עצר הוא לחנייה ממושכת, ולעיתים חנייה של ימים ספורים בלבד. יכלה להיות חנייה של לילה אחד, של יום ולילה, של יומיים, של חודש או של שנה, אך מבואר ברמב"ן, כי לא היה כל סימן שיודיע מראש את משך זמן החנייה, ולפיכך כאשר הענן נתן סימן לחנייה, היה על העם לעשות את כל ההכנות לחנייה ממושכת, כאשר הם יודעים שאולי יהיה עליהם לפרק את הכל כעבור שעות אחדות כדי ללכת שוב אחרי הענן למקום חדש. אומר הרש"ר הירש כי זאת תורת המסע במדבר, וממנה למדנו לדורות איך צריך ללכת אחרי ה' באמונה ובמסירות. למדנו ממנה לקבל את הנהגת ה' - אפילו אם היא אינה מובנת לנו.

מוסיף הרש"ר הירש הערה מעניינת, ואומר שאם נעיין בנסינות שה' העביר את עמו ועל ידם חניך אותנו לדורות עולם, נראה שיעקר הדגש של התורה הוא לא במאמצים של המסעות הארוכים, אלא בעיקר בהמתנה הסבלנית בחנייה ממושכת. דווקא ההמתנה, הסבלנות היא המובלטת כאן כניסיון הגדול של העם. אין הכתוב מזכיר כמה זמן העם הלכו בכל פעם, אם הלכו שעה, יום או שבוע, אך הוא כן מונה מספר פעמים את ההמתנה הממושכת. העובדה ש"לא יסעו" אפילו ישכון שם הענן ימים רבים - היא הקרויה שמירת משמרת ה', והיא ההוכחה שמעו עם ישראל בקול ה' ולא הלכה האינסופית במרחבי המדבר. וגם לא לכאורה הדבר תמוה, כי ההליכה קשה ומתישה יותר מהשיבה במקום, אם נזכור שהמדבר לא האיר פנים להולכים בו וההתעבות שם עלולה להיות מסוכנת, ונזכור שהעם ידע שהתכלית אינה שהייה במדבר אלא היציאה ממנו לארץ המובטחת ושכל שהייה נוספת במדבר רק מרחיקה אותם ממחוז חפצם, נבין שדווקא העצירה במקום הייתה מבחן גדול יותר באמונה, כי הם לא הרגישו שהם מתקדמים לתכלית, להיפך במבט שטחי ההקשבה לקב"ה ח"ו מרחיקה אותם מהיעד, ובכל זאת חנו על פי ה'.

כמו שהמחיש הסיפור של ר' שמואל הערש, לעיתים הקב"ה מורה לנו לעזוב את מה שרק התחלנו לאהוב, ולפעמים הוא מצווה עלינו דווקא להחזיק מעמד במצב בלתי רצוי. למרות כל הקשיים נקבל ונקיים בשמחה את כל מה שה' מצווה עלינו, שכן מעצם העובדה שאנחנו תחת שרביט הנהגתו צרכים אנו לחוש באושר תמיד, ועצם אמנותנו וציותנו לה' הוא זה שיעניק לנו את האושר. צרכים אנו תמיד להיות מוכנים להשליך את יבננו על ה', וללכת אחריו גם אם המטרות לא ידועות והדרכים לא מובנות, כשצריך ניחל ונצפה בסבלנות, וכשצריך נלך אחריו באומץ - הכל על פי הוראת הנהגתו.

סיפר הגאון הרב מלאנדסבורג את סיפורו של ר' שמואל הערש, יהודי אירופאי שהגיע לארה"ב לפני קרוב למאה שנה על מנת לשפר את המצב הכלכלי הירוד של משפחתו. ר' שמואל הגיע בגפו לאמריקה, הוא סיפר כי את מעט הכסף שהביא עמו מאירופה השקיע בלימודי תפירה וברכישת מכונת תפירה. "בימים ההם" הוא אמר "בעלי המפעל היו נותנים רק את השולחן להניח עליו את המכונה. העובדים היו צריכים לקנות את המכונה בעצמם, ולהשתרך איתה בין המפעלים על מנת לחפש עבודה".

בארה"ב של אותם הימים לא היה נהוג לתת יום חופשי כלל, וכך קרה שהרבה יהודים היו מגיעים למקום עבודה חדש ביום ראשון, עובדים עד יום שישי, ואז כשהיו מודיעים שאינם מתכננים להופיע לעבודה בשבת, היו מפוטרים. במקרה הטוב היו מקבלים את משכורתם על ימי העבודה שעבדו בתוספת קלילות ונאצות על "עצלנותם", אך במקרה הפחות טוב גם על העבודה שעשו לא קיבלו את שכרם.

כך התנהל גם ר' שמואל הערש, עד שיום אחד פגש הוא בבן עירו לשעבר מאירופה, אותו יהודי שכבר היה ותיק יותר באמריקה אמר לר' שמואל שיש ברשותו מפעל, ולמרות שאמר לו ר' שמואל שאינו עובד בשבת הסכים הוא להעסיקו ולתת לו את יום המנוחה שלו, על אף שעשה זאת בלב כבד. ר' שמואל הערש הרגיש שהגיע אל הנחלה והמנוחה, במשך חודשים עבד הוא במפעל של בן עירו כאשר ניתנת לו האפשרות לצאת לביתו בצהרי יום השישי ולחזור לעבודה ביום ראשון לאחר ששמר את השבת כהלכתה. אך, לאחר חודשים של עבודה מסודרת, אחד מחגי ישראל יצא בימי חמישי ושישי ויצר רצף של שלושה ימים בהם לא יוכל ר' שמואל הערש לעבוד. "תקשיב טוב" אמר המנהל "באופן כללי הענקתי לך 'פטור' מלעבוד בשבת, אבל כעת יש לי הזמנה גדולה ואני צריך לספק סחורה מוכנה עד יום ראשון, איני יכול לפטור אותך משלושה ימי עבודה ותהיה חייב הפעם לעבוד גם ביום טוב וגם בשבת", אחרי חודשים שבהם שכח ר' שמואל את הצער הגדול בחיפוש עבודה חדשה כל שבוע, נכנע הוא לבסוף לדרישת המנהל.

כשהגיע החג החליט ר' שמואל שלמרות שהוא צריך לחלל את הימים הקדושים, הוא יעשה מאמץ לחלל את המינימום הנדרש. הוא הלך ברגל ארבעים דקות כדי לא להשתמש בתחבורה, התיישב ליד המכונה, ואז, רגע לפני שהדליק אותה חשב "האם אכן אחלל שבת לראשונה בחיי, בשאט נפש?! האם אכן אהיה 'מחלל שבת' שיינו יין נסך?!". הוא סירב לעבוד, כשראה זאת המנהל, החל לצעוק וגירש אותו מהמקום. לאחר חג ושבת מרוממים, ניסה לחזור למקום עבודתו אך גורש בשנית על ידי המנהל. ר' שמואל הערש ראה בכל המאורע מסר משמים, עשה תפנית גדולה והחל לעסוק במסחר, בעתיד עבר לתחום הנדל"ן והפך לעשיר גדול. "היום, אני ברוך השם עשיר גדול, וזוכה לחלק הרבה צדקה, ואילו חבריי שלא עמדו בנסיון בחילול שבת,

נכתב על ידי: מנחם רביץ

לתגובות, הזמנת שיחות, והרשמה לרשימת התפוצה, יש לשלוח מייל לכתובת: 4663MR@GMAIL.COM

מבין השיחות שבקול הלשון: המתכון לחיי נצח | איך להתגבר על היצר הרע | שאיפות ומטרות בחיים | מהי ההגדרה לעצלנות?

בית זכריה פרשת בהעלותך

תורה וחסד – עלון מספר 478

סבא רבא כמז"ר סאלם במז"ר מתנא זכריה זצוק"ל זיע"א ראב"ד ביד"א נפ' ח' סיון
 סבי כמז"ר צאלח במז"ר סאלם זכריה זצוק"ל זיע"א אב"ד ביד"א נפ' כ' אדר
 כבוד אבי ועט"ר מז"ר עובדיה בכמז"ר צאלח זכריה זצ"ל נפ' ו' אייר
 כבוד אמי מזרתי מרים בת צאלח זכריה ע"ה נפטרה ה' ניסן

עורך העלון: בנם מאיר זכריה

שעות קיץ		שנה עשירית		סיון תשפ"ד		שבת שלום ומבורך	
שקיעה	חצות	ס"ז קר"ש ב'	ס"ז קר"ש א'	ר"ת	יציאה	כניסה	עיר
19:52	12:40	9:06	8:24	21:21	20:31	19:12	ירושלים
19:51	12:42	9:08	8:25	21:18	20:34	19:30	תל אביב
19:54	12:41	9:06	8:22	21:22	20:35	19:34	חיפה
19:51	12:42	9:09	8:27	21:17	20:31	19:31	באר שבע

להצלחת כל חיילי ישראל נ"י לרפואתם של כל הפצועים הי"ו וחזרתם של כל השבויים במהרה בריאים ושלמים הי"ו

כאשר ישא האומן את היונק (יא יב)

באחד משיעוריו לרבים, דיבר מרן מאור ישראל רבינו יוסף זצוק"ל זיע"א: ועורר על חובת הכרת הטוב כלפי ההורים, וכך אמר: צריך כל אחד ואחד לזכור איך הוריו גידלו אותו, איך חינו אותו, באיזו מסירות והשקעה טיפלו בו.

לפני ששים שנה היה עוני שאי אפשר לתאר, ובכל זאת הורינו סבלו את העוני, והיו שולחים אותנו ללמוד תורה, והרי אם היינו יוצאים קצת לעבוד, ודאי שזה היה עוזר להם בעול פרנסת הבית, אבל הם רצו שאנחנו נלמד תורה.

לכן כשאדם אומר קדיש על הוריו, ידע שאין זה בתורת חסד עבורם, אלא על פי הדין הם ראויים לקדישים הללו, הגאון רבי יוסף חיים – הבן איש חי זצ"ל בספרו רב פעלים (ח"ג י"ד סי' לב) נשאל, כמה שנים אדם מחויב לעשות אזכרה להוריו, והשיב: אפילו אם הבנים יחיו מאה שנה עדיין צריכים לעשות אזכרה להוריהם. אסור להיות כפוי טובה, ובפרט כלפי ההורים אשר חסנו מלחמם בעבור ילדיהם, צריך להשיב להם כגמולם ולכבד אותם בעודם בחיים וגם לאחר מותם. (ע"פ מעדני המלך, ח"א עמ' כה-ו).

בהעלותך את הנרות וגו' (ח ב)

הנרות אלו הילדים הרכים שצריך סייעתא דשמיא בכדי שנזכה לגדלם ולחנכם לתורה ולמצוות, הדרך אל "בהעלותך" התעלות.

רבי חיים מוואלז'ין זצ"ל נותן לנו יסוד חשוב מהי הדרך שיבור לו האדם בחינוך ילדיו בזמן הזה. דיבורים קשים או איומים אינם הדרך הנכונה לחינוך הילד.

מרחיב את הדברים הרב שלמה וולבה זצ"ל: אם אומרים דברים קשים הם לא נשמעים. נשמעים רק הדברים הרכים והטובים. "ומי שאין טבעו לדבר רכות וממהר לכעוס על עושי עוול, ובפרט כשלא ישמעו לו פטור ממצוות תוכחה." זהו פסק של רבי חיים מוואלז'ין: אדם כעסן אינו יכול להוכיח. ובמיוחד בדורנו, שחינוך הילדים דורש סבלנות רבה ותעצומות נפש

להגיע לנפשו של כל ילד. וקשה שבעתיים כאשר התלמיד סר מן הדרך, ואז נדרש מהמלמד לגלות איפוק רב על מנת לא להוכיח מתוך כעס.

סיפור

אדם מבוגר צעד ברחובות בני ברק, והנה באמצע הרחוב פוגש אותו אדם צעיר הלבוש בבגדים מכובדים. הצעיר פנה אליו ואמר לו: "שלום, כבוד הרב! כבודו אולי זוכר אותי?" הסתכל עליו הרב ולא הצליח לזהותו. "מנין אני מכירך?" "אני למדתי אצל כבוד הרב בתלמוד תורה לפני עשרים ושבע שנים. השם משלי הוא פלוני אלמוני. "חיך הרב: "אה, טוב. באמת קשה לזהות אותך." "כבוד הרב, אולי נוכל לשוחח עם הרב מספר רגעים?" שאל הצעיר. "בשמחה, בשמחה."

מיודענו פתח בסיפורו המרתק: "כיום אני ראש כולל חשוב וגדול בבני ברק. חשוב לי מאוד שהרב ידע שהגעתי לכל מה שהגעתי רק בזכות כבודו! בזכותי?! מדוע?" התפלא הרב. "אם כבודו יצליח להיזכר עשרים ושבע שנים לאחור... באחד הימים הגיע לת"ת אחד הילדים ובידו שעון יד ובו מחשבון עם מקשים. בזמנו, שעון כזה לא היה מצוי, ולכן כל הילדים ראו את הפלא הטכנולוגי החדש.

בהפסקה, כאשר כל הילדים יצאו מהכיתה, הילד פחד שהשעון יתקלקל במהלך המשחקים, ולכן השאיר את השעון בכיתה. כאשר חזר לכיתה חשכו עיניו. השעון נעלם!

הילד חיפש את השעון, ומשלא מצא התחיל למרר בבכי וכולם עמדו מסביבו וראו את הצער. אתה, כבוד הרב, נכנסת לכיתה ושמעתה מה שקרה. מיד אמרת 'כעת אני סוגר את דלת הכיתה, ואני אחפש אצל כולכם את השעון. אני מבקש מכל הילדים לעמוד בשורה מול הקיר עם הידיים על הקיר ולעצום את העיניים. אני אעבור בין כל הילדים ואחפש את השעון בכיסים שלכם. באותו רגע הלב שלי החל לפעום בחוזקה. בשעת ההפסקה התעכבתי קצת בכיתה וראיתי את השעון מונח על אחד השולחנות. הייתי ילד שובב ומאוד חמדתי את השעון ולא עמדתי בניסיון. באין רואים לקחתי אותו ותחבתי אותו לתוך הכיס. אבל לא חלמתי שיתפסו אותי כלל, בטח לא מול כולם!

חיפשת בכיס הילדים עד שהגעת אלי, הכנסת ידך לכיס והוצאת את השעון! אבל כבוד הרב, המשיך לחפש בכיס שאר הילדים עד שסיימת, ואז ביקשת מכולם להסתובב ולשבת במקום.

בהודעתך אמרת: 'אכן מצאתי את השעון בכיסו של אחד הילדים. זהו ילד שהוא בדרך כלל ילד טוב אלא שכנראה היצר הרע התגבר עליו לרגע.'

באותו רגע חששתי מאוד שאתה תאמר את שמי ברבים, וגמלה בליבי החלטה: אני לא רוצה להיות רב! זהו זה! אם הרב יבייש אותי, זה יגרום שכולם יקראו לי כל הזמן 'הגנב' ומצבי החברתי ידרדר, והכל באשמתך! ולכן אני לא רוצה להיות כמוך.

אולם, הרב לא אמר את שמי בכיתה, והמשכת הלאה. אני חשבתי שבוודאי תקרא לי בהפסקה לשיחה. אבל לא קראת לי, חיכיתי להפסקה הבאה, וכלום. חשבתי אולי הרב ידבר עימי אחר יומיים, וחלף שבוע ימים ועדיין לא קראת לי לשיחה. ואז הבנתי שהרב לא ידבר איתי על זה.

באותו רגע גמלה בליבי החלטה, והיות שלא ביישת אותי ולא דברת עימי על זה. אז אני מאוד רוצה להיות כמוך! ואני, בע"ה. אהיה רב בישראל!

מאותו יום ואילך השקעתי יותר בלימודים בישיבה הקטנה והגדולה, וכן בכלל. עד אשר זכיתי בחסדי ה' ללמד תורה לתלמידים רבים ולעמוד בראשות הכולל! והכל נזקף לזכותך, כבוד הרב! ענה לו הרב תשובה מדהימה, "שתדע לך, שעד לרגע זה לא היה לי מושג שאתה לקחת את השעון." "מה?!" התפלא הרב הצעיר כיצד יתכן הדבר? הרי הרב לקח את השעון מתוך הכיס שלי!"

"נכון, אבל תדע שכאשר אמרתי לכם לעצום את העיניים, גם אני עצמתי את העיניים! מפני שלא רציתי לדעת מי הוא שלקח את השעון, כדי שלא יוצר אצלי רושם שלילי על אותו ילד. וזו הייתה הסיבה שלא קראתי לך לשיחה. כי לא ידעתי שבך מדובר.. עד לרגע זה!"

הרי לך אהבת הבריות של המלמד, שבזכות יראת השמים הטהורה הטבועה בתוכו השכיל לא לגלות את שמו של הילד, ובזכות זה הצליח להציל אותו ואת כל הבאים אחריו...

אוי ריבונו של עולם! כמה תלמידים כאלה אבדו! אך, לצערנו, הטענות הנשמעות הן שונות: "אני אחנך אותו אחת ולתמיד!" "צריך לעשות סוף לגניבות". אבל, בינתיים, אנו דורכים על נשמות. מי התיר לנו למוטט משפחות שלמות בטענה של "חייבים לעשות סוף! להוציא את הילד מהתלמוד תורה, הבן שלכם אינו לומד, מתחצף, מקלל... ועוד כהנה וכהנה.

אכן, אם הילד מקלקל אחרים, פסקו גדולי הדור שיש להוציאו, אך במקרים רבים צריך לעשות "ה-ח-י-א-ה להחזירו לחיים... אוי, כמה נשמות איבדנו בדרך!

האחריות של המלמדים על הילדים היא גדולה. אולי כדאי שנחשוב תמיד כיצד היינו נוהגים אם היה מדובר בבן של; (ברכת דוד)

אור החיים

יעש כן אהרן (ח ג)

להגיד שבחו של אהרן שלא שינה (רש"י)

להודיע שבחו של אהרן כי מה שעשה אהרן לא עשהו לצד המעלה והכבוד אשר האמיר אותו ה' אלא לצד עשות מצות ה' על דרך האומר "לעשות רצונך אלוקי חפצתי".

משלי

חבורות פצע תמרוק ברע ומכות חדרי בטן (כ ל)

לכל אדם, בכל גיל וכמעט בכל יום קורים דברים שגורמים לו צער. לאו דוקא צער גדול חס ושלום, אלא אפילו בדברים קטנים ומציקים.. כמו לפספס את האוטובוס, לא למצוא את המפתח של הבית או הרכב, להיתקע עם הרגל בשולחן וכד', וכאן ניתן לראות את ההבדל בין אדם שיש לו אמונה לאדם שאין לו.. מי שאין לו אמונה מתחיל לכעוס ולחפש את מי להאשים. אבל אדם שיש לו אמונה מוריד את הראש ואומר "כפרת עוונות."

כן, למי אין עוונות? והקב"ה רחום וחנון, במקום לשמור לאדם את החשבון לעולם הבא, הוא שולח לו יסורים בעולם הזה, שימרקו אותו וינקו את נשמתו, שתזכה לעולם שכולו טוב. וכך הוא פירוש הפסוק על פי דברי 'המצודות דוד': "חבורות פצע תמרוק ברע" החבורות והפצעים הם המזככים באיש רע להעביר ממנו עכירת העוון, כי באלה יקבל הגמול וילך העוון. "ומכות חדרי בטן" גם מכות בחדרי בטן יזכנו העוון. ומה הם המכות שחודרות לתוך הבטן? ולמה נכתבו בנפרד מהפצעים?

אלא יש עוד סוג של מכות, מכאיבות מאוד. מה הן? הפגיעה מדיבור של אחרים. כשאדם מעליב את השני, עוקץ אותו. המילים הללו נכנסות לתוך חדרי בטנו של השני. כלפי חוץ הוא נראה בריא ושלם, אבל בתוך תוכו – הוא מפורק לחתיכות!! הוא פגוע ופצוע. ובאמת, צריך ללמד את האנשים להיזהר מאוד בכבוד השני, אבל כרגע אנו עוסקים ב'נפגע', מה אתה עושה אם פגעו בך? עקצו אותך? כאן עומדות בפניך שתי אפשרויות. או להחזיר מלחמה ולהראות לשני שאתה לא פרייאר.. או לשתוק ולומר בתוך הלב "כפרת עוונות" נו, נראה מי הגבור שמשוגל??... (5 דקות)

הלכות "שבת" משר"ע ומפסקי מרן רבי עובדיה יוסף זצוק"ל

1. חוט ברזל שמלופף בקצה שקית או בקבוק מותר לפותחו ומותר ללפפו בשבת ואין בזה משום קושר כלל (חזו"ע עמ' עז).

2. מותר להשתמש באזיקונים בשבת ואין בזה לא משום קושר ולא משום תופר (חזו"ע עמ' עה).

3. מי שכיבס בשבת במזיד אסור לו להשתמש בבגד זה לעולם. וכיצד יעשה, יחזור ויטנפם בחול וכיבסם, ואז מותר להשתמש בהם. אבל לכבסם בחול בלי שיטנפם תחילה, אין להתיר.

(ילקו"י סי' שב)

ט. מי ששטח כביסה בשבת על חבל כביסה, אם עשה כן במזיד והבגדים התייבשו, אסור לו ללובשם בשבת, אבל אם לא ידע שאסור לשטוח בגדים רטובים בשבת, ושטחם בשוגג, והתייבשו, מותר ללובשם בשבת (הליכות עולם סוף ח"ג).

י. מותר לקרוא עלונים שיש בהם דברי תורה ופרסומות ובלבד שייזהר לא להסתכל בפרסומות (חזו"ע ה' עמ' עב).

סגולה לרפואה

לקרוא מזמורים אלו בכל יום עד שתראו ישועות. מח. לה. צא. שהם אותיות מחלה צא. (בשם הרבנית בת שבע קנייבסקי זצ"ל)

פנגמי חסידים

אמר רבי ישראל מרוז'ין זצ"ל: מה שאסור – הרי אסור. ומה מותר – אל תמהר לעשותו.

מילי דבדיחותא

"לצערי אני חולה, ולא אוכל לבוא ולהרצות לכם בהתנדבות", כתב המרצה למזמיניו, "אולי אם תציעו לי שכר גבוה יותר – אבריא".

חוכמת חיים

הגשמיות של הזולת, היא הרוחניות שלי, ע"כ צריך אני לכבדו. (ר' ישראל סלנטר)

ענייני רפואה - חיטה

מים שבושלו בגרעיני חיטה יעיל מאוד לטיפול בשיעול קשה. מחזק את הגוף, משפר את העיכול. מוסיף דם וממריץ הילוכו. יעיל נגד חסימת דרכי השתן, ממיס אבני הכליות.

תשובות מפרשת במדבר

שאלה: מדוע נקראו בני אהרן גם בני משה? **תשובה:** נקראו תולדות משה מפני שלימדן תורה. מלמד שכל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו.

חידה: אישיות מסוימת מוזכרת בפרשה פעמיים, כל פעם בצורה שונה. מי האיש?

תשובה: אבי אליסף הנשיא לבני גד נקרא פעם דעואל ופעם אחרת נקרא רעואל.

ענו 24 **הזוכה:** התלמיד **יוסף שלום חומרי נ"י** בני ברק

שאלות מפרשת בהעלותך

שאלה: כמה ימים היו ישראל ליד הר סיני לפני המסע? .

חידה: היכן מצאנו שייט ולא בים?

השתתפות בהגלה צריכים לענות על השאלה והחידה.

הפותרים נכונה תיערך הגרלה תשובות מלאות בלבד, יתקבלו תוך שבוע.

הגרלה על מיקרופון קריוקי בלוטוס ובוקסה.

רפואה שלימה: שולמית בת חיים. הרב יפת שליט"א בן חנה. ציון בן חנה. שלום בן זיהרה. אביבה ר. בת חיים. נחמה עליזה בת חיים. סגולה בת שרה זרהה. מנשה בן ברכה. נתן בן מארי. משה בן חיים. אהרון בן חיים. הרב אהרון ב"ר יוסף. ינון ב"ר עובדיה. יונה בן אסתר איטה. פרידה לאה בת צילה. לולו לאה בת אדל. יהודה בן עפיה. הרב שלמה יוסף בן חממה יונה. אירן בת גוהר. מאיר בן עיישה. נריה בן רחל. אהרון בן מרים. יוסף בן אסתר. הנריאט רבקה בת מרים מיריל. פנינה בת אלקה. שמואל בן מרים. מאיר בן שמחה אלגרה. יהודית אהובה בת סאסי. **לזיווג הגון:** מרגלית בת מרים. נתנאל צבי בן יהודה. דוד בן פלורה. יאיר ב"ר יהודה. דוד בן לירן. יוסף חי בן גאולה חיה. תמר בן מרים. יוסף חיים בן בהיה. אושרת בת טובה. שילת בת איתן. לירון שירה בת עופרה. ליסוף יוסף בן עופרה. אפרת מיכל בת שרה דינה. מוריה נאוה בת אורה. ישי בן שלמה. רפאל בן מלכה. עמנואל בן מרים **להצלחה בכל:** הרב אריה מכלוף בן אסתר. יפה איווט בת שמחה. אברהם בן שרה. סימי רחל בת טובה. ציפורה בת שרה. אורן בן סימי רחל. מאי בת שרון. אלה שרה בת מאי. תמר רבקה בת מאי. שיר אביגיל בת מאי. הרב יאיר בן שרה. יהודה ב"ר עובדיה. נסים בן לולו לאה. יניב בן אביחי. אסתר ב"ר עובדיה. הרב הראל בן דורית. מאיר בן לולו לאה. אביחי ב"ר עובדיה. דורית בת תמר. שלום חי ב"ר זכריה. סעדיה בן שושנה. מרגלית בת שמעה. יחזקאל בן הלה. עופרה בת אביבה בתיה. יחזקאל בן שרה יוטא. אהרן טוביה אריה בן איטה יהודית. טליה בת יניב. דוד רחמים בן הינדא ריזל. אברהם בן תמר. רחל בת מרים. **לזרע של קיימא:** שילה בן ברכיה וחני ב"ר בנימין. אברהם בן ויקי ויהודית בת אסתר. יונה יוסף בן לאה ויעל בת רבקה.

לעילוי נשמת ולמנוחת נפש

מו"ר מתנא במו"ר סאלם זכריה זצוק"ל מרן מו"ר הגאון עובדיה יוסף בן גורגיה זצוק"ל זיע"א.

הצדיק משה יעקב ב"ר יוסף הכהן רביקוב זצ"ל. מרן מו"ר הגאון רבי שמעון ב"ר דוד בעדני זצוק"ל. רבי זכריה בן סאלם ונה זצ"ל

הסבא צאלח במו"ר מתנא ז"ל. הר' זכריה במו"ר צאלח זכריה זצ"ל. חיים בן יחיא והב ז"ל. ר' בנימין בן מנצור דעוס ז"ל. אליהו בן צדוק אהרון ז"ל. אליהו מגורי ז"ל ב"ר מרדכי נ"י. אליהו בן חיים והב ז"ל. אברהם בן יוסף סאלם מדמוני ז"ל. הרב שמואל ב"ר אהרן בבי ז"ל. יוסף בן יעקב שלום ז"ל. סבתא רבא סעדי ב"ר יוסף זכריה ע"ה. ישראל בן מרים. **כל חיילי ישראל הי"ד.** מרדכי יוסף בן אליהו זיידל טובל ז"ל. סבתא שמס בת צאלח זכריה ע"ה. שמס במו"ר סאלם זכריה זצ"ל. הדסה ב"ר יצחק מצנבר ע"ה. סבתא ברכה בת סעד מרחום ע"ה. הדודה יונה חממה בת יוסף והב ע"ה. הדודה עליה. כודרה בת יחיא זכריה בידי ע"ה. חבצלת ב"ר עובדיה ז"ל בידי. מרת רוזה בת סעדיה ז"ל. מרת אורה מעודה ע"ה במו"ר חסן זכריה זצ"ל. מרים בת בילה ז"ל. מרים בת קאמר כהן ע"ה. שרה בת שמעון טיירי ע"ה שרה ז"ל בת זוהר קארו נ"י. אחותי מירב ב"ר עובדיה ז"ל. ובתה מוריה ז"ל בת שלמה אנקובינה נ"י. גיסי רחל בת חיים בן שמואל ע"ה. הצדקת שמחה אלחוד ע"ה. הרה"ג דוד גדליה במו"ר שלמה יגאלי זצ"ל. יוסף בן נור. הר' שלום דוד (דיוד) יוזשעף ז"ל. הרה"ג צהל ב"ר רחמים שרפי זצ"ל. רבי שמעון ב"ר שלום זוהר ז"ל.

הילולת המקובלים האדמו"רים והרבנים הצדיקים זצ"ל י"ז עד כ"ג סיון תשפ"ד

י"ז. רבי יוסף מדמוני. רבי יוסף נחום. אהרן פרלוב מקרלין. רבי משה לייב שפירא. רבי אליהו שריקי. ית. רבי ישראל ב"ר אהרון אביחצירא. רבי אהרון הכהן. רבי דוד מקראקא. רבי ירוחם לייבוץ. יט. רבי יהודה עטר. רבי שמואל הומינר. רבי ברוך מרכוס. רבי שאול ישראלי. כ. רבי שלום תנעמי. רבי חיים מרדכי לבטון. רבי חיים בלעיש. רבי יהודה גג. רבי ישראל דן טאוב ממוז'ין. כא. רבי שמעון סופר. רבי משה סופר. רבי רפאל חיים נחמיאס. רבי שלמה רחמים אבולעפיא. כב. רבי אליהו בכור חזן. רבי אפרים נבון. רבי יאיתמר רזנבנים מנדבורנא. רבי יצחק שלמה אונגר. כג. התנא יהודה בן תימא. רבי שלום עופרי. רבי רפאל אלשילי. רבי יהודה אסאד. רבי יהושע הלר

כיצד מחנכין?

עלון מס' 74

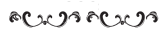
מעשה ב'נשמה פחותה'... / לא להפריד את המרור מהמצה!

על מצות ומרורים יאכלוהו (במדבר ט, יא)

והמעוטר ביותר. במנורה כזו נצטוינו להעלות נרות במקדש מידי יום ביומו.

הדבר בא לרמוז לנו שכל נשמות ישראל הם גוף אחד זך וטהור. אין החלק האחד שלם בלי חברו.

תפקידנו הוא להעלות את הנרות = נר מצוה ותורה אור, ולהאיר אחד על השני עד שתהא השלהבת עולה מאליה - שהזולת גם יתחבר לתורה ולמצוות. אף שכעת הוא בבחינת "ירך" נמוכה ופשוטה, אבל הוא חלק בלתי נפרד מאתנו, מכלל ישראל, ולכן חובתנו להאיר גם עליו ולקרבו.

שמעתי מידידי הרב דוד צור הי"ו:

מעשה ביהודי שהתדרדר מדחי אל דחי עד שהגיע לעברי פי פחת ועמד לשאת בת נכר לאשה, רח"ל.

רבנים שונים ניסו לשכנעו, הסבירו לו שהוא כורת את החיבור שלו לבורא עולם, ציירו לפניו את הגיהנם הנורא המצפה לו, המחישו לו שהוא מוציא את עצמו מכרם בית ישראל, אך ללא הועיל...

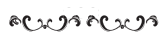
עד שחברו הטוב הציע לו שלפני שהוא עושה את הצעד הנורא, יגש אל הרבי מליובאוויטש זי"ע. הוא הגיע לחלוקת הדולרים, ועמד בתור. כאשר הגיע תורו, נעתקה לשונו והוא לא היה מסוגל להוציא מילה מפיו. הרבי הושיט לו דולר, אך לא הרפה, אלא אחז בחוזקה בדולר. הלה לא יכל להוציא את הדולר מיד הרבי וכך עמד דקה שלימה. עד שהצליח לפלוט: "אני עומד לשאת נכרית לאשה..."

אמר לו הרבי: אני מקנא בך! לי אין סולם כזה גבוה כמו שיש לך, כדי לטפס עליו ולהתחבר לבורא העולם!

הלה יצא לחוץ ופרץ בבכי מר - עד שעזב את אותה נכריה ושב לצור מחצבתו ולכרם בית ישראל הנאמן!

במילים אחרות: הרבי אמר לו בין השיטין: יש לך את כל הכוחות הנדרשים כדי להתגבר על הנסיון! הסולם קיים! טפס עלנו ותתחבר לבורא העולם!

וזה מה שהשפיע עליו יותר מכל שיחות המוסר והתוכחות!

להלן קטע מדברי כ"ק אדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל [בהתכנסות התאחדות התלמידים, יום ב' דחווה"מ פסח תשל"א]:

הלל הזקן, בגודל ענוותנותו, כאשר בא לפניו נכרי להתגייר על מנת שילמדו את כל התורה כולה על רגל אחת, או בשביל שישימוהו כהן גדול [שבת לא א], לא פקעה סבלנותו. שיטתו הייתה שיש ללמד תורה אף לפשוטים ביותר, לדבר איתם בסבלנות רבה ולא להאיץ ולדחוק בהם, וכך התייגע עמם ולמדם תורה.

בכך אפשר להסביר את מנהגו של הלל שהיה כורך מצה ומרור ואוכלם ביחד. במכילתא (פרשת בא, פרשה ט) דרשו על הפסוק "ושמרתם את המצות" (שמות יב, יז), אל תקרי מצות אלא מצוות, מצוה הבאה לידך אל תחמיצנה. המצות אם כן מרמזים על המצוות.

הלל שבבחינת מצה היה, היה מתחבר וכורך עצמו אף עם אלו שבבחינת מרור ללמדם תורה, ולא כהטוענים מה למצה עם המרור... מה אכפת לי מהרשעים.

הלל הורה שיש לתקן גם את המרור, אף אם הוא מר כלענה, וללמד גם אותו תורה. ואכן מצינו בגמרא (בבא מציעא פה א) כל המלמד את בן עם הארץ תורה, אפילו הקב"ה גוזר גזירה, מבטלה בשבילו, שנאמר (ירמיהו טו, יט) ואם תוציא יקר מזולל כפי תהיה.

בהגהות הרש"ש תמה מדוע נקט הלל את הפסוק האמור בפסח שני "על מצות ומרורים יאכלוהו" (במדבר ט, יא), ולא את האמור בפסח ראשון "ומצות על מרורים יאכלוהו" (שמות יב, ח).

מיישב האדמו"ר מקלויזנבורג, רצה לרמז בזה על הטמאים, אף שנדחו לפסח שני כי היו טמאים לנפש או בדרך רחוקה, מכל מקום כל זמן שפועמת בהם הנקודה היהודית יש לקרבם.

כתף לצד כתף עמדנו שם למרגלות הר סיני לקבל תורה. כל פסיפס הנשמות של כלל ישראל לדורותיהם נכח שם בצוותא.

לא במקרה מגיעה פרשת בהעלתך לאחר חג השבועות - זמן מתן תורה. פרשתנו אומרת שהמנורה הייתה מקשה זהב - עד ירכה = החלק הכי נמוך והכי פשוט, עד פרח = החלק הנאה

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

פעם הגיע בעל תשובה לכ"ק אדמו"ר מביאלא לוגאנו זצ"ל. הוא בכה בכי רב על עוונותיו שעשה בעבר. אמר לו הרבי במתק לשונו: אני מקנא בך! אתה הרי בעל תשובה וכל הזדונות נעשים לך כזכויות! מי יכול להתחרות בזכויות כאלה עצומות כמו אלו שצברת כאשר שבת בתשובה! [הרה"ג יחיאל וינר שליט"א, רב בהמ"ד ביאלא רמת בית שמש א'. מתוך 'לקראת שבת מלכתא', בחקתי תשפ"ד]

סחה יועצת מומחית: הם נכנסו לקליניקה זוג הורים לילדה בת 13. התיישבו, לגמו מים ונהנו מהמזגן...

כשאך פציתי פי לדבר, מקדים אותי האב ואומר: "ראי נא, אנחנו באנו אליך היום כי יש לנו בעיה גדולה, גדולה מאד. **לבת שלנו יש נשמה פחותה. נשמה ירודה.**"

מזוית העין אני רואה את האשה זעה על כסאה בחוסר נוחות, אך שומרת על שתיקה. אני מתבוננת לרגע, עמוק יותר בעיניה, ורואה בהן הסכמה שקטה וכאובה עם הניסוח החריף.

"נשמה פחותה? מה גורם לכם לחשוב כך?" אני שואלת בשקט, בכאב עצור, ובתדהמה.

"תגידי לי", הוא סוער וכואב "זה נראה לך נורמלי שילדה בת 13 לא מתפללת שחרית בחופש אפילו יום אחד?! זה נראה לך שפוי שהיא לא מברכת, לא ברכת המזון ולא 'בורא נפשות', שונאת ליל הסדר, שונאת קריאת מגילה...? נראה לך הגיוני שלא אכפת לה אם הלבוש שלה עומד בכללים?! איפה החיבור לערכים בסיסיים?! הוא אשר אמרתי: יש לה נשמה פחותה. אין לה רגשי אש קודש. אין לה חיבור לרוחניות. אנחנו דור של גלגולים אנחנו. כנראה היא איזה גלגול של משהו - לא משהו משהו..."

ואז הוא פולט: "יש לי אחיינית שירדה מהדרך, גם אצלה הכל התחיל מחוסר חיבור כפשוטו, אני חושש מאד מאד, אני דואג נורא על הבת שלי". הוא דומע.

עכשיו תשאלו אותי: מה ענית לך, נכון?

אתם הקוראים, בוודאי נסערים מהמילים שצוטטו, שואלים את עצמכם איך הורה מגיע לחשוב ככה על הילד שלו... והאם המצב בלתי הפיך? האכן יש כאן חוסר חיבור או משהו שונה בתכלית?

רגע לפני שאשתף אתכם בהארה האלוקית שה' שלח לי באותו רגע, ושניה לפני שתרגשו מה'אסימון' המדהים בפשטותו שנפל להם, אשתף אתכם במה שחשבתי באותן שברירי שניות:

'הוי כמה חבל על הכאב המיותר הזה' הלקיתי עצמי באותו רגע. "איך זה שעדיין יש בורות כזו, ואיך גורמים, למען ה', שכל הורה בדורנו ידע את מה שאני יודעת - מה שכל מאמנת בוגרת יודעת אחרי שלומדת הכשרה".

באותם רגעים לא פשוטים מול הורים שחיי בתם תלויים להם מנגד, והכאב החשוף שלהם ממלא את חלל החדר פוער אליהם שיני תהום שחורות המאיימות לבולעם חיים. **באותו הרגע, העניק לי ה' הארה שמיימית.**

שאלתי את האם: 'מה הדבר שאת הכי שונאת לעשות?'

מבלי להסס ענתה: 'לשנן רשימות מילים באנגלית. נס שאני כבר אמא כיום, והסיטו הזה מאחורי...'

פניתי אל האב ושאלתי, מה הדבר השנוא עליו ביותר לעשותו. ענה מיד: 'לסדר את הבית. שחור לי בעיניים כשאני מתבקש לסייע בעניין...'

'אבל למה לשנוא את זה?' שאלתי בתום. 'זה כל כך נחמד לדעת אנגלית.

זה אפילו חיוני כיום. וזה פשוט נפלא לסדר את הבית. תענוג להסתובב בבית מסודר...'

'תגידי את רצינית?' ענו לי שניהם כמעט במקלה צועקת וזועקת. 'זה עבודת פרך! זה קשה נורא! אני מבינה שחשוב שאדע אנגלית, אני מבין שחשוב שהבית יהיה מסודר, אבל זה קשה כל כך ואין לנו כוחות.'

'או-קיי', אמרתי להם במבע רציני. 'עכשיו תארו לעצמכם, שחלק מתרי"ג מצוות היה: לקום בבוקר ולשנן 100 מילים באנגלית - - - או: לקום בבוקר ולסדר 4 חדרים בבית - - - הייתם שורדים את זה? - - - אוקיי.

ובכן, אילו היו הדברים הללו חלק מהתרי"ג, הרי שהייתם גם אתם "נשמה פחותה"...

האוויר בחדר קפא על עומדו. יכולתי לחתוך את ההלם שלהם בסכין. ה'אסימון' נפל.

מכאן סלולה הייתה דרכי להסביר להם איזו ילדה מדהימה יושבת בביתם ואיך היא הייתה באמת רוצה שיהיה אכפת לה מכל מיני דברים אבל הם קשים לה מנשוא.

יחד גיבשנו דרך פעולה להורים, לילדה, ומטרות אימוניות.

רוצה להתעכב על הרגע בו הם קמו ללכת. חבל שאין לי הסרטה או תמונה.

אלה לא היו אותם אנשים. אלה היו הורים גאים ושמחים. עיניים מוארות, גו זקוף. ומה בסך הכל עשיתי איתם? נתתי להם הקשבה, ידע וכלים.

אבל כאלו, שהם בבחינת הצלת חיים.

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם ע"י אחד הקוראים לזיכוי הרבים

מאור יוסף

גליון שבועי לע"נ מו"א חזקיה יוסף חיים בן שרה ברכה

בהעלזת גיליון 296

מאור יוסף

לע"נ מו"א
חזקיה יוסף חיים
בן שרה ברכה

ממתק לטיולחן שבת

ואת משפחתי...". אמר השופט: "אתה צודק! אני מטיל על ממשלת הונגריה את האחריות לארגן לכל משפחתך ויוזת לאמריקה, או סרטיפקטים לארץ ישראל".

אמריקה קרצה, היא היתה ארץ החופש והזבה, בעוד בארץ ישראל שרר עוני מחפיר. אך הורי ראו לנגד עיניהם דבר אחד - חינוך הילדים! השיקול היחיד היה, היכן תהיה להם אפשרות נוחה יותר לגדל את ילדיהם בדרך התורה והיראה. הם ויתרו על מנעמי אמריקה, והחליטו לעלות לארץ ישראל. היתה זו תקופת המנדט הבריטי. המצב המדיני והכלכלי היה קשה, גם המצב הרוחני היה גרוע. הציונים ניסו להצר את רגליהם של שומרי התורה. אך בכל זאת העדיפו הורי לבוא לארץ ישראל, שבה סכנת חינוך הילדים קטנה יותר.

אבי האמין באמונה שלמה כי "אין עוד מלבדו", שום דבר בעולם לא בלבל אותו, ולא הסיט אותו מהאמונה היוקדת הזאת.

ואכן הוא זכה לראות בחוש השגחה פרטית ונסים מופלאים לאורך כל חייו. בד' בניסן תרצ"ט הגיעו לארץ ישראל.

לאחר שלוש שנים כבר התברר לעולם כולו כי רוב יהודי אירופה הוכחדו בשואה. שנתיים שלוש לאחר מכן, כבר ידענו שכמעט כל הקרובים שלנו נכחדו בשואה, ה' ישמור. השאלה המנקרת "למה הקב"ה עשה כך למשפחה הזו, על אף שהם יראי שמים וגומלי חסדים?", כבר קיבלה תשובה ברורה לגמרי.

דוקא מכיון שהם כאלה, עשה איתם הקב"ה חסד, שיגרשו אותם מהונגריה וכך הם יצילו מהשואה הנוראה.

אז התברר למפרע כי המשפט של הורי, וגזר הדין שהרחיק אותם מבתם, היוו את נס הצלתם. כל התלאות והסבל שעברו היו לטובתם. אבל, ריבונן של עולם, למה הם היו צריכים לסבול שמונה שנים? נראה לי שישנה תשובה חזקה לשאלה הזאת. הקב"ה ידע שתהיה שואה, ומחמת הגזרה תושמדנה הרבה משפחות נפלאות, רחמנא ליצלן! אבל את המשפחה הזו, בגלל המעשים הטובים שלה, הוא ירצה להציל. ואם יבואו המלאכים וישאלו: "מה נשתנו אלו מאלו?". לכן הוא נתן להם אופציה של מסירות נפש, שהרי רוב אחיותי נולדו במהלך שמונה השנים האלה.

אולם להורי לא היו שום חישובים מלבד רצון ה'. הקב"ה רוצה שנגדיל את המשפחה שלנו, וזה מה שנעשה. האם הילדים האלו יחיו או לא, זאת הבעיה שלו, לא הבעיה שלנו. אנחנו לא שואלים שאלות... היתה זאת מסירות נפש ממש, לא מסירות בגלל קושי בפרנסה, או קושי לנהל בית מסודר עם משפחה ברוכת ילדים... אלא מסירות נפש של אדם שלא יודע מה ילד יום, ובכל זאת מוסר נפשו לקיום מצוות ה', ומשליך את עצמו על הקב"ה ותורתו. (גל' פניני בית לוי)

סיפר הגה"צ אריה שכטר זצ"ל: אספר סיפור אישי. בשנת תר"צ, כמה שנים לפני עליית הנאצים לשלטון, זיפה אמי מסמכים המועדים שהיא ואבי נולדו בהונגריה. אם לא כן הם היו מגורשים מהונגריה, ופולין לא היתה מכניסה אותם, ושוודי הדרכים היו עושים את העבודה....

הזיוף התגלה לשלטונות ונערכו משפטים ארוכים ומתישים, וסכנת מאסר ריחפה על ראשם של אבי ואמי. הורי היו אנשים בעלי מידות נעלות, שפעלו אך טוב וחסד ונהגו לפני משורת הדין, אם כן מדוע פגעה בהם מידת הדין ונגזרו עליהם תלאות כאלו? אלו שאלות שמנקרות אצל מי ששואל וחוקר, אבל מי שמתהלך בתוכו לא שואל שאלות! הוא יודע שיש אבא רחום בשמים, שהוא "קל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא" (דברים לב, ד), ובודאי ש"כל מה שעביד רחמנא - לטב עביד" (ברכות ס, ב).

לאחר שמונה שנים של משפטים ומאסרים לפרקים, נערך המשפט המוכריע. אבי שאל את עורך דינו מה הצפי, והלה השיב כי אם יצליחו להקטין את גזר הדין לשש שנות מאסר - יהיה זה הישג אדיר. בתגובה, ביקש ממונו אבי שיטול את התשלום המגיע לו, אך יתכבד וישב בביתו, ולא יפיע כמשפט, והוא ייצג את עצמו. עורך הדין תמה לפשר ההחלטה המוזרה הזאת, אך כיבד את רצונו של אבי. מה רע לקבל תשלום מלא בלי צורך לטרוח ולבזבז זמן על הופעות המשפט....

הגיע יום המשפט. אבי הגיע לאולם המשפט בגפו. השופט פנה לאבי, ושאל אותו היכן עורך דינו, שייצג אותו וייצג את עמדתו. השיב אבי: "איני זקוק לעורך דין, אני אייצג את עצמי"... אמר בבטחון. "אם כן", שאל השופט, "מה יש לך לומר להגנתך?".

ענה לו אבי באומץ ובביטחון: "הקב"ה מנהל את העולם, והוא זה המכניס במוחם ובפיהם של השופטים המכובדים מה לחשוב ומה לומר. לכן אני פונה לבורא העולם, שיכניס במוחם של השופטים הנכבדים לזכות, ולהוציא דין אמת לאמיתו".

היש הצהרת "אין עוד מלבדו" גדולה וחזקה מזה! לאחר סבל כה רב שנמשך שמונה שנים, דיונים, בתי משפט, בתי סוהר, אבי יודע שזה המשפט הסופי והמוכריע, ובכל זאת הוא ניצב בבית המשפט, ומכריז באוזני השופט ללא שום מורא, שהוא סומך אך ורק על בורא העולם, ובוטח בהחלטתו שתהיה הטובה ביותר שמונה שנים של משפטים ומאסרים, הסתיימו בגזירת גירוש שהתבררה כהצלחה למשפחה שלימה!

בעבורו! השופט הנדהם הכריז על הפסקה קצרה, הוא היה צריך להרגע... אחרי רבע שעה הוא חידש את הדיון, והודיע בהתרגשות: "אדון שכטר, אתה בעל אופי נעלה, אני פוטר אותך מכל אשמה, אתה זכאי!". הוא הקריא את גזר הדין המזכה את אבי, אך עם זאת פסק כי תוך שנה צריכים הורי לחסל את עסקיהם בהונגריה, ולצאת מגבולות המדינה.

המשפט התקיים בשנת תרצ"ח, בערב מלחמת העולם השנייה כאשר קבלת אישור כניסה לארץ ישראל או לארצות הברית, היתה כמעט בלתי אפשרית. אבי ביקש את רשות הדיבור, פנה לשופט ואמר לו: "אתה מורה לי לעזוב את המדינה, אבל אף מדינה לא תקבל אותי

- שליח אים
- האמריקה
- ואמריקה
- הסג"מ
- הגזרת גירוש
- ההצטרף
- הכחלה
- אשמה
- שליח!

גליון דגים בתוך עוגה חלבית
שאלות ותשובות - רב דוד טורני שליט"א
עמ' 3

פדיון מאוחר
סיפור לשבת עמ' 2

הוסר הבנה בלימוד
חידושי חשבונות
עמ' 4

המעיל הקדוש
את שאלות יצחק זילברשטיין שליט"א
עמ' 4

הטיבוע העליון מוקדש

לרפואת הגאון רבי משה בן פרימה, והגאון רבי שלום מאיר בן צרל רבי יעקב בן נדבס חתן, ולרפואת כל חולי עמו, לזיווג הון אורטל בת-זיוה, רחל בת ענת, ועימית מרים, סימה בת זיוה. להצלחה ברו' ענת ילדה בת חביבה-אולין, דוד בן פרחיה, שלום יהודה בן חנה ברכה, מיכאל בן מיכל, שמואל יצחק בן תהילה, ועל' שמואל בן בהרה בתי, צורשי בן חנוך, רחל, בהרה בתי בת מרסל.

סיפור לשיבת

כצין גאולה

לכבוד

ר' קובי לוי שלום רב,

דומני שיש לי סיפור שראוי להתפרסם עלי גליון, שהרי יש בו חיזוק לכולנו באשר להשגחה המעניינת והמדוקדקת של בורא עולם. את הסיפור הזה שמעתי מפיו של הרב המלמד של הישיבה שלי, במהלך אחד השיעורים בו עסקנו בסוגיית פדיון פטר רחם. הנה הסיפור לפניך, כפי שציטטתי אותו מפי הרב המלמד.

"אני מוסר שיעור דף היומי בבית כנסת באחת מערי הפריפריה. לשיעור מגיעים בעלי בתים חביבים, העוסקים לפרנסתם במשך היום, ובשעת לילה אחרי מנוחה קצרה, הם אוחזים בידיהם גמרא וצוללים עמי לעומק הסוגיות.

לפני כ- 18 שנה בעודי אברך צעיר מגיד שיעור, נכנסו לבית הכנסת יהודי צעיר חבוש כיפה כבן 40, ולצידו ילד כבן עשר. האב פנה אלי ושאל "שמי שלמה, האם אוכל לצרף את אריה בני לשיעור?"

"האמת היא שילדים מעולם לא נטלו חלק בשיעורי דף היומי שנתתי, ואף לא מצאתי לנכון לשכנע ילדים ללמוד גמרא במסגרת זריזה של דף היומי. במבט חטוף הבחנתי שמדובר ביהודי מסורת, שאין לו הרבה ידע ביהדות ולא היה ברור לי מדוע הוא כל כך רוצה שבנו ישב עמו. במחשבה שניה השבתי לו "בשמחה, ואני מאד מקווה שאריה (שם הילד) יגלה ענין ואפילו ישתתף בשיעור".

השניים התיישבו ולהפתעתי גיליתי כי לשניים יש הבנה טובה בשקליא וטריא של גמרא, הם שואלים ומבינים כהלכה ומגלים גישה חקרנית לכל נושא שהועלה. אריה הילד היה כה נלהב, ובתום השיעור אף המשיך לשאול שאלות על הדף הנלמד. למחרת הם הופיעו שוב בצוותא, ובמשך כחודש ימים הם הפכו להיות הרוח החיה של השיעור. סברתי לתומי, שהם דיירים חדשים בשכונה ששמעו על השיעור וגילו בו ענין, אך להפתעתי לא כך היו פני הדברים.

ערב אחד עסקנו במצוות פדיון בכור פטר רחם, וציינתי כי מצווה זו נעלה וחשובה ביותר, והיא מעידה על אמונה בסיסית של היהודי הישראלי, שכל מה שיש לו, כל קנייניו הן מתנות ד' יתברך, כולל בנו הבכור, פטר רחם, המהווה ענף של המשכיות הדורות הבאים.

מצווה זו חלה על האב, הסברתי, ואם הוא לא מקיימה, אזי הבן בבגרותו חייב לדאוג לפדיונו. תוך כדי דיבור אני מבחין ששלמה אביו של אריה נע באי שקט על כסאו, ועיניו מביעות מבוכה.

בסוף השיעור הוא ניגש אלי כולו נסער, והחל לספר לי: "אינני תושב ישראל. הגעתי לכאן לפני כחודש מארה"ב יחד עם בני ובעוד שבוע אנו חוזרים לארה"ב. אנו מתגוררים בעיר שרובה גויים, באזור שכמעט ואין בו יהודים. גדלתי בבית יהודי רגיל לכל דבר, תמיד אכלנו כשר ולא הסתרנו את מוצאנו. כשנולד בני בכורי אריה עשינו לו ברית מילה כדת וכדין... אבל מעולם בחיי לא שמעתי ולא ידעתי, שיש מצוות פדיון פטר רחם, בחמישה סלעים מן הכהן, אני מבקש לדעת מה צריך לעשות?"

אריה הקטן עמד לידינו שמע את שאלת אביו, והבין שהוא נושא השיחה "כבוד הרב, אם הבנתי נכון אז צריך לפדות אותי... אבא, אנחנו לא חוזרים הביתה עד שפודים אותי, בסדר?" ביקש הילד. היתה לי ברירה? לא יאומן כי יסופר, בעל כורחי נאלצתי

להתעורר עוד באותו ערב שוחחתי עם פוסק חשוב שהורה לקיים תוך זמן קצר את מצוות הפדיון. הכהן החשוב נתבקש על-ידי האב הנרגש לפדות את בנו, ר' שלמה הגיש לו את חמש המטבעות, הכהן החשוב פתח והרחיב את הדברים על מעלת המצווה, אחר-כך יחד עם כל תלמידי השיעור התיישבנו לסעודת המצווה. האב ביקש ממני שאדרוש, לימיני עמד אריה מחבק את מתני ומרכין ראשו, כולו זולג דמעות של אושר "עכשיו אני מרגיש יהודי מושלם" הוא לחש לאוזני "אני פדוי על-פי התורה". שלושה ימים אחר-כך השניים חזרו לארה"ב, והסיפור הזה הלך ושקע במרתפי השכחה. שנתיים אחר-כך סיפר אחד מתלמידי, כי יהודי יקר מרמת-גן יושב שבעה, והוא דודו של הילד אריה שפדינו, אחיו של שלמה.

אחרי השיעור הלכנו לנחם אבלים והכירו בינינו. סיפרתי לו על אחיו ואחינו הצעיר שנטלו חלק בשיעור דף היומי, ושאלתי מה שלומם, ובעיקר מה שלום הילד המבריק אריה.

פניו של היהודי קדרו והוא פרץ בבכי. לאחר שנרגע סיפר: "אחי הוא איש עסקים, לפני כשנתיים הוא היה אמור לקיים סידרת פגישות בישראל. בנו הבכור אריה הפציר באביו, שהוא רוצה להצטרף. אחי לא הסכים, בטענה שבזמן לימוד לא נוסעים, אך הילד התעקש. ללא שום סיבה סבירה, אחי נעתר לאריה והם נחתו כאן. אריה הצטרף לאביו לכל פגישותיו, ובערב הם הגיעו לשיעור שלך. אחי שלמה קובע כבר שנים עתים לתורה ולא רצה להפסיד זאת, ומן השמים גלגלו שהם יגיעו אליך. אחרי חודש הם עלו למטוס וטסו ישירות לניו-יורק. היתה זו שעת בוקר השניים חצו את כביש מתחם בית הנתיבות כדי להגיע למונית מעבר לכביש. אריה הקדים את אביו, ואך דרכה רגלו על הכביש וטנדר מסחרי שדהר בחוסר זהירות - פגע בו... למוות. האם הרב לא שמע על התאונה המחרידה הזו? הדבר פורסם בכל אמצעי התקשורת", שאלני האבל.

המקרה הזה אכן פורסם, אך לא קישרתי בין הילד שישב בשיעור דף היומי לבין הילד שנהרג בנסיבות מחרדות.

כשיצאתי מניחום האבלים, צועד בסימטה המובילה לביתי, עצמתי את עיני ונזכרתי בפדיון הבכור של אריה. בעודי דורש ומפלפל בעיקרי דיני המצווה, אריה נשען עלי, מחבק אותי חזק חזק עם דמעות בעיניים ולחש לאוזני "עכשיו אני מרגיש יהודי מושלם, אני פדוי על-פי התורה". כמה צריך להתמלא בתודה לד', שזיכה את הנשמה הטהורה בפדיון בכור, בטרם שבה אליו.

ר' לוי, עד כאן סיפורו של הרב מלמד שלנו. אגב את הסיפור הזה הוא השמייע לנו עת שעסקנו בסוגיית בכור שנטרף, האם הוא חייב במצוות פדיון או לא. לשיקול דעתך.

כפי קטן נאמר הסיפור

לא פעם קורה שהפקס האישי שלי מוציא לאור מכתב שהקריאה בו היא מפרכת ממש. גם המכתב הנ"ל שהוגש לכם בשינויי עריכה מחייבים, ענה על הקריטריון הנ"ל. בכל פעם מחדש דחיתי את הקריאה בו, עקב עילום השם של הכותב מחד, והכתב המטושטש מאידך.

רק השבוע מצאתי שביבי זמן באישון לילה לפענח את המוצר, והנה הוא לפניכם. עוד קורט נשגב מדקדוק ההנהגה של ההשגחה העליונה.

קובי לוי-

הלכה שיבועית

הרב יוסף דוד כהן שליט"א

קטן שגנב חפץ מהוריו

קטן שגנב חפץ מהוריו אם החפץ שגנב עדיין נמצא, חייב להחזיר אותו להוריו, ואם אינו נמצא פטור מלשלם.

חיוב תשובה

קטן שהכה או ביזה את אביו או אמו בקטנותו, אף על פי שמעיקר הדין אין צריך תשובה כשיגדל, מכל מקום טוב לו שיקבל על עצמו איזה דבר לתשובה ולכפרה, אף על פי שעבר קודם שנעשה בר עונשין. ובפרט על פי הסוד יש לתקן העוונות שעשה בקטנותו. ואף יש להתודות על עוונות שעשה בקטנותו.

אביו גוי או אמו גויה

מי שאמו גויה ואביו יהודי, כיון שדינו כגוי לכל דבר, נחלקו הפוסקים אם חייב לכבד את אביו, ומכל מקום צריך לכבדו מצד נימוס והכרת הטוב.

וכן מי שאביו גוי ואמו יהודיה, הרי הוא יהודי לכל דבר ואין לו שום יחוס לאביו הגוי, ואין חייב לכבדו, ומכל מקום צריך לכבדו מצד נימוס והכרת הטוב, אך את אמו חייב לכבד בכל עניני כיבוד ומורא אם.

גר צדק

גר צדק לאחר שנתגייר מעיקר הדין אינו חייב בכיבוד אב ואם, אך מדין הכרת הטוב חייב לנהוג בהם קצת כבוד, לכן אם אביו או אמו חולים ואין מי שיסעדם מלבדו, חובה גמורה היא לגמול עמהם חסד שעשו עמו כל הימים. וכן יש לו לבקרום אך לא ילך לעייתים קרובות שמא יחזור לסורו.

הניל להתפלל על הוריו

אם חלו אביו או אמו הגויים, מותר לו להתפלל עליהם לרפואה שלמה. והדין כן אפילו אם הוריו הם נוצרים שמשותפים שם שמים ודבר אחר, מותר להתפלל עליהם לרפואה שלמה. ואם אומר 'מי שברך' עבור הוריו לא יזכיר זכות אבות 'אברהם יצחק ויעקב' אלא 'אמר הצור תמים פעלו' הוא יברך וכדו'.

ואף לאחר פטירתם רשאי לומר עליהם קדיש והשכבה. אך כדי שהדבר לא יראה תמוה לרבים, יאמר את ההשכבה בדרך הבלעה ולא באופן מיוחד.

נשבע שלא לכבד הוריו

הנשבע שלא יכבד את אביו או את אמו, או שלא ירא מהם, הרי זו שבועת שוא, ולא חלה שבועתו, וחייב לכבדם.

לרכישת ספרי ידי כהן ועוד ספרי המחבר 052-764-4642

החיוך הסיבועי

מאיר פנחסי

מוקדן: "אז מחר יגיע טכנאי בין שמונה לשתים". אני: "אין בעיה" מוקדן: "מה הכתובת?" אני: "יוצמן שמונה עד חמישים ושש....."

אלה שמפרסמים את עצמם בכל מקום דני, אני משתתף בצערך הכבד, ושלא תדע עוד צער, ממני יוסי נקי. דיג"י לאירועים - ועכשיו במבצעים חמים לקיץ.....

החלטתי מיום שישי הזה, לקחת חופש מחלה, בשעות הקרובים אני לא נוגע בחלה!.....

הגיע הזמן להגיד את זה, תינוק בן שבוע לא דומה לאף אחד. אולי גלולם.....

שאלות ותשובות

הרב דוד טהרני שליט"א

בדבר האסור משום סכנה הרי כל התכונות הגורמות לסכנה נמצאות בג'לטין, ומי ערב לנו שאין כאן סכנה של אכילת חלב ודגים יחד, שהרי במיצי צמחים בחומר נוזלי עוברים לשם תכונות הצמח לטוב או למוטב, ואדרבה ריכוז החומר ותכונותיו גדלים שבעתיים בתהליך הזיקוק כידוע, ולכן אף אם יש בחלב פי שישים מהג'לטין שהוא רוטב דגים מרוכז ומיובש, אינו בטל כלל בחלב, כיון שמפני ריכוז החומר הסכנה בתערובתו בחלב גדלה שבעתיים. ובזה חמיר טפי מאיסור רגיל (שאינו מרוכז) שבטל בשישים. ואדרבה יש מקום לדון אם משערין באבקה כמות שהיא, או רק שמחשבים גם את כמות המים יצטרפו אליה עד שתגיע לרמת הדילול הטבעית, ועיין להגרש"ז אוירבאך בשו"ת מנחת שלמה (ח"א סוס"ד) שכתב שאין משערים באבקה חלב כמות שהיא, אלא לפי הכמות שתהיה לאחר שערבבו בה מים במינון הראוי. וכ"כ הגר"י וייס זצ"ל בשו"ת מנחת יצחק (ח"א סימן ס) שמשערין כנגד התערובת ולא כנגד כמות האבקה ע"ש.

ואף שכמות הג'לטין בעוגה החלבית היא קטנה מאד, מ"מ לא הותר לכתחילה לערב לכתחילה דגים לתוך תבשיל בשר או חלב, וכמ"ש מהגרש"ם בתשובתו (ח"ג סימן רפח) שאין לערב דגים לתוך בשר לכתחילה מכיון שלדעת הרבה פוסקים הדבר אסור אף בדיעבד. ושמעתי מהרב ז. וייטמן רבה של תנובה שהראש"ל הגר"מ אליהו זצ"ל הורה לאסור לאכול מאכל חלבי שיש בו ג'לטין דגים. ובשו"ת דברי דוד (ח"ג יו"ד סי' יח) הארכת.

כלל העולה: ג'לטין המופק מעורות דגים טהורים, מותר לערב אותו במאכל פרווה, אבל אין לערב אותו במאכל בשרי או חלבי. ולכן אין לטבול בשוקולד חלבי מרשמו שמעורב בו ג'לטין דגים, וכן אין לצלות מרשמו שמעורב בו ג'לטין דגים על רשת המלוכלכת בשיירי מאכלי בשר.

האם מותר לערב ג'לטין דגים בתוך עוגה חלבית בכדי להעמיד אותה יציבה או לאו.

תהליך ייצור ג'לטין דגים הינו מעורות של דגי נסיכת הנילוס שמושרים בבריכות עם סודה קאוסטיק לריכוך, ולאחר שטיפה חוזרת במים מנטרלים את הסודה קאוסטיק, ומבשלים את העורות בטמפרטורה של 85 מעלות ואת המים שנתבשלו בתוכם העורות מסננים דרך פילטרים העובדים ע"י אדמה דיאטומית וצלולוזה וסננים נוספים עד שמופק ממנו הג'לטין, הג'לטין המופק עובר תהליך קירור ונעשה נוזל דביק ויוצא מהמכונה בצורת אטריות ארוכות, הם נשפכות ע"ג רשת ברזל שעליה מוזרם אויר חם וכך מתייבש הג'לטין, נטחן נבדק בדיקות איכות ונארז. דו"ח יצור מפורט נדפס בנתיבות הכשרות (גליון טו עמ' 187). ולמעשה דין הג'לטין הנ"ל כדגים לכל דבר וענין, ואסור לערבבו בחלב או בבשר, שדין הג'לטין כתבשיל דגים שאין לאוכלו עם בשר או חלב, והנה הן אמת כי הגר"מ פיינשטיין בשו"ת אגרות משה (יו"ד ח"ב סימן כז) כתב שציר היוצא ע"י עסק גדול כעסק הג'לטין אין לו דין טעם כעיקר אלא דין ציר, ולכן מותר לערב ג'לטין הנעשה מעורות בשר לתוך מאכל חלבי, ע"ש. אבל למעשה מכיון שהנוזל היוצא מבישול עורות הדגים יש לו דין של רוטב דגים לכל דבר, ואם רוטב זה היה נשפך לתוך סיר של בשר היה אוסר אותו, א"כ אף שעבר הנוזל הנ"ל סינון ונותר רק הג'לטין שבו מ"מ דין דגים יש לו, ומה שנעשה אבקה אינו מתירו מדין דגים, דהגע בעצמך אטו אבקה חלב בגלל שנעשת אבקה היא מותר לערבבה בבשר? [ואף שהג'לטין עובר תהליך לנטרל את הטעם והריח של הדג, מ"מ מהות עור הדג הוא וכל תכונותיו של העור עברו לנוזל ולאבקה שנעשת ממנו, וכאשר מדובר

אחת שיאלתי

מאוצרותיו של הרה"ג יצחק זילברשטיין

לקוח מתוך סדרת הספרים "אחת שאלתי" מאת המחבר הרב ארז חזני

הפעיל הקרוע

הקצם לא נסע עד האסוף מרקים (במודבר י"ב ט"ו). למדנו שהיה הענין ממתין לה, וכאן פרע לה על מה שהקמתנה למשה שעה אחת במצרים. ללמדך, שבמדה שאדם מודד בה מודדים לו, בין בטובה בין ברעה, וכן דוד אומר: תשלם לאיש כמעשהו, ואומר: ישלם ה' לעשה הרעה ברעתו (רבו מיתס).

החרף, ואז כאשר תבקש ממני שאשלח לך בגד חם - אשלח לך את החצי השני של המעיל... כי מעשה אבות יעשו בנים, וכפי שאתה נוהג עם אביו, כך אני אנהג עמך!!
כששמע אביו את דבריו, התבייש מאוד ונכלם. הוא הבין שחטא באפן נורא ועליו לשוב בתשובה. לנכח דברי הבן התרפק לב האבן של האב ונמס מעט. לאחר כמה רגעים של חשבון נפש, קם האיש ויצא אל הרחוב לחפש את אביו. כשמצאו בקש ממנו מחילה, והביאו לביתו בכבוד גדול... עד כאן הספורה, ועתה הבה נשאל: האם אכן מתר היה לבן להוכיח את אביו בצורה שקו?

ספר רבנו ה"בן איש חי" ("בן יהוידע" ב"מ ל"ג): מעשה שהיה ביהודי אמיד, שאביו הזקן נזקק למחסה ולמקום-מגורים, אך הבן לא השפיל להכניסו לביתו, ולא חס עליו לספק לו רוחה, אלא הניחו לקבץ נדבות כאחד העניים... הבן התגורר בבית מפאר, שן בחדר מסך ונעים, מטות ביתו היו מצעות בסדיני משי רך ומלטף, ושמיכות נעימות ומחממות היו פרוסות עליהן. האב הזקן, לעמת זאת, היה ישן ברחובה של עיר על ספסל, מכסה בבלויי סחבות וקופא מקר.

ביום חרפי וסגרירי אחד, שב נכדו של הזקן מבית הספר, ובדרכו פגש לפתע את סבו האמלל. כאשר הבחין הסב בנכדו, הוא קרא לו ופנה אליו בלשון תחנונים: "נכדי היקר, ראה נא כמה הקר רב ועצום, ואין לי מעיל להתכסות בו ולחמם את גופי החלש... אבקשך ללכת לאביו, ולבקש שישלח לי בבקשה מעיל חם להתכסות בו..."

בשכלו הצעיר הבין הבן, שמשוהו אינו כשורה בהתנהגותו של אביו כלפי סבו. הוא הלך לביתו וספר לאביו על המחזה הקשה אשר ראה ועל תחנוני הסבא. האב לא התרגש, והורה לבנו: "עלה אל עלית הגג, וחפש בה שק של בגדים ישנים ובלויים. בין שאר הבגדים מנח מעיל חרף ישן נושן. קח אותו ומסר אותו לסבא".

עלה הבן ומצא את המעיל, והבחין שהיו בו קרעים וטלאים. לבו של הבן נצטב בקרבו לנכח התנהגותו של אביו, ומעיניו החלו לזלג דמעות... לאחר שנגע מעט, צץ רעיון במוחו. מה עשה? - הוא נטל מספרים, ו...חתך את המעיל לשניים!

האב, שהמתין דקות ארוכות לבנו, לא הבין את פשר השתהותו וצעק לעברו: "מדוע הנך מתעכב בעלית הגג? מה אתה עושה שם?" הבן מוה לרדת כשבידו חצי המעיל. האב הבחין במעיל הקרוע והשתומם: "מדוע חתכת את המעיל לשניים?!"

השיב הבן: "את החצי האחד אמסר לסבא, ואת החצי השני אני משאיר בשבילך... יגיע היום שבו גם אתה תהיה זקן, ותקפא מקר בימי

שנינו בדיני כבוד הורים (שו"ע יו"ד סי' ר"מ סי"א): "ראה את אביו שעבר על דברי תורה, לא יאמר לו: 'עברת על דברי תורה!', אלא יאמר לו: 'אבא, כתוב בתורה כך וכך?...', כאלו הוא שואל ממנו, ולא כמזהירו, והאב יבין בעצמו ולא יתבייש". מבאר אפוא, שגם כאשר האב עובר על דברי תורה, אין לביישו, אלא רק לרמוז לו בעדינות שהוא נוהג שלא כדיו.

אמנם, כתב האור החיים הקדוש (בספרו "ראשון לציז"ן" שם) שהלכה זו שייכת דוקא כאשר האב מקבל את תוכחת הבן ופורש מעשיית החטא, שאז צריך הבן להוכיחו בצורה מוכבדת, אולם, אם האב

לא שת לבו לתוכחה שנאמרת בנעם, צריך הבן למנוע ולהפרישו מהאסור בכל אשר תמצא ידו לעשות, כי אין כבוד נגד כבוד ה' ויתברך.

ובשאלתנו, כפי הנראה מן דברי באב בעל לב אבן, והבן הפקח הבין שתוכחה עדינה לא תועיל להביאו לידי הפכה בחמרת מעשיו, ולכן היה מתר לבן להפריש את אביו מחטאו גם באפן הנ"ל שהביאו לידי יעווע וכלמה בשל התנהגותו.

לבן היה מתר לנהג כפי שנהג, כשלא היתה אפשרות להוכיח את אביו אלא באפן כזה, כי בכך הפריש את אביו מחטאו, והצילו מענשים נוראים ומקצור ימיו (ראה רש"י שמות כ', י"ב).

החיזוק השבועי

ע"ד באמצע הסדר, המוח אטום לא מבין דברי הגוי? -

עיקר גדול להתגבר מאוד בכח ללמוד דווקא בעת הזאת שאינו מרגיש בעצמו שום חשק ללמוד, רק אדרבה החומר מרוו כעצלות וכבדות, הנה אז דווקא יכריח עצמו אפי' שמוחו וליבו אטומים אז, ולא יכול לכוון כלל מה שלומד עכפ"כ יתגבר בכח לומר אז בפיהו את דברי הגמרא, המשניות, מדרש, זוהר או פוסקים בהכרח גדול מצד ההתגברות דווקא שעי"ז נעשה המתקת הדין מאוד, יותר מכמה תעניות וגם גורם בזה למשוך על עצמו אור גדול. בדוק ומנוסה. (ר' עקיבא מאיר הכהן טורניהיים)

"בכל פעם יאמר באמצע הלימוד: המאור שבה יחזירנה למוטב" ובכל פעם שהיצר הרע מסיתו לקצר בענין ולקצר בלימוד מחמת עיפות. או חיסרון הבנתו, או מחמת שיחת הילדים-יגער ביצר ויתגבר עליו מאוד, וישבור טבעו וילמד יותר מהרגלו ובכח עד שייגע, ובזה משבר הקליפות והחיצונים ומכפרין לו אפילו על כריתות ומיתות בית דין ומיטה בידי שמים, כי הלימוד בתנ"ך ובמשנה ובגמרא ובפוסקים שהוא בכח גדול ובנעימות הקול בלי שום מחשבה זרה, ובנענוע הגוף, מטה ומצחצח הנשמה ומחדד השכל ומשבר הקליפות והחיצונים מכל וכל. (ר' שמעלקא מינלשבורג זצ"ל)

ניתן לקבל את העלון בכל שבוע במהדורות האימייל בשליות בקשה לכתובת - 025806335AA@gmail.com

בדרך ממעריב לבית נוסעה בין ארונות 5 דקות שלך עם הקב"ה 0733-570-420!!!

שיבת שלום ומבורך!

ערכים

זמני השבת			
ר"ת	יציאה	כניסה	ירושלים
21:06	20:31	19:13	ירושלים
21:03	20:33	19:28	תל אביב
21:07	20:35	19:21	חיפה
21:04	20:32	19:29	באר שבע

העלון טעון גניזה

חיים תמורת... דגים

פרעה הרשע מעולם לא נודע בנדיבות ליבו, אז למה הוא חילק דגים בחינם?

אין הם כרוכים בעול מלכות שמיים. הם באים בלי מצוות, בלי מטען רוחני נלווה. אוכלים, סובאים-וגמרנו.

דומה פירוש זה לדברי הספרי שרש"י מביא לפסוק: "וישמע משה את העם בכה למשפחותיו-על עסקי משפחות, על עריות הנאסרות להם". גם שם מזהים חז"ל כי בבכי מקופלת התמרמרות על עצם שמירת המצוות. אין הם רשאים לעשות ככל העולה על רוחם. מעתה הם נדרשים להתייחס לחיים בכובד ראש, לבחון אחרית דבר מראשיתו, ולשקול כל פעולה במאזני הנצח.

בעומק העניין, ה'חינם' של הדגים במצרים לא נועד רק לחזק את גופם של עבדי פרעה, אלא להחזיק אותם בתודעה של עבדות. למנוע מהם לשאוף לדברים נעלים ומרוממים מאלה. שהראש והמחשבות יישארו בין זנבו וראשו של הדג ולא מעבר לכך...

לא בכדי "עבדא בהפקירא ניחא ליה". חיי הפקר של העבד עוזרים לאדון לשלוט בו. ישתכר העבד, יתקוטט, ייתן דרוו ליצריו הנמוכים, ויעסוק בהבלים שיבדרו אותו ויסיחו את דעתו. כך לא יהיה פנוי להתבונן במצבו הנחות, ולא יבנה את המשמעת העצמית הנחוצה כדי לצאת ממנו.

מה אכפת לו אפוא, לפרעה, לזרוק לבני ישראל כמה דגי רקק בחינם-אם בתמורה ישיג מהם 'שקט תעשייתי'? אדרבא, ימתינו העבדים לדגים העלובים בכיליון עיניים, יראו בהם את פסגת שאיפותיהם ושיא חלומותיהם, ואף יתברכו בליבם על שזכו לעבוד אצל מלך נדיב ומיטיב...

דומה הדבר לאותם ילידים תמימים באמריקה שמכרו את מיטב אדמותיהם בעד חרוזי ילדים צבעוניים. כך הוא דרכו של היצר הרע, שזורק לאדם מיני כופתאות והבלים ובלבד שלא יחשוב על חובתו בעולמו. אומר הוא לאדם: לך "תתבדר", לך "להרוג את הזמן", לך ותתעסק בשטויות והבלים-העיקר תישאר משועבד!

ה'חינם' של דגי מצרים נועד להשאיר אותם במצב של "חינם מן המצוות". בכל אדם קיימת השאיפה להתקדם בחיים ולהשיג דברים משמעותיים. השאלה היא למה הוא ירתום את השאיפה הזאת-להשגת קנייני נצח משמעותיים, או להשגת דגים מלוחים...?

גם בימינו תרבות המערב מציעה לאדם עסקה. את מיטב שנותיך וכוחותיך תשקיע במרדף אחר נכסים חומריים. בתמורה תקבל סמלי 'הצלחה' בדמות מעמד, כבוד, תעודה. לעומת זאת, המסר של הפרשה אלינו פשוט: אל תמכור את חייך בעד דג-אפילו אם הוא בחינם...

"אנשים אינם מבינים טיבה של תעשייה זו. הם סבורים כי מדובר בשעשוע גרידא-ולא היא. 'בידור' מקורו במילה הארמית 'פיזור'. לפזר את הנפש, להסיח את הדעת. במקום שאדם יתמקד בשאלה הרצינית של חיי-לשם מה אני קיים? מה משמעות חיי?-'הבידור מפזר את תשומת ליבו לזוטות והבלים. משכיח ממנו את העיקר. גורם לו למכור את רגעי חייו היקרים תמורת חרוזים זולים חסרי ערך". כך מתאר הרב אורי זוהר זצ"ל בספרו את אחת ההמצאות המזיקות של תרבות המערב: תעשיית 'הבידור'

במילה אחת שהשמיעו המתלוננים, מילה אחת בודדת, זיהו חז"ל את התחבולה המרכזית המשמשת את היצר מאז ועד היום. "זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חינם, את הקישואים ואת האבטיחים, ואת החצירי ואת הבצלים ואת השומים..." (במדבר יא, ה)

תחת הכרת הטוב על המן היורד בכל יום-מתעוררת בליבם נוסטלגיה מזויפת למזון מצרים. ואכן, בלב המדבר קשה למצוא קישואים ואבטיחים. גם חציר ובצלים הם יקרי מציאות. בוודאי שאין למצוא דגים בארץ צייה ושממה. אולם אז מוסיפים המתלוננים פרט נוסף: לא די שבמצרים היו דגים בשפע-הם היו בחינם.

כלום יעלה על הדעת שבנושא הדגים גילו המצרים הרשעים נדיבות לב וחילקו אותם אין כסף? כפי ששואל המדרש: "תבן לעשיית לבנים לא קיבלו בני ישראל מפרעה-דגים יקבלו?"

תשובות שונות ניתנו במפרשים לשאלה זו. האבן עזרא מסביר שהדגים לא ניתנו בחינם, אלא נמכרו בזול, "כאילו הוא חינם". רבי יוסף בכור שור אומר שהיאור העולה על גדותיו משליך דגים קטנים ליבשה, ואת דגי ההפקר הללו היו בני ישראל מלקטים. הרמב"ן מוסיף שהייתה זו הטבה זו מיוחדת לעבדי המלך. ועוד הוא אומר, שאת הדגים קיבלו בני ישראל מהדייגים המצרים חלף העבודה שהיו מעבידים אותם במלאכת הדיג.

הצד השווה לכל הפירושים הללו, הוא שלא דגים בחינם לפנינו, כי אם זיכרון סלקטיבי. זוכרים המתלוננים את הדגים-אך לא את הנסיבות בהן ניתנו ואת מחירי הכבוד ששולם בעדם. נכון, את דגי הרקק העלובים קיבלו בחינם, אך 'נדיבות' זו של פרעה היא חלק מהשעבוד. היא נועדה לשמור על כוחם, שיוכל להשתעבד בהם יותר. "ורחמי רשעים אכזרי" (משלי יב, ז). אך את כל זאת אין המתלוננים זוכרים. זוכרים הם רק את מה שנוח להם, ומשמיטים את התמונה המלאה.

אולם פירוש מסוג אחר מביא רש"י: "מה אני מקיים 'חינם-?חינם מן המצוות". יתרונו של הדגים המצריים-אליבא דהמתלוננים-שבנגיד למן

דומה הדבר
לאותם ילידים
תמימים באמריקה,
שמכרו את מיטב
אדמותיהם בעד
חרוזי ילדים
צבעוניים

ערכים לילדים
מצא את ההבדלים

הניצוץ היהודי
תפנית מפתיעה

הרב מיכאל לסרי
בצבע הכסף

הרב משה לנדאו
השליטה

מחשבות טובות

הרב דוד ברורמן

בעל מפעל נעליים ביקש להרחיב את עסקיו. הוא שלח שני אנשי שיווק לסקור בעבורו שווקים חדשים לייצוא ביבשת אפריקה. העובד הראשון, מפונק ועצל באופיו, הגיע ליבשת לאחר שבועות של הפלגה, ירד מהספינה וראה שכל התושבים הולכים יחפים. הוא שלח מברק למנהל המפעל בו כתב: "הגעתי, וחבל שהגעתי. חם כאן מאוד, התושבים פרימיטיביים, הכל מזוהם מסביב, ועיקר העיקרים - ראיתי שאף אחד אינו יודע מה הן נעליים, כולם כאן יחפים... אין סיכוי למכור כאן אף לא זוג נעליים אחד. אני חוזר."

העובד השני, חרוץ ואיש מעש, הגיע לקצה השני של היבשת, ירד מהספינה, התפעל מהנוף הטבעי הנשקף אליו, ראה גם הוא שכולם יחפים, ומיהר לכתוב מברק לבעל המפעל: "הגעתי, תודה על כך ששלחת אותי למקום המרתק הזה! ראיתי שלאף אחד אין כאן נעליים, יש פה פוטנציאל אדיר למכור מיליונים של זוגות... התחלתי כבר במגעים ראשונים."

עם ישראל נמצא עדיין תחת הרושם של מעמד הר סיני, הקמת המשכן ושאר ההכנות. בני ישראל יוצאים סוף סוף לדרכם עם מטען רוחני עצום שקיבלו בהר סיני, כשהם עטופים בניסים נשגבים. לכאורה, היה מצופה שכולם יחושו תחושת שמחה, התרגשות ורוממות הרוח. אולם מתברר שהיו כאלה מהעם שדווקא חשו אחרת- "ויהי העם כמתאוננים רע באזני ה'..."

רש"י מבאר "ויהי העם כמתאוננים - אין העם אלא רשעים... אין מתאוננים אלא לשון עלילה. מבקשים עלילה היאך לפרוש מאחרי המקום... שואל האברבנאל, מדוע לא מפרטת התורה את פשר החטא, על מה הם התלוננו? עוד שואל, מדוע נכתב "כמתאוננים", ולא "מתאוננים"?

חז"ל בספרי מביאים כמה דעות לפשר תלונותיהם, אחת מהן היא של רבי אליעזר: "אין כמתאוננים אלא כמתלהמים, וכן הוא אומר 'דברי נרגן כמתלהמים והם ירדו חדרים בטן' (משלי כו, כב). כלומר, המתאוננים הם נרגנים-מתלהמים."

ההתלהמות המדוברת במקרא אינה אותה תופעת התלהמות הכה מוכרת לנו... אלא כפי שפירש רש"י ובעל המצודות במשלי שם, שהתלהמות היא מלשון 'מהלומות'. מה פשרן של אותן מהלומות? מבאר שם הרלב"ג: "דברי נרגן - דברי האיש הנרגן, על לא דבר מעורר

נרגנות אומנות

מהי 'נרגנות' וכיצד מתמודדים עמה?

תלונות... הן בדמיון... האנשים שמראים עצמם מוכים ונשברים כדי שיחמלו עליהם שאר האנשים... והנה אלו הדברים קשים מאוד אצל שכנגדו עד שהם יורדים אל חדרים בטנו ויתפעל לבו מהם התפעלות רב, כי יקשה מאוד לאדם שיאמרו לו שאמר או עשה דברים מגונים והוא יודע שאין הדבר אמת."

כלומר, עסקינן בעצם באדם נכלולי המעליל עלילות שווא על איש אמת שלא עשה לו מאומה. הגר"א ז"ע (במשלי שם) מבאר ביתר חריפות את גודל נזקיו של אותו איש רע מעללים: "דברי נרגן" - כי דברי המחרחר ריב שאומר דברים קשים וחדים שדוקרים לגוף כחברות, הם כמתלהמים כמכות לגוף, והם ירדו חדרים

"כולם כאן יחפים... אין סיכוי למכור כאן אף לא זוג נעליים אחד"

בטן. פירוש, שהדיבור הרע קשה לאדם יותר מהכאה, כי ההכאה אינה אלא בגוף, וזה יורד גם לנפש, ועוד שההכאה תתרפא אבל דיבור לא יתרפא. וזהו 'והם ירדו חדרים בטן', כלומר שהם קשים יותר ממתלהמים, כי המתלהמים הם לגוף מבחוץ לבד, אבל דיבורם יורד לחדרי בטן שהוא לנפש, ואמרו חדרים בטן כי דבר הבא לחדרי בטן אין לשכוח מהר ואינו נרפא."

העולה מדבריהם, שנרגן הוא איש ריב ומדון, אשר בדבריו הקשים גורם לזולתו כאב בל יתואר. המלבי"ם מבאר שהנרגן הוא המתלונן על הנהגת הבורא עמו: "נרגן, גדרו מי שמתלונן תמיד על ה' שבראו לרעתו... ושהרעות בעולם הם רב מן הטובות... ושטוב לו שלא נברא, ובזה יתלונן תמיד על הנהגת ה' עמו כי עזבו אצל המקרה, ודבריו כמתלהמים, כאילו ה' מכה אותו תמיד ועושה עמו רעות."

בקיצור, סוג טיפוס מריר וממורמר הרואה את עולמו במבט של משקפיים שחורים משחור...

זוהי הסיבה שהתורה לא ביארה על מה אותם מתאוננים התלוננו, מפני שבאמת לא היה להם על מה... זו הייתה תלונה לשם תלונה, נמצא שם הרבה רוע לב, צרות עין, ושאר מרעין בישינו, אך ללא בל של אמת. לא אידאולוגיה, לא השקפת עולם. כל רצונם היה להעכיר את אוירת הקדושה האחדות והשמחה שהייתה עד כה במעמד הר סיני.

פרשיית המתאוננים מהווה פתיח והסבר לשאר הפרשיות הבאות שאירעו במדבר: 'חטא המרגלים' ו'מחלוקת קורח ועדתו'. קו אחד מאחד ושזור ביניהם - מבט מעוות ושקרי על כל הסובב עמם. תלונות לשם תלונות.

כאשר אנו נפגשים בתופעה מגונה זו, בין בציבור, בין בתא המשפחתי, ובין במישור החינוכי, עלינו לדעת שהיא נובעת ממניעים פסיכולוגיים רבים ונסתרים, כמו: דימוי עצמי נמוך, ילדותיות, קנאה נסתרת, מרידות ומרמור, הנובעים מחוסר הצלחה בחיים, חוסר סיפוק, ועוד סיבות למכביר... נרגנים אלו חשים סיפוק ועונג בכך שמרירותם תהיה נחלת הכל.

הם מפצים עצמם בכך שלא רק להם רע, אלא לכל סביבתם. הם לא יבחנו בשום פעולה או מעשה, ושיא שמחתם הוא לראות את 'הצלחתם' בהפצת זרעי הרס המחלוקת בעם, כילד הנהנה לבעוט במגדל כפיסי עץ המתמוטט בבת אחת...

יש לדעת קודם מה לא לעשות עמם: אין לתת להם במה! לא מנסים להסביר להם את 'טעותם', לא מנהלים עמם משא ומתן. חבל על בזבז הזמן עמם, כי בעצם ההתייחסות והדיון עמם אנו מאשרים שהם מהווים דעה או ברי פלוגתא, וזו כל מטרם.

עלינו לאמץ את דברי שלמה המלך ע"ה: "באפס עצים תכבה אש ובאין נרגן ישתק מדון" (משלי כו, כ), ומבאר רש"י: "באפס עצים" - כלומר שני דברים אלו שווין, כשם שבאפס עצים תכבה אש, כך באין נרגן של לשון הרע המסכסך בעלי ריב ישתוק מדון". בסגנון זה מבאר הרלב"ג שם: "הנה כמו שכאשר יעביר העצים תכבה אש, כן בהעדר הנרגן המעורר מדינים ישתוק המדון וינוח."

הדרך הטובה ביותר להתמודד עם הנרגנות, היא בהתעלמות מוחלטת! ומאידך, חינוך להכרת הטוב, הודיה על כל הטוב אשר ברכנו בו ה' יתברך, הודיה ביתר פירוט על כל נקודה ונקודה טובה שזכינו לה בחסדי ה'. כי כאשר אנו רואים את הטוב ומוזים עליו ללא הרף, אנו מקרינים אור בסביבתנו, הוא משפיע גם על החלקים הפחות מוארים, ומשרה אוירה של שמחה ושלמות.

מובן, שכאשר מתגלים פגמים ותקלות יש לתקן את הצריך תיקון, אך גם מול מחדל, במקום להתלונן, אפשר פשוט לפעול, לעשות, ולתקן את הנדרש.

לקביעת חברותא עם מתחזק, הצטרפו עכשיו
050-4119468 הרב ארנון אלנבוגן

אברך יקר!
מאזרי ערכים מחכים לך

נקדת מבט

הרב משה לנדא

השליטה

כשמישהו מציג טענה לא הגיונית

אלי שאהו בחיקך, כאשר ישא האומן את היונק...? מאין לי בשר...? ומשה מסכם: "לא אוכל אנוכי לבדי לשאת... כי כבד ממני".

משה מנהיג גדול, בכל קנה מידה. הוא שעמד בגבורה מול פרעה מנהיג האימפריה העצומה בעולם באותה תקופה. הוא, שצבר ניסיון לא קטן עם תלונות וחטאי ישראל, כולל החטא הנורא, חטא העגל. אחרי כל הרזומה העשיר שלו במנהיגות, אחרי כל תלונות בני ישראל עד היום, שיש לומר, התמודד איתם בהצלחה, מה יש בתלונה על הקישואים והאבטיחים ששוברת אותנו, עד כדי רצון להתפטר? "לא אוכל אנוכי לבדי לשאת... כי כבד ממני", למה? מה קרה דווקא עכשיו?

משה רבנו מבין שלא כל מה שנראה כמו ברווז, הולך כמו ברווז, ומשמיע קול של ברווז-הוא אכן ברווז. כשיש טענה לא הגיונית, כשיש 'עמדה' לא הגיונית, זו פשוט לא הטענה האמיתית. יש 'אינטרס' אחר שחבוי מאחורי העמדה. העמדה והטענה מסתירה אינטרס שהמתלונן מתיישר לגלות, לכן הוא מחפש טענות אחרות, אפילו לא הגיוניות.

האמת היא, כי לא הקישואים, הבצל או השומים מעניינים את בני ישראל. זוהי רק הטענה בה הם משתמשים, זו רק העמדה אותה הם מציגים. מתחת לפני השטח, מסתתר אינטרס אחר, שונה לחלוטין.

מישהו רוצה להחליף את משה. מישהו רוצה לשלוט במקומו. כשהכול טוב, ובכל זאת רוצים להחליף את המנהיג, צריכים לחפש טענה, ואפילו לא הגיונית. כל מה שצריך הוא 'לשווק' את הטענה הזו היטב. להכניס קצת רגש ונוסטלגיה, ("זכרנו את...") ועם הסיסמא הזו אפשר לדרוש להחליף את המנהיג, משה.

משה לא באמת נשבר. הוא פשוט מבין שמאחורי הטענה הלא הגיונית יש רצון אחד... 'שליטה'. על כך אומר משה, "לא אוכל אנוכי לבדי לשאת". אין מה לעשות, צריך לתת לעם להשתתף בשלטון. ובאמת הקב"ה מקבל את האבחון המדויק של משה, "אספה לי שבעים איש מזקני ישראל" (יא, יז), ההנהגה בישראל עוברת לשלטון פרלמנטרי. מהיום, אותם שבעים זקנים מהווים כעין מועצה שמייצגת את העם.

אז בפעם הבאה שמישהו בא אליכם עם טענה לא הגיונית, דעו שמאחורי אותה טענה עומד רצון אחר. חישבו מהו, נסו לחפש אותו ולתת לו את הצורך האמיתי שלו. יתכן וזהו צורך בתשומת לב, בהערכה, באהבה או בנחמה. יתכן גם שהצורך החבוי הזה הוא 'להחליט' או 'לשלוט'. במקרה כזה, אם תתנו לו את הכבוד להשתתף בהחלטה המתקבלת כל הטענות הלא הגיוניות ייעלמו פתאום.

חז"ל האמרו:

אדם הוא כמו בצל. כשמקלפים את כל קליפותיו, נשארת רק הדמעה.
(רבי נחמן מברסלב)

לא מזמן פגשתי איש עסקים, שטען באוזני בלהט כי המדינה לא השכילה לעזור לאנשי עסקים באזורי המלחמה כמו שצריך. שעה הוא התלונן. וכך הוא אמר: "כשאתה עובד רגיל בימות השנה, אתה עובד נורא קשה, אבל אתה יודע גם מה יהיה לך בסוף החודש. אבל עכשיו בתקופת המלחמה... נכון, אני לרוב יושב בבית ונח. הוצאתי גם עובדים לחל"ת. לא שילמתי משכורות. האמת, אני לא ממש בהפסדים". והוא הוסיף ולחש לי, שאף אחד לא ישמע, "ועם ההטבות של המדינה, אני ארוויח אפילו יותר מכל שנה!" אבל הוא מתלונן... "אתה חי באי וודאות. אתה לא יודע כמה תכל"ס יהיה לך". הוא חתם את דבריו.

מילא, חשבת, אז הוא קצת מתלונן. אנשים אוהבים להתלונן. אלא שכמה ימים אחר כך, ראיתי את שמו משתרבב בכתבה, שכל כולה "למה המדינה לא דואגת לאנשי העסקים?". האמת, פתחתי זוג עיניים גדולות. מה גרם לאיש העסקים הזה, שיועד שבזמן מלחמה הוא דווקא מרוויח יותר, להמשיך להתלונן, גם בפרסיה? איזו מן טענה לא הגיונית הוא מציג...? הוא הרי ישב בבית, היה בחופש... מרוויח יותר, ומתלונן!?

אותו איש עסקים הוא לא הראשון שמתלונן גם כשטוב לו. זו בדיקת הייתה הטענה של בני ישראל, אחרי שיצאו ממצרים. הפסוקים מספרים לנו: "ויבכו גם בני ישראל ויאמרו מי יאכילנו בשר? זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חיים. את הקישואים ואת האבטיחים... ואת הבצלים ואת השומים ועתה... נפשנו יבשה" (במדבר יא, ג).

בני ישראל מקבלים את 'מזון העל' המובחר ביותר שידעה האנושות - את המן. טעמו כצפיחית בדבש, אפשר לחוש בו כל טעם שעולה בדעתך, הוא בריא ומזין, מותאם בדיק לצרכי הגוף, ולא מותיר אחריו פסולת. הוא גם טרי במיוחד - מדי יום היישר מן השמיים, מוגש בצורה נאה, נקייה ואסטטית - עטוף מלמעלה ומלמטה בשכבת טל. בני ישראל ליקטו אותו בקלות ובנוחות, ללא צורך לעמול בעבורו - לזרוע או לקצור, לאפות או לבשל.

ועם כל זאת, בני ישראל מתלוננים. לא סתם מתלוננים, בוכים. הם לא רוצים את המן. הם מתענגים על הקישואים והאבטיחים שאכלו במצרים. איזו מן טענה לא הגיונית?! הם הרי סבלו נוראות במצרים!

אבל מה שעוד יותר מפתיע, זו התגובה של משה רבנו. "האנוכי הרייתי את כל העם הזה, אם אנוכי יִלְדֵיתִיהוּ, כי תאמר

3

מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

1 "ויהי הארון ויאמר משה" (י, לה-לו)

בפסוק מופיעים בספר התורה סימני פיסוק בלתי שגורתיים לפני ואחרי הפסוק בצורת נ' הפוכה. מה משמעות הדבר, והאם קוראים את האותיות הללו?

הגמרא במסכת שבת (קטו) מסבירה כי סימנים אלה נועדו לרמז

שפסוק זה אינו במקומו, אלא הובא כאן בשביל לקטוע את רצף הפורענות של תלונות עם ישראל. ההסבר לכך הוא משום שבתורה חזרה על דבר שלוש פעמים יוצרת קביעות, הקרויה 'חזקה'. למשל, במשפחה שנפטרו בה שלושה תינוקות מחמת ברית מילה, אין עושים ברית לבן הנולד אחריהם, מחשש שהדבר מעיד על קביעות של סכנה הכרוכה במילתו.

אף כאן, ביקשה התורה שלא ליצור 'חזקה' של פורעניות לבני ישראל, ועל כן קטעה את הרצף בפסוק שהוצא מעניינו. בזוהר מבואר כי לצורך הסימון נבחרה דווקא האות נ', מפני שהיא מסמלת נפילה.

רואים זאת במזמור 'אשרי יושבי ביתך', בו כל פסוק נפתח באות על סדר האלף-בית, מלבד האות נ'. הגמרא בברכות (ד) מבארת שהאות נ' היא אות שלילית, כפי שכתוב "נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל" (עמוס ה, ב), ולכן הושמטה ונרמזה בפסוק הבא: "סומך ה' לכל הנופלים". אף כאן, למרות תלונות עם ישראל ונפילתם, הנ' הפוכה מזכירה לנו כי "סומך ה' לכל הנופלים".

2 "האנוכי הרייתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו?" (יא, יב)

מה פשר טענתו, וכי אילו היה יולדם, כן היה מסוגל לספק להם את כל מבוקשם?

הספורנו מסביר כי אין כוונתו של משה ליכולת מעשית, אלא לאמון של בני ישראל כלפיו. "הנה האב יוכל להנהיג את בניו אף על פי שהם חלוקי הדעות, וזה כי כולם חושבים אותו כאוהב שישתדל בכל כוחו להטיב להם. אבל אלה אינם בוטחים בי כלל וחושדים ומנסים לראות מה אעשה בעדם". נמצאנו למדים מכאן גם יסוד חינוכי חשוב: לילד יש אמון בסיסי כלפי הוריו, ויש להשתמש באמון הזה בחוכמה, כדי לחנכו לתורה ולמצוות.

3 אקטואליה: אני עוסק בפיתוח תוכנה וטכנולוגיה עתידית. האם יש בעיה תורנית בפיתוחים כאלה?

כל שמדובר בפיתוחים שנועדו להקל על חיייהם של בני אדם ולהיטיב את מצבם, הרי שבוודאי יש ערך רב בעבודה זו, שהרי 'עולם חסד יבנה', ושכלול העולם ושיפורו כלולים במושג "לא תוהו בראה אלא לשבת יצרה", הקב"ה יצר את העולם על מנת שהאדם ישכללו וייתבו.

הבעיה מתעוררת כאשר מדובר בפיתוחים מזיקים, הפוגעים במערכת הבחירה של האדם; כדוגמת תוכנות המדיה החברתית. השימוש בתוכנות הללו לכאורה חינוכי, אולם למעשה הן נועדו ללכוד את המשתמש בדפוסים התנהגותיים שקשה להשתחרר מהם.

תוכנה מיועדת להפעיל מוצר כדי שישירת את האדם. אלא שלתוכנות המדיה לכאורה אין מוצר להפעיל. התשובה העצובה לכך היא, שאנחנו המוצר... אם אנחנו המוצר, נשארת רק השאלה, את מי אנחנו משרתים?

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

תורת החנוך

הרב צביאלי בן צור

'שיקוף רגשות'

'עשה' ולא תעשה' בשיחה רגשית

זה קרה לפני כ-20 שנה בין הזמנים, כשבני הגדול, שהיה אז קטן, עלה מהגינה, התפרץ הביתה, וכך היה נשמע הדיאלוג:

הילד: "אבא, הוא לא חבר שלי!" אני: "הוא לא חבר שלך". הוא: "הוא לא חבר שלי". "ואני לא רוצה לשחק איתו בכלל". "אתה לא רוצה לשחק איתו בכלל?". "אבל עם מי אני אשחק?" "עם מי אתה תשחק?" "אבל אני בכלל לא אוהב אותו..." "אתה בכלל לא אוהב אותו?". "כי הוא רב איתי כל הזמן". "הוא רב איתך כל הזמן". "אז מה אני אעשה בגינה?" "מה אני אעשה בגינה..." פתאום הוא קפץ. "אתה יודע מה אבא, אני יודע מה אני אעשה". הוא אמר, ונעלם.

הפתרון מגיע או על ידי שהוא מסביר לה ש"זו לא באמת בעיה וזה סתם שטויות", והוא צודק לחלוטין, מה שהוא אמר זה באמת שטויות. ולמה? מפני שאנחנו לא נאבקים ברגשות, שהרי מה שמטריד אותה מצחיק אותנו, באותה מידה ממש שמה שמטריד אותנו מצחיק אותה.

הדרך השנייה בה הוא פועל, היא שהוא באמת מתמודד עם הבעיה באופן חזיתי, טענה מול טענה, הסבר מול הסבר. כאן הוא צודק שכלית, אבל רגשית מה שהיא רוצה, זה שלפני שהוא פותר את הבעיה, שיקשיב, שיזדהה, שיצטער בצערה, ורק אחר כך ינסה לפתור את בעייתה.

אותה התנהלות נפעיל כלפי הילדים. אנו לעולם לא נזלול במה שמטריד אותם. אנו נסביר להם שמה שמטריד אותם מטריד אותנו, וזאת בכדי שהם יתרגלו לשתף אותנו בקשיים שלהם. ושוב, אנו נקשיב ונגלה אמפתיה, כשבחלק מהמקרים, עצם ההקשבה תפתור את הבעיה. ואם לא, נתפלל לד' שיהא בעוזרנו, ונסה לסייע באופן מעשי.

לא יאומן. לא פתרת לו שום בעיה, רק הקשבתי לו. מתברר שלהקשיב זה לא 'רק', לפעמים זה הכל.

ב'שלום בית' אנו יודעים שאם האשה מספרת על בעיה שיש לה, בעלה, שיודע שבעוד רגע יתגלה האשם - הוא, מבין שצריך להעלים את הבעיה בעודה קטנה, והוא מסתער על הבעיה ומנסה לפתור אותה.

לפני שנים דיברנו בקורס מרצים של 'ערכים' על הדרך לענות שאלות בציבור, והסברנו שאם אדם שואל שאלה, עלינו להקשיב לשאלתו, ולשאל אותו לשמו. מרגע זה להתייחס אליו בשמו, ואז לחזור על השאלה, גם כדי לראות אם הבנו, גם כדי להחשיב את השאלה, וגם כדי לתקן אותה אם הוא שאל לא לעניין, בכדי שלא יובך.

אבל על כולנו, מכיוון שאם אתה חוזר על דבריו של השואל, הוא חש שהבנת אותו, וזה עצמו מהווה חצי מענה.

כשילדים באים לדבר איתנו, עלינו לעשות להם 'שיקוף'. השיקוף יעשה על ידי כך שאנו חוזרים על כל משפט שהם אומרים, והוא עצמו מהווה גורם מרגיע, מפני שהם חשים שאנחנו איתם.

אני זכיתי לעשות זאת פעם אחת עם ילד אחד מילדיי. למה לא יותר? גם כי זה מצריך הרבה סבלנות, ובעיקר מכיוון שאני נזכר ברעיון הזה בעיקר כשאני מדבר עליו או כותב אותו... וחבל, מפני שזה עובד באופן פלא, על גבול הקסם.

תסביך נפוליאון

מה שהם לא ידעו...

נחות, או פחות, ומעשיו חסרי משמעות. האדם רואה את עצמו כפרודה קטנה באוקיינוס אדיר ממדים, כ'אבק כוכבים' דהוי ושפל. וכך, במקום שיפעל עם תמריץ להישגיות, הוא נשאב לרפיון דיים.

כאמור, חלוץ המחקר בתחום הזה הוא הפסיכולוג הנודע אלפרד אדלר, שעשה לפני כמה עשורים שימוש בדוגמה של 'תסביך נפוליאון' כדי להמחיש את התאוריה שלו: לדבריו, אנשים נמוכים סובלים מרגשי נחיתות בגין קומתם, ולכן הם מתנהגים באגרסיביות-יתר כדי לפצות על נמיכות הקומה ועל חוסר כוח (אוביקטיבי או סוביקטיבי).

ישנם סוציולוגים שגורסים כי תסביך נחיתות עשוי להתקיים גם ברמת הכלל, ולהשפיע על תרבויות שלמות - תאוריה שנויה במחלוקת זאת ידועה בשם 'רפיסות תרבותית'.

נגד לאמור, ההיסטוריה היהודית בכלל מצביעה גם על תעצומות נפש עזות של תחושת גבהות רוחנית. מימי אברהם אבינו ששבר את הפסלים, יוסף הצדיק שנשא בגאון את שם ה' מול פרעה, משה רבינו שהרג את המצרי, דוד המלך שלחם לכבוד ה' מול גוליית, ועד לאותם יהודים שסירבו להמיר את דתם בימי האינקוויזיציה, ויהודים שנכנסו לתאי הגזים בקריאת 'שמע ישראל'.

סוגיה מעניינת נידונה בשאלה, מי גדול ממי: האדם או המלאך. וכאן ישאל השואל, כיצד אפשר לעלות על הדעת שיש מקום לייקר את

בצעירותי נחשפתי לספר הגות בשם 'שחרורו של היהודי', פרי עטו של הפילוסוף צרפתי היהודי הנודע, אלבר ממי. בין שאר דבריו העיד על עצמו כך: "בשלהי התבגרותי קצה נפשי להיות יהודי".

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דינאל נשיאי

הדברים גרמו לי למחשבה. כיצד יתכן שכה רופסת הייתה גאוותו של הפילוסוף ואיש ההגות בצעירותו? מנין שאב את הגישה התבוסתנית והבועטת? ואז נזכרתי בפסיכולוג נודע, תלמידו של הפסיכיאטר היהודי הנודע פרויד - פרופ' אלפרד אדלר, שגם הוא סבל מרגשי נחיתות בהיותו נער יהודי, מה שגרם לו, רח"ל להמיר את דתו לנצרות [ואגב, על מעשהו זה הוא זכה לקיתונות של בוז מאת פרויד...].

שתי דמויות אלו משקפות במידה רבה את הטלטלה האישית של האדם במרוץ חייו. בהעדר עמוד שדרה ערכי, האדם היהודי שלא קשור ליהדותו עלול להידחק בנקל לזרועות הייאוש והנחיתות.

לתופעה זו יש גם שם: 'תסביך נחיתות'. תסביך זה מתאר את התחושה המקננת באדם לפיה הוא

האדם על פני המלאך? הרי המלאכים כולם ברורים, כולם קדושים וכולם עושים באימה רצון קונם? אבל עובדתית, ישנם ראשונים רבים שסבורים שהצדיקים גבוהים מדרגת המלאכים. ללמדנו על גדלות האדם.

השיטה המיישבת היא של הגאון רבי חיים מוולוז'ין, שכותב בספרו 'נפש החיים' (שער א פרק י'): "מחלוקת חז"ל - מי גדול ממי המלאכים או האדם - הוא בחינת 'אלו ואלו דברי אלוקים חיים', כי ודאי מלאך גדול מהאדם, הן בעצם מהותו, הן בגודל קדושתו ונפלאות השגתו. אין ערך ודמיון ביניהם כלל... אומנם בדבר אחד יתרון גדול לאדם מהמלאכים, והוא העלאת והתקשרות העולמות והכוחות והאורות אחד בחברו אשר זה אין בכח כלל לשום מלאך כי המלאך הוא בעצם כח א' פרטי לבד שאין בו כלולות כל העולמות יחד... אבל נשמת האדם בכל ג' החלקי נר"ן שלה היא כלולה מכל העולמות... לכן נקראים המלאכים עומדים, כמו שכתוב (ישעיה, ו) 'שרפים עומדים'. 'ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה' (זכריה, ב). ורק האדם לבד הוא המעלה והמקשר ומייחד את העולמות והאורות בכוח מעשיו. מחמת שהוא כלול מכולם".

נלמד מכאן מעט על מעלתנו העצומה כאדם, ועל היכולת המופלאה שלנו להתרומם ולהתעלות, עד למעלה מדרגת מלאכי השרת. והבנה זו, דוחה היא כל רגש נחיתות.

"הסתכל בשלושה דברים ואין אתה בא לידי עבירה, דע מה למעלה ממך, עין רואה, ואוזן שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבין".

דע מה למעלה ממך

אין ספק כי אם האדם ישים אל לבו כי מתהלך הוא לפני מלך גדול, הוא לא יבוא לידי עבירה. אך אין די בכך. הדגשתו של התנא היא "ממך", "דע מה למעלה ממך".

אף שהקב"ה שוכן במרומים, השגחתו פרוסה על כל פרט בעולמו, ואין נסתר מנגד עינו. עלינו לחיות בתחושה שה' עמנו תמיד, בחשיכה ובאורה, הוא מגן עלינו ומיטיב לנו, וגם שומר את צעדנו מלהילכד במלכודת היצר.

עין רואה ואוזן שומעת

בתלמוד מובא (ברכות כט, עב): "כשחלה רבן יוחנן בן זכאי, נכנסו תלמידיו לבקרו. כיוון שראה אותם התחיל לבכות... אמרו לו: רבינו, ברכנו! אמר להם: יהי רצון, שיהיה מורא שמיים עליכם כמורא בשר ודם. אמרו לו תלמידיו: עד כאן?! אמר להם: ולוואי! תדעו כשאדם עובר עבירה אומר שלא יראני אדם".

גדול התנאים מדרך את תלמידיו שעליהם לחוש את הנהגת הבורא, כאילו עין בשר ודם צופה במעשיהם.

וכל מעשיך בספר נכתבים

הלשון "בספר נכתבים" מושאלת היא ממנהגי בני האדם, כדי לשבר את האוזן, שאומנם אין שכחה לפני כיסא כבודו יתברך, וכל מעשה בני האדם ייזכר להם לעת פקודה.

בתלמוד מובא (תענית יא, א): "בשעת פטירתו של אדם לבית עולמו, כל מעשיו נפרטים לפניו, ואומרים לו: כך וכך עשית במקום פלוני ביום פלוני, והוא אומר: הן. ואומרים לו: חתום! וחותם, שנאמר 'ביד כל אדם יחתום' (איוב לו, ז), ולא עוד, אלא שמצדיק עליו את הדין ואומר להם, יפה דנתוני".

אין מעשה שעשה האדם בעולם הזה, שלא נרשם לזיכרון לפני הבורא. וכך אומר שלמה המלך (קהלת יב, יג) "סוף דבר הכל נשמע, את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור, כי זה כל האדם". אין דבר שאובד, הכל נרשם ונשמר בגנזי מרומים.

כיום ניתן לצלם האירוע ולשדרו כל זמן שנרצה, והדברים נראים כביום התרחשותם. האם אין כאן הדגמה ל"כל מעשיך בספר נכתבים"...

כשסיימו העובדים את יום עבודתם, הם הבחינו בשני טכנאים שנכנסו אל אולם הייצור, ובידם תיבות כלי עבודה וציוד. פרי עבודתם של הטכנאים התגלה למחרת בבוקר. בצידו האחד של האולם התנוססו שתי מצלמות שעדשותיהן מופנות לעבר שולחנות העבודה, ובצדו האחר של האולם נקבעה בגובה הקיר מצלמה נוספת, שמתחבבת ימינה ושמאלה, וסורקת את מלוא רוחבו של האולם.

בצבע
הכסף
אמצעי ומטרה
בבית היהודי

הרב מיכאל לורי

מהו המצב הכלכלי בביתכם? דעו, כי מצב כלכלי מהווה מדד אמין ליציבות הממד הרגשי בבית היהודי. זהו מצב טבעי. איני מתכוון לומר שבעל ואשה בעלי הכנסה גבוהה זוכים ליציבות

רגשית יותר מאחרים, אלא לטעון שקשיים כלכליים אכן גורמים למתח, ומתח הוא אויב מר של הבית היהודי. זוהי עובדה שאין עליה עוררין.

כשיש בעיות כלכליות, כאשר שורר מתח בבית, כל מילה מקבלת משקל עודף, וכל הערה סתמית מתפרשת כביקורת ישירה וכהזמנה לקרב. מתח גורם לנו להתכנס אל תוך עצמנו, ובמצב כזה גם יכולת השליטה העצמית שלנו נחלשת מאוד. אנו מגיבים באופן מתגונן ומיידי לכל שאלה או טענה, משום שאנו מאבדים את יכולת השיפוט. ואם בסתם מתח כך, במתח על רקע קשיים כלכליים - על אחת כמה וכמה.

מעבר לעובדה שהם מקשים על קיומה הסביר של המסגרת הביתית, קשיים כלכליים יוצרים אצל הבעל המפרנס, תחושות תסכול, חוסר בטחון עצמי, ואף אשמה. מפרנס שאינו מצליח

להביא טרף לבני ביתו חש כילד שנכשל בלימודיו, על אף ההשקעה והאמון שנתנו בו הוריו. הוא מאוכזב מעצמו וחש תסכול על עוגמת הנפש שהוא גורם לסובבים אותו.

זוהי הסיבה שקשיים כלכליים משפיעים על הרגשתו של האיש יותר מן האישה. אם הוא המפרנס היחיד הוא תולה את האשמה בעצמו, ואם גם רעייתו נושאת עמו בעול, הוא מתקשה עוד יותר, שכן יחד עם איבוד פרנסתו הוא מאבד גם את תחושתו וגאוותו כראש המשפחה, ועבור גבר-מדובר באסון של ממש.

זה המקום גם לומר, שזכה הדור ובבתים רבים הבעל עוסק כל היום בתורה, ובשל כך האישה מפרנסת כלכלית את הבית. כאן נוצרת בעיה שצריך לתת עליה את הדעת, ויש לה גם פיתרון. כשהרעייה היא המפרנסת, היא יכולה לחוש עליונות על בעלה. וזאת בנוסף לתחושה המוטעית של הבעל, שהוא אכן לא מספק את הפרנסה.

אלא שהתחושה הזו בטעות יסודה. שהרי הבעל מספק את החוסן היהודי והרוחני בבית. ולצד זאת, על הרעייה להזכיר לעצמה כי המשכורת היא רק כלי, האמצעי לספק את הרוחניות של הבית, ולשכן בביתם את התורה, שהיא עיקרו של הבית היהודי.

אחד העובדים שמבין באלקטרוניקה הסביר, כי בחדר ההנהלה מוצבים שלושה מסכים המראים את כל מה שמתרחש באולם. כל תנועה, ולו הזעירה ביותר, לא נעלמת מעדשותיהן של המצלמות. לפתע חדרה לתודעת העובדים משמעות המצלמות. חסל סדר פרטיות. כל עובד מושגח מעתה בהשגחה תמידית, לכל אורכו של יום העבודה.

המחיצות הנמוכות שבין העובדים, שהעניקו עד עתה פרטיות כלשהי לעובד, הפכו להיות חסרות ערך. שוב לא יוכל העובד לפתוח את יום עבודתו באכילת הכריך שהביא עמו מן הבית. אין לחלום אפילו על כמה דקות חטופות של הצצה בכותרות עיתון הבוקר שנשלף מתיבת הדואר בדרך לאוטובוס.

בבוא היום תוצגנה לפניו התמונות כהוכחה שאין אפשרות לערער עליה. העובדים התמרמרו מאוד, והרוחות החלו לסעור באולם. היה מי שהציע לפתוח בשביתה עד להסרת האיוס.

אך ראש ועד העובדים הסביר שאין לבעל הבית כל מניעה חוקית לקבוע מצלמות. מבחינה משפטית, הצדק איתו.

פקיד אחד טען בהיסטריה שעצביו לא יחזיק מעמד בעבודה בתנאים שכאלה. לחשוב כל הזמן שמישהו אולי מסתכל עלי ברגע זה, כדי לראות אם אני נשען לרגע על המשענת בכסאיי!?

עובד אחד פלט באנחה: "די, מעתה לא נוכל לשוחח בטלפון עם הבית או להזמין תור לרופא, חסל סדר הימים הטובים. נצטרך להפיק מעצמנו את המקסימום. כל דקה כאן חייבת להיות מוקדשת לעבודה".

יהודה היה היחיד שהשמיע זמירות אחרות. "מי אומר שבעל הבית אינו צודק? וכי הוא חייב לשלם לנו דמי בטלה? עם התחלת השנה החדשה נגיש לו מן הסתם שוב את דרישותינו להעלאת משכורת, להטבת תנאים, להגדלת מענק ההבראה וגם לתוספת התייעלות. ההתרגשות למראה המצלמות רק מראה עד כמה רחוקים אנו ממצפון שקט".

עברו שבועות וחודשים, וכל הסערות חלפו ונשכחו. התנהגות העובדים לא הראתה אפילו ברמז כי הם מודעים לעיניו של בעל הבית הצופיות בהם כל הזמן.

מידי פעם היה נקרא אחד מהם ל"שיבה של מעלה", אל המנהל, ושם היה מקבל את הודעת פיטוריו. הוא לא היה מספר דבר, אלא נוטל את תיקו ונעלם. אז היו נזכרים כולם כי יש מצלמות, ויש מי שצופה בהם ועוקב אחריהם. זכרון זה לא נמשך בדרך כלל יותר מיום או יומיים, ושוב חזרו כולם אל שגרת השכחה הנעימה.

כשאנו חיים תחת תחושה מתמדת של עין צופיה, אנו מגיעים למיצוי עצמי גבוה, שבלעדי אותה עין לא היינו מגיעים אליה. כאן כל דקה אמורה להיות מנוצלת, כל רגע ממלא תפקיד. זוהי הרגשת החיים במלוא משמעותם.

הניצוץ היהודי

הרב שמעון ביטון לא ישכח את היום הראשון בו התחיל להתנדב במד"א. טרם מלאו לו 15, אך למרות גילו הצעיר הוא הצליח לשכנע את האחראים לאפשר לו להתנדב. בארבע שנים הייתה באותם הימים עיירה מנומנת, וביטון לא ציפה לדרמה מיוחדת באותו היום. בחלומותיו הגרועים ביותר לא חלם כי בדיוק באותו יום יחליט מחבל מתאבד לעלות על אוטובוס קו 9, ולהתפוצץ בסמוך לבניין העירייה.

הוא נחשף באותו היום למראות מטלטלים, שחרטו בנפשו תמונות של דם ואש. תמונות שלימים סייעו לו להחליט בבחישות - החיים קצרים. יש לנצלם בצורה הטובה ביותר.

העובדה שהתנדב במד"א הייתה מפתיעה פחות, שכן מגיל צעיר מאוד היה שמעון ילד סקרן ונמרץ - כזה האוהב לבדוק, לחקור, להתעניין - ובעיקר לעשות. את ימי הפנאי שלו ניצל ללימודי עזרה ראשונה, ובהזדמנות הראשונה שנקרתה בפניו העמיד את יכולותיו לטובת אנשים הזקוקים לעזרה.

באותם הימים הוא למד בבית ספר ממ"ד 'רמב"ם' בבאר שבע, וגדל בבית מסורת. הוא עוד זוכר את השבת בה חיפש אביו בקבוק יין אצל השכנים, משום שהחליט כי מעתה ואילך יעשה בבית קידוש. אבל גם שאר השבת לא ממש נשמרה כדת - אחרי הקידוש הם היו פונים למסכים, רח"ל.

כעבור שנה מהפיגוע הוא יצא ללימודים בבית הספר הטכני של חיל האוויר, ושם התרחק גם ממעט סממני המסורת שהיו בו.

בבית הספר הוא הרשים את מוריו וחבריו בשאפתנותו. מלבד קורס עזרה ראשונה, הוא גם למד קארטה אצל אחד המדריכים המקצועיים בישראל, ובמרוצת השנים הגיע לדרגת 'דאן אחד', וזכה ב'חגורה שחורה'. בתוך כך הוא גם מצא זמן לסיים בהצלחה קורס אומנויות לחימה במכון וינגייט.

בשלב מסוים, לאור עבודתו הקודמת במד"א, עלתה האפשרות שהוא ייסע ללמוד רפואה בהונגריה. "אינני יודע מהי בדיוק הסיבה בגינה דחיתי את ההצעה", הוא מספר, "אבל מאת ה' הייתה זו, שכן אילו הייתי נוסע, הייתי עלול להתבלבל שם לגמרי, כפי שקרה לכמה מחברי".

לקראת השירות הצבאי הצטרף שמעון ליום הכנה לגיוס לסיירות, מסגרת המיועדת לחיילים המובחרים ביותר. בפועל הוא שירת בבסיס שדה דוב כסגן ראש צוות הפעלה של מטוס מודיעין, תפקיד בו המשיך בשירות קבע. שם גם הכיר את רעייתו, לעתיד, שעבדה כמנהלת מעבדת דלק. "בשלב זה הייתי רחוק מאוד מהיהדות", הוא משחזר. "עד כדי כך, שאני זוכר את אחד החברים בבסיס שואל אותי איזה יום היום, ורק אז נזכרתי שזה שבת".

רעייתו גדלה בעמק זרעאל, אף היא במשפחה רחוקה מיהדות. כאשר נישאו, הבית שלהם היה חף מכל שמירת מצוות, אבל מסובב כל הסיבות לגלג אליהם את השינוי.

זה החל באחותו של שמעון, שהגיעה לסמינר רווקות של 'ערכים', ויצאה ממנו היישר למדרשה לבעלות תשובה. בעקבות כך היא

תפנית מפתיעה

מגיל צעיר קטף הרב שמעון ביטון הישגים לרוב: הוא התנדב למד"א בגיל צעיר, הגיע לדרגת 'חגורה שחורה' בקארטה, חילא תפקיד צבאי רגיש, ובהמשך ניהל עסק מצליח. אבל אפילו הוא היה מופתע לו היו מספרים לו שהוא עתיד להפוך לאברך כולל, בן תורה המסיים בימים אלה מבחני כושר לרבנות

חודשיים לאחר שובו מהסמינר הוא קנה חליפה ומגבעת, וכבר באותו היום... התייצב בכולל

החלה לשכנע גם את שמעון בעניין. "מה איכפת לך לנסות", הייתה אומרת לו. "זו המורשת שלנו. אם לא תכיר אותה, אפילו לא תדע על מה אתה מוותר".

אחרי שהקים את ביתו, חדרו הדברים לליבו. סוף כל סוף, מוטלת עליו האחריות לבנות את הבית שלו על יסודות איתנים; וכפי שמן הסתם התרשמתם, שמעון הוא מסוג הטיפוסים שעושים דברים ביסודיות וברצינות.

הוא נרשם אפוא עם רעייתו לסמינר משפחות של 'ערכים', והוקסם ממראה עיניו. באופן מעניין, הדבר שהשפיע עליו במיוחד לא היו התכנים האינטלקטואליים שנמסרו בסמינר, אלא המראה של הרב מיכאל לסרי, כשהוא מפזר

בחדר האוכל בסעודת השבת, ובידו מגש כוסות שתייה.

"היה משהו בשמחה שלו, שהותיר בי רושם עמוק", הוא מספר. "הרגשתי שהשמחה הזאת נובעת ממקום גבוה יותר, משלמות פנימית מסוימת, ורציני גם אני להיות כזה".

על רעייתו השפיעה דווקא הרצאתו של הרב אהרן לוי, 'מרוץ הלפיד', העוסקת במעמד הר סיני וביסודות האמונה היהודית. בשונה מבעלה, היא לא הכירה כלל את היהדות מהבית, והרצאות היסוד ביססו עבורה את האמונה על אדני ההיגיון.

הם שבו הביתה, לבאר שבע, בהחלטה נחושה להתחיל לשמור תורה ומצוות. הם נעזרו בפעילי טיפול המשך של 'ערכים' שליוו אותם בתהליך. באותה תקופה כבר פרש שמעון מהצבא. הוא עבד כמנהל רשת ידועה של חנויות לחומרי בניין, וראה הצלחה רבה בעבודתו. אך המסרים ששמעו בסמינר, ניקרו בליבו.

האם ההצלחה כלכלית היא תכלית החיים? האם באמת נכון להקדיש את יתרת ימיו בניהול חנות כזאת או אחרת? הוא הרגיש במעמקי ליבו שהחיים נועדו ליותר מזאת. כך הוא קיבל החלטה מפתיעה ונועזת. חודשיים לאחר שובו מהסמינר הוא קנה חליפה ומגבעת, וכבר באותו היום... התייצב בכולל.

"אני רוצה ללמוד תורה", אמר בפשטות לרב דוד אפללו, רב כולל הפנסיונרים בבית המדרש 'שערי חיים'. "מצוין", השיב לו הרב, ושלח אותו ללמוד עם שני יהודים מבוגרים שישבו בירכת בית המדרש.

וכך, בלי שום הכנה מוקדמת וללא שום רקע, קפץ הרב שמעון היישר למים העמוקים של ים התלמוד. אתגרים לא מרתיעים אותו, ומצבים חדשים אינם מטילים עליו מורא. הוא היה נחוש להצליח בלימוד התורה כפי שהצליח בכל תחום אחר.

"זה היה מעבר קיצוני מאוד - הן מבחינת שגרת היום השונה, והן בגלל המשמעות הכלכלית של עזיבת עסק מצליח לטובת מלגת קיום של אברך. רעייתי, שבאותם הימים הייתה לפני לידת הבן הבכור, הופתעה לחלוטין מהצעד. אבל הקב"ה ברחמי נתן לי כנראה כוחות, וגם רעייתי העניקה לי את מלוא התמיכה, לכל אורך הדרך".

גם אחרי ההחלטה להפוך את ביתם לבית של בני תורה, עדיין ניצבו בפני משפחת ביטון ניסיונות לא פשוטים. בדיוק באותה תקופה קיצצה הממשלה בתקציבי האברכים, והמחסור נעשה חריף במיוחד. הרב שמעון לא התייאש. הוא לקח הלוואה מגמ"ח, והתמודד עם האתגר הכלכלי, עד שהצליח לעמוד על רגליו. "זה לא היה קל, אבל כשהקב"ה רואה שאדם רציני בהחלטתו, הוא משפיע עליו רוב שפע. ראינו סייעתא דשמיא על כל צעד".

מאז חלפו למעלה מעשר שנים, והרב ביטון ורעייתו אינם מתחרטים לרוע על הצעד שעשו. היום הרב שמעון לומד בכולל הלכה של הרב יורם הכהן בשכונת רמות בבאר שבע, תחת שרביטו של ראש הכולל הרב אלעזר ביטון, דיין בב"ד לדיני ממונות של הרב יהודה דרעי. בימים אלה הוא לומד ונבחן במבחני הרבנות, ועודו היד נטויה בעז"ה.

"גיליתי עולם חדש. החיים שלי ושל המשפחה השתנו מן הקצה אל הקצה, ברוך ה'. ראו מה יכול להשפיע סמינר ערכים אחד..."

**ערכים
מאחורי
הקלעים**

פעילות הקירוב של תנועת 'ערכים' בארה"ב מגבירה הילוך רבני תנועת התשובה פעלו בחודשים האחרונות ב-32 קהילות ברחבי אמריקה - מניו יורק שבצפון ועד פלורידה שבדרום.

במסגרת הפעילות נמסרו למעלה ממאתיים הרצאות, נערכו תריסר 'שבתות אמונה' בקהילות שונות, ונוצר קשר עם מאות יהודים רחוקים מתורה ומצוות. כמו כן, הושם דגש מיוחד על יצירת קשרים עם קהילות יהודיות קטנות ונידחות.

"יש שעת כושר בשביל לקרב יהודים לאביהם שבשמיים, ומרנן ורבנן שלט"א עודדו אותנו לנצל זאת", אומר יו"ר ערכים, הרב יוסף וליס. "היהודים המומים מהאנטישמיות המתפרצת באוניברסיטאות, וחשים שהקרקע נשמטה מתחת רגליהם. יש צימאון רוחני גדול, וזאת ההזדמנות להכיר להם את העוגן הרוחני האמיתי, שהחזיק את עם ישראל במשך אלפי שנים, ולהחזירם הביתה, לצור מחצבתם".

בין הרבנים שנוטלים חלק בפעילות נמנו הרב ישי וליס, הרב אהרן לוי, הרב ישעיה הורוויץ והרב יעקב שווי.

הרב שניאור זלמן גרוס, מנהל 'ערכים' בארה"ב, מספר מה מביא את האנשים להרצאות. "רבים מהמשתתפים שהגיעו להרצאות הם יהודים חילונים לגמרי. כששאלנו אותם מה מביא אותם לכאן, הם סיפרו על הדאגה מהאנטישמיות הגוברת, ומההתבוללות האורבת לילדיהם בבתי הספר".

מחשבים מסלול מחדש

הרב יעקב שווי, שחזר בערב פסח ממסע התעוררות בקליפורניה, מספר: "לאחר אחת ההרצאות בלוס אנג'לס ניגש אלינו ישראלי, שנראה היה חילוני לגמרי. הוא סיפר לנו שמייד עם היוודע על מתקפת חמאס בשמיני עצרת, הוא תפס מקום בטיסה הראשונה לישראל, כדי להצטרף לחבריו, הלוחמים ביחידה מובחרת. רק לאחר חודשיים של לחימה קשה בעזה, הוא חזר לאמריקה - כיהודי שונה".

**מה מדאיג את הישראלים
החיים בארה"ב?
בעידוד מרנן ורבנן שליט"א
קיימו רבני 'ערכים' פעילות
קירוב בעשרות קהילות
ישראליות באמריקה**

"במה השתנית?" שאל אותו הרב שווי. ואז סיפר לו אותו יהודי. מסתבר שהוא יוצא סיירת מטכ"ל, שירד מהארץ יחד עם קבוצת חברים, אף הם בוגרי יחידות מיוחדות. רבים מהם הגיעו להתבוללות גמורה, ואף נישאו לנשים

נוכריות, רח"ל. אולם בעקבות האירועים בישראל, הוא שמע על חבר אחד שהתגרש, ואחר כך על מקרה נוסף, ועוד אחד. בהדרגה התברר שמדובר בתופעה של ממש.

"מה שקרה בישראל חשף את עומק הפער ביניהם", סיפר אותו ישראלי. "למראית עין הם אמריקאים, אבל אחרי שנודע על המתרחש בארץ, היהודים והישראלים מתהלכים אפופי דאגה, ואילו הצד הלא-יהודי תמה: 'למה כואב לך ממה שקורה לאנשים שחיים בכלל צד האחר של העולם? למה אתה תומך דווקא ביהודים ולא בערבים?'

"פתאום אותם יהודים מבינים כי הם חיים בעולם שונה לגמרי, כזה שהשותף הלא-יהודי פשוט לא מסוגל להבין. הדבר גורם להם למחשבות חדשות על כדאיות הקשר, ומעורר

תהיות. איזה סוג בית הם רוצים להקים? אילו ילדים יהיו להם?"

"הפער הזה כל כך כואב להם, שהוא מוביל לבחינה מחדש של כל מהלך חייהם. השיח בקרב הישראלים האלה השתנה מאז שמיני עצרת. אפשר והרעיון הזה מרומז בפסוק: 'יסור ייסרני י-ה - ולמוות לא נתננלי'. לעיתים הקב"ה נותן ייסורים; על מנת שעם ישראל לא יגיע ח"ו למצב של מוות רוחני".

לנצל את שעת הכושר

את התופעה הזאת פגש גם מרצה 'ערכים' הרב מיכאל לסרי, שבימים אלה מסיים מסע חיזוק רוחני ברחבי ארה"ב מחוץ אל חוץ. המסע נפתח בריכוז הישראלי הגדול המתגורר במדינת פלורידה, והסתיים בסדרת הרצאות בחוף המערבי בלוס אנג'לס.

רבני 'ערכים' חרגו מהמסלול הרגיל, והתאמצו לבקר דווקא בקהילות קטנות ופחות מוכרות, כדוגמת קהילת בית ה', קהילה קטנה של ישראלים מתחזקים בעיר מירטל ביץ' בדרום קרוליינה. "השאלה הראשונה שמנקרת אצלם היא - מה עושים עם הילדים? איך דואגים שיקבלו חינוך יהודי, ולא ירדו חלילה לבאר שחת?" מספר הרב מיכאל לסרי.

בניו ג'רזי הם ביקרו בקהילה כה קטנה, שבה עדר מתפללים קבועים; מקיימת תפילה בציבור בשבת רק פעם בשלושה שבועות. בעוד רבני 'ערכים' מחזקים את הלבבות בדברי אמונה, נעמד רב הקהילה, וגילה לנוכחים: "לפני עשרים שנה נראיתי בדיוק כמוכם. ואז הגעתי לסמינר 'ערכים' בנהריה, ושיניתי את אורחותי חיי לחלוטין. שלי ושלכם - שלהם הוא", אמר, והצביע על רבני 'ערכים'.

בעיר סקוטסדיל שבאריזונה, הם ביקרו בקהילת 'אורות', שהתגבשה סביב בעלי תשובה מקומיים. "מרגש לראות איך במקומות הנידחים הללו, גם יהודים רחוקים מרגישים משיכה טבעית לדברים שבקדושה", אומר הרב גרוס.

במהלך ביקורם בפלורידה קיימו הרבנים סדרה של הרצאות בבוקה ראטון ופורט לודרדיל, ואף הכינו את הקרקע לסמינר יהדות שיתקיים בעז"ה בחודשים הקרובים באורלנדו.

כיצד לבחור את המקצוע נכון?

שאלה:

אנשים שאינם מאמינים, בדרך כלל בוחרים את המקצוע שלהם לפי גובה השכר בו. אבל אנחנו, שמאמינים ויודעים שפרנסתו של אדם קצובה לו מראש השנה לראש השנה, בין אם יהיה שולית סנדלר בין אם יהיה איש הייטק, הוא ירוויח את מה שנקבע לו. אם כן, כיצד נבחר את תחום העבודה שלנו?

תשובה:

לשור ולאיל, ואשר תוכן מזוננו, מן הצומח, לא ניתן לו כלי ציד והטרף.

"ועל הדמיון הזה תמצא מידות בני אדם וגופותם מוכנות לסחורות ולמלאכות. ומי שמוצא במידותיו וטבעו כוסף אל מלאכה מהמלאכות ויהיה גופו ראוי לה ויוכל לסבול את טרחה, יחזר עליה וישים אותה סיבה להבאת מזוננו, ויסבול מתקה ומרירותה".

רבנו בחיי היה הראשון שהמציא את 'מבחן התעסוקה'. כיון שהפרנסה אכן קצובה משמיים, ואין הקבלה בין המשכורת לעבודה בה נבחר, שני מרכיבים צריכים לכוון את האדם לבחור את 'ההשתדלות' שלו.

**שו"ת
עם ערכים**

הרב דוד יחזקאל
גלג

גם לכם יש שאלה?
שלחו אלינו
shoot.arachim@gmail.com

ה'כישרון' - הקב"ה נטע באדם כישרונות מסוימים, כיון שאלו הם הכלים איתם הוא צריך להשתמש בעולם. בדיוק כמו שאר יצורי העולם, שמקבלים יכולות וכלים מיוחדים להשיג את טרפם.

המרכיב השני הוא 'תשוקה'. הקב"ה נטע בתוכנו תשוקה, אהבה וחיה לתחומים מסוימים; וזאת כיון שזוהי השליחות והתפקיד שלנו בעולם. ה'חזון איש' היה אומר, שנטיית הלב היא שליה משמיים.

לכן, בבואנו לבחור תחום עיסוק, נתבונן בשני מרכיבים אלו, ונאמין בבורא הזן את הכל, שידאג למזוננו בעבודה בה נבחר.

הדלקת-נרות

י-ם-----7:13
ב"ב-----7:28

צאת שבת

י-ם-----8:31
ב"ב-----8:33
ר"ת-----9:05

– פניני משה –**דברי תורה לפרשת בהעלותך**

א "בהעלותך את הנרות" מבאר רש"י בשם המדרש למה נסמכה פרשת מנורה לפרשת הנשיאים, לפי שבשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה דעתו שלא היה עמהם בחנוכה, {לא הוא ולא שבטו}, אמר לו הקב"ה חייך שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות, במה גדולה הדלקת הנרות מקרבנות הנשיאים? במדרש רבה נאמר על כך: "הקרבנות כל זמן שבית המקדש קיים היו נוהגין, אבל הנרות לעולם קיימין". אך עם זה עדיין קשה להבין, והלא בזמן שבית המקדש אינו קיים ואין הקרבנות נוהגים הן גם המנורה אינה קיימת? ברם, אומר הרמב"ן כאן הבטיח לו השם יתברך לאהרן הכהן, שעל ידי בניו החשמונאים יתרחשו ניסים ונפלאות בחנוכה שניה, כאשר ידליקו את המנורה שמונה ימים בפך שמן של יום אחד, ותישאר לדורות מצווה של הדלקת נרות - נרות החנוכה, שנוהגים אפילו בזמן שבית המקדש אינו קיים. כלפי הנרות הללו נתכוון המדרש באמרו: אבל הנרות לעולם קיימין..."

ב "בהעלותך את הנרות" אומר הספורנו שקרבנות הנשיאים באו לכפר על החטאים שהרגיש כל אחד מהם בשבטו, אהרן הכהן הרגיש בעצמו את חטא עשיית העגל, לפיכך חלשה דעתו שלא הביא גם הוא קרבן, פן יגרום חטא זה לעיכוב בהשראת השכינה. על כן הראה לו השם יתברך על המנורה, אשר הנר המערבי שבה היה דולק תמיד בדרך נס, אף כי לא יצקו בו שמן יותר מבשאר הנרות, למען ישמש עדות שהשכינה שורה בישראל {שבת כב'} הרי ממילא זוהי ההוכחה הברורה ביותר שנתכפר חטא העגל. וכיון שדליקותו התמידית של הנר המערבי היתה רק בזכותו של כהן גדול, שכן לאחר ששמעון הצדיק, משלא היו עוד הכהנים הגדולים צדיקים כה מופלגים אמנם חדל הנס הזה הרי ממילא גם ראייה מכאן, שגם חטאו של אהרן נתכפר, אם דווקא בזכותו הוא מתרחש נס הנר המערבי, להודיע שהשכינה שורה בישראל. הנה כי כן, זה "שאתה מדליק ומטיב את הנרות" משמש לך כהוכחה המניחה ביותר את הדעת, שאין לך לחשוש כלל מפני חטא העגל... {אבני אזל}

ג "אל מול פני המנורה יאירו" מבאר המדרש פליאה הדא הוא דכתיב "פתח דברך יאיר" ואתיא כמאן דאמר י"ז טפחים הוי גובהה של מנורה, המנורה הייתה עשויה שבעה קנים, תשעה פרחים, אחד עשר כפתורים, עשרים ושנים גביעים, ובנוגע לגובהה יש פלוגתא אם היה זה של 17 או 18 טפחים, המספרים הללו מרמזים על הפסוקים הראשונים של חמשה חומשי תורה בפסוק הראשון של ספר בראשית יש 7 מילים כנגד 7 הקנים, בפסוק א' של שמות יש 11 מילים כנגד 11 הכפתורים, בפסוק א' של ויקרא יש 9 מילים כנגד 9 הפרחים, בפסוק א' של דברים יש 22 מילים כנגד 22 הגביעים ובפסוק א' של במדבר יש 17 מילים כנגד 17 טפחים של גובה המנורה וזוהי הכוונה שבמדרש "פתח דברך יאיר" שתחילתם של חמשה חומשי תורה מרמזת כנגד מספרי המנורה אולם יפים הדברים רק למאן דאמר י"ז טפחים הוי גובהה של מנורה {דברי נועם מהגר"ש משעפיטאוקי}

ד "וזה מעשה המנורה" וזה עולה 18 רמז לשיטה שהמנורה היתה 18 טפחים {אבי מורי שליט"א}

א'גו"ט שבת, ושבת שלום

י'ד'כט

משה יוסף יוסף

לקיי
שמו קייז!

הדלקת נרות: 19:31
יציאת השבת: 20:22
רבינו תם: 19:17
ע"פ אופק תל אביב
טל' בסיון התשפ"ד

טוב לחסות בה'

899

ריקוד השבת

בהעלותך התשפ"ד

וּבַיּוֹם שִׁמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם... וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרוֹת, כותב ה'סיפורי': מהו יום שמחתכם? אלו השבתות. שמצוה יתירה לשמוח בהגיע יום השבת, להתענג בו ולשמוח עם כל בני המשפחה בסעודות, שירים, חידונים ודברי תורה. וכבר פירשו צדיקים את דברי התורה כי כל הקללות שנאמרו בתורה, באו על: **תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב,** שאם תיקח את **תַּחַת אֲשֶׁר** האותיות שתחת המילה **אֲשֶׁר** – ותקבל **שבת'**. לומר שבגלל שלא עבדו את בורא עולם במתנת יום השבת בשמחה, ועשו זאת כעול, הגיעו חלילה כל הצרות.

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן ולדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה מרים בת דינה חיים. רות בת מרים הי"י. ינון בן רחל.

זשבי"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מו"ל. אליס בת פרידה. גנים זכרים להדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. ישראל בן מרים וגרשון. מ"ס צדוק בן גור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יה. גבריאאל בן סמינה. יוסף בן נגייה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמן. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מו"ל. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוה. לירן בן מו"ל. משה מושיקו לוי בן מריקה מרים ועורא. מריקה מרים לוי בת שרה ועקב. עורא לוי בן משה ושמחה. אבלין עדינה בת פרחת.

העלון מוקדש לע"נ אימנו וסבתינו היקרה **עליזה בת רחל** נלב"ע ב"ח בסיוון ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מוקדש להצלחת התורם **בעילום שם** שיראה ברכה ונחת בחייו!

לע"נ האשה הכשרה **קלרה חתון בת שלחה** ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ ולרי בן אירנה ת.נ.צ.ב.ה.

עייקר השמחה ביום השבת, אומר הרב בידרמן שליט"א, **'בא לידי ביטוי בשירה וזימרה שמשורר אדם עם בני ביתו בשולחן השבת, שככל שהאדם ירבה בשירים עם ילדיו בשולחן שבת – יהיה להם חיבור חזק למצוותו!'**

סיפר מרן הרב יצחק זילברשטיין שליט"א: **"הייתי פעם עד לתאונת דרכים קשה. ילד קטן פרץ לכביש, לא במעבר חציה, ונהג שחלף במקום לא הספיק לעצור ודרס אותו. הילד אושפז בטיפול נמרץ והיה במצב קריטי. כיוון שהייתי עד לתאונה, הזמינו אותי להעיד במשפט. מסרתי עדות, והשופטת התרשמה שהדברים נכונים, ופטרה את הנהג מכל אשמה. אומנם, למרות צדקת הנהג, הוא הרגיש לא-טוב על הדבר שנגרם על ידו לילד, ולכן הוא ניגש אליי**

וביקש ממני עצה, מה עליו לעשות כדי לעזור לילד הפצוע במצב קשה. שמתי לב שהנהג שאינו שומר תורה ומצוות, ואמרתי לו ראשית כי אני מתפעל מטוב ליבו, והוספת: "הדבר הטוב ביותר לדעתי, אם תיגש להורים עצמם ותשאל אותם מה הם מציעים לעשות ככפרה על כך". הנהג הסכים לדבריי, והסכמתי ללכת איתו ביחד למשפחה. כשההורים ראו אותנו, הם היו נרגשים. הנהג פתח בבקשת סליחה מעומק הלב ואמר כי הוא מוכן לעשות הכל בשביל שהילד יתרפא ועל מנת שהם יסלחו לו. ההורים נדהמו מאצילות נפשו ואמרו לו: "ראשית, אינך אשם כלל, הילד הוא זה שקפץ לכביש במקום אסור. ועוד, כי אנו מאמינים שהכל משמים, וכך נגזר מאת ה' שהילד יגיע למצב רפואי קשה, ולכן אין לך שום סיבה להרגיש צער. בכל מקרה, זה היה צריך להתרחש".

"אנחנו מציעים", אמרו ההורים, "אם תתחיל לשמור שבת, ותקדיש זאת לרפואת הילד, שיצא ממצב של סכנה, לחיים טובים ולשלום. זה הדבר שישמח אותנו ביותר". ליבו של הנהג היה פתוח לרווחה, והוא קיבל על עצמו להתחיל לשמור שבת מהשבת הקרובה. וראו איזה פלא; תוך כמה ימים ושבועות הילד יצא מכלל סכנה והבריא בצורה ניסית. ביום שיצא מבית החולים, שורת רופאים העידו כי מדובר במהלך לא טבעי, שאדם יצא ממצב כה קשה, ותוך זמן קצר יהיה בריא ושלם!

אך המעשה לא תם. הנהג שמר שבת אחר שבת וטעם את טעמה המתוק של התורה והמצוות. בהמשך הוא הודיע כי הוא מקבל על עצמו את התורה והמצוות, ולאחר זמן קצר, הוא התחתן עם אשה דתיה והקים בית יהודי תורני לכל דבר. והילד הפצוע, שהבריא בינתיים, היה אחד המשתתפים בחתונה. הוא רקד ורקד בלי הפסק... ראשית, על הנס שה' הותירו בחיים, וכיום הוא בריא ורוקד על שני רגליו. ויותר מכך, על החזרה בתשובה של הנהג, אירע בגללו! (קול ברמה רמת אלחנן). יום השבת הוא המתנה היקרה של בורא עולם. אם מנצלים אותו – כל החיים מתברכים, אך אם חלילה לא מכבדים אותו – מפסידים!.

האם מותר בשבת לפתוח פחית שתייה או שיש בזה 'בונה וסותר'? השו"ע (ש"ד ס"א) מסיק שכ"י שהוא שבור ורעוע – מותר לעשות לו פתח, ואינו נקרא 'בונה וסותר'.

אולם, אם עושה 'פתח יפה' עובר על איסור בונה. ולכן יש לדון בפחית האם נקרא 'בונה' כיוון שעושה פתח יפה, ומה הדין לאיסור 'מחתך', שפותח במקום המיוחד שסימנו והכינו?

בשו"ת 'אור לציון' (ח"ב סימן כ"ז) כתב שפתיחת הפחית אסורה בשבת, כיוון שעושה פתח יפה כפי שסידר בית החרושת ע"י משיכת הלשונית. לעומתו, מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל התיר לפתוח הפחית, אע"ג שבת החרושת סימן את הפתיחה, כיוון שלאדם זה לא משנה היכן לפתוח, ובלבד שיוכל לשתות. (ש"כ פ"ט הערה י"א)

והוסיף שאין בכך משום 'מחתך' היות ואינו מקפיד על המידה אלא פותח לפי

(1) כתב הצדיק רבי מנחם מנשה זצ"ל: "אדם המקפיד ללבוש טלית קטן כשרה בתמידות – ניצל מסכנות רבות" (אהבת חיים)

(2) כותב האוהב ישראל זצ"ל: "בעת שיוצא מביתו או חוזר, ואף טרם לכתו לישון, יניח את אבצע האמה על המזוזה ויאמר: "ש-ד-י ישמרני מכל דבר רע,

שמירה בדרך

והיא סגולה לשמירה בדרכים".

(3) מובא בשם הקדמונים: "סגולה שישמר מאסונות בדרכים, לפני יציאתו לדרך, ישלשל מספר פרוטות לצדקה ויאמר: "צדק לפניך יהלך וישם לדרך פעמיו" או שיקבל על עצמו לתת צדקה כאשר יגיע למקום חפצו".

(4) אומרת הגמרא במסכת ברכות (ט"ב): "אדם המתפלל תפילת ותיקין עם נץ החמה – מובטח לו שלא ינזק כל אותו היום, ומובא בשם ה'יתומים', כי אם היו מתפללים תפילת 'נץ' ביום חורבן בית המקדש, לא היה נחרב הבית.

הסימון ולא אכפת לו במידה זו או אחרת, ולכן אינו נקרא 'מחתך'. ובפרט, שבשנים האחרונות פתיחת הפחיות שונתה באופן שהלשונית נכנסת פנימה ואינה נתלשת ממקומה לגמרי, ובמקרה זה בודאי אינו נחשב פתיחת פתח יפה, ומותר בשבת. לכן, לספרדים מותר לפתוח פתח של פחית. (ובתנאי שאינו עושה בה שימוש חוזר)

האם מותר לפתוח טרופית בשבת או שיש בזה איסור של מתקן כלי? מותר, כיוון שאינו 'פתח יפה', היות ולא יוצר כלי שימושי רב פעמי, ועל כן מותר בשבת. (שלחן שלמה סימן ש"ד אות ה')

ועוד טעם שאינו נחשב ל'פתח יפה', כיון שאי אפשר לפתוח בצורה אחרת (כדמשמע בשו"ע (ש"ד סעיף א') שדווקא שיש לו כמה אפשרויות ופותח בצורה היפה. ושימוש ב'קנקומט' שהוא מכשיר לעשיית פתח לשקית חלב – אסור כיון שעושה פתח יפה, אע"ג דאינו מתכוון.

בלי בושעה!

הגמרא (יבמות ק.) קובעת כי כאשר מחלקים מעשרות לעניים, והגיעו לפנינו עני ועניה – נותנים לעניה לפני העני. מדוע? "משום זילותא", כלומר, שהאשה מתביישת להמתין לצדקה יותר מהאיש. האשה רגישה מאד ולכן הביזיון שהיא מרגישה בהמתנה למתן כסף ועזרה, הינו שבעתיים גדול יותר משל האיש, ולכן צריך להקדים אותה.

הגמרא ממשיכה ומספרת על רבא שהיה דיין בבית הדין. תחילה, כאשר היו באים זוג גברים לדין זוג נשים לדין אחר, היה רבא מקדים את הגברים לנשים, לפי שהגברים חייבים בלימוד תורה ועליי לזרזם כדי שישבו ללימודם, אך לאחר ששמע רבא את ההלכה שבצדקה יש להקדים את האשה עקב הבושה, מאז שינה את גישתו והיה דן תחילה את הנשים לפני הגברים, מפני שיש להן בושה בהמתנה.

מספרים על הגאון ר' בן ציון אבא שאול זצ"ל שכאשר היה מקבל קהל, היה מקבל את הנשים תחילה, לפי שיש לאשה בושה וחולשה כשהיא ממתנה בין גברים. וכן פסק הרמב"ם (הל' מתנות עניים ח', טו'): "האשה קודמת לאיש: להאכיל ולכסות ולהוציא מבית השבי".

מכאן למדנו כמה התורה דורשת מאיתנו רגישות ושימת לב שלא להעמיד אשה במצב לא נעים ומבייש. גם אם לעיתים רוצים בבית להעביר מסר, צריך להבחין היטיב כיצד לעשות זאת בנחת ובנעימות בלי לצער!

שינוי תפיסה בחיים

הרב אליהו לוסטנא גיט"א

אדם אינו יכול לטעון ולומר: "מכל דבר נפגעים פה בבית הזה? מה כבר אמרתי? שילמדו לקבל ביקורת! הרי אם היו אומרים לי זאת, לא היית נפגע כלל!". אך חז"ל מלמדים אותנו כי האישיות של הגבר שונה לחלוטין ואינה רגישה כמו האשה. לכן, אף להעיר, יש לדעת כיצד לעשות, מתי ובאיזו צורה: יש כאלה שאינם יודעים לשמור דברים בבטן, ומיד כאשר הם רואים דבר שמפריע להם בעין, הם שופכים הערות לכל עבר הגם שבני המשפחה או אורחים נמצאים. והבושה והצער גדולים כפליים.

אדם שמעיר הערות וכועס ליד הילדים – לא רק שמוריד את הערך של האמא, אלא גם פוגע אישית בחינוך הילדים שלו. הדבר הקשה ביותר לילדים לראות, הוא את אבא ואמא רבים או מסתכסכים. הדבר נצרב בליבם ומצער אותם, ולעיתים רבות הם עלולים לפתח רחשי שנאה וכעס על ההורה הפוגע למשך שנים רבות.

ילד שרואה את הוריו רבים על הבוקר והאמא שולחת את הילד לבית הספר כשהיא בוכה – הלב של הילד מדמם והוא אינו יכול כלל ללמוד. הוא כואב את כאבה של אמו וראשו אינו מונח כלל בלימודים. הדמעות של אמו נחרטות בליבו והוא מפתח בליבו כעס לאבא. לפחות, ליד הילדים חייבים להתנהג בכבוד זה לזה. לעולם לא רבים ליד הילדים. יש לך

סודם של האנשים המוצלחים!

אין אדם בעולם שאינו רוצה לעלות ולהתקדם בחיים, להגיע להישגים ולהצליח לחיות חיים מאושרים. כולנו רוצים להגיע ל'בהעלותך' – להיות מאושרים במשפחה, בעבודה, עם בריאות ללא צרות, נחת מהילדים. האם יש מתכון ופנטז עולמי להצלחה והתעלות בכל מישורי החיים? כן! את הסוד הזה מגלה לנו רבנו יוסף חיים מבגדאד, בעל ה'בן איש חי' בכתביו. כותב הצדיק שכל הצלחות האדם בעולם הזה תלויות בשני דברים, שאם ילך איתן – הצלחתו ואושרו מובטחים, וכך הם דבריו: "ידוע הוא שכל עילוי של ישראל בעולם הזה תלוי בשני דברים" – אדם מרגיש שיש לו בעיות בפרנסה, כל הזמן יש מריבות בבית עם האשה והילדים, בבית הכנסת הוא רב כל שני וחמישי עם המתפללים, חסרה לו שמחה בחיים ועוד. אומר לו הבן איש חי, שכל העליה וההצלחה שלו בעולם הזה, תלויה אך ורק בשני הדברים הבאים: "האחד: האמונה בהשגחה פרטית, שלא יחשבו שעולם כמנהגו נוהג וכל הדברים נעשים בטבע" – אדם משנן ויודע שכל מה שקורה איתו הוא בתיכונן, בפיקוח ובאדריכלות של ה' יתברך שקבע שזה הכי טוב בשבילו המצב הזה. אין דבר כזה שלא הולך בפרנסה, אלא יש פה תיכונן אלוקי למצב העכשווי שלו. סיפר לי יהודי שהחליט לשמח את אשתו וקנה לה מתנה – רכב חדש בשווי של 120,000 ₪. תחילה, היא שמחה מאד, אך לאחר כמה ימים היא אומרת לו בצער: 'תשמע, אני לא אוהבת את הרכב הזה'. הוא מתעצבן ואומר לי שזה בגלל החברות שלה שמכניסות לה לראש שהרכב הזה בעייתי. אמרתי לו: 'יהודי יקר, אם תמשיך לחשוב ככה ולהאשים את כל העולם, אתה תמשיך לרדת מטה מטה ולהפסיד.

כל שעליך לעשות בשביל לעלות מזה מעלה ולהצליח – זה לדעת שכך ה' תיכנן מראש שאתה תקנה לה את הרכב והיא תגיב לך בצורה שכזו אחר כמה ימים. זה סרט שה' קבע כבר מראש בהשגחה פרטית, ויש בזה דבר טוב ביותר למענך. זה לא החברות, זה בורא עולם! ממשיך הבן איש חי: "אלא צריך להאמין הוא שהכל נעשה בהשגחתו יתברך, כי כל הטבע מסור בידו יתברך, וכאשר יחפוץ יטנו". שבורא עולם יחליט, הירוס, החולשה והחרדה תסתלק ממך בעל כורחך! (כמובן, שיש לעשות השתדלות, אך אין הישועה תלויה בכך).

העבודה החדשה הנמצאת במקום רחוק – היא תיכונן של ה' לטובתו! "והדבר השני", קובע הבן איש חי, "שיהיה תמיד בחיבור אחד ובאחדות". לחיות בשלום עם כולם, להגיד בוקר טוב לכולם. שזה בעצם תלוי בכלל הראשון – למי שיש אמונה שהכל זה ה', הוא חי בשלום עם כולם ולא עושה חרם או שונא אף אחד. סיפר לי מנכ"ל בחברת הייטק חשובה כי כל העובדים שלו, החליטו לארגן בעוד כמה ימים, ערב כינוס סודי של העובדים בכדי לגרום לו להתפטר ולהביא מישהו אחר תחתיו. 'אני יכול לומר להם שאני יודע מזה, ולאיים עליהם כי מי שיקח חלק במעל הזה – מפוטר מיד'. אמרתי לו: "אם אתה רוצה להיות בעליה ורק להצליח, אל תעשה זאת. תאמין שזה תוכנית אלוקית בלבד, אין פה בני אדם שמנסים לחתור תחתך. אדרבה, יום אחרי הכנס, תחייך אליהם ותשאל אותם בשמחה מה שלומם ואיך

היה הכינוס שלהם, בלי שום הרגשה של שנאה בלב. אל תשנא את המארגנים, אלא תאמר עליהם שהם יהודים טובים, והקב"ה משתמש בהם בשביל התוכנית שלו אליך! "כל העילוי של ישראל בעולם הזה תלוי בשני דברים הללו" – קובע ה'בן איש חי. אם תאמין שהכל בהשגחה וממילא לא תכעס ולא תשנא – אתה הולך להיות בעליה גדולה שה' יעלה אותך מעלה מעלה, ואתה תגיע לרמות כאלו גבוהות שלא חלמת! העסק שלך יצליח, הבית שלך יהיה מבורך, הבריאות שלך תהיה 100 עד סוף חייך. אך אם אתה רוצה לרדת מטה מטה – תהיה ערמומי, 'תנהל אתה' את המצב ותשכח שיש פה בורא עולם שעושה את הכל. תכעס, תתעצבן, תנקום ותפטר אנשים, ואז תדע לך שבמבחן החיים האמיתי – הפסדת ואתה בירידה. מספרים על הפוסק הגדול, הרב ניסים קרליץ זצ"ל, כי שנה אחת בערב פסח, פגש אותו אחד משכניו ואמר לו: "שלום הרב, אך יש לי טענה על הרב. אני יודע שבימים האחרונים עשו שפכטל וצבע בבית של הרב שנמצא בקומה מעליי, ובעקבות כך, נהיתה לי אמש סתימה בצנרת. הזמנתי אינסטלטור שלקח לי 600 ₪ ואני דורש שתשלמו לי על כך". איזו עזות! הרב לא דיבר מילה. הוא הכניס יד לכיס והגיש לו 600 ₪ וביקש סליחה, כששניהם נפרדו לדרכם. התלמידים ההמומים שאלו את הרב מה קרה פה. "בואו ואגלה לכם", אמר כממתיק סוד, "באמת שלפי דיני חושן משפט אינני חייב לשלם לו מאומה: 1) שאריות שפכטל בכמות זו לא גורמות סתימה. 2) הצנרת של ביתי נפרדת ולא מחוברת כלל לצנרת של השכן. 3) כלל לא עשיתי שפכטל וצבע השנה בבית". התלמידים היו המומים. "אז מדוע הרב לא אמר לו זאת? מדוע הרב שילם לו 600 ₪!?" חייך הרב ואמר: "כי שווה לחיות בשלום עם השכן בשביל 600 ₪ ולעשות נחת רוח לבורא עולם!".

{ אז נדברו }

פרשת בהעלותך תשפ"ד | גליון מס': 653 | לסדר: י"ז ד' דבר טוב על ישראל"

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

העלו רעבו! נאמר לו האוכל...

מי שיש לו בארון קופסאות שימורים...
או מי שנשאר לו קצת בלינצ'ס מהג
השבועות.

בקיצור: צריך תרומות...
תרומות...

כפלא: 0527683095

או באפשרויות התרומה שלהלן:

**שאלת את עצמך איך
תורמים?**

בבנק: פאג'י

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

054-8446691

תודה מראש!!!

בשורות טובות

לכל בית ישראל

1602 - דפוס ספי' פרשת בהעלותך תשפ"ד

הירא ורך הלבב מעבירות שבידו, לא כשיר למלחמת היצר.

פגשתי את חבר שלי... עובד ה' שמתמודד יום עם ניסיונות ופיתוים של דורנו... שאלתי אותו בספונטניות: **נ... מה נשמע???**
איך אתה?? הוא עונה לי: אתה יודע... נלחמים!!! משמידים מנהרות... משחררים חטופים... מידי פעם סופגים אבדות כואבות...
נפילות בקרב... אבל ממשיכים עם כל הכח!! חדורים ביעדי המלחמה, החזרת חטופינו, והחזרת ריבונות בעזה!!!

כן... זו לגמרי ההגדרה!!! ככה מדברים בשעת מלחמה... זה השפראך... אף אחד לא משלה את עצמו לרגע שבמלחמה יש רק נצחונות... יש תמיד היערכות לכוננות ספיגה, משתדלים לעשות כל מאמץ למנוע סכנות ונפילות בקרב... אבל מה לעשות... האבדות הם חלק מהחזית.

השבוע התחדש לי חידוש... ניתן לומר שחידשתי את זה בדם לבי: לפני שיוצאים למלחמה, המשווה מלחמה עושה סינון ואומר: מי האיש אשר אירש אישה, נטע כרם, ובסוף הוא אומר: מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו, ולא ימס לבב אחיו כלבבו!!! וכידוע: מי זה האיש הירא ורך לבבו? זה הירא מעבירות שבידו!!! וכאן מתחיל החידוש שלי: **שים לב!!! מה הבעיה באיש הירא מעבירות שבידו??** ש... שאנחנו חוששים שהוא עלול ליפול במלחמה כעונש על העבירות שלו? **לא!!! לא זו הבעיה...** עם העבירות שלו אנחנו עוד נסתדר... סו"ס השוכן איתם בתוך טומאות... אפילו אין בכם אלא ק"ש שחרית וערבית אי אתם נמסרים בידם... נ... אז מה הבעיה בירא מעבירות שבידו?? למה אנחנו מעדיפים שהוא ילך וישוב לביתו???

שלא ימס את לבב אחיו כלבבו!!! כן... אותו אחד שגם בשעת מלחמה הוא כל היום עסוק בלדדש על העבירות של אתמול... הוא נזק בחזית... ברגע שהוא יתחיל להילחם בפועל... הוא כל הזמן ישדר חולשה... אוי... איזה נפילות רוחניות יש לי... איזה פושע אני... אין לי סיכוי לנצח... וזו הבעיה שלנו איתנו!!! יש לנו בעיה עם החוסר אימון שלו ביכולת שלו לנצח במלחמה... יש לנו בעיה עם 'ימס את לבב אחיו כלבבו...', מילא כשאתה בבית ואתה ירא מעבירות שבידך... טוב מאוד... זה נקרא תשובה... חרטה ויודי ועזיבת החטא... היהדות מעודדת לשוב בתשובה ולדאוג מעבירות שבידו... **אבל כשאתה במלחמה???** כאן אסור לשקוע ברגשות אשם איזה חוטא אני!!! כאן צריך להיות עם הפנים קדימה!!! אם בעיצומו של קרב חזיתי... אתה עסוק בלאכול את הלב על עבירות שבידך... וזה משחק נטו לידיים של האויב...

על אותו משקל בדיוק בייחס למלחמת היצר של כל אחד מאיתנו... כל אחד והחזית שלו...

כל זמן שאתה בבית שקט ורגוע... תחזור בתשובה וכל המרבה הרי זה משובח... אבל כשאתה נמצא כעת בעיצומה של חזית!!! אתה כעת בקרבות עזים מול פיתויי דורנו... כעת לשקוע ברגשות אשם ולהרגיש לא שווה... אתה יורה לעצמך ברגלים!! אתה כמו ידיך ממיס את לבבך ורק משרת את האויב... וזה מדהים לראות איך היצר הרע עושה שימוש עם הנשק הקל הזה!!! שים לב... זה בדוק ומנסה... אתה יכול לעקוב אחרי זה כמו עיניך... כל פעם שמתחיל קרב של התמודדות בשלל ניסיונות ופיתוים... אוטומטית זה מלווה במטח אלטילרי כבד של תחושה דפוקה... איזה פושע אני... התחושה הזו היא רק שם!!! הלואי ואני ארגיש כזה לב נשבר ביו"כ... הלואי והייתי מרגיש כזה חרטה ויגון ביסלח לנו... אבל לא!!! כשאני מגיע לחזור בתשובה אני כמעט 'ולא זוכר על מה'... אבל בשעת מעשה... כשאני נמצא בעיצומה של התמודדות... כאן אני מרגיש זבל... רשע... משוקץ... ואין ברירה!!! מי האיש והירא מעבירות שבידו ילך וישוב לביתו... א"א להילחם ולנצח בניסיונות דורנו תוך כדי רגשות אשם.

אתה חייב לדחות אותם!!! אתה מוכרח לזהות אותם כחלק מהתחבולות של האויב!!!

די להקלאה עצמית... גם אם נפלת אתמול ואיבדת נקודת זכות... היום יש לך מאבק חדש ואתה יכול להחזיר לעצמך את כל מה שהפסדת... אין לנו כעת זמן לשקוע בבוץ... אנחנו במלחמה!!! אוי ואבוי אם החיילים ישתתפו בלוויית של חבריהם... הם חייבים להמשיך הלאה כי נכון שיש נפילות... אבל אנחנו בדרך לנצחון... בפרט שאין ברירה ואתה מוכרח לנצח!!!

ולסיום: מישוה אמר לי ורט נורא: במכירת יוסף, ראובן היה נחוש להציל את יוסף ולכן הוא הציע לאחים השליכו אותו לבור הזה 'למען הציל אותו מידם ולהשיבו אל אביו...' ותכל'ס: בסופו של דבר תכנית החילוץ של ראובן נכשלה ולפני שהוא הספיק להציל יוסף כבר נמכר למצרים... ולמה?? כי בדיוק אז ראובן לפתע נעלם!! לאן הוא נעלם?? ראובן בדיוק עכשיו מתעטף בשקו ותעניתו לשוב בתשובה על מעשה בלהה... ו... וכשהוא חוזר הוא מגלה שהבור ריק... הילד איננו ואני אגא אני בא... נו... אני שואל אותך... כשראובן כעת חוזר כעת מהבור בידיים ריקות... והוא רוצה להפיק לקחים... למה פעולת החילוץ שלי נכשלה?? מה המסקנה??

שכשיוסף זרק בבור וצריך להוציא אותו משם!!! כעת זה לא הזמן לחזור בתשובה...

כעת צריך לקחת את מושכות הבכורה והאסרטיביות ולהתמלא בחינוניות ותחושת אחריות ולהסתער בפעולת חילוץ ממוקדת ומעשית... יש לי פה את יוסף ואני חייב להוציא אותו מהבור... אני מוכרח להשיב אותו לאבא בריא ושלם... יוסף זו הקדושה של כל אחד ואחד מאיתנו... ולפעמים הקדושה נופלת לבור וצריך להוציא אותה משם... אבל מה לעשות שבידוק עכשיו אני נתקף בשברון לב על כל הנפילות הרוחניות שלי... סטופ!!! לא עכשיו!!! זה לא קשור... כעת אנחנו נמצאים בחודש סיון שעליו נאמר "לעת צאת המלכים, זו התקופה שהמלכים היו יוצאים לתגרות אחד נגד השני, כן... כעת הקיץ בעיצומו ומלחמת היצר בעיצומה ואנחנו מוכרחים להצליח... נא להתמקד במלחמה... עם הפנים קדימה... כעת זה לא הזמן להקלאה עצמית... מי כמוך באלים!!!!!!

תורה מגנא ומצלא!!! ו... אם בשטח לא רואים את זה???

הגמ' בחולין (פה). מספרת שר' היא שרה פשתן והגיע סוג של תולעת עש שמכרסמת את הפשתן והזיקה את הפשתן... והגמ' שם שואלת: איך יכול להיות שהפשתן של ר' היא לכה, והרי אמר רבין בר אבא: משעלו ר' היא ובניו מהגולה פסקו הזיקין והזוועות ולא החמיין יינם ולא לקה פשתנם... בקיצור: ממתו שר' היא עלה לארץ ישראל נשתלחה ברכה בעסקים ומכאן ואילך כבר לא לקה הפשתן... אז איך יכול שבדיק הפשתן של ר' היא לכה??

עונה הגמ' את התשובה המוכרת: הזכות של ר' היא ובניו הועילה **רק לאחרים!!!** אבל לא לר' היא עצמו!!! כלומר: מהיום שר' היא הגיע לארץ ישראל... זהו!! נגמרה הקורונה של הפשתן... הוא כבר לא לוקה יותר... והכל בזכות ר' היא... אבל יש עדיין מישהו אחד שהפשתן שלו כן לוקה לפעמים... קוראים לו ר' היא... ולמה? כי הזכות שלו באמת גדולה ובאמת יכולה להועיל לכולם... חוץ ממישהו אחד שזה לא עובד עליו... קוראים לו ר' היא... והגמ' שם מוסיפה שככה זה גם היה אצל ר' חנינא בן דוסא שכל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני, וחנינא בני די לו בקב חרובין וכו'...

תכל'ס: יש פה שתי שאלות: דבר ראשון: נו באמת... בדיק לר' היא זה צריך לקרות... אחרי שכבר כולם מסודרים... לכולם הפשתן כבר לא לוקה... בדיק עכשיו הפשתן לוקה ועוד דווקא לר' היא...? לעשות דווקא אותו הביש מזל יותר מכולם?? **השאלה השנייה:** נו... מילא ר' היא... הזכות שלו לא מועילה לו... למה? כי שכרו מוכן לו לעולם הבא בלבד... נו... בסדר... אבל הם!!! השכנים שלו!! איזה זכות יש להם שלא לקה פשתנם?? איזה מצוה הם עשו שמגייע להם שהזכות של ר' היא תגן עליהם??

וכצפוי... (וכמתוכנן מראש) שאלה אחת מתרצת את השאלה השנייה:

הזכות של השכנים של ר' היא הייתה שלמרות שלא היה להם שום הוכחה שהברכה הגיעה בזכות ר' היא... בכל זאת הם האמינו שזה הוא!!! האם האמינו שכל הברכה הגיעה להם בזכות תורתו ומעשיו הגדולים של ר' היא... ואדרבה... היה להם ניסיון מאוד גדול... אני במקומם הייתי דורש מרשות ההגירה שר' היא יחזור בחזרה לבלב... תחשוב שסבלנו מרורות מהקורונה של הפשתן... וב"ה זהו!! זה נגמר!! הנגיף עזב את האזור... הפשתן כבר לא לוקה... והנה!! חדשות מסעירות בעיתון... הנגיף חזר... הפשתן של ר' היא נהיה 'מאומת'!! תחשוב איזה פאניקה... הנה זה חוזר ובגדול... כן... ר' היא החוצניק הזה... כנראה שכשהוא הגיע לארץ הוא הביא איתו את הנגיף מבבל... אז שילך מפה... שיחזור לבלב!! **אבל לא!!!** לא רק שהם לא מסיקים כאלו מסקנות... הם ממשיכים לדבוק באמונתם שאם הפשתן הפסיק ללקות זה דווקא בגלל ר' היא... למרות שהפשתן של ר' היא בעצמו לקה!! העובדה הזו לא מזיזה אותם מההכרה בזכות התורה של ר' היא...

כשיהודי מצליח להיאחז בכזו אמונה בהירה בכח התורה של ר' היא!!! אזי כאן התורה של ר' היא באמת יכולה להשפיע עליו ברכה בכל מעשיו ידיו!!! לא רק התורה של ר' היא מגינה אלא, אלא האמונה בכח התורה של ר' היא, היא זו שהגינה... וזו הסיבה שהיחיד שהזכות לא הגינה עליו זה היה ר' היא בעצמו... כדי שהאמונה תהיה מושלמת!!!

אתה יכול לראות לפעמים אנשי עסקים חילונים גמורים שמאמינים בצדיקים... הם מגיעים אליו ומבקשים ברכות... ולפעמים אפילו מצליחים לגרום לך חלישות הדעת... תשמע... איזה אמונת צדיקים יש להם... אבל זה לא נכון!! הם לא מאמינים בכח התורה או הצדקות של הצדיק... לא!!! הם מאמינים בצדיק בגלל שהולך לו... כי כנראה שהכל התחיל מכמה אנשי עסקים שבאמת הלכו לצדיק מתוך הכרה שהעיניים השמורות שלו מחטא יכולות לראות למרחוק והוא יכול להגיד להם במה כדאי להשקיע... וזה באמת הצליח... ואז התפרסם שהצדיק הזה... הולך לו!!! זה 'עובד אצלו'!! ומכאן ואילך מגיעים אליו אנשים לא בגלל שהוא צדיק אלא בגלל שהולך לו... מי שיש לו אמונת בצדיק מסוים כי הוא שמע ש'הולך' שם טוב... אין לזה שום קשר לאמונת צדיקים!!! זו אמונה בפירמה!!! זו בדיק כמו אמונה במכבי תל אביב... (אם הולך להם...) מתי מתחילה אמונת צדיקים??

שאתה הולך לבית המט לנפול של ר' חנינא בן דוסא... ואתה מאמין שה' שולח את כל העושר שבעולם דרך העני מרוד הזה... כי הוא צדיק!!! לעמוד מול ר' היא שיתכן ודווקא הפשתן שלו לקה... וזה לא סתירה שהפשתן האיכותי של כל העולם נזקף לזכותו...

זו אמונת צדיקים!!! לא כל מי שרוצה ליטול את השם יטול... לא כל מי שמאמין לסיפורים איזה ישועות הולכים בקבר פלוני אלמוני ורץ לשם... לא לזה קוראים אמונת צדיקים!!! אפילו לא בצחוק... זה עוד איזה טרנו... לא!! תשכח מזה...

במאמר המוסגר אני רוצה להוסיף משפט קצת רגיש (שמיועד בעיקר למבוגרים... אין לי מושג למה אני כותב את זה...) אנחנו המבוגרים כבר מבינים שכל היידישקייט שלנו נשענת על על הדורות שלפנינו... הסבים והסבתות שלנו... ההורים שלנו שמסרו נפש... שהוזילו עלינו דמעות כמים... וירקו דם למען היידישקייט שלנו בתנאים לא תנאים... ויום אחד הסבא הזה או ההורים נהיים מבוגרים!!! ו... והגיל עושה את שלו... והם נהיים נתמכים... ולפעמים זקוקים גם לתמיכה נפשית... ו... ואז בינינו... בתחושה עמוקה הערכה קצת יורדת... כי אתה מוצא את האנשים הכי מוערכים עליך בעמדת חולשה... ואתה צריך להיות התומך והחזק!!! וזה קשה... זה מבבל...

אבל לא!! לא להתבלבל... גם כש'תשב אנוש עד דכא' ואתה מוצא את הסבא במצב של חצי שברי לוחות... בו בזמן שאתה בשיא החדות והבהירות... זה לא מפריע לו להמשיך להיות זה שאלי נזקף כל מה שיש לך... זה שיינו מחמיין ופשתנו לוקה זה לא סתירה שהנפש הצעירה והמשגשגת שלך נשענת עליו... אם זה הועיל למישהו הלוואי.

מישהו אמר לי שהתפרסמה קריקטורה מכוערת... קריקטורה שבה נראה חרדי פצוע שוכב על אלונקה עם ספר ביד והיילים לוקחים אותו והוא אומר להם תוך כדי: אנחנו שומרים עליכם!!! אני מאמין שקומץ קטן מאוד של דתיים עומד מאחורי קריקטורה כזו שהיא על הקצה של 'מאי אהני לן רבנן' שאין לו חלק לעולם הבא... אבל!!! צריך לדעת שזה לא סתירה שהקריקטורה הזו היא נכונה!!! כן... אם התורה שלנו שומרת עליכם... אז גם אם חלילה וחס ימצא חרדי שוכב על אלונקה והיילים מפנים אותו... זה ממשיך להיות נכון שהוא זה ששומר עליכם!! זה שדווקא הפשתן שלו לקה ושלכם לא... זה לא סתירה שהוא שומר עליכם... שיהיה ברור: אם האמת ש'ושאיתי לכל המקום בעבורם' זה אמת עמידה מול כל מבחן תוצאה איזה שתהיה!!! גם אם בשטח תראה את ההיפך הגמור... ואנא מכם... תאמינו בזה... כי אם תאמינו בזה... זה יעבוד!!! וגם אם לא תאמינו בזה אנחנו נתפלל מעומק לב שהתורה בכל זאת תגן עליכם... ובעזר"ש יפסקו מעלינו הזיקין והזוועות אמן... ולפני שבקש מהם שיאמינו בזה... בראש ובראשונה נבקש מעצמנו שנתחיל להאמין בזה!!! שנתחיל להאמין בכח התורה שלנו... גם ברגעים הכי עייפים והכי פחות מרשימים שלנו...

לרגל ימי הקיץ הממשמשים ובאים אי"ה אנחנו לקראת הוצאת חוברת נרחבת בתעצומות הגבורה והגב הזקוף מול אתגרי 'שמירת עיניים' ושאר ההתמודדויות המאפיינות את קליפת 'יולי יוני אוגוסט' והמסתעף... (מבוססת על הסגנון והתכנים של החוברת 'עיני עיני' אבל מורחבת בהרבה) החוברת מיועדת עבורנו!!! הלוחמים המיועזים שכבר נלחמים בגבורה במשך כל השנה ללא הרף וללא חת... וקצת כח ורוח גבית לא תזיק לנו... את עיטורי הגבורה וטפיחת השכם שאף אחד לא יכול להעניק לנו בשדה הקרב (משיקולים של צו איסור פרסום והסוואה כבידה בפעילות צבאית רגישה איסטרטגית ורב מערכתית...) לא נותר לנו אלא לתת לעצמנו את הכח הזה... כל אחד לעצמו!!!

ולשם כך נועדה חוברת זו!!!

קצת מוגזח לומר: אבל כעת זה תקוע על 'כסף...' ההדפסה של חוברת זו ועבודת הנמלים של מערך ההפצה... זה כרוך בהוצאות שהם לא בכוחנו... אז בבקשה... אני מחפש את ה'מילואימניקים' שמכירים מקרוב את הלחימה העזה, ומליאי הערכה אינסופית ללוחמים הסדירים שלנו שלא הפקירו אותנו וממשיכים ללחום בעוז ולהגן על כל כלל ישראל... ובכן: מי שרוצה לזכות להיות 'תומך לחימה', הנה לך חלון הזדמנות... (יש עוד הרבה חלונות... אבל זה החלון הספציפי שיש לי כעת להציע ואני זקוק לתמיכה כספית) אי"ה נקווה שעד ר"ח תמוז זה יצא לאור... (זה כבר נכתב בעיקר בשבילי, להכריח אותי לסיים...)

לתרומות וחסויות ניתן להתקשר ל-

0527683095 0548446691

וכדי לא להשאיר את הדף ריק:

לוחם שלנו מתוך בית המדרש... אל תבהל... אם פתאום תרגיש קצת עייפות וליאות... ופתאום יש לך פחות כח ללמוד... ואין לך כח לקום בצהרים... לא להיבהל!!!

זו תופעה מאוד נורמלית בתאריך הזה... לא לחינם בימים אלו כל הבתי ספר והתיכונים והאוניברסיטאות... כולם יוצאים לחופש הגדול וזה מוסכמה בכל העולם כולו... ולמה?? כי כולם מבינים שבימי הקיץ החמים יש משהו יותר עייף ולא... ולכן ביום חמישי הקרוב ככולם יצאו לחופש הגדול והענק!!! כי אין להם כח להתמודד כ"י... כי בעצם למה... למה להתמודד... בשביל מה...

המוסד חינוכי ולימודי היחיד ביקום כולו שממשיך עסקים כרגיל זה רק עולם הישיבות והכוללים!!! ממילא העייפות בימים אלו היא מאוד נורמלית... והכי הכי: זה משהו שחולף!! זה עובר!! (כמו כל עונת מעבר שבהתחלה הגוף מגיב בהלם ותשישות וא"ח" הוא מתרגל וחוזר לעצמו) לא נותר לנו אלא לנשום נשימה עמוקה... לקחת את הזמן בסבלנות וזה עובר... מה שבטוח: שורות אלו נכתבות מתוך פיהוק ענק... ובין פיהוק אחד לשני... אך לי הרבה שנים להבין שזה עובר!!! נא לא להסיק מסקנות ולא למחר לקבל החלטות ולגשת לשינויים... זה עובר...

(מה שבטוח: ימי החופש הגדול לא יעברו מתוך החילונים, מערכת החינוך מצידה כבר מאד רוצה לקצר אותם והם פשוט לא מצליחים) ואנחנו קמנו ונתעודד... ה' הושיעה...

הועדה לתלונות הציבור... קדימה להתלונן...

יש לי ערכת חירום שמוכנה לעת הצורך איך להרגיע את הילד שלי!!! כן... כמו בכל בית יהודי... לפעמים הילד שלי מתעצבן... ומתחיל להשתולל ולבכות ולבעוט. וכולם מנסים להרגיע אותו וזה לא הולך... הוא עומד על שלו... וכבר ניסיתי להרגיע אותו מפה ומשם... והוא לא נרגע... הוא ממשיך לצעוק... קורה!!! בפרט בחודשים החמים האלו... (כן... בחור יקר... בעזה"ש בעיתו ובזמנו יהיו לך ילדים ואתה תצטרך להרגיע אותם בדיוק כמו שהמשיגו נאלץ להרגיע כעת אותך...) אז ככה!!! יש לי שיטת חירום שתמיד מוכנה לעת הצורך... אמנם לכתחילה אני מעדיף לא להשתמש בשיטה הזו כי היא לא כ"כ סימפטית... אבל כשכלו כל הקיצין וזה עובר את כל הגבולות... אני נושם נשימה עמוקה ו... ואני יוצא לדרך... יוצא למשימה...

ובכן: מה אני עושה??? פתאום!!! ללא הודעה מוקדמת!!! אני בבת אחת נכנס לאקסטזה!!! אני נהיה עצבני... מתחיל לצעוק כמו בן אדם שרותח מזעם... מה זה צריך להיות... ולמה ככה... לא משנה על מה אני מתעצבן ולא משנה גם על מי... אני צועק על כל מי שרק נמצא ברדיוס סביבי... ואם יש אורחים אני מתעצבן גם עליהם (בחצי קריצה ובתיאום מראש...) אבל זה רציני... אני נהיה מפחיד... מה שנקרא בעל הבית השתגע... ותשמע... מסוכן להתקרב אלי!!! אני כעת רותח מעצבים... ו... ועוד רגע אני שובר פה משהו מרוב שאני עצבני... **ושלא תבינו:** אני לא צועק על הילד שלי... העצבים שלי כעת לא מופנים להתנהגות שלו... לא!!! לא קשור בכלל!!! אני כעת סתם איש עצבני!!! ואז!!! ברגע שהילד רואה אותי עצבני הוא מיד נרגע...

מה יש?? מה קרה??? פשוט מאוד: ברגע שמישהו פה עצבני!!! מה המסר שהוא מעביר?? רבותי!!! אני כעת עצבני!!! אני כעת החתן!!! וקדימה... כולם כעת היחלץ חושים ולהתגייס במאמצים משותף כדי לנסות להרגיע אותי, כמובן אני אחליט האם ומתי אני מעוניין להירגע או שלא...

אז באמת ניסיתי להרגיע אותו... אבל מה לעשות שה'בוס' החליט שהוא לא מעוניין להירגע... הוא כעת מחליט!!! הוא כעת מנהל את האירוע...

נו... מה עושים?? איך אני בכל זאת לא מצליח להרגיע אותו???

פשוט מאוד!!! ברגע אחד החלפתי דיסק... כי סליחה אדוני... מי הכתיר אותך להיות החתן העצבני שכולם צריכים לרקוד סביבו ולנסות להרגיע אותו... גם אני יודע להיות עצבני... אז קדימה... בא נחליף תפקידים... אני כעת בוחר להיות העצבני ואתה תצטרך להיות זה שמרגיע אותי... **זה בדיוק מה שאני עושה!!!** ברגע אחד אני משנה פאזה... ובבת אחת אני פוצח בצעקות... איומים... בום בום... יורה לכל הכיוונים... אני צועק לא ותוך שתי דקות הילד שלי קולט שהזירה השתנתה!!! יש פה חתן חדש!!! אבא נהיה עצבני... וכולם מנסים איכשהו להרגיע אותו... ותוך חמש

דקות הוא מוצא את עצמו פונה אלי ברכות ב'ניסיון נואש' להרגיע אותי... אבל אבא... תבין... כך וכך... עוד מעט יביאו 'את זה' ו... ואז אני כמו בן בודק האם להירגע או לא ובסוף אני 'מחליט' להירגע!!! ו... והוא לבנתיים הספיק לשכוח לגמרי שאני אמור להרגיע אותו... כי מה לעשות שהוא כעת עסוק להרגיע אותי... השיטה הזו היא נפלאה!!! ואני מוכרח להודות שהיא לא רעיון שלי... זו גמ' מפורשת (שבת קד): "לא צריכה דקא עביד למירמא אימתא אינשי ביתיה כי הא דרב יהודה שליף מצבייתא רב אחא בר יעקב תבר מאני תבירי רב ששת רמי לה לאמתיה מוניי ארישא רבי אבא תבר נכתמא..." יעוין שם

בפרשת השבוע, התורה מדברת בגנות התלונות!!!

נו... מה הפתרון הכי אידיאלי למתלונן הסדרתי???

שה' יעזור ובקרוב ממש... זה יתהפך עליך... וכולם יתלוננו עליך...

כן... זה עובד בדיוק כמו הדוגמא מהכעס... הכועס הסדרתי מעביר מסר שאני פה החתן וכולם מוזמנים להרגיע אותי... אז בדיוק אותו דבר בייחס לתלונות!!! כשאתה מתלונן... המסר הוא שאני פה הנכה... אני פה המאושפז... וכל הצוות הסניטאריים והרופאים צריכים כעת להגיע למטה שלי כדי לגרור אותי... לדאוג לי... לדחוף לי לתוך הפה... ובנינו... להיות מאושפז זה... זה לא כ"כ נעים... זה מאוד מגביל...

נו... ומהי הדרך היחידה והכי פשוטה לסיים את האשפוז הכפוי הזה?

ברגע ובשניה שנצליח להפוך את התלונות לכיוון שלך!!! זו אולי מיומנות... איך לגרום שכל התלונות שעד הרגע התלוננת... הכל יעבור עליך... כבר סיפרתי פה פעם שכשהייתי ילד, הלכתי כל שבת ל'תהילים' ולא הייתי מרוצה... היו לי המון תלונות... ולא מקבלים פה מספיק... ומרוב שהיו לי תלונות... שבת אחת החלטתי זהו!!! מהיום אני פותח תהילים... תליתי מודעה: יש תהילים חדש... **תוך שבוע אחד!!!** **מהפך מאה שמונים מעלות!!!** כל התלונות שעד עכשיו התלוננתי... הכל חזר אלי... את אותם תלונות בדיוק כולם מתלוננים עלי... ואני עומד ומסביר מקירות לבי לילדים את חשיבות העניין ומה לעשות ואי אפשר...

ביום שהתלונות עברו אלי!!! באותו רגע הפסקתי להתלונן!!! בין רגע המאושפז בעצמו נהיה מנהל המחלקה בכבודו ובעצמו!

כן... בחורים יקרים... אתם צריכים להצדיע לי... אני אחד מהאנשים הבודדים והאחרונים בעולם שמתעקש לסגור על הבחורים ואני טוען שיש לכם חיים לא קלים... אני היחיד שטוען בקנאות **שאחרי החתונה, החיים הרבה יותר קלים מאשר בתוך בחור!!!** זה בניגוד ל-מה שמקובל לטעון... כולם טוענים שבחורי ישיבות הם מפונקים... יש להם כל טוב שבעולם... והם לא מזיזים את עצמם... לעומת

זאת אברכים ונשואים שיש להם ילדים וטרדות ועול פרנסה והם צריכים לעבוד קשה...

ואני טוען שזה פשוט לא נכון!!! מי שמדבר זה אומר שהוא הספיק לשכוח מה זה להיות בחור... כי... כי... כי יש לכם מושג איזה סבל זה שאין לך שום עול... שום דבר לא נופל עליך... אתה תלוי רק באחרים... **ולא נותר לך אלא להתלונן ??? ! אתה יודע איזה סבל זה???**

תשאל את המפונים... אלו שחיים במלון כבר חצי שנה... תשאל אותם איזה סבל זה לחיות במלון חמש כוכבים ונותנים להם הכל על מגש של כסף... ולא נותר להם אלא לשבת בחיבוק ידיים להתלונן???

זה דכאון!!! זה כלוב מזהב--- ואתה **בתוך** הכלוב!!!

על דור המדבר נאמר: ויענך וירעיבך ויאכילך את המן... למען **עונתך!** כתוב כאן שדור המדבר זה היה **עיניו!!!** מה היה העינוי???

הם היו דור של ישיבחרים!!! ה' מכין להם ארוחת בוקר וערב, ה' מכבס לכם את הבגדים... ה' לוקח אתכם בענן... ה' עושה לכם את הכל... לא חסר לכם כלום... רק תשבו ותלמדו... והתורה קוראת לזה עינוי!!!

למה זה עינוי??? כי בן אדם רוצה שיהיה לו מטבח משלו... רוצה עול משלו... בן אדם רוצה שאם כבר תלונות... שיתלוננו עלי... שאני אהיה **הגורר** שכולם נופלים עלי... ואני לא אהיה הנגרר שנופל על אחרים...

אז נכון שהייתה הוראת שעה למה דור דעה היו מוכרחים לחיות כמו ישיבחרים... כי 'לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן', וזה מה שהיה נצרך במסירת התורה של אותו דור... וזו גם הסיבה שמאז ולדורות הישיבחרים צריכים להיות אוכלי המן כי כך צורת בניית האישיות של הבן תורה שלהם ואכמ"ל... **אבל במקביל צריך לדעת שזה עינוי!!!** זה שנותנים לבחור ישיבה את הכל על מגש של כסף... זה לא עושה אותו מאושר... זה עושה אותו רק נגרר ש... שלא נותר לו אלא להתלונן...

התלונות לא נובעות מפנינו!! התלונות נובעות מסבל!!!

וכאן הטעות הכי גדולה והכי נפוצה... כי השכל הישר עושה ק"ו... אם אותו בחור... כשלא ביקשנו ממנו לנקות אצבע ולא נדרש ממנו לעשות כלום... **בכל זאת הו** לו כל היום תלונות ומה שעושים לו לא טוב לו... אז מה יהיה כשהוא בעצמו יהיה בעל הבית... והוא יצטרך לעשות קניות והוא יצטרך לזרוק את הזבל... ולהזיז את עצמו... אז מה יהיה אז? יהיו לו פי עשר יותר תלונות?? **אז זהו שלא!!! זה בדיוק הפוך!!!**

ביום שהוא יקח אחריות והוא יצטרך להזיז את עצמו... כל התלונות יעלמו כלא היו... הוא יתחיל לחיות!! לרוץ... להתרוצץ... ולעשות הכל... ואדרבה... הוא יהיה פנוי לקבל תלונות... ברגע שהוא יפסיק להיות נגרר הוא פתאום יקבל כוחות להיות גורר... **הוא יתפוך מקוסר לקטר!**

בעורף... שיכניס אותך לסדר א'... ונו... תכנס כבר לסדר ב'... ולמה אתה לא זז... ותבא לתפילות... ואיפה היית שבת.

אבל ברגע שזה נהיה אריס או קבלן או חוכר...??
זה תענוג!!! אתה לא צריך לעמוד לו על הראש!!!
כי הוא אינטרסנט בדיוק כמוך!!! עשיתם ביניכם הסכם... בעל הבית מקבל 33% והאריס מקבל 77% אחוז... מה... זה משתלם?? מה... לא יותר כדאי לבעל הבית לקחת את כל ה-100 אחוז ולשכור פועלים ולא אריסים??

מה התשובה?? ברגע שהאריס מקבל שבעים אחוז!!! הוא יעבוד פה עם כל הנשמה... וה-30% שישאר לי... יצא הרבה יותר ממאה אחוז שאני יכול לקבל אם אני אעביד פה איזה פועל מפהק שמחכה לסיים משמרת... אין אחד שלא מבין את זה!!!

בחור שמחובר לשיבה... בחור שמרגיש פטריוט וחלק מהשיבה... התפוקה שלו היא פי עשר מבחור שכתוב לו על הגב נגרר... וזו הטעות של כולם ללא יוצא מן הכלל... אני ישבתי לי בישיבה עם קצת בחורים... מטבע הדברים הייתה פחות אוירה... פחות אפשרויות של חברות... ואז טען לי אותו חבר: מה... אתה לא חושש שאם יש פחות אוירה וכחות מצב של לימוד... אתה לא מוכח שזה יוריד לך את ההתמדה ואולי גם את היראת שמים??? אמרתי לו: אתה אפילו לא התחלת להבין את ה'אירוע' אתה אמנם לומד בבית מדרש מפוצץ... דחוס... המון לחץ חברתי ומלא מלא תורה... אבל אתה פועל!!! אתה מרגיש פה שכיר יום!! ואילו אני נמצא אי שם רחוק... אבל אני קבלן עבודה... אני מחובר בכל הרמ"ח והשס"ה... אתה לא מגיע לתפילות בישיבה כי... כי אתה פועל... וזה כ'מקום שנהגו שלא להשכים'... זה לא חלק מחוזה השכירות יום שלך... אבל אני מגיע כיו... כי צריך שיהיה פה שחרית!!! זה בנפשי... מה... אתה רוצה שלא יהיה שחרית בישיבה?? נפלת על הראש? אני מגיע ללמוד כיו... כי צריך שיהיה פה אוירה של לימוד... זה חשוב לי... אני מגיע לסדרים ביום ששי כי אני הוא זה שמפעיל את היום ששי בישיבה... (תאמין לי שאני לא יותר טוב ממך... אם הייתי לומד יחד איתך בישיבה של 900 בחורים... היה לי מאוד קשה להגיע לסדר א' ביום ששי כי יש רק 200 בחורים בבית מדרש ואין מצב... אבל אני כעת לקחתי על עצמי להפעיל את יום ששי בישיבה, אני דואג שיהיו פה 20 בחורים בבית מדרש... אני מארגן להם מזונות ושתייה...) נו... אז תגיד לי: מי יותר שקוע בלימוד?? מי יותר מחובר ללימוד?? מי שנוסע על ליין של 1000 בחורים, או מנוע שמפעיל בית מדרש של 20 בחורים??

בקיצור: יש פתרון!!! יש פתרון לכל התלונות הקשות של הציבור החרדי... פשוט לקחת את התלונות עליך... לקום ולפתור את הבעיות... יש פתרון לעייפות והתשישות והתחושה של הנגררות... פשוט תהיה גורר ולא נגרר... אם יש לך תלונות שאין אוירה בבית מדרש של 200 בחורים, הפתרון הוא לעשות אוירה של לימוד בבית מדרש של 20 בחורים... אם יש לך תלונות שלא כולם משרתים אותך... הפתרון היחיד הוא להתחיל לשרת את כולם ואז לזכות להיות גורר ולא נגרר... נטו עניין של איכות חיים...

אבל לא לבנות ולייצר... כעת עם ישראל עוסק בלבנות את השיעור קומה של כנסת ישראל!! זה לא עובד עם תלונות...

זכיתי בתור בחור להיות במחזור של מייסדי ישיבה... (אמנם לא ממש על ההתחלה... אבל לא משנה) א"א לתאר את התחושה העוצמתית של הפטריוטיות!! את תחושת האכפתיות והאחריות... תסלח לי על הביטוי... זה היה כיו!!! במקום לעבור את חיי הבחורות כמו שוונץ ולהתלונן... מצאנו את עצמנו במקום מוביל... עם הפנים קדימה בתחושת אחריות, אנחנו מייסדי ישיבה, אנחנו חלק מהקמת מקום תורה חדש... איזה מפונק הייתי... זו תופעה מאוד מעניינת: כל ישיבה שנפתחה... איזו שתהיה... המחזור הראשון של המייסדים!! הוא מחזור מצויין!!! הבחורים אחד אחד... כל אחד 'מספר'!!! אז פעם חשבתי שזה סוג של השגחה פרטית... שבשביל שתהיה התחלה טובה ה' שולח בחורים עם פינצטה בשביל ה'סיפפתח'!! עד שקלטתי שזה לא סימן אלא סיבה... ברגע שבחור נהיה שותף פעיל ביסוד ישיבה... אוטומטית הוא נהיה פטריוט... הוא חלק מהעניין... זה מעיף אותו למעלה... הוא פורח... מבלבל... והוא פשוט חוסך לעצמו את התופעת לוואי הבלתי נמנעת של 'הימים שעברו בחושך' של הנגררות והנרגנות של הישיבוחר אוכל מן... מומלץ בחום! אני חסיד גדול של ה'זיווג שני' של הישיבות קיבוץ המאוכלרות שנפתחות (ואולי הם גם נסגרות במהירות... ואז מה... מספיק שנה אחת להיות בזדה מקום וזה מטביע חותם לכל החיים!! אל תמנעו בלפתוח 'ירחי כלה' כאלו אפילו לתקופה... זה עושה בקצת זמן מה שמקום אחר לא עושה בקביעות... זה הכי נפלא... אחרי שדפקת פוזה ודפקת כרטיס והתקבלת לישיבה המרשימה כעת תצא לסבב של זיווג שני ותחפש לעצמך את עצמך...) לך לשם!! כן... יש היום צורך ברשת ישיבות נובהרדוק... בקבוצה של 15 בחורים שמגיעים חדורי מוטיבציה להעמיד עוד מקום תורה בארץ ישראל... במקום להרגיש שוונץ בישיבה של 900 בחורים... לך יחד עם ר' חייא ותפריח עוד מקום תורה בקצה גבול ישראל בגבת ועד אנטיוכוס... תאמין לי שאם האינטרס שלי היה 'ערי השדה' לא הייתי אומר לך את זה... כי מקובלנו שבחור ישיבה בשנים אלו צריך להתמקד בעליה הרוחנית שלו... אז זהו!!! שהמרויח הגדול ביותר זה אתה... תלך למקום שלא יהיה לך על מי להתלונן כי זה יהיה אתה... זה יהיה שלך... זה יהיה חלק ממך... צא מהבוץ... צא מהבועה... תפסיק להיות קרון שכוח שמעלה קיטור... תתחיל להיות קטר מוביל!!!!

זה כעת כל הסוגיות בסוף מסכת בבא מציעא... אחרי שסיימנו ללמוד את השוכר את הפועלים... כעת הגיע הזמן ללמוד על קבלן ואריס...

יש הבדל תהומי בין שכיר יום, לקבלן!!
שכיר יום הוא 'עבד' ליום!! אני כעת יום שלם 'שיין לך'!! תגיד לי מה לעשות ואני עושה... מה הפלא שהגמ' אומרת שהרוצה לכולת ממנו ישכור פועלים ולא יעמוד עליהם... אם אתה שוכר פועלים ואתה לא עומד להם על הראש... העבודה לא תתקדם בגרוש!!! כי פועל, כל כולו שלעפצץך... הוא לא ממנה לשום מקום... הוא יודע דבר אחד: אני פה עד הלילה!!! אני תקוע פה אצל הבוס שלי... ולא נותר לי אלא לאכול כמה שיותר (מהמחובר לקרקע) ולעבוד ולהתאמץ כמה שפחות... כאן חייבים את בעל הבית שינשוף

אז פעם כבר כתבתי את המסר הזה בתור הרגעה להורים שחוששים שהילדים שלהם לא נוקפים אצבע... ומה יהיה איתם אחרי החתונה...

אבל עכשיו אני לא פונה להורים... אני פונה אליך!!! אתה הבחור!! תדע לך שאני מבין ללבך!!! כולם צועקים עליך שאתה לא נוקף אצבע ואתה רק מתלונן כל היום... אל תדאג... אתה בסדר גמור... אתה לא עצלן ואתה לא אשם... כל הבעיה היא בנתונים שלך... פשוט שללו ממך נטילת אחריות... נטרלו אותך מכל מטלה ולכן אתה כ"כ מתוסכל ומתלונן... לכן שום דבר לא טוב לך... ואל תדאג... הכל יעבור...

רק מה??? אם באמת איכפת לך מעצמך... ואתה רואה שיש לך באמת יותר מידי הרבה תלונות... אם אתה רוצה באמת לעזור לעצמך!!! אז תשמע לי... במקום להמשיך להתלונן... ולהמשיך להאשים... תשמע לי...

קום על שתי רגליך האחוריות... ואיכשהו... לא יודע איך... אני לא נכנס לפרטים... איכשהו תקח על עצמך איזה עול!!! תעמיס על עצמך איזה פרויקט!! לא יודע מה שזה יהיה... אם זה לפתוח איזה סדר לימוד או משמר... ו... ובעזה"ש זה ילך... וזה ילך כ"כ טוב... עד כדי כך שבעזה"ש יהיו גם תלונות... בטח תלונות... אדוני- זה שלך!!! אתה בעל הבית!! למה אין כיבוד... למה חסר חלב... ולמה לא שילמת בזמן וכו' וכו'...

ותאמין לי שהתלונות יהיו כף לך... לא שזה יהיה קל!!! אבל אם יש משהו יותר קשה מלהיות אחות בבית חולים זה להיות מאושפז בבית חולים... אני מאחל לך להיות הגורר ולא הנגרר...

בפרשת השבוע התורה מדברת בגנות המתאוננים!!! חד וחלק!!

ולכאורה זה תמוה: איך אפשר להכליל ולדבר באופן גורף נגד מי שמתלונן...?? הרי תלונה זה משהו אינדיבידואלי... מאוד מאוד תלוי מהי תלונה... יש תלונה מוצדקת ויש תלונה לא צודקת... יש צודק יותר ופחות אבל לא! התורה לא נכנסת לפרטים... ברגע שעם ישראל מתאוננים... הקב"ה מיד כועס... ותבער במ אש ה'... והשאלה היא למה???

אז הנה!!! זו הנקודה!! כל תלונה לגופו של עניין... יתכן שהיא צודקת... אבל מה שבטוח דבר אחד: ברגע שאתה הוא המתלונן!!! זה אומר שאתה הוא הנגרר!! אתה כעת יושב על הקתדרא... וקדימה... אתה עוסק בלהפעיל את כולם... שכולם ישרתו אותך ויעזרו לך וידאגו לך...

וממילא זה כבר לא כ"כ משנה אם אתה צודק... אתה כבר לא בקטע!!!

הקב"ה מצפה מדור דעה... תהיו חלק מהעניין... ולהיות חלק מהעניין זה להיות גוררים ולא נגררים... אם אתה מתלונן זה אומר שהתרימו אותך... התחננו לך שתסכים לבא... וממילא יש לך תלונות על חוסר שירות ואי עמידה בלוח זמנים... ככה אי אפשר לזוז קדימה!!! ככה אפשר לשרוד...

בא מהר... שיא הנייאעס... חדשות און ליין... פה בחצר שלנו...

אנחנו משפחת מושטוביץ. לא נעים. אבל אנחנו טיפוסים שמאוד אוהבים עקשען... ואנחנו גרים בדיוק במקום הנכון... פה זה מרכז העצבים!!! כל הנייעס הכי רגיש בעיירה מתבשל כאן... יוצא מכאן... כל הסקופים הכי טריים יוצאים מהחצר שלנו... מה יש?? אתה בטח חושב שאנחנו גרים ליד בית הדין ואנחנו פוגשים את כל הדרמות... אז זהו שלא! יש מקום עוד יותר איסטרטגי מבית הדין... הלא הוא הבית של הסופר!! אנחנו שכנים של הסופר הרשמי של העיירה שבי"ד סומכים עליו... תצחק תצחק... תגיד כולא סופר... אבל לא... מי שמבין בנייעס יודע... שאולפן החדשות האמיתי זה בחצר ביתו של הסופר... יש פה כל היום התגודדות, התלחשות, פרשנויות... לפעמים אנשים חשובים מגיעים כדי לקבל עדכונים והערכת מצב... ולפעמים זה נראה כמעט כמו איזה 'מסיבת עיתונאים'... ושלא תבין: זה לא באמת רשמי... אבל ככה זה יוצא...

אני אתחיל מהסיפורים היותר קלאסיים... לדוגמא: אתמול בשעה חמש בצהריים הופיע כאן ר' קלמן הגביר ור' זלמן העגלון ויחד איתם שני אברכים מבית המדרש... לא הייתי צריך יותר מידי לנחש... הניסיון שצברתי בשילוב חוש הריח המפותח שלי... מיד הבנתי שכנראה שוב ר' קלמן בא לתת הלוואה והפעם לר' זלמן העגלון, והרי אין כותבין שטר ללווה אא"כ מלווה עמו... והשנים הנוספים זה העדים... ואכן תוך חצי שעה כבר אומתה ההשערה שאכן מדובר בהלוואה... טוב טוב... כל הנייאסנים... גם אותם המוזרות בלבנה שטויות חוטים... כולם כבר יודעים לנייעס שר' זלמן גם כנס לרשימת הלווים של ר' קלמן הגביר...

כן... כולם כבר יודעים כאן בעיירה שר' קלמן הכריז על שינוי מדיניות... הוא כבר לא מוכן יותר לתת מלווה על פה!! כי היו שלא החזירו לו הלוואות והוא נשאר תקוע... ולכן זהו!! סאז ר' קלמן לא מוכן לתת הלוואה אלא רק אם הלווה מוכן לשעבד את הקרקע שאם הוא לא מחזיר ר' קלמן גובה מהקרקע שלנו!!! **רק כאן יש כלל ברזל!!** שאם ר' קלמן דורש שהקרקע של הלווה תשתעבד להלוואה, זה תקף רק בתנאי שההלוואה מתבצעת ע"י שטר רשמי!!! ולכן סאז... אחת לכמה שבועות דמותו של ר' קלמן נצפית כאן... כל פעם הוא מגיע עם מישהו אחר... וכבר כולם יודעים למי הוא נתן הלוואה... טובי הזכרון יודעים מי הראשון ומי השני... יש גם כאלו שיודעים את גובה הסכום, עכ"פ זה הנייעס העדכני האחרון שיצאה מ'חצר הקודש'.

אז נכון!! אני יודע שהצפונים והדרומים לא כ"כ אוהבים את הסגנון ה'חפרי' הזה... כי היו באמת... שני אנשים באו פה לכתוב איזה מסמך אצל הסופר... מה כולכם דוחפים את האף?? אז נכון... יכול להיות שזה קצת חסר טאקט... אבל ב"ד דווקא מעודדים בשתיקה את הנייעס הזה... כמובן לא באופן רשמי... אבל אחרי שהאימביציית והאנרגיות האלו קיימות... אז ב"ד נותנים לזה להתרחש כי זה עושה שירות מאוד חשוב... יש לנייעס הזה השלכות מרחיקות לכת... כן... זו מוסכמה: **שטר קלא אית ליה!! לשטר יש פרסומות!!** והפרסומות הזו היא הצלה גדולה... אין לך מושג כמה תקלות נמנעו כתוצאה מהנייעס הזה... הנה... בדיוק בשבוע שעבר הופיע פה פתאום הסו"ץ ר' פייביש... והוא התחיל לנייעס יחד עם התברה פה בחצר של הסופר... זה היה די מוזר... ר' פייביש הוא איש חשוב... לא מתאים לו לעמוד פה ולפספס... ו... ואז ככה בדרך אגב הוא לפתע שאל...

אז מה קורה עם ר' ולוול? מה איתו??

אה... בטח... ולוול היה פה לפני חודשיים!! הוא גם לקח הלוואה מר' קלמן... ר' פייביש יותר ממקומו כנשון נחשו!! מה? מה אמרתם?? ולוול היה פה... הוא לקח הלוואה?? תודה!! תודה מעומק לב!! ר' פייביש קם מיד והלך... רצתי אחריו... מה... מה קרה?? ר' פייביש ענה לי בחצי פה... הצלתם אותי ברגע האחרון... הייתי בדרך לרכוש ממנו את השדה שלו!!! ועכשיו אני יודע לקחת כמה צעדים אחורה כי זה חתול בשק... כי זה משועבד להלוואה של ר' קלמן... פייביש היה די מרוגש: אתם הנס שלי!!! המידע שזזרם מהבית של הסופר ממש הציל אותי... רק זה היה חסר לי... לקנות ואז ר' קלמן היה מוציא עלי שטר טירפא ולוקח את השדה שלי ואז הייתי הולך לולוול ולך תחפש אותו... נס!!! נס שקבלתי את המידע בזמן... כן... רק בזכות שהיה פה שטר... לכן היה לזה קול... וזה התפרסם... ומסילא לר' פייביש היה דרך אין לעשות בירור כדי לברוח מהעיסקה הזו... ועל זה!! על זה מתבסס כל הקלף והסמכות של ר' קלמן לבא בכלל לגבות מהלקוח... כי... כי היה לך דרך אין לברר... אצל מי?? אצל הנייעסאנים של השכונה... נו... אתה רואה איזה השלכות מרחיקות לכת תלויים בנייעס של החצר של הבית של הסופר???

ואכן באמת כל תנועה 'חשודה' שנכנסת בלאט לביתו של הסופר... מעוררת כל מיני דובים מרצם והשמעות מתחילות להתרוצץ... אז כאמור... זה עוד הסיפורים הכי עדינים... כי יש גם את הסיפורים היותר עגומים...

אם זה התחום של אבן העזר... אז הסופר שלנו נאלץ מידי שבוע לכתוב כמה גיטין... וכשמדובר בגט שצריך להגיע ממדינה למדינה... אז לפעמים השליח צריך להיות נוכח כדי שיוכל לומר בפני נכתב ובפני נחתם... וכבר קרה לא פעם שהיה בעל שהכריחו אותו לכתוב גט לאשתו והוא רצה לעשות חיים קשים... ואז הוא נעמד בשטיבלאך אחרי שחרית... (הסיפורים האלו קורים בדרך כלל במניין של 11 בבוקר) ואמר: כולכם כתבו גט לאשתי!! ואז באמת היו חייבים להזעיק את כל ה-12 מתפללים, וכולם ביחד הלכו לסופר, אחד כתב, וכולם חתמו... (אגב: שם דווקא הסופר לא יכל לכתוב... הוא רק נתן הוראות לאחד מה-12 שצריך לכתוב) וכבר קרה לא פעם שהזעיקו את הסופר באמצע הלילה מהשינה אס או אס... שיש פה שכיב מרע שאמר כתבו גט לאשתי כדי שלא תפול לפני יבם ואם נחכה עד הבוקר יתכן שהיא תהיה אלמנה ולא גרושה... אבל לפעמים גם מוזגים כאן לחיים... כי לפעמים נעשה כאן שטר מכירת קרקעות!!! עסקאות של קרקעות נסגרות כאן... ומה אתה חושב...

בקיצור: לא נוכל בשורות הספורות האלו לפתוח את כל סוגי ה'טיפוסים' וה'מסמכים' שעוברים כאן בסרט נע ונסגרים ונחתמים תחת ידו של הסופר... אבל כמו שלהבדיל במדינת הציונים יש מושג מיתולוגי שנקרא 'טופס 4' או טופס 17... אז גם אצל הסופר יש מגירות מגירות... יש כמה עשרות סוגי שטרות מובנים ומוכנים לכל תרחיש!! חלקם אי אפשר לתזמן ולכתוב מראש... כמו גיטי נשים שחז"ל גזרו שאסור לכתוב לפני שהבעל מבקש... משום מעשה שהיה... היה פה סופר אחד שהיה קצת פחות ירא שמים... והוא כבר נתכן לאנשים מראש את המצב המשפחתי שלהם... ולפי הטונים בקומה מלמעלה הוא כבר הבין ש'זה עניין של זמן'... אז הוא כבר ישב והכין גט!! ומישהו שמע אותו ממלמל תוך כדי הכתיבה, דוד יצחק, ו... ופראדל... שמו כשמו וזה הוגנב לאזני האישה והיא כבר הבינה שבעלה שלח אותה וניהיה שם פיצוץ שלם ואי איומן מוחלט ולך תוכיח לה שזה היה בסה"כ ממוחו הקודח של הסופר... מה שבטוח... אני מודה לה' שאני לא גר בשכונה הזו... נכון שצריך את זה... צריך גם נייאסנים שיעבירו מידע נחוץ לגורמים הרלוונטיים... אבל תודה... אני מוותר על התענוג!! שמישהו אחר יעשה לנו את העבודה הזו... ומה אתה חושב... סירת לך פה בקושי על שלוש שטרות... מה עם: א. פתיחא. ב. כתובה. ג. אדרכתא. ד. זמנא. ה. שטרי הקנאה, ז. שטר שומא/אגרות שום-ח. שטר חלטא. ט. שטר הדאה. י. דייתיקי. יא. אפותיקי-יג. שובר, יד. אגרות מזון... ויש עוד רשימה ארוכה... מה שבטוח: יש הרבה הרבה נייעס... ועדיף שלא נדע מצער...

האם גם אתה מצליח לזהות 'בינה'

מלאכותית??

מסופר על האר"י הקדוש שהוא היה מסתכל על המצב של בן אדם והוא היה רואה עליו את הכל... את כל המצוות והעבירות שהוא עשה... וכתוצאה מזה כשאנשים היו פוגשים את האר"י ברחוב הם היו שומטים את הכובע על המצב ש'לא יראה'!

אז להבדיל אלף אלפי הבדלות!!! אני אמנם לא הגעתי למדרגה שאני רואה על המצב... ממש לא!! (אגב: אני מאוד גרוע בהתרשמות חיצונית ראשונה, אני כמעט תמיד מפספס בדיאגנוזה...) אבל יש משהו אחד כן!!! לאחרונה נראה לי שהגעתי למדרגה... שאני מסוגל להסתכל על פרסומת שרואים שם דמות של בן אדם... ואני יודע להבחין האם זו דמות אמיתית או ש... שזו דמות מעוצבת מה'בינה' מלאכותית!! אני לא יודע איך להסביר את זה... אבל לפעמים אני רואה פרסומת ואני רואה על הפרצוף של הבן אדם ש... שהוא לא אמיתי!!! אני רואה שהוא לקוח מהבינה מלאכותית...

קשה לי להגדיר איך אני מזהה את זה... תאמין לי שעומד לי על הלשון ש... שאני רואה עליו טומאה... אבל מה לעשות שאף פעם לא ראיית טומאה... אני לא יודע איך טומאה נראית... אבל אם לזה קוראים טומאה... אז אני מתחיל להבין איך היא נראית... לא יודע... אני מסתכל על התמונה ומישהו שם לא טוב לי... מישהו שם במבט דוחה אותי... מ"ם גימל' עיין' וי"ד למ"ד-אותי...

הסיבה היא פשוטה: יש גבול!!! יש גבול כמה אפשר לדחוף את האף לתחום של הרבש"ע... ניסינו לדחוף את הידיים שלנו לכל דבר בעולמו של הקב"ה... וה'בינה' מלאכותית' זה כבר עובר לגמרי את גבול הטעם הטוב!! זה כבר להינסל ל'בינה'!! זה כבר להינסל לתוך ה'ציוורים' של הקב"ה... וזה כבר דוחה!!!

שים לב שאני מתקשה להסביר את התחושות... אבל משום מה אני חושב שיש עוד כמה וכמה ו... וכמה שמדוהים איתי...

ולכן אני רוצה לתת עצה הגונה לגרפיקאים החרדיים ובעיקר למעסיקים שלהם... קחו בחשבון שפרסומת שיווקית שלקוחה מ'בינה' מלאכותית' היא עלולה להזיק יותר ממה שהיא מועילה... למה?? כי אנחנו 'עולים על זה!!' וזה פשוט דוחה אותנו!!

סו"ם המטרה של פרסומת זה לתפוס את העין ולהשאיר אותה בטעם של עוד... ואילו אצלי זה פשוט גורם לי לדחיה... יתכן שבטמטיסטיקה הכללית לא ידוע על משהו כזה... אבל קח בחשבון שאנחנו חרדים!!! אנחנו עדיין נאמנים ל'פירמה' המקורית של בורא עולם... ממילא קח בחשבון שיש לנו טביעת עין יותר חדה לזיופים שרק אנחנו לא עולים עליהם... תבין: מילא מי שעבר ליד האר"י הקדוש... מקסימום כיסה את המצב שלא יראה אותו... אבל אתה רוצה שאנחנו נראה את הפרסומת... **אז תבדוק אם נעים לנו לראות את זה... שונה בדיקה!! זה עניין שלך!!!** וסתם ככה... כשמישהו עונה לי תשובה ואני מזהה לפי המבנה של הדברים שזה לקוח מה'בינה' מלאכותית' זה כ"כ מעצבן אותי... כי תבין: המשמעות של 'בינה' מלאכותית' זה אומר שדיברתי עם בן אדם שהוא צריך אותי ושאלתי אותו שאלה... ואין לי מנימום של כבוד להקצות לי כמה דקות של יחס ולנסח לי תשובה... הוא הולך לעבד כנעני שלי שנקרא 'בינה' מלאכותית' ונותן לו פקודה ממנו לנסח לי תשובה ולשלוח אותי לעזאזל...

זה מרתית אותי!! (סליחה מכל מי שמתנסח מאד יפה וכבר חשדתי ב) כנ"ל גרפיקאי שפעם עמל וטרה והכניס לב ונשמה כדי להעביר מסר... ופתאום בשתי שורות הוא שולח את הכלבלב שלו שיעשה עלי את הסיכוב והוא הולך לישון... עד כאן!! עד כאן לאנאנה!!! רוצה לעשות עלי סיבוב?? בסיידר... נבלע את זה... אבל לפחות תתאמץ... אבל לשלוח את ה'קוף' שיעשה עלי סיבוב? עד כאן!!!

האם אני היחיד שעלוב כ"כ עמוק מזה?? אולי...

פרשת בהעלותך

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת טז' סיון התשפ"ד

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
19:32	20:23	21:21
19:31	20:22	21:18
19:34	20:25	21:22
19:31	20:22	21:17

י-ם
ת"א
חיפה
ב"ש

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ" 050-4194600

לע"נ: מר"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

זה שמכיר את אחרים-פקח הוא. זה שמכיר את עצמו, פקח עוד יותר. זה שמנצח אחרים-גיבור הוא. זה שמנצח את עצמו, גיבור עוד יותר.

המעשה המשמח ביותר- הוא לעזור לאחרים.

פעם אחת היה הבעש"ט בקהילת קודש נמרוב, והיה הולך הבעש"ט מבית גדול לבית קטן, עד שתעה למרתף ונכנס למרתף. וצוה לבדק מוחות. שאל אותו איש אחד: ואם יתעה איזה אדם, יתלה תכף באיזה דבר שמא מקרה הוא? השיב לו הבעש"ט: **אצלי אין מקרה.** ומזה יאמין כל אדם שכל דבר בא בהשגחה ולא יתלה במקרה, חס ושלום.

יהודי אשר היה נשוי שנים מספר וטרם נפקד, החל דורש ברופאים וברפואות, אך ללא הועיל. בצר לו פנה אל הצדיק חכם **מסעוד סאס** זצ"ל ושח לפניו את צרתו, הצדיק ביקשו, כי יבוא אליו עם נוות ביתו, כאשר הגיעו בני הזוג אליו **האיך להם פנים** ואמר: אם אתם רוצים ילדים, תדליקו נר לכבוד נשמת דוד המלך. לאחר מכן אמר להם: "החל מליל שישי הקרוב, תבואו לשרת את ציבור המשתתפים בתהילים, האישי - את הגברים, והאישה - תשרת את ציבור הנשים" ואכן לאחר מספר שבועות זכו להתבשר בהריון תקין ובריא, **וכיום לבני הזוג** כבר מספר ילדים בריאים ושלמים.

אהבת ישראל פירושו לאהוב יהודי **בלי הבדל** אם הוא למדן או יהודי פשוט. ואפן האהבה צריכה להיות בהתגלות האהבה ממש בנשיקה כמו **באהבת תורה** שאתה מחבב ומנשק גם את המעיל של ספר התורה.

כל האנשים הם גאונים, אך אם תנסו לשפוט דג עיף יכולתו לתפס על עצים, כל חייו יהיו במחשבה שהוא טיפוש.

לרבי סעדיה אביב זצ"ל היתה אהבת התורה שאין כדוגמתה, תורה מתוך יסורין, זכה **להרביץ תורה** ולהאריך את התורה על רבים בעיר אשדוד, כמו כן עסק בטהרת המקוואות במסירות רבה כאשר היה בודק מקרוב את **עשיית המקוה** על כל היבט ההלכתי ודואג לטהרתן של ישראל.

לע"נ רחל (רשל) אלבו בת קלרה

סיפר הגאון רבי **מסעוד בן שמוען** שליט"א, כאשר רבי **שלום יצחק** זצ"ל, היה גר בתל אביב היה הולך ברגל מביתו מרחק גדול. יום אחד פגש אותו רב גדול, **ושאלו מדוע** כבודו הולך מרחק כה רב ברגל? השיב רבי שלום, באוטובוס יש פריצות איומה, קשה לשמור את העיניים, וכשאני הולך ברגל, אני מסתכל רק למטה בריצפה, **ולומד** ולא מרגיש מה שהולך סביבי.

שמחה היא **האושר האמיתי.** אחד פרש "איזהו עשיר השמח בחלקו", ואמר: איזהו **עשיר אמיתי** - זה השמחה בחלקו!

פקודיה לפנהיפיה

הן נפגשו שתיהן באותו חדר בבית חולים במרכז הארץ. האחת מבני ברק והשניה מאחד הקיבוצים ממעוזי השומר הצעיר. במשך שהותן יחד שוחחו על נושאים רבים, אולם ענייני השקפת עולם-הס מלהזכיר. כאילו ידעו שאין הסכמה. בשעות הביקור נראו קרובים וידידים רבים. לבני ברקית הגיעו חברות מבית יעקב, ואילו לשניה מהקיבוץ. **ווג אחד יוצא דופן** היה מגיע מדי יום אל הקיבוצניקית דווקא. הבעל-זקנו יורד על מידותיו וציציותיו מתברדות ברוח, והאישה צנועה, בת ישראל כשרה. השאלות ריחפו באוויר, אבל טרם נשאלו, עד שיום אחד "נשבר הקרח". הקיבוצניקית אמרה לבני ברקית: "ודאי מפליא אותך מי הם המבקרים הדתיים, אלו הם בני ובתי".

למראה התמיהה וההשתאות החלה לספר את השתלשלות העניינים: "לפני מלחמת העולם השתוללה ברחוב היהודי מגיפה רוחנית קשה שנגסה בכל חלקה טובה. אני הייתי בת למשפחה חרדית, אך נתפסתי לגלי הזמן ונקלעתי לקבוצת הכשרה לעלייה לישראל. בבית כבר ישבו עליי "שבעה" וביכו את התדרדרותי, אך למרות זאת לפני עלייתי ארצה הרגשתי צורך נפשי להיפרד מאמי ע"ה. התדפקתי על הדלת, והיא קיבלה אותי עם דמעות בעיניה. וזה מה שאמרה לי בשעת פרידה: "בתי, את כבר לא תמשיכי כנראה בדרך הרוחנית שבה חונכת. תשכחי את שירי הערש הספוגים רגשי יהודי, לקולם נדנדתי את עריסתך. אך דבר אחד אבקשך, כשיגיע היום שבו תבני את ביתך, שימירי בכל כוחך על **טהרת הבית היהודי**". נצרת את הדברים בליבי, מבלי שאבין את חשיבותם. מיד לאחר עלותי ארצה פרצה השואה ויותר לא זכיתי לראות את אמי ע"ה. מילותיה האחרונות היו כיוון דרך וצוואה עבורי. כאשר הקמתי בית בישראל, למרות שלא שמרנו על מצוות, כשרות, שבת וכו', בכל זאת דרשתי תנאי אחד, לקיים צוואת אמי. ואכן הקמנו בית בקיבוץ השומר הצעיר, בהבדל אחד מהיתר. שמרנו צוואת אמא בכל תנאי. נולדו לנו שני ילדים, בן ובת. 30 שנה יקנו מאורח החיים הידוע של הקיבוץ, עד שהחלו להכיר את צור מחצבתם-מחצבתי עיני האם מלאו דמעות שמחה כאשר אמרה:

הם חזרו בתשובה וזכיתי לראותם כפי שאת רואה אותם היום. **כל חברי הקיבוץ מקנאים בי** על כיבוד האם שהם מכבדים אותי. מלבד הרבה נחת שיש לי מהם. (העורך)

העלון לעילוי נשמת: הרב חיים מרדכי לבטון זצ"ל הרב שמעון סופר זצ"ל זכותם תגן עלינו

הגשר שהכי קשה לחצות הוא הגשר בין דיבורים למעשים

כאשר גדל הנער רחמים

חי חיותה, החל אביו ללמוד ולחנכו ליראת ה', שלחו ללמוד תורה אצל הגאון רבי דוד (דידו) הכהן זצוק"ל אצלו למד חמוש, הלכה ותלמוד. כבר מילדותו הצטיין הנער

רחמים חי חיותה

בלימודו, והיה מתאבק בעפר רגלי חכמי הדור כדי לשמוע לקח מפיהם וללמוד מדרכיהם והליכותיהם בקודש. הכל הכירו בו כי **לגדולות נוצר** עודנו בטל ילדותו היה מחדש חידושי תורה בלימודו, שלימים הדפיסם בספרו "מנחת כהן", ב' חלקים על התורה.

התמדתו בתורה הייתה **רבה ועצומה**. בשעת לימודו היה כל כולו מרוכז בתורה ושוכח מעולם ומלואו. יושב ועמל בתורה בשקידה ובעיון רב.

2 שיכורים נוהגים ברכב בכביש בין-עירוני בשעות הערב.

לאחר כמה זמן אומר שיכור אחד לשני: אני חושב שאנחנו מתקרבים העירה.

איך אתה יודע? שואל השיכור השני משיב לו השיכור הראשון: ככל שעובר הזמן,

אנחנו דורסים יותר אנשים

לא הכל מסוגלים להתבטא כראוי במילות תודה, כך תחשוב על אדם המודה לך בצורה שלא רצית...

הפרפר. אחרון היה אחרון האחרונים ובשאתו כנפיים מעלה מעלה עף לנישק את אחריתו של עולמי זה **שבועות שבעה** שפה אני סגור בגטו פה מצאוני יקירי קורא לי פרח שן הארי גם פה, והערמון שבהצר בבלבן פריחתו מושיט אלי כפו, אבל פרפר פה **לא ראיתי** וזה היה אחרון, אחרון אחרונים כי פרפרים אינם חיים בגטו. "הפרפר" נכתב על ידי פאול פרידמן, שנולד בפראג, ב-7.1.31 והובא לטריזשטדט 4.6.42 פאול נרצח באושוויץ ב-29.9.44.

ילדים הם עסק טוב ופודת כל כמה שמשקיעים בהם יותר- מוציאים מהם רווחים טובים יותר.

הרבנית ע"ה היתה אומרת, שלא זכור לה לילה שמרן **הרב שך** זצ"ל ישן בשקט. מידי פעם קפץ מהמטה, כדי לעיין ברשב"א או ברמב"ם. הרבנית ידעה, שכאשר מצב רוחו של מרן ירוד, הרי זה משום שמטרידה אותו קושיא, וכאשר הצליח ליישבה, לא היה גבול לאושרו. מרן אף הוא העיד על עצמו, כי בשעה **שמטרידה** אותו קושיא חיוי אינם חיים: "איני יכול לאכול, איני יכול לישון, ואיני מסוגל להתפלל".

הגר"ח ברמן סיפר בהספדו, כי **ראה פעם** את מרן עולה לישבה בקושי רב, ומראהו חיוור. מרן לא ישן כל אותו הלילה, והיה זה לאחר יום מפרך של כינוסים. מרן הגיע להיכל והתיישב עם שו"ת רבי עקיבא איגר. "ניגשתי אליו ובקשתי **שינוח מעט**, אך מרן לא קיבל. חזרתי מספר פעמים ובקשתי שינוח, עד שמרן אמר לי: 'אלך לנוח ויגיע זמני למות, הריני הולך בלי כלום, אבל אם אני מעיין ברבי עקיבא איגר, אמות עם סברא של רבי **עקיבא איגר!**'"

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבו שליט"א**

משולחן גבוה

מסופר: שבזמנו של חפץ חיים זצ"ל, בעירו הקטנה "ראדין" היה יהודי לא נבון, וכולם היו עוזקים עליו ומבזים אותו. פשוט הוא לא התפתח, הוא ידע לספור עד מספר עשרים ולא יותר וכמה אותיות מהאלף בית, זו היתה מנת המשכל שלו. פרנסתו היתה מחיזור על הפתחים.

לפתע ביום מין הימים נעלם האישי. חיפשוהו וחיפשוהו ולא מוצאוהו, פשוט נעלם מין האופק, כמעט וישבו עליו שבעה אחרי שבועיים מופיע האדון לתדהמת כולם, שהכל נסבו סביבו, הכניס הלה את ידו לכיס והוציא קופסת "טבק". מה זה תמהו הרואים?

הלכתי לעיר הקרובה מהלך שבוע ברגל כדי לקנות את קופסת הטבק, ועוד שבוע לחזור, כולם התמוגגו מצחוק החסר טבק בעיירה שצריך שבועיים כדי לקנותה?

מתוך ביתו שמע החפץ חיים את צחוקם של האנשים, לשמחה זו מה עושה? ששמע החפץ חיים את הסיפור התפרץ בבכי, והסביר לקהל הנבוך את סיבת התפרצותו ואמר: מעשה זה הזכירני ועשיתי חשבון מאיזה מרחק עצום נשלחה נשמה של כל יהודי ויהודי החצובה מתחת כסא כבודו יתברך.

שישאלו ביום הדין את הנשמה ויאמרו לה: שלחנו אותך ממרחק כזה עצום מה הבאת לנו משם? מה יצרת? מה בראת? מה זכית? מה נעשה, נכניס את היד לכיס ונוציא את "קופסת הטבק" ושוב פרץ החפץ חיים בבכי קורע לב.

אחים יקרים בואו ננצל את זמניו היקר והחשוב בתורה ומצוות ומעשי חסד, כדי שתהיה לנו תשובה נכול לענות בשמחה מיצינו את עצמנו.

עבר ליום ליל בית ישראל

2 אנשים ישבו על הטיטניק ושיחקו בקלפים, לפתע התנגשה האניה בקרחון והחלה לטבוע.

קם האחד והתחיל לרוץ בהיסטריה ולצעוק. שאל אותו חברו: מה קרה לך? אתה לא רואה? הטיטניק טובעת!!!

נא או מה איכפת לך?? זה שלך??

שני בני-אדם היו מריבים זה עם זה. הטיח האחד ביריבו: "איך לך כל יחוס!"

נענה הלה ואמר: "אמנם מיוחס אתה, אולם כך היחוס מסתים, ואילו בי היחוס מתחיל".....

זוהי הכוונה: "ראש לבית אבותיו הוא" - כל אחד מהם היה מיוחס **מכה עצמו**, כך שהתחיל בו יחוס חדש לבני-המשפחה.

בזכות קימת חצות ניצל ביתו **פעם** סיפר ר' חיים

ביטון זצ"ל כי בעת שקם חצות ראה שכל הבית התמלא עשן (מהעששית) ואלמלא שהיה דרכי לקום בחצות, היה כל הבית נשרף ה"י.

מעשה שהיה במוצ"ש עם קבוצת חסידים והיה זה הזמן לקיים את מצות ברכת הלבנה. באותה שבת ולאחריה היו גשמים עזים ועננים רבים והלבנה היתה מכוסה. **החסידים** החליטו לנסוע עד אילת עדי שיוכלו לקיים את המצווה ולא יפסידו את זמנה. בדרך, עצרו החסידים בנתיבות והלכו לבקש ברכה מה" **בבא סאלי**" זצ"ל.

הרב הזמין לסעודת **"מלוה מלכה"** והתעניין לסיבת נסיעתם עד לאילת הרחוקה. כשהסבירו לו את מטרת הנסיעה, שיבח אותם מאד על **ההקפדה** שלהם למצוה זו, ולאחר מכן יצא איתם רבינו מחוץ לבית הרים את ידיו כלפי מעלה, והנהגה התחיל להתבהר, הלבנה יצאה **חכו לברך** ברכת הלבנה בנתיבות, בלי טורח עד לאילת.

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא?!

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

נוהג היה בחסידות ופרישות נוראים. לבש שק על בשרו לשם סיגוף והצניעו מעין רואים. סיפר הג"ר **שלום מזרחי** זצוק"ל,

כי רבי **אברהם** היה מניח תפילין וחולצם מחוץ לבית הכנסת, כדי **שלא יתגלה לעין הבריות** שהוא לבוש שק. אכילתו הייתה מועטת, אך ורק לקיום הגוף בלבד.

סיפר שכנו הרב **מאיר רבאל** ז"ל, כי אכילתו הייתה בסדר זה: בבוקר שותה כוס קפה עם חלב ואוכל עוגה אחת בלבד, בצעירים אוכל עוגה אחת ולבן, ובערב אוכל מעט אורז בלי מרק.

לעילוי נשמות: ניסים בן רימה, שרה בת חורשי, דינה בת והב, יוסף דהאן בן שמחה, לאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איהו, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, הרב יהודה יאיר, יחזקאל ושמואל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלעזר בן רגיה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סב, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן מנה פתייא, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני יפה בת לאה, יעקב בן שרה בריסקה, החסיד מנשה בן רחמה **מרן הרב עובדיה יוסף בן גורגיה**

שירות
ויחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

הכלי"ז תלחיצו?

עם המהירות של דפוס ספיד
הכל יגיע בזמן!

בצרכיך אנחנו מאזינים ומתחייבים לשרת אותך במהירות ולספק לך את כל שירותי הדפוס שלנו!

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים
דוא"ל So25004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 >>

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם